

Treball de camp

Possibilitats educatives de la televisió (Educació secundària)

**Francesc-Josep Deó
curs 1998-1999**

**Possibilitats Educatives de la Televisió
(Educació Secundària)**

Francesc-Josep Deó

La realització d'aquest treball ha estat possible gràcies a una llicència per estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DOGC número: 2622 del 20-4-1998).

Aquest treball ha rebut un ajut de les Fundacions Jaume Bofill i Serveis de Cultura Popular del Grup FUS en la Convocatòria general d'ajuts de maig de 1998, en l'apartat de Millora de l'educació.

ÍNDEX

Agraïments.....	III
Alt Empordà.....	1
Alt Penedès.....	8
Anoia.....	13
Bages.....	22
Baix Camp.....	29
Baix Empordà.....	36
Baix Llobregat.....	43
Barcelonès.....	58
Berguedà.....	163
Garraf.....	178
Gironès.....	185
Maresme.....	194
Osona.....	205
Pallars Jussà.....	208
Pla d'Urgell.....	211
Segrià.....	218
Selva.....	231
Vallès occidental.....	242
Vallès oriental.....	277

AGRAÏMENTS

En primer lloc, vull agrair al Grup FUS. Fundació Serveis de Cultura Popular l'ajut que em va concedir per realitzar aquest treball de camp, especialment a Jacquelin Hall -responsable del Programa transversal de vídeo educatiu i divulgatiu- i a Jordi Porta -director- per la confiança posada en mi.

També vull agrair a Carme Rincón, responsable de Relacions Sectorials del Consell de l'Audiovisual de Catalunya; i a Jordi Caja, responsable de les Àrees d'Expressió de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona la informació que m'han facilitat per realitzar aquest treball de camp.

A Norma Sánchez Deó vull agrair-li la paciència, l'esforç i la tenacitat que ha posat en aquesta treball, sense el seu ajut no hauria estat possible.

Finalment vull agrair a cadascun dels 135 professors i professores entrevistades que han omplert de contingut aquesta mostra. També vull esperonar-los a continuar el treball en el camp de l'Educació audiovisual, dins i fora dels instituts.

Alt Empordà

Rosa Escapa. IES Alexandre Deulofeu.
Santi Mosquera. IES Alexandre Deulofeu.
Empar Rodón. IES Alexandre Deulofeu.
Toni Ventura. IES Alexandre Deulofeu.

Alt Penedès

Eduard Berrobés. IES Eugeni d'Ors.
Eloi Biosca. IES Eugeni d'Ors.

Anoia

Josep Costa i Pallarès. Maristes d'Igualada.
Josep Ferrer Gallego. IES Milà i Fontanals.
Mireia Vives. IES Joan Mercader.

Bages

Enriqueta Codina. IES Llobregat.
Jordi Puntas. IES Llobregat.
Josep Rivera. IES Llobregat.
Sònia Solà. Manuel Oms i de Prat.
Teresa Terricabres i Vilar. Escola Pia de Moià.

Baix Camp

Jordi E. Abela Miguel. IES Gabriel Ferrater.
Àngel Palomo Vicente. IES Domènech i Muntaner.

Baix Empordà

Xavier Codolar i Vilatur. IES La Bisbal.
Margarida Pagès i Llobero. IES La Bisbal.
Eva Plana. IES La Bisbal.

Baix Llobregat

Montserrat Agustench. IB Lluís de Requesens.
Àngels Campos. IES Pallejà.
Carles Egido. IB Lluís de Requesens.
Cristina Escobar. IB Lluís de Requesens.
Montserrat Gaya. IB Lluís de Requesens.
Blanca López. IB Lluís de Requesens.
Carme Mas. IB Lluís de Requesens.
Josep Navarro. IES Marianao.
M. Socorro Paradas Pena. IES Marianao.
Núria Peláez. IB Lluís de Requesens.
Marta Pérez. IES Vall d'Arús.
Montserrat Roquet. IB Lluís de Requesens.
Josep Manel Sanchis. IES El Palau.
Jordina Vidal. IB Lluís de Requesens.

Barcelonès

Carme Alzina. Escola Virolai.
Oliva Andrés Hernández. IES Príncep de Girona.
Carlos Arias. IES La Mallola
Quima Bisbe. IES Jaume Balmes.
Ramon Breu. Escola Solc.
Maribel Brusi Prado. CEIP L'Estel.
Rut Camargo. Mare de Déu de la Consolació.
Maribel Carles. IES Àusias March.
Cristina Carrè. Escola Virolai.
Jordi Casademont. ICC Súnion.
Eugènia Casanova. IES Jaume Balmes.
Roser Castanyer. Mare de Déu de la Consolació.
Caterina Coll. IES Príncep de Girona.
Ramon Compte. IES Valldemossa.
Josep Cortés. Escola Virolai.
Jordi Cuyàs. Escola d'Art Pau Gargallo.
Natàlia Demiroff. IES Àusias March.
Margarita Díaz Lemo. IES Príncep de Girona.
M. Carme Farreras. Galileu Galilei.
Andreu Felip. Escola Proa.
Maria Lluïsa Fernández. Col·legi Sagrada Família.
Montse Freixenet. IES Valldemossa.
Paco Gallego. Amor de Dios.

Maite Grau. Abat Oliva.
Pedro Hernández. IB Santa Eulàlia.
Florentí Isern. IES Àusias March.
Enric Izquierdo. IES Pompeu Fabra.
Ruth Lerma Navarro. A.P. Canigó.
Roger Llovet. IES Badalona 7.
Pilar Martí. Col·legi Sagrada Família.
Benet Martín. Escola Virolai.
Gabriel Martín. IES Severo Ochoa.
Florentino Martorana. IES Flos i Calcat.
Patricia Mateo i Robles. IES Príncep de Viana.
Gloria Millan. IES Àusias March.
M. José Miranda. Escola Virolai.
Melcior Mur. St. Peter's School.
Carles Núñez. Escola Proa.
Rosa Ollé. Escola Proa.
Helena Pardos. Col·legi Sagrada Família.
Julio Pérez. Joan Pelegrí.
Caro Piñana. IES Àusias March.
Rosa María Ramón. IES Flos i Calcat.
Coral Regí. Escola Virolai.
Lola Ribelles. IES Les Corts.
Antonio Robles. IES Príncep de Girona.
Joan Rovira Sanz. St. Peter's School.
Esther Serrano Garcia. Abat Oliva.
Àngela Taixé. IES Àusias March.
Susanna de la Torre. IES Domènech i Muntaner.
Nicolàs Torres. Institució Montserrat.
Elisabet Vidal. Amor de Dios.
Lluís Vila Blanché. IES Josep Pla.

Berguedà

Jaume Casals Pons. IES de Gironella.
Imma Comelles. IES de Gironella.
M. Lluïsa Rodríguez Sánchez. IES de Gironella.
Lluís Torre. IES de Gironella.
Anna Verdaguer Lloro. IES de Gironella.

Garraf

Paulí Castelló. Acadèmia Núria.
Rafael Lemos. IES Manuel de Cabanyes.
Àngles Parés. IES Manuel de Cabanyes.

Gironès

Cristina Adelli. IES Cassà de la Selva.
Joan Maria Bragolat. IES Cassà de la Selva.
Emili Huguet. IES Santiago Sobrequés i Vidal.
Josep Perpinyà. IES Jaume Vicens Vives.

Maresme

Joan Lluís Garcia. Col.legi Vedruna.
Jesús Arbúes Garcia del Moral. IES Vilatzara.
Joan Carles Tagua. Col.legi Vedruna.

Osona

Dolors López Arré. Pare Coll.

Pallars Jussà

Victor del Val. IES de Tremp.

Pla d'Urgell

Lourdes Madrigal. IES Terres de Ponent.
Cristina Plana. IES Terres de Ponent.
Joaquim Sabaté Giménez. IES Terres de Ponent.

Segrià

Francesc Alamón i Queralt. IES Manuel de Montsuar.
Begonya Díaz. IES Torrevicenç.
Pilar Esquerri. IES Torrevicenç.
Ramona Pont. IES Torrevicenç.

Selva

Roser Batllori. IES Tossa de Mar.
Mercè Centrich. IES Serrallarga.
Virgili Fernández. IES Serrallarga.
Hilario Pastor. IES Serrallarga.
Salvador Sagrera. IES Serrallarga.
Pilar Soler Gordils. IES Tossa de Mar.
Daniel Verney. IES Tossa de Mar.
Mireia Vilallonga Tena. IES Montsoriu.

Vallès occidental

Albert Alfonso Moreno. IES Castellar.
Josep M. Delicado. Escola Tabor.
Sergio Lechuga Quijada. Col.legi Vilaró.
Glòria Martí. IES Torre del Palau.
Roser Martínez. Ramon Casas.
Josep M. Mercadé. Escola Tabor.
Josep Oñate Guerrero. IES Pau Vila.
Sara Reñé. IES Banús.
Empar Sandoval. IES Torre del Palau.

Vallès oriental

Neus Aller. IES Cardedeu.
Montse Deulofeu. IES Reguissol.
Àngels Maristany. IES Cardedeu.
Hermínia Meoro. IES La Llagosta.
Lluïsa Parra. IES La Llagosta.

Mercè Travé. IES Cardedeu.
Mercè Vilarós. IES Reguissol.
Francesc Vinyes. IES de Cardedeu.

A tots... gràcies.

Francesc-Josep Deó

ALT EMPORDÀ

EXPERIÈNCIA número: 1

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Alexandre Deulofeu
- Adreça: Ronda Rector Arolas, s/n
- Codi postal: 17600
- Població: Figueres
- Comarca: Alt Empordà
- Telèfon: 972 50 56 74
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Rosa Escapa.
Quina àrea imparteix: Ciències naturals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ciències naturals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències experimentals, interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit comú (Projecte Ecumènius).
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 97/98
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Realitzar un reportatge sobre la pluja àcida, a partir d'un guió elaborat per la professora, per enviar la cinta a un institut d'Anglaterra. Eina de treball.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre i 1 del CRP.
  - Televisió: TV de Figueres.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatge sobre la pluja àcida.
  - Col·laboració TV local: edició del treball a TV de Figueres.
- Títol programa: "La pluja àcida".
- Tema: medi ambient.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: anglès.
- Realitzat a: aules del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat, professora i tècnics de TV de Figueres.
- Format enregistrament: SVHS i Hi8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Hi8 i 1 SVHS.
- Visites: TV de Figueres.

- Entitat organitzadora: TV de Figueres
- Activitat audiovisual: visita i edició.
- Adreça: C/ del Rector Arolas, 4
- Codi postal: 17600
- Població: Figueres
- Telèfon: 972 50 01 57
- Formador/s: Sebastià Pou i Joan Ceballos.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

EXPERIÈNCIA número: 2

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Alexandre Deulofeu
- Adreça: Ronda Rector Arolas, s/n
- Codi postal: 17600
- Població: Figueres
- Comarca: Alt Empordà
- Telèfon: 972 50 56 74
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Empar Rodón.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen: ?

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Iniciació al món de la imatge".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable (abans EATP 2n BUP)
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12-16
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 96/97, 97/98
- Periodicitat: anual
- Objectius principals de l'activitat:
  - Prendre i conèixer diferents aparells de vídeo i fer-los funcionar correctament.
  - Usar el vídeo coma eina per expressar-se, mitjançant el llenguatge audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmeres del centre i 1 del CRP

Televisió:)

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: curts d'animació, escenificacions de frases o petits diàlegs.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: situacionals.
- Durada/Temps programa: 3'
- Llengua: català
- Realitzat a: aules del centre o exteriors.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: SVHS i Hi8.
- Format edició: VHS.
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8 i 1 SVHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tria d'escenes de pel·lícules, curtmetratges, storyboards, etc.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: composició, plans, etc. (superficialment).

Continguts: no.

EXPERIÈNCIA número: 3

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Alexandre Deulofeu
- Adreça: Ronda Rector Arolas, s/n
- Codi postal: 17600
- Població: Figueres
- Comarca: Alt Empordà
- Telèfon: 972 50 56 74
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Toni Ventura.
Quina àrea imparteix: Ciències naturals.
- Professorat que hi participa: Santi Mosquera.
Quina àrea o àrees imparteixen: Ciències naturals.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ciències naturals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències experimentals.
- Forma de l'activitat: crèdit comú (Projecte Ecumènius).
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 97/98
- Periodicitat: anual
- Objectius principals de l'activitat:
  - Realitzar un reportatge d'una excursió als aiguamolls de l'Empordà, i la doblen a l'anglès per enviar-ne el resultat a un centre educatiu d'Anglaterra. Eina de treball.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre i 1 del CRP
  - Televisió: TV de Figueres
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatge sobre aus.
  - Col·laboració TV local: edició del treball a TV de Figueres.
- Títol programa: "Ocells sense fronteres".
- Tema: les aus.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: anglès.
- Realitzat a: aules del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat, professora i tècnics de TV de Figueres
- Format enregistrament: SVHS i Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8 i 1 SVHS
- Visites: TV de Figueres

- Entitat organitzadora: TV de Figueres
- Activitat audiovisual: visita i edició.
- Adreça: C/ del Rector Arolas, 4
- Codi postal: 17600
- Població: Figueres
- Telèfon: 972 50 01 57
- Formador/s: Sebastià Pou i Joan Ceballos.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

ALT PENEDES

EXPERIÈNCIA número: 4

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Eugeni d'Ors
- Adreça: Avinguda Tarragona, s/n
- Codi postal: 08720
- Població: Vilafranca del Penedès
- Comarca: Alt Penedès
- Telèfon: 93 890 38 33
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Eduard Berrobés.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El món de la informació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 2ª setmana de juny 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Descobrir els mitjans de comunicació locals i petites pràctiques periodístiques (redactar una notícia, etc.).

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

CoHaboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites: setmanari "3 de vuit", Ràdio Vilafranca, Vilafranca TV.

- Entitat organitzadora: Vilafranca TV.

- Activitat audiovisual: visita.

- Adreça: Plaça del Penedès 4, 4t

- Codi postal: 08720

- Població: Vilafranca del Penedès

- Telèfon: 93 817 10 46

- Formador/s: Jaume Rius (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: telenotícies.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: centrat en el llenguatge i els recursos del periodisme.

Continguts: no.

EXPERIÈNCIA número: 5

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Eugeni d'Ors
- Adreça: Avinguda Tarragona, s/n
- Codi postal: 08720
- Població: Vilafranca del Penedès
- Comarca: Alt Penedès
- Telèfon: 93 890 38 33
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Eloi Biosca.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Videoreportatge".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO, 1r i 2n de Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: optativa de batxillerat, crèdit variable d'ESO.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: 96/97, 97/98
- Periodicitat: trimestral, 3h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Narrar petites històries o esdeveniments mitjançant l'eina vídeo.
  - Ser capaç de treballar en equip.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió: Vilafranca Televisió.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges i reportatges.
  - Col·laboració TV local: edició dels treballs a Vilafranca Televisió.
- Títol programa: "L'eina", "Reportatges", etc.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 3' cada curt.
- Llengua: català
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnes i professor
- Format enregistrament: Vídeo 8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8.
- Visites: Vilafranca TV.

- Entitat organitzadora: Vilafranca TV
- Activitat audiovisual: visita i edició.
- Adreça: Plaça del Penedès, 4, 4t.
- Codi postal: 08720
- Població: Vilafranca del Penedès.
- Telèfon: 93 817 10 46
- Formador/s: Jaume Rius (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges i fragments de pel·lícules.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: a partir de la pràctica: plans, moviments de càmera... bàsic.
  - Continguts: estereotips, motivació i psicologia dels personatges.

ANOIA

EXPERIÈNCIA número: 6

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Joan Mercader
- Adreça: C/ Sant Vicenç, 27
- Codi postal: 08700
- Població: Igualada
- Comarca: Anoia
- Telèfon: 93 805 54 26
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Mireia Vives.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: Batxillerat artístic.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit comú de modalitat.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 35
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer el funcionament, tant teòric com pràctic, del vídeo.
  - Capacitar els alumnes per tal que puguin realitzar productes videogràfics.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de ficció
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i/o exteriors.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera.
- Visites: TV Igualada

- Entitat organitzadora: TV Igualada
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ de les Margarides 5, baixos.
- Codi postal: 08700
- Població: Igualada
- Telèfon: 93 805 32 31
- Formador/s: Joan M. Morros (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: films i curtmetratges dels propis alumnes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: explicació en profunditat del llenguatge audiovisual.
  - Continguts: no.

EXPERIÈNCIA número: 7

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Milà i Fontanals
- Adreça: Avinguda Emili Vallès, s/n
- Codi postal: 08700
- Població: Igualada
- Comarca: Anoia
- Telèfon: 93 805 57 50
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Ferrer Gallego.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Com fer un producte videogràfic".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua, Educació visual i plàstica i Ciències socials
- Forma de l'activitat: crèdit variable
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: 94/95 i 95/96
- Periodicitat: trimestral, 3h setmana
- Objectius principals de l'activitat:
  - Ensenyar com és manipulen les imatges, mitjançant tot tipus de mètodes i finalitats.
  - Confecció dels guions literaris i tècnics.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre, del professor i dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: curtmetratges i vídeoclips

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 5-10'
- Llengua: català, castellà.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS-C (del centre)
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, curtmetratges, fragments de pel·lícules.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, seqüències, escenes, travellings...

Continguts: estereotips culturals, ideologies soterrades.

EXPERIÈNCIA número: 8

1.- CENTRE

- Nom del centre: Maristes d'Igualada
- Adreça: C/ Salvador Espriu, 10
- Codi postal: 08700
- Població: Igualada
- Comarca: Anoia
- Telèfon: 93 805 55 75
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Costa i Pallarès.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Cine".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica
- Forma de l'activitat: crèdit variable
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-18 per trimestre
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar tots els esglons del procés de filmació d'una pel·lícula, estudi dels gèneres cinematogràfics, elaboració d'un curt.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre més càmeres dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: videoclips, curtmetratges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre, exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Vídeo 8 o Hi8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Hi8 i 1 Vídeo 8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges, videoclips, telenovel·les.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, il·luminació, sonorització, angulació, etc.
  - Continguts: en menor grau.

EXPERIÈNCIA número: 9

1.- CENTRE

- Nom del centre: Maristes d'Igualada
- Adreça: C/ Salvador Espriu, 10
- Codi postal: 08700
- Població: Igualada
- Comarca: Anoia
- Telèfon: 93 805 55 75
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Costa i Pallarès.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-18 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97
- Periodicitat: trimestral, 3h per setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Familiaritzar-se amb el llenguatge seqüencial, que aprenguin a utilitzar la càmera, ha editar i siguin capaços de fer la guionització tant tècnica com literària.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 2 càmeres del centre més càmeres que porten els alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: minidocumentals i minicurts.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 2-3'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Vídeo 8 i Hi8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 vídeo 8mm i 1 Hi8.
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges, reportatges...

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, etc.

Continguts: en menor grau.

BAGES

EXPERIÈNCIA número: 10

1.- CENTRE

- Nom del centre: Manuel Oms i de Prat
- Adreça: C/ Oms i de Prat, 2
- Codi postal: 08240
- Població: Manresa
- Comarca: Bages
- Telèfon: 93 873 11 00
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Sònia Solà.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ràdio i Televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20.
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 98/99.
- Periodicitat: 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Classificar els gèneres televisius i identificar i corregir errors lingüístics.
  - Manipular l'equip de vídeo per produir imatges i conèixer el llenguatge audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del CRP, 1 de la professora, 2 o 3 dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: telenotícies escolar, breus reportatges i entrevistes.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: -
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: professorat i alumnat.
- Format enregistrament: VHS.
- Format edició: VHS.
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera del CRP, 1 de la professora, 2 o 3 dels alumnes.
- Visites: Ràdio Manresa i TV Manresa.

- Entitat organitzadora: TV Manresa
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça de Fius i Palà 1, escala esquerra 3r 2a.
- Codi postal: 08240
- Població: Manresa
- Telèfon: 93 875 13 31
- Formador/s: Jordi Luque (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius i espots.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: moviments de càmera, sonorització, etc.

Continguts: llenguatge oral, codis lingüístics, etc.

EXPERIÈNCIA número: 11

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Pia de Moià
- Adreça: C/ Sant Sebastià, 12
- Codi postal: 08180
- Població: Moià
- Comarca: Bages
- Telèfon: 93 830 03 48
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Teresa Terricabres i Vilar.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana i Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "De la fotografia al cinema passant per la televisió"
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 95/96 i 2n trimestre 96/97.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Descodificar i interpretar les imatges i fer-ne una valoració crítica.
  - Descobrir la tècnica dels dibuixos animats, el llenguatge audiovisual i els espots.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: cada grup es porta la seva càmera de casa.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges amb anuncis.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: "Les Fonts del Poble", "Com vendre gelats al pol nord" i altres.
- Tema: reportatge sobre les fonts del poble i espots publicitaris.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre docent i exteriors.
- Realitzador: alumnes, professora i professionals del poble: Sebastià Renom i Jordi Soler.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres.
- Visites: estudi de fotografia de Jordi Soler i estudi de vídeo de Sebastià Renom.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, reportatges i fragments de pel.lícules de cinemes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: valors, ideologia, estereotips, etc.

EXPERIÈNCIA número: 12

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Llobregat
- Adreça: C/ de l'Estació 11-21
- Codi postal: 08650
- Població: Sallent
- Comarca: Bages
- Telèfon: 93 837 06 50
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Rivera.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Jordi Puntas i Enriqueta Codina.
Quina àrea o àrees imparteixen: Música i Llengua castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "La publicitat: ràdio i televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 100
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre, 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Realitzar en vídeo un spot publicitari.
  - Ensenyar a descodificar el llenguatge audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: espots publicitaris.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 3'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 SVHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris i sèries.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: estereotips, missatges subliminars, etc.

BAIX CAMP

EXPERIÈNCIA número: 13

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Domènech i Muntaner
- Adreça: C/ Maspujols, 21-23
- Codi postal: 43206
- Població: Reus
- Comarca: Baix Camp
- Telèfon: 977 31 23 81
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Àngel Palomo Vicente.
Quina àrea imparteix: Tecnologia
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Tècniques i llenguatge de la videoproducció".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències i Tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 19
- Curs/cursos i trimestre: 98/99, 97/98, 96/97
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció a la teoria de la imatge, el llenguatge icònic i la semiòtica de la imatge.
  - Introducció a la tecnologia del vídeo i la guionització tant tècnica com literària.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre i 1 del professor.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documentals, teatre i curts.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: de 5 a 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: SVHS i digital.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 SVHS i 1 digital.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: pel·lícules de cinema clàssic.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: imatges sense so, plans, angulació, etc.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 14

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Gabriel Ferrater
- Adreça: Carretera de Montblanc, 5-9
- Codi postal: 43206
- Població: Reus
- Comarca: Baix Camp
- Telèfon: 977 34 20 10
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jordi E. Abela Miguel.
Quina àrea imparteix: Ciències naturals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Herbari".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Biologia i Geologia.
- Forma de l'activitat: matèria comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 97/98
- Periodicitat: anual, 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Confecció d'un herbari segons diverses opcions: el mètode tradicional, les pàgines Web, programa de presentacions, o vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documental.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Herbari".
- Tema: vegetals.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: fragments de tot tipus per il·lustrar.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, angulació, transicions, etc.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 15

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Gabriel Ferrater
- Adreça: Carretera de Montblanc, 5-9
- Codi postal: 43206
- Població: Reus
- Comarca: Baix Camp
- Telèfon: 977 34 20 10
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jordi E. Abela Miguel.
Quina àrea imparteix: Ciències naturals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Itinerari geològic per les Muntanyes de Prades".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències naturals i Geologia.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: 96/97
- Periodicitat: anual, 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Muntatge del enregistrament d'una excursió realitzada a primer de BUP.
  - Guionització i explicació de l'assignatura mitjançant el vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documental.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Itinerari geològic per les Muntanyes de Prades".
- Tema: geologia, erosió, moviments, capes, etc.
- Durada/Temps programa: 12'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: fragments de tot tipus de gèneres.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, angulació, transicions, etc.
  - Continguts: no

BAIX EMPORDÀ

EXPERIÈNCIA número: 16

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES La Bisbal
- Adreça: C/ Morró, s/n
- Codi postal: 17100
- Població: La Bisbal d'Empordà
- Comarca: Baix Empordà
- Telèfon: 972 64 00 16
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Xavier Codolar i Vilatur.
Quina àrea imparteix: Matemàtiques.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25
- Curs/cursos i trimestre: fins a 97/98
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introduir l'alumne en el funcionament de la càmera de vídeo, prèvia informació introductòria sobre llenguatge audiovisual i el procés d'elaboració d'una pel·lícula.

EXPERIÈNCIA número: 17

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES La Bisbal
- Adreça: C/ Morró, s/n
- Codi postal: 17100
- Població: La Bisbal d'Empordà
- Comarca: Baix Empordà
- Telèfon: 972 64 00 16
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Xavier Codolar i Vilatur.
Quina àrea imparteix: Matemàtiques.
- Professorat que hi participa: Margarida Pagès.
Quina àrea o àrees imparteixen: Anglès.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Vídeo in english".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia i Anglès.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25
- Curs/cursos i trimestre: 97/98
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Enregistrament d'un noticiari en anglès.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del centre més càmeres dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: noticiaris.

CoHaboració TV local:

- Títol programa: "Vídeo in English".
- Tema: notícies del centre.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: anglès.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: VHS i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8.
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: pel·lícules, documentals, sèries, etc.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, angulació, moviments de càmera, etc.

Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 18

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES La Bisbal
- Adreça: C/ Morró, s/n
- Codi postal: 17100
- Població: La Bisbal d'Empordà
- Comarca: Baix Empordà
- Telèfon: 972 64 00 16
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Margarida Pagès Llobero.
Quina àrea imparteix: Anglès.
- Professorat que hi participa: Eva Plana.
Quina àrea o àrees imparteixen: Anglès.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "A TV Programme".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP i COU.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Anglès.
- Forma de l'activitat: hora B.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30 a 3r BUP i 60 a COU, en grups d'entre 5 i 8 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: fins a 97/98
- Periodicitat: anual, 1 hora a la setmana
- Objectius principals de l'activitat:
  - Creació d'un programa de televisió com a pretext per treballar la llengua estrangera.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del centre, més càmeres dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: sobretot magazins, representacions teatrals, documentals, telenotícies o fragments de ficció.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 20'
- Llengua: anglès.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 per grup.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

BAIX LLOBREGAT

EXPERIÈNCIA número: 19

1.- CENTRE

- Nom del centre: IB Lluís de Requesens
- Adreça: Carretera Vella de Vallvidrera, s/n
- Codi postal: 08750
- Població: Molins de Rei
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 680 24 38
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Carles Egido.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa: Montserrat Agustench i Montserrat Gaya.
Quina àrea o àrees imparteixen: Física i química i Ciències socials.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El cinema".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 60
- Curs/cursos i trimestre: curs 95/96.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Apropar els alumnes al cinema des d'una vessant cultural sense oblidar, els elements bàsics per poder dur a terme un enregistrament de curta durada.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: el trien ells en funció del gènere que se'ls ha assignat.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: català, castellà i anglès.
- Realitzat a: aula del centre docent i exteriors.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: varia.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera per grup.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: recull de pel.lícules de diferents gèneres a partir de les quals han d'extreure les característiques de cada un.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: escenaris, ambients, so, plans, angulació, etc.
  - Continguts: poc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IB Lluís de Requesens
- Adreça: Carretera Vella de Vallvidrera, s/n
- Codi postal: 08750
- Població: Molins de Rei
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 680 24 38
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Núria Peláez.
Quina àrea imparteix: Anglès.
- Professorat que hi participa: M. Roquet, C. Mas, C. Escobar, J. Vidal, B. López.
Quina àrea o àrees imparteixen: Anglès, Francès i Alemany.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Anglès".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n cicle d'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Anglès.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 40 en el crèdit comú.
- Curs/cursos i trimestre: des de 95/96.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Reforçar l'aprenentatge de llengües mitjançant els films en versió original.
  - Apropar els alumnes al cinema des d'una vessant més cultural que tècnica.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: el trien ells en funció del gènere que se'ls ha assignat.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: anglès.
- Realitzat a: aula del centre docent.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: varia.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera per grup.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: recull de pel·lícules de diferents gèneres.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: escenaris, ambients, so, plans, angulació, etc.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 21

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Pallejà
- Adreça: C/ Velázquez, 12
- Codi postal: 08780
- Població: Pallejà
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 663 18 27
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Àngels Campos.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Publicitat".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16
- Curs/cursos i trimestre: 96/97 i 97/98.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar fonaments teòrics sobre la publicitat, anàlisi d'algunes campanyes.
  - Reflexionar sobre els estereotips que transmet la publicitat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots i campanyes publicitàries.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, travellings, moviment dels actors, colors, etc.

Continguts: estereotips culturals, socials, econòmics, el mercat, el consum, etc.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 22

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES El Palau
- Adreça: C/ Empordà, s/n
- Codi postal: 08740
- Població: Sant Andreu de la Barca
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 653 16 59
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Manel Sanchís.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "La Publicitat".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: 3h setmanals, trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Realitzar una reflexió sistematitzada al voltant de la publicitat. Treballar, a més de la seva vessant lingüística o semiòtica, la seva vessant social.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: llenguatge publicitari tant verbal (retòriques) com icònic.

Continguts: el funcionament i els efectes de la publicitat en el món actual, anàlisi.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 23

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Marianao
- Adreça: Passeig de les Mimoses, s/n
- Codi postal: 08830
- Població: Sant Boi de Llobregat
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 640 78 58
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Navarro.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge i So".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 8
- Curs/cursos i trimestre: 98/99, 97/98...
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer el funcionament dels mitjans de comunicació i realitzar un producte videogràfic.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: documentals, curtmetratges.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: ficció, actualitat.
- Durada/Temps programa: 7-8'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges i pel·lícules.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: tipus de plans, moviments de càmera, efectes de so i llum, etc.

Continguts: personatges de les pel·lícules, caracterització i psicologia, motivacions.

EXPERIÈNCIA número: 24

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Marianao
- Adreça: Passeig de les Mimoses, s/n
- Codi postal: 08830
- Població: Sant Boi de Llobregat
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 640 78 58
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: M. Socorro Paradas Pena.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ètica".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ètica.
- Forma de l'activitat: matèria obligatòria.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 4 grups de 20 alumnes
- Curs/cursos i trimestre: des de 94/95.
- Periodicitat: anual, 2h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aprendre a tenir esperit crític davant la televisió.
  - Descodificar el llenguatge audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: anàlisi del llenguatge específic de la publicitat.

Continguts: estereotips i missatges subliminars.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 25

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Vall d'Arús
- Adreça: C/ Mestre Esqué i Artó, s/n
- Codi postal: 08759
- Població: Vallirana
- Comarca: Baix Llobregat
- Telèfon: 93 683 33 07
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Marta Pérez.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Televisió i publicitat".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16
- Curs/cursos i trimestre: 2 trimestres 96/97, 97/98, 98/99.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Desenvolupar l'esperit crític davant dels mitjans de comunicació.
  - Analitzar el llenguatge audiovisual, la publicitat i aprendre a descodificar imatges.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: espots publicitaris.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: publicitat.
- Durada/Temps programa: 1-3'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre docent.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8.
- Visites: Televisió Vallirana.

- Entitat organitzadora: TV Vallirana.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ Major 329, baixos.
- Codi postal: 08758
- Població: Vallirana
- Telèfon: 93 683 22 62
- Formador/s: Ricard Pascual (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, reality shows, magazins, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, sonorització, il·luminació, etc.
  - Continguts: quins són els principals valors que transmet la publicitat.

BARCELONÈS

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola d'Art Pau Gargallo
- Adreça: C/ Molí de la Torre, 16
- Codi postal: 08915
- Població: Badalona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 399 76 52
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jordi Cuyàs.
Quina àrea imparteix: Disseny gràfic.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Cinema d'animació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n any d'especialitat (3r o 4t).
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: il·lustració.
- Forma de l'activitat: assignatura anual.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: cursos escolars.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aplicació de la il·lustració a la imatge en moviment.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió: circuit tancat de TV del centre.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de videocreació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 3' màxim.
- Llengua: (imatges sense sons).
- Realitzat a: aula habilitada del centre.
- Realitzador: cada alumne.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: Hi8
- Número de càmeres utilitzades: 4 Hi8
- Visites: diversos estudis d'animació.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: cinema d'animació de tot tipus, videocreació, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: il·luminació, tècniques específiques, etc.
  - Continguts: guió, cinema mut, sobretot expressionista.

EXPERIÈNCIA número: 27

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Badalona 7
- Adreça: C/ Ausiàs March, s/n
- Codi postal: 08915
- Població: Badalona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 397 85 11
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Roger Llovet.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Expressar-se amb el vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n cicle ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: trimestral 97/98, 98/99.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar unes mínimes nocions tècniques i metodològiques sobre el vídeo i el seu funcionament, i passar a la pràctica seguint tot el procés de creació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de ficció.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: de 5 a 7'
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre docent.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: VHS i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS compacta i 1 Vídeo 8.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: fragments il·lustratius del que s'explica sobre llenguatge audiovisual
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt bàsic i introductori: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 28

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Badalona 7
- Adreça: C/ Ausiàs March, s/n
- Codi postal: 08915
- Població: Badalona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 397 85 11
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Roger Llovet.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Tallers de vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n cicle d'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: **sobrecurricular.**
- Forma de l'activitat: tallers puntuals.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: durant les dates assenyalades (Castanyada, Nadal, Carnaval, etc.)
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Durant les jornades festives es realitzen tallers, un dels quals és de vídeo. Per la curta durada, 2h per sessió, es realitzen petits fragments, com ara videotrucos, etc.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: exercicis curts de trucatges, etc.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: -
- Tema: trucatges.
- Durada/Temps programa: de 1 a 3'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre docent.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: VHS i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS compacta, 1 Vídeo 8.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: fragments il·lustratius del que s'explica sobre llenguatge audiovisual.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt bàsic i introductori: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: no

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Pompeu Fabra
- Adreça: C/ Molí de la Torre, 38-54
- Codi postal: 08915
- Població: Badalona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 383 63 11
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Enric Izquierdo.
Quina àrea imparteix: Tecnologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18-29.
- Curs/cursos i trimestre: cursos 96-97 i 97-98.
- Periodicitat: trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Anàlisi crítica d'imatges i sons. Desenvolupament de la creativitat i l'originalitat
  - Aprenentatge de la distribució del treball en grup.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera de vídeo del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: activitats escolars.
- Durada/Temps programa: 30'
- Llengua: català.
- Realitzat a: el centre.
- Realitzador: un dels alumnes, el que ha assumit aquesta tasca dins el grup.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites: TV de Badalona Canal 51.

- Entitat organitzadora: TV de Badalona Canal 51.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ del Mar 20, 2n
- Codi postal: 08911
- Població: Badalona
- Telèfon: -
- Formador/s: Jordi Martí (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: anuncis, programes propis, reportatges.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: més atenció a la part teòrica.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 30

1.- CENTRE

- Nom del centre: A.P. Canigó
- Adreça: Avinguda Vallvidrera, 22
- Codi postal: 08017
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 203 25 70
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Ruth Lerma Navarro.
Quina àrea imparteix: psicopedagoga.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ordinador i audiovisuals per a disminuïts psíquics."
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: alumnes entre 15-40 anys
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: comunicació.
- Forma de l'activitat: taller.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20 taller ocupacional.
- Curs/cursos i trimestre: anual.
- Periodicitat: 3h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Ajustament personal i social. Incentivar la comunicació oral i visual (comprensió i expressió) a través dels audiovisuals. Després ho expressen plàsticament.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus, cinema, publicitat, sèries, videoclips...
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: no

Continguts: llenguatge usat, colors, sons, etc.

EXPERIÈNCIA número: 31

1.- CENTRE

- Nom del centre: Abat Oliva
- Adreça: Avinguda Pearson, 9
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 204 08 16
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Esther Serrano Garcia.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Maite Grau.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua anglesa.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "La publicitat".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: entre 23 i 25
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre curs 97/98.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanal.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Sensibilitzar l'actitud crítica de l'alumne enfront la comunicació audiovisual.
  - Fer pràctiques de llengua oral.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: noticiari i espots publicitaris.

- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: diferents notícies entre les quals s'intercalen espots publicitaris.
- Durada/Temps programa: 30 minuts.
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat i tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS.
- Visites: TV Sants / Les Corts.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts.
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.

Continguts: publicitaris.

1.- CENTRE

- Nom del centre: Amor de Dios
- Adreça: C/ Teide, s/n
- Codi postal: 08031
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 429 39 21
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Paco Gallego.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa: Elisabet Vidal.
Quina àrea o àrees imparteixen: psicopedagoga.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí.
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències socials.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20 alumnes dividits en dos grups.
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre del curs 97/98.
- Periodicitat: 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Relacionar-se amb el medi en què viuen.
  - Aproximar l'alumnat a les noves tecnologies sobretot a la televisió i a internet.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: 9 Barris TV.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: noticiaris.

- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: La Biblioteca de Nou Barris.
- Durada/Temp program: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de 9 Barris Televisió.
- Realitzador: alumnat ajudat pels tècnics de la Televisió de Nou Barris.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: U-Màtic
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: 9 Barris TV i Televisió de Catalunya alguna vegada.

- Entitat organitzadora: 9 Barris TV
- Activitat audiovisual: "La televisió per dins".
- Adreça: Via Favència, 217. Centre cívic, edifici B.
- Codi postal: 08033
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 354 10 86
- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: telenoveles, films, noticiaris, trucatges, etc.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: trucatges, plans.

Continguts: estereotips, etc.

EXPERIÈNCIA número: 33

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Sagrada Família
- Adreça: C/ Arquímedes 60-68
- Codi postal: 08030
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 345 88 95
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Pilar Martí i Helena Pardos.
Quina àrea imparteix: Anglès i Matemàtiques.
- Professorat que hi participa: Maria Lluïsa Fernández
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Televisió i Escola".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n de BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: tutoria.
- Forma de l'activitat: activitat escolar.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 11 alumnes
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre del curs 94-95.
- Periodicitat: programa únic.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aproximar el mitjà audiovisual a l'alumnat.
  - Elaboració i realització d'un projecte audiovisual (televisió) amb l'alumnat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres de vídeo del CRP.
  - Televisió: TV Sant Andreu.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: petits documentals.
  - Col·laboració TV local: debat.
- Títol programa: "15 minuts".
- Tema: el voluntariat i l'ecologia domèstica.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de la TV Sant Andreu.
- Realitzador: tècnic de la TV Sant Andreu.
- Format enregistrament: VHS i S-VHS, el making off en Hi8.
- Format edició: S-VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 de VHS i 1 de Hi8.
- Visites: TV Sant Andreu.

- Entitat organitzadora: TV Sant Andreu
- Activitat audiovisual: "Televisió i Escola".
- Adreça: C/ Tramuntana 46, 3r 1a.
- Codi postal: 08030
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 274 19 19
- Formador/s: Francesc-Josep Deó

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Proa
- Adreça: C/ Almeria, 57
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 95 29
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Andreu Felip.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "De la imatge estàtica a la imatge en moviment".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20-22
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, des del curs 95/96.
- Periodicitat: trimestral, 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció i teoria de la imatge en moviment. Visionat i lectura de films.
  - Crear un personatge i escenaris amb materials diversos per enregistrar una història.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmeres del centre i 1 del CRP.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: imatges animades, d'animació d'objectes de cartró, plastilina, etc.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: curts d'animació i creació.
- Durada/Temps programa: 1'30"
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals.
- Realitzador: alumnes i professor.
- Format enregistrament: Hi8 del CRP que permet gravar 4 imatges cada segon.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 3 càmeres del centre i 1 del CRP.
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: films d'animació o de dibuixos animats.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: imatges en moviment, plans, seqüències, etc.

Continguts: no

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Proa
- Adreça: C/ Almeria, 57
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 95 29
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Andreu Felip.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable tipificat.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 23
- Curs/cursos i trimestre: trimestre 96/97, 97/98.
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Apropar-los, familiaritzar-los i educar-los en les noves tecnologies.
  - Educar a través d'un mitjà atractiu i motivador, potenciar la imaginació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del propi centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: creació, reportatges...
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: variable.
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals, exteriors.
- Realitzador: alumnes amb ajut del professor.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites: Catalunya Ràdio.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

EXPERIÈNCIA número: 36

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Proa
- Adreça: C/ Almeria, 57
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 95 29
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Carles Núñez.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa: Andreu Felip.
Quina àrea o àrees imparteixen: Educació visual i plàstica.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Taller d'imatge i so: vídeo i televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n BUP i 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-18 en 3 grups de 5.
- Curs/cursos i trimestre: anual, des de 95/96.
- Periodicitat: 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Treballar en profunditat els gèneres, la guionització, elaboració de l'storyboard, etc.
  - Treball en equip i distribució de càrrecs.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmeres del centre i 1 càmera del CRP.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: videocreació, curts, representacions, paròdies, etc.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 5-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals.
- Realitzador: alumnes.
- Format enregistrament: VHS i Hi8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 3 càmeres del centre i 1 Hi8 del CRP.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programes de televisió.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: tipus de plans, moviments de la càmera, angulació, il·luminació, sonorització i efectes especials.

Continguts: anàlisi crítica dels estereotips, del llenguatge subliminar de les imatges.

EXPERIÈNCIA número: 37

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Proa
- Adreça: C/ Almeria, 57
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 95 29
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Rosa Ollé.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Expressió oral i escrita".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 23 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre, 95/96, 96/97, 97/98.
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Capacitar els alumnes perquè s'expressin correctament.
  - Apropar-los, familiaritzar-los i educar-los en la televisió i les noves tecnologies.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: depèn de l'alumnat.

- Títol programa: varis.
- Tema: varis.
- Durada/Temps programa: 1 hores.
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de la TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat i tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: TV Sants / Les Corts i Catalunya Ràdio.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts
- Activitat audiovisual: "Fem televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Solc
- Adreça: C/ Ardena, 36-38
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 206 13 13
- Tipus de centre: concertat.

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Ramon Breu.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Introducció a la imatge 1".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r cicle ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Imatge (6 crèdits d'imatge per escollir).
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, 97/98, 98/99.
- Periodicitat: trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció general a la imatge.
  - Introducció a la història del cinema i la fotografia.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

CoHaboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:.
- Visites:

- Entitat organitzadora:.
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes diversos com a introducció a la imatge.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: introducció teòrica bàsica.

Continguts: sobretot pel que fa a la càrrega ideològica.

EXPERIÈNCIA número: 39

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Solc
- Adreça: C/ Ardena, 36-38
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 206 13 13
- Tipus de centre: concertat.

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Ramon Breu.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Introducció a la imatge 2".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r cicle ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Imatge (6 crèdits d'imatge per escollir).
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, 97/98, 98/99.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Producció i realització de vídeos.
  - Introducció a la història del cinema i organització de cicles de cinema.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió: circuit tancat de televisió del centre.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: espots i reportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: reportatges.
- Durada/Temps programa: 15-20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre i exteriors.
- Realitzador: alumne que assumeix la tasca.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites: Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes diversos com a introducció a la imatge.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: introducció teòrica bàsica.
  - Continguts: sobretot pel que fa a la càrrega ideològica.

EXPERIÈNCIA número: 40

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Solc
- Adreça: C/ Ardena, 36-38
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 206 13 13
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Ramon Breu.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Pensar i fer televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n cicle de la ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Imatge (6 crèdits d'imatge per escollir).
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, 97/98, 98/99.
- Periodicitat: trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Potenciar l'esperit crític de l'alumne. Racionalitzar la manera de ser un televident.
  - Expressar-se a través de la TV.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges, noticiaris, etc.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 15-20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre i exteriors.
- Realitzador: alumne que assumeix la tasca.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: bàsicament informatius, telefilms i espots publicitaris.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: introducció teòrica bàsica.
  - Continguts: sobretot pel que fa a la càrrega ideològica.

EXPERIÈNCIA número: 41

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Virolai
- Adreça: C/ Ceuta, s/n
- Codi postal: 08032
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 284 63 43
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Cortés.
Quina àrea imparteix: Música.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 97/98, 98/99.
- Periodicitat: trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Ensenyar als alumnes la tècnica i el procés de creació d'un producte videogràfic.
  - Capacitar als alumnes perquè puguin expressar-se mitjançant el vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre i dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de creació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: varia.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 Vídeo 8 del centre.
- Visites: Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: anuncis publicitaris, pel·lícules clàssiques (El Perro Andaluz), curtmetratges, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, sonorització, etc.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 42

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Virolai
- Adreça: C/ Ceuta, s/n
- Codi postal: 08032
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 284 63 43
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: M. José Miranda, Benet Martín, Carme Alzina i Coral Regí.
Quina àrea imparteix: tutors.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Els mitjans de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: tots els cursos de l'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: tutoria.
- Forma de l'activitat: crèdit comú de tutoria.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20-25 per grup (8 grups).
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Educar críticament l'alumnat sobre els mitjans de comunicació.
  - Valorar el paper de la televisió en la societat com a transmissora de valors.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo:
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo:
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites: La Vanguardia i Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, informatius, series.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: estereotips, missatges subliminars, etc.
- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Virolai
- Adreça: C/ Ceuta, s/n
- Codi postal: 08032
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 284 63 43
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Coral Regí.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Cristina Carrè i un tutor de cada curs.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 200
- Curs/cursos i trimestre: 2ª setmana de maig curs 98/99.
- Periodicitat: anual
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer, des de diversos punts de vista, els diferents mitjans de comunicació (premsa, ràdio i televisió) i valorar-los críticament.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: en menor grau.
  - Continguts: estereotips, manipulació de la informació.

EXPERIÈNCIA número: 44

1.- CENTRE

- Nom del centre: Galileu Galilei
- Adreça: C/ Molí, 57
- Codi postal: 08016
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 354 30 11
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: M. Carme Farreras.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre 95/96.
- Periodicitat: 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aproximar l'alumnat als mitjans de comunicació.
  - Anàlisi crítica dels llenguatges i estereotips, i del funcionament dels mitjans.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: informatiu.

- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: pautat per 9 Barris TV.
- Durada/Temps programa: 10-20'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: estudis de 9 Barris Televisió.
- Realitzador: tècnics de la televisió i alumnat.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: U-Màtic.
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS.
- Visites: 9 Barris TV.

- Entitat organitzadora: Tria Nou Barris. 9 Barris TV.

- Activitat audiovisual: "A través de la Televisió".

- Adreça: Via Favència, 217. Centre Cívic Edifici B.

- Codi postal: 08033

- Població: Barcelona

- Telèfon: 93 354 10 86

- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: publicitat, informatius i programes més vistos pels alumnes.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: molt poc.

Continguts: estereotips, ideologies subliminars, llenguatges convencionals, estructura del programa i temes tractats. Motivacions dels alumnes a l'hora de triar el programa.

1.- CENTRE

- Nom del centre: ICC Súnion
- Adreça: Avinguda Josep Tarradellas, 133-135
- Codi postal: 08029
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 405 12 24
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jordi Casademont.
Quina àrea imparteix: Tecnologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llum, càmera i acció".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n cicle ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97.
- Periodicitat: trimestral. 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer el llenguatge audiovisual i analitzar la producció audiovisual. Utilitzar l'audiovisual com a eina pedagògica motivadora de la imaginació i la creativitat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 3 càmeres del centre.
  - Televisió: 70% de les aules adaptades per als audiovisuals.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curts.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: creació dels alumnes.
- Durada/Temps programa: 3'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: aula del centre docent i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 3 càmeres del centre.
- Visites: Televisió de Catalunya i Catalunya Ràdio.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: pel·lícules, telesèries, espots, magazins, informatius, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: tipus de plans, angulació, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: missatges subliminars, llenguatge de les imatges, estereotips culturals, etc.
- Observacions: aplicació de l'eix transversal d'Educació audiovisual al centre.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Àusias March
- Adreça: Carretera d'Esplugues, 38-42.
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 203 33 32
- Tipus de centre: públic.

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Maribel Carles.
Quina àrea imparteix: Educació física.
- Professorat que hi participa: Àngela Taixé, Caro Piñana, Natàlia Demiroff, Glòria Millan.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana, Història, Música i E. V. Plàstica.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Programa de televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: totes.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 40
- Curs/cursos i trimestre: 1 setmana abans de la Setmana Santa del curs 96/97
- Periodicitat: anual en 2 sessions.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer uns estudis de televisió per dins.
  - Practicar la multidisciplinarietat del crèdit. Treball en grups amb càrrecs rotatius.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

CoHaboració TV local: informatiu, reportatge i teatre.

- Títol programa: "Programa de Televisió".
- Tema: l'institut.
- Durada/Temps programa: 1 hora.
- Llengua: català, castellà i anglès.
- Realitzat a: TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat amb ajut dels tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS
- Visites: TV Sants / Les Cort i Televisió de Catalunya una vegada a l'any.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts.
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent, Marta Casals

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Àusias March
- Adreça: Carretera d'Esplugues, 38
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 203 36 42
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Natàlia Demiroff.
Quina àrea imparteix: Música.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "So i imatge".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n de BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Música.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25
- Curs/cursos i trimestre: fins el curs 96/97.
- Periodicitat: 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Ús de la música com a transmissora de missatges, combinats amb a imatge.
  - Conèixer els estudis d'una televisió local i realitzar un programa de televisió.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: magazín i reportatges.

- Títol programa: varia.
- Tema: generalment l'Institut.
- Durada/Temps programa: 10-20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de la TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat i tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: TV Sants / Les Corts.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts.
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Marga Durà.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris i informatius.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, angulació, moviments de càmera, etc.

Continguts: estereotips, sonorització, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Àusias March
- Adreça: Carretera d'Esplugues, 38
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 203 36 42
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Florentí Isern.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa: Natàlia Demiroff.
Quina àrea o àrees imparteixen: Música.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "So i imatge".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25
- Curs/cursos i trimestre: fins el curs 95/96
- Periodicitat: 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Combinar imatges i sons sense paraules per transmetre missatges.
  - Familiaritzar-se amb les tecnologies audiovisuals. Potenciar la imaginació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 2 càmeres del Centre de Recursos Pedagògics.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatge de l'Institut.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Com veu un alumne el nostre Institut".
- Tema: tres estereotips d'alumne.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals del centre.
- Realitzador: professor i alumnes.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:
  - Entitat organitzadora:
  - Activitat audiovisual:
  - Adreça:
  - Codi postal:
  - Població:
  - Telèfon:
  - Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

EXPERIÈNCIA número: 49

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Àusias March
- Adreça: Carretera d'Esplugues, 38
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 203 36 42
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Florentí Isern.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable tipificat.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: trimestral 96/97, 97/98.
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Ús de la imatge com a missatge, com a eina de comunicació.
  - Familiaritzar-se amb les tecnologies audiovisuals. Potenciar la imaginació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 2 càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: creació
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: -
- Llengua: català.
- Realitzat a: l'aula d'audiovisuals del centre.
- Realitzador: professor i alumnes.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

EXPERIÈNCIA número: 50

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Domènech i Muntaner
- Adreça: C/ Tortosa, s/n
- Codi postal: 08038
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 223 10 70
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Susanna de la Torre.
Quina àrea imparteix: psicopedagoga.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "La Televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Instrumentals.
- Forma de l'activitat: UAC
- Nombre d'alumnes que hi participa: 11
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 97/98.
- Periodicitat: trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Familiaritzar els alumnes amb la televisió i el seu funcionament.
  - Analitzar què és la TV: les seves característiques específiques i el seu poder.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: TV Sants / Les Corts

- Títol programa: "El Euromillón" (basat en preguntes del Trivial) i "TN Teleuac".
- Tema: concurs, telenotícies i presentació de treballs.
- Durada/Temps programa: 30'.
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnes i tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS.
- Visites: TV Sants / Les Corts i Ràdio La Marina.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts.
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes de tot tipus, preferentment els més vistos pels alumnes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt superficial.
  - Continguts: crítica dels missatges, estructura dels programes, etc.

EXPERIÈNCIA número: 51

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Flos i Calcat
- Adreça: Avinguda Rio de Janeiro, 92
- Codi postal: 08016
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 354 29 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Florentino Martorana.
Quina àrea imparteix: Religió.
- Professorat que hi participa: Rosa Maria Ramon.
Quina àrea o àrees imparteixen: Tecnologia i coordinadora de l'UAC.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem un vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències Socials, Llengua i Tecnologia.
- Forma de l'activitat: Unitat Adaptació Curricular.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 5
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre curs 96/97.
- Periodicitat: 8 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Currículum adaptat que integra algunes àrees comunes i està enfocat més cap a tasques manipulars.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 2 càmeres del CRP de Nou Barris.
  - Televisió: 9 Barris TV.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: noticiari, documental, etc.
  - Col·laboració TV local: noticiaris i reportatges.
- Títol programa: "Fem un vídeo".
- Tema: història del centre i el seu context dins el barri.
- Durada/Temps programa: 50'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre, televisió local, exteriors.
- Realitzador: alumnes.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8 i 1 VHS.
- Visites: 9 Barris TV

- Entitat organitzadora: Tria 9 Barris i 9 Barris TV.
- Activitat audiovisual: "A través de la televisió".
- Adreça: Via Favència, 217 Centre Cívic, edifici B.
- Codi postal: 08033
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 354 10 86
- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

EXPERIÈNCIA número: 52

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Josep Pla
- Adreça: C/ Vall d'Ordesa, 24-34
- Codi postal: 08031
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 407 00 00
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Lluís Vila Blanché
Quina àrea imparteix: Història, Geografia i Psicologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans de Comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències Socials .
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: curs 96/97.
- Periodicitat: 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Familiaritzar l'alumnat en l'ús crític dels mitjans de comunicació.
  - Conèixer el funcionament dels mitjans de comunicació per dins.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres de l'alumnat.
  - Televisió: 9 Barris TV
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges.
  - Col·laboració TV local: noticiaris.
- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: sobretot referents al barri.
- Durada/Temps programa: varia.
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de 9 Barris TV.
- Realitzador: alumnat amb l'ajut dels tècnics de 9 Barris TV.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: U-Màtic
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: 9 Barris TV

- Entitat organitzadora: Tria Nou Barris i 9 Barris TV.
- Activitat audiovisual: "A través de la Televisió".
- Adreça: Via Favència, 218. Centre Cívic. Edifici B.
- Codi postal: 08033
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 354 10 86
- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt superficial.
  - Continguts: estereotips, ideologies soterrades, codis periodístics, etc.

EXPERIÈNCIA número: 53

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Les Corts
- Adreça: Travessera de les Corts, 131-159
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 330 74 57
- Tipus de centre: Públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Lola Ribelles.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El taller de premsa".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20 alumnes dividits en 4 o 5 grups.
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre curs 96/97 i 97/98.
- Periodicitat: setmanal.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Convertir una revista en magazfn televisiu per treballar el llenguatge escrit i el llenguatge oral. Treballar gèneres literaris i veure la diferència de registres lingüístics.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: noticiari escolar que integra debat.

- Títol programa: variis.
- Tema: informatiu i minireportatges.
- Durada/Temps programa: 30'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: estudis de la TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat amb l'ajut dels tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS.
- Visites: TV Sants / Les Corts.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts.
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot informatius i telenovel·les.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.

Continguts: estereotips i ideologies soterrades, missatges subliminars, etc. Que es transmeten mitjançant una determinada elaboració del llenguatge oral.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Les Corts
- Adreça: Travessera de les Corts, 131-159
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 330 74 57
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Lola Ribelles.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Leer, pensar, escribir".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20 en grups de 4 o 5 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre curs 96/97 i 97/98.
- Periodicitat: setmanal.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Treballar llenguatge oral.
  - Dramatitzar un fragment d'una novel·la i muntar una tertúlia literària.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: informatiu, debat i escenificació teatral.

- Títol programa: varis.
- Tema: literatura i actualitat.
- Durada/Temps programa: 30'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: estudis de la TV de Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat amb l'ajut dels tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS.
- Visites: TV Sants / Les Corts.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts

- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".

- Adreça: C/ Masferrer, 33

- Codi postal: 08028

- Població: Barcelona

- Telèfon: 93 291 64 92

- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot informatius i telenovel·les.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.

Continguts: estereotips i ideologies soterrades, missatges subliminars, etc. Que es transmeten mitjançant una determinada elaboració del llenguatge oral.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Jaume Balmes
- Adreça: C/ Pau Claris, 121
- Codi postal: 08009
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 487 01 40
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Quima Bisbe.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans audiovisuals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 2h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer el medi audiovisual en tots els seus aspectes.
  - Ser capaços d'analitzar críticament els mitjans audiovisuals.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: curts per l'apartat cine, espots per l'apartat televisió...

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: genèric segons cada segment.
- Durada/Temps programa: varia
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre docent.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, curtmetratges fragments de pel·lícules, etc.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, seqüències, enquadrament, il·luminació, sonorització...

Continguts: targets, consumidors, estudis de mercat, estereotips culturals...

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 56

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Jaume Balmes
- Adreça: C/ Pau Claris, 121
- Codi postal: 08009
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 487 01 40
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Eugènia Casanova.
Quina àrea imparteix: Llengua i literatura catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Expressió oral".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 1h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Millorar l'expressió oral. Fer una anàlisi dels informatius, del llenguatge, l'entonació, el vocabulari, etc. Estudiar també el llenguatge icònic i audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
  - Informàtica:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: informatius.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: 1 notícia de cada àmbit: internacional, nacional, esports...
- Durada/Temps programa: varia.
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre docent.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: no editen.
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, enquadrament, il·luminació, sonorització, colors, etc.
  - Continguts: llenguatge periodístic, moviments del locutor, l'entonació, el vocabulari...

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Jaume Balmes
- Adreça: C/ Pau Claris, 121
- Codi postal: 08009
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 487 01 40
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Eugènia Casanova.
Quina àrea imparteix: Llengua i literatura Catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans audiovisuals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 2h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar la televisió, la premsa i la ràdio. Anàlisi teòrica de la publicitat.
  - Realització d'un spot o campanya publicitària seguint tot el procés. (No es grava).

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris i campanyes publicitàries.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, enquadrament, moviments de càmera, sonorització, etc.

Continguts: targets, consumidors, estudis de mercat, estereotips culturals, etc.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 58

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Girona
- Adreça: Travessera de Gràcia, 357
- Codi postal: 08025
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 435 37 08
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Oliva Andrés Hernández.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura castellana.
- Professorat que hi participa: Margarita Díaz Lemo.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua i Literatura castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "La publicidad".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18
- Curs/cursos i trimestre: 2 trimestres 97/98 i 98/99.
- Periodicitat: 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudi en profunditat de la publicitat i el llenguatge audiovisual en aquest camp.
  - Enregistrament de curts després d'una curta introducció tècnica.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: espots publicitaris.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: anuncis creats pels alumnes.
- Durada/Temps programa: 1-3'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: VHS i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Vídeo 8, 2 càmeres VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, angulacions i el significat de cadascun.
  - Continguts: en la semiòtica, és on posen més èmfasi.
- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 59

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Girona
- Adreça: Travessera de Gràcia, 357
- Codi postal: 08025
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 435 37 08
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Oliva Andrés Hernández.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura castellana.
- Professorat que hi participa: Margarita Díaz Lemo.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua i Literatura castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Lengua castellana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25
- Curs/cursos i trimestre: 2 trimestres 98/99
- Periodicitat: 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Treballar el llenguatge audiovisual. Educar en el codi i la semiòtica de les imatges.
  - Treballar els aspectes socials o sòcio-històrics de la literatura, el cinema o el teatre.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot espots publicitaris, videocreació i cinema.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: introductor, plans, angulacions i el significat de cadascun.

Continguts: en la semiòtica, és on posen més èmfasi.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 60

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Girona
- Adreça: Travessera de Gràcia, 357
- Codi postal: 08025
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 435 37 08
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Oliva Andrés Hernández.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura castellana.
- Professorat que hi participa: Margarita Díaz Lemo.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua i Literatura castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua castellana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 27
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Dins el crèdit comú de llengua castellana es treballa l'apartat dedicat al llenguatge audiovisual. Educar en el codi i la semiòtica de les imatges.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot espots publicitaris, videocreació i cinema.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: introductori, plans, angulacions i el significat de cada un.

Continguts: En la semiòtica és on posen més èmfasi.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 61

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Girona
- Adreça: Travessera de Gràcia, 357
- Codi postal: 08025
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 435 37 08
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Oliva Andrés Hernández.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura castellana.
- Professorat que hi participa: Margarita Díaz Lemo.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua i Literatura castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Vivir la literatura".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18-20
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar la literatura a través de la projecció de pel·lícules o obres de teatre.
  - Estudiar el tractament del llenguatge audiovisual, verbal i teatral: escenes, ehipsi...

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: obres literàries en format cinematogràfic.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: escenes, el·lipsis, transicions, puntuació, etc.

Continguts: semiòtica, és on posen més èmfasi.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Girona
- Adreça: Travessera de Gràcia, 357
- Codi postal: 08025
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 435 37 08
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Caterina Coll.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura catalana.
- Professorat que hi participa: Margarita Díaz Lemo.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua i Literatura castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua catalana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 27
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Treballar el llenguatge audiovisual.
  - Educar en el codi i la semiòtica de les imatges.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot espots publicitaris, informatius, sèries i cinema.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: introductori, plans i el significat de cadascun.

Continguts: semiòtica, és on posen més èmfasi.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

EXPERIÈNCIA número: 63

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Girona
- Adreça: Travessera de Gràcia, 357
- Codi postal: 08025
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 435 37 08
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Antonio Robles.
Quina àrea imparteix: Filosofia i Psicologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Filosofia".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Humanitats.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25
- Curs/cursos i trimestre: 2 trimestres des de 96/97.
- Periodicitat: 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar la imatge quant al valor semiològic, ètic i sociològic que aporta o transmet.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: diversos programes de televisió.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans i el significat de cadascun.

Continguts: en la semiòtica, és on posen més èmfasi.

EXPERIÈNCIA número: 64

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Príncep de Viana
- Adreça: C/ Dublín, 5
- Codi postal: 08005
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 340 94 04
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: **Patrícia Mateo i Robles.**
Quina àrea imparteix: Anglès.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "The Mass Media".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n de BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Anglès.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 14
- Curs/cursos i trimestre: 1er i 2on trimestre del curs 94-95.
- Periodicitat: programa únic.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aproximar el mitjà audiovisual a l'alumnat.
  - Oferir recursos per a l'elaboració d'un projecte audiovisual (televisió) amb l'alumnat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres de vídeo del CRP.
  - Televisió: TV Sant Andreu.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: petits documentals.
  - CoHaboració TV local: debat.
- Títol programa: "Debat".
- Tema: els instituts de Batxillerat.
- Durada/Temps programa: 30'
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de la TV Sant Andreu i CRP.
- Realitzador: tècnic de la TV Sant Andreu.
- Format enregistrament: VHS i S-VHS. El making off en Hi8.
- Format edició: S-VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 de VHS i 1 de Hi8.
- Visites: Televisió Espanyola a Sant Cugat del Vallès. TV Sant Andreu.

- Entitat organitzadora: TV Sant Andreu
- Activitat audiovisual: "Televisió i Escola".
- Adreça: C/ Tramuntana 46, 3r 1a.
- Codi postal: 08030
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 274 19 19
- Formador/s: Francesc-Josep Deó

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius de Televisió (Caràtules, separació en blocs...)
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, etc.
  - Continguts: tècnica, vocabulari específic, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Valldemossa
- Adreça: C/ Piferrer, 85
- Codi postal: 08016
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 352 01 52
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Montse Freixenet.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Ramon Compte.
Quina àrea o àrees imparteixen: Tecnologia (tutor).

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua catalana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: curs 96/97
- Periodicitat: 1 hora a la setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Dins l'assignatura de Llengua, estudiar el llenguatge propi dels mitjans de comunicació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo:
  - Televisió: 9 Barris TV
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo:
  - CoHaboració TV local: noticiaris i espots gravats.
- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: entrevistes i notícies varies.
- Durada/Temps programa: 10/15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: estudis de 9 Barris TV.
- Realitzador: alumnat amb l'ajut dels tècnics de 9 Barris TV.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: U-Màtic
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: 9 Barris TV.

- Entitat organitzadora: Tria Nou Barris. 9 Barris TV.
- Activitat audiovisual: "A través de la televisió"
- Adreça: Via Favència, 218. Centre Cívic. Edifici B.
- Codi postal: 08033
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 354 10 86
- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: introducció (9 Barris TV).
  - Continguts: llengua, com s'estructuren les notícies. Llenguatge i estructura, etc.

EXPERIÈNCIA número: 66

1.- CENTRE

- Nom del centre: Institució Montserrat
- Adreça: C/ Sant Crist, 60-62
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 01 50
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Nicolàs Torres.
Quina àrea imparteix: Tecnologia i Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem televisió". Iniciació.
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16 com a màxim.
- Curs/cursos i trimestre: trimestre 97-98.
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar uns coneixements bàsics de llenguatge audiovisual.
  - Familiarització amb el procés de la televisió i de la televisió en directe.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 3 càmeres del centre (2 d'elles Hi8 i 1 Vídeo 8).

Televisió: TV Sants / Les Corts.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: reportatge de 3 minuts realitzat al centre que s'inclou en la sessió a la TV de Sants / Les Corts.

Col·laboració TV local: noticiari.

- Títol programa: -

- Tema: reportatge del pati de l'escola.

- Durada/Temps programa: 15'

- Llengua: català.

- Realitzat a: centre docent i TV Sants / Les Corts.

- Realitzador: alumnes, professor i tècnics de TV Sants / Les Corts.

- Format enregistrament: Hi 8 i Vídeo 8 al centre.

- Format edició: VHS

- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS a TV Sants / Les Corts.

- Visites: TV Sants / Les Corts i alguna vegada a Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts.

- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".

- Adreça: C/ Masferrer, 33

- Codi postal: 08028

- Població: Barcelona

- Telèfon: 93 291 64 92

- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: enregistraments anteriors dels alumnes.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: tipologia de programes de televisió, trucatges, etc.

Continguts: desmitificació de la televisió mitjançant l'anàlisi crítica de programes.

1.- CENTRE

- Nom del centre: Institució Montserrat
- Adreça: C/ Sant Crist, 60-62
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 01 50
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Nicolàs Torres.
Quina àrea imparteix: Tecnologia i Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem televisió". Ampliació: els reporters gràfics a l'escola.
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO, 3r ESO i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16 màxim.
- Curs/cursos i trimestre: trimestral 97-98.
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Apropiar els alumnes al món dels reporters ENG, procés que segueixen, etc.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre (2 Hi8 i 1 Vídeo 8).
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: reportatges del barri.
- Durada/Temps programa: 15' com a màxim.
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals i exteriors.
- Realitzador: alumnes i professor.
- Format enregistrament: Hi8 i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 3 o 4 càmeres.
- Visites: alguna vegada a Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: reportatges, documentals i noticiaris. Experiències anteriors dels alumnes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, etc.
  - Continguts: tipus de llenguatge utilitzat, etc.

EXPERIÈNCIA número: 68

1.- CENTRE

- Nom del centre: Institució Montserrat
- Adreça: C/ Sant Crist, 60-62
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 421 01 50
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Nicolàs Torres.
Quina àrea imparteix: Tecnologia i Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem televisió". Ampliació: trucatges d'animació.
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n i 3r d'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16 màxim.
- Curs/cursos i trimestre: trimestral 97-98.
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar uns coneixements bàsics dels trucatges d'animació, realitzant petits curts amb zòdtrops, animació en plastilina, etc.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 3 càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curts de creació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varis.
- Tema: creació.
- Durada/Temps programa: 1 o 2'.
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals.
- Realitzador: alumnes i professor.
- Format enregistrament: Hi8 i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 d'elles Hi8 i 1 Vídeo 8.
- Visites: alguna vegada a Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: experiències anteriors dels alumnes, films d'animació, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, etc.
  - Continguts: desmitificació de la televisió mitjançant l'anàlisi crítica de programes i desvetllament de trucatges.

1.- CENTRE

- Nom del centre: Joan Pelegrí
- Adreça: C/ Consell de Cent, 14
- Codi postal: 08014
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 431 62 00
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Julio Pérez.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Tècniques de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències socials.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 24 com a màxim.
- Curs/cursos i trimestre: 97/98, 98/99
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Familiaritza els alumnes amb el món audiovisual, sobretot amb el vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió: TV Sants / Les Corts.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: telenotícies, escenificacions i teatre.
  - CoHaboració TV local: debat.
- Títol programa: varia.
- Tema: notícies de l'escola i el barri, creacions pròpies, etc.
- Durada/Temps programa: aproximadament 20'.
- Llengua: majoritàriament en català.
- Realitzat a: l'aula del centre docent i als estudis de TV de Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat i tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: SVHS
- Visites: TV Sants / Les Corts i Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió".
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius, majoritàriament.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, angulació, efectes especials, sobretot en els telenotícies.
  - Continguts: estructura dels telenotícies, ideologies soterrades, diferents tipus de llenguatge, etc.

EXPERIÈNCIA número: 70

1.- CENTRE

- Nom del centre: Mare de Déu de la Consolació
- Adreça: C/ Blasco de Garay, 52
- Codi postal: 08004
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 442 50 27
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Rut Camargo.
Quina àrea imparteix: Anglès i coordinadora d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa: Roser Castanyer.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ràdio i televisió"
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18-20 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: fins el curs 97/98
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Anàlisi profund i extens de la imatge: codis, llenguatge, etc.
  - Estudi analític de què és i què comporta la televisió.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 2 càmeres del centre VHS i SVHS
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: informatiu.
  - Collaboració TV local:
- Títol programa: "Informatiu".
- Tema: varis.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisual del centre.
- Realitzador: alumnat amb l'ajut dels professorat.
- Format enregistrament: VHS i SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS i VHS
- Visites: Ràdio 4, Ràdio Sants, Catalunya Ràdio.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius, espots, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviment de càmera, etc.
  - Continguts: anàlisi de la retòrica periodística i dels codis publicitaris.
- Observacions: apliquen l'eix transversal d'Educació audiovisual al centre.

EXPERIÈNCIA número: 71

1.- CENTRE

- Nom del centre: Mare de Déu de la Consolació
- Adreça: C/ Blasco de Garay, 52
- Codi postal: 08004
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 442 50 27
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Rut Camargo.
Quina àrea imparteix: Anglès i coordinadora d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Taller de televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí.
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: tutoria.
- Forma de l'activitat: crèdit interdisciplinar.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 90 en grups de 22 alumnes per sessió.
- Curs/cursos i trimestre: trimestre 96/97
- Periodicitat: 1 sessió de 4 hores, per grup.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Formar críticament l'alumne davant de la televisió.
  - Que siguin capaços de manipular i expressar-se mitjançant la tecnologia audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: TV Sants / Les Corts

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

CoHaboració TV local: magazín

- Títol programa: "Magazine".
- Tema: anuncis, videoclips, danses... depèn del grup d'alumnes.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català, anglès i francès.
- Realitzat a: TV Sants / Les Corts.
- Realitzador: alumnat amb l'ajut dels tècnics de TV Sants / Les Corts.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres SVHS
- Visites: TV Sants / Les Corts, Ràdio 4, Ràdio Sants i Catalunya Ràdio.

- Entitat organitzadora: TV Sants / Les Corts
- Activitat audiovisual: "Fem Televisió"
- Adreça: C/ Masferrer, 33
- Codi postal: 08028
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 291 64 92
- Formador/s: Carles Alcoyent i Marta Casals.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius, espots, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: anàlisi introductori.
  - Continguts: anàlisi introductori.
- Observacions: apliquen l'eix transversal d'Educació audiovisual al centre.

EXPERIÈNCIA número: 72

1.- CENTRE

- Nom del centre: St. Peter's School
- Adreça: C/ Eduard Toldrà, 18
- Codi postal: 08034
- Població: Barcelona
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 203 50 12
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Melcior Mur.
Quina àrea imparteix: Filosofia.
- Professorat que hi participa: Joan Rovira Sanz.
Quina àrea o àrees imparteixen: Matemàtiques.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Teen Chanel".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: extracurricular.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 94/95
- Periodicitat: intermitent, festes de l'escola, com a mitja una hora a la setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Utilització dels audiovisuals com a eina complementària de la resta de matèries.
  - Aconseguir la coordinació d'un equip de treball, amb distribució de responsabilitats.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres dels alumnes
  - Televisió: monitors de televisió a moltes aules.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documentals, teatre, curts... qualsevol activitat escolar.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: noticiaris i reportatges.
- Durada/Temps programa: màxim 1 hora.
- Llengua: català, anglès i castellà.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: cada alumne porta la que té.
- Visites: Televisió de Catalunya i TV Badalona Canal 51.

- Entitat organitzadora: TV Badalona Canal 51.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ del Mar 20, 2n.
- Codi postal: 08911
- Població: Badalona
- Telèfon: -
- Formador/s: Jordi Martí (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius, reportatges, programes preferits dels alumnes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: poc
  - Continguts: poc

EXPERIÈNCIA número: 73

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES La Mallola
- Adreça: C/ Andreu Amat, s/n
- Codi postal: 08950
- Població: Esplugues de Llobregat
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 371 85 12
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Carlos Arias.
Quina àrea imparteix: Cap d'estudis.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Visita extraescolar a la televisió local".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: a partir de 3r d'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: extraescolars.
- Forma de l'activitat: extraescolars.
- Nombre d'alumnes que hi participa: grups de 20.
- Curs/cursos i trimestre: 96/97 i 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer el funcionament d'una televisió local per dins (Esplugues TV).

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

CoHaboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites: Esplugues Televisió.

- Entitat organitzadora: Esplugues Televisió.

- Activitat audiovisual: visita.

- Adreça: Mossèn Cinto Verdaguer, 14

- Codi postal: 08950

- Població: Esplugues de Llobregat

- Telèfon: 93 372 90 00

- Formador/s: Frederic Cano (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Severo Ochoa
- Adreça: C/ Severo Ochoa, 1-13
- Codi postal: 08950
- Població: Esplugues de Llobregat
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 371 70 42
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Gabriel Martín.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Medios de comunicació locals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 95
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre 97/98, 2n trimestre 98/99.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar la repercussió que tenen els mitjans de comunicació locals sobre la població i el seu funcionament i anàlisi (tractament de la informació, publicitat, etc.).

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites: Ràdio Esplugues, setmanari local "El Pont" i Esplugues TV.

- Entitat organitzadora: Esplugues TV.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Mossèn Cinto Verdager, 14
- Codi postal: 08950
- Població: Esplugues de Llobregat
- Telèfon: 93 372 90 00
- Formador/s: Frederic Cano (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tots els programes de la televisió local.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: bàsicament, (els ho explica el tècnic de la televisió local).

Continguts: estudiats pels propis alumnes sobre la pràctica d'anàlisi.

EXPERIÈNCIA número: 75

1.- CENTRE

- Nom del centre: CEIP L'Estel. (Escola Especial)
- Adreça: C/ Prat, 41
- Codi postal: 08907
- Població: L'Hospitalet de Llobregat
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 336 05 51
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Maribel Brusi Prado.
Quina àrea imparteix: Educació Especial.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Nosaltres fem els anuncis".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: ESO adaptada (dels 15-17 anys).
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua (conversa).
- Forma de l'activitat: plantejada com a U.P.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 14
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97
- Periodicitat: anual, de 2 a 4 sessions per setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Analitzar el llenguatge publicitari, tant verbal com icònic, i finalment ser capaços d'enregistrar-ne un. Treballar en tots els àmbits el llenguatge oral.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: espots publicitaris.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: "Anuncis".
- Tema: anuncis de l'escola.
- Durada/Temps programa: 1'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: imatges i llenguatge publicitari.

Continguts: estereotips i clixés.

EXPERIÈNCIA número: 76

1.- CENTRE

- Nom del centre: CEIP L'Estel. (Escola Especial)
- Adreça: C/ Prat, 41
- Codi postal: 08907
- Població: L'Hospitalet de Llobregat
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 336 05 51
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Maribel Brusi Prado.
Quina àrea imparteix: Educació Especial.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Telenotícies".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: ESO adaptada (dels 15-17 anys)
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua, conversa.
- Forma de l'activitat: plantejada com a U.P.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 14
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97.
- Periodicitat: anual, de 2 a 4 sessions per setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció al llenguatge audiovisual i enregistrament d'un telenotícies.
  - Treballar en tots els àmbits el llenguatge oral.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: noticiaris.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: seguiment d'una notícia.
- Durada/Temps programa: 10'.
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: imatges i llenguatge publicitari.
  - Continguts: estereotips i clixés.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IB Santa Eulàlia
- Adreça: Plaça Pius XII, s/n
- Codi postal: 08902
- Població: L'Hospitalet de Llobregat
- Comarca: Barcelonès
- Telèfon: 93 331 45 98
- Tipus de centre: públic.

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Pedro Hernández.
Quina àrea imparteix: Llengua i Literatura Castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem Televisió" o "Televisió Escolar".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: de 12 a 20 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: cursos des del 90-91 fins el 95-96, organitzat per trimestres.
- Periodicitat: setmanal.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Treballar la producció audiovisual: realització, llenguatge audiovisual, etc.
  - Assumir tasques i treballar en equip.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre.

Televisió: circuit tancat de televisió (televisió escolar).

- Tipus de producció

Producció en vídeo: informatius, reportatges, videoclips, magazins, etc.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: l'institut, el barri, etc.
- Durada/Temps programa: 45'.
- Llengua: castellà, principalment i català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals del centre docent.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 de VHS.
- Visites: Televisió L'Hospitalet.

- Entitat organitzadora: Televisió de l'Hospitalet.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ Clotet 7-9, baixos, local 2.
- Codi postal: 08902
- Població: L'Hospitalet de Llobregat.
- Telèfon: 93 331 56 41
- Formador/s: Agustí Álvarez (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: informatius, publicitat, shows...
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, efectes especials, etc.

Continguts: reflexió sobre missatges subliminars, condicionaments, ideologies, etc.

BERGUEDÀ

EXPERIÈNCIA número: 78

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jaume Casals Pons.
Quina àrea imparteix: Educació Física.
- Professorat que hi participa: Lluís Torre.
Quina àrea o àrees imparteixen: Educació Física.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Expressió Corporal".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació Física.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 60 en dos grups.
- Curs/cursos i trimestre: part del curs 96/97.
- Periodicitat: anual, 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Enregistrar, en l'apartat "expressió corporal", activitats rítmiques, de dansa, etc.
  - Utilització del vídeo com a eina per treballar l'àrea.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: activitats.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: dansa, mim, videoclip, etc.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: no parlen.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites: TV comarcal del Berguedà.

- Entitat organitzadora: TV comarcal del Berguedà.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça del Doctor Saló 6
- Codi postal: 08600
- Població: Berga
- Telèfon: 93 822 26 15
- Formador/s: Jordi Espuña (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:
- Observacions: aplicació de l'eix d'educació audiovisual en el centre.

EXPERIÈNCIA número: 79

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Imma Comelles.
Quina àrea imparteix: Música.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Música i cinema".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Música.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Identificar la relació entre la música i les imatges, conèixer els gèneres.
  - Confeccionar un guió i realitzar un petit curt.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curts de ficció.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites: TV comarcal del Berguedà.

- Entitat organitzadora: TV comarcal del Berguedà.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça del Doctor Saló 6
- Codi postal: 08600
- Població: Berga
- Telèfon: 93 822 26 15
- Formador/s: Jordi Espuña (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes d'entreteniment, culturals, informatius, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: en menor grau.
- Observacions: aplicació de l'eix d'educació audiovisual en el centre.

EXPERIÈNCIA número: 80

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: M. Lluïsa Rodríguez Sánchez.
Quina àrea imparteix: Tecnologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Diades culturals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: Cicles Formatius, Batxillerat i ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: sobrecurricular.
- Forma de l'activitat: extraescolar.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 10 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: curs 97/98
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Alumnes d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius, alguns dels quals col·laboren amb la televisió local, enregistren tot el que es fa en les diades culturals.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Els reporters".
- Tema: activitats culturals extraescolars.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i recinte de l'institut.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:
- Observacions: aplicació de l'eix d'educació audiovisual en el centre.

EXPERIÈNCIA número: 81

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: M. Lluïsa Rodríguez Sánchez.
Quina àrea imparteix: Tecnologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Instal·lacions d'enllaç i centres de transformació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n Cicles Formatius.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: 98/99
- Periodicitat: anual, 2h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Reconèixer i enregistrar el tipus de instal·lacions que es tracten en l'assignatura.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: -
- Tema: instal·lacions d'enllaç.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites: TV comarcal del Berguedà.

- Entitat organitzadora: TV comarcal del Berguedà.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça del Doctor Saló 6
- Codi postal: 08600
- Població: Berga
- Telèfon: 93 822 26 15
- Formador/s: Jordi Espuña (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:
- Observacions: en el centre s'aplica l'eix transversal d'educació audiovisual.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: M. Lluïsa Rodríguez Sánchez.
Quina àrea imparteix: Tecnologia.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Seguretat en les instal·lacions elèctriques".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Cicles Formatius.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, 96/97.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar formació bàsica en primers auxilis en accidents d'instal·lacions elèctriques.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: escenificacions d'accidents i primers auxilis.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: -
- Tema: accidents en instal·lacions elèctriques.
- Durada/Temps programa: 5-10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites: TV comarcal del Berguedà.

- Entitat organitzadora: TV comarcal del Berguedà.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça del Doctor Saló 6
- Codi postal: 08600
- Població: Berga
- Telèfon: 93 822 26 15
- Formador/s: Jordi Espuña (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:
- Observacions: en el centre s'aplica l'eix transversal d'educació audiovisual.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Anna Verdaguer Lloro.

Quina àrea imparteix: Llengua catalana.

- Professorat que hi participa:

Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem pel·lícules".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.

Producció: sí

Anàlisi de la imatge: sí

- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18
- Curs/cursos i trimestre: 95/96 i 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Realitzar una pel·lícula en vídeo i veure tot el procés d'elaboració d'una pel·lícula.
  - Potenciar el treball en grup i assumir individualment les tasques que hagin triat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curts de ficció.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites: TV comarcal del Berguedà.

- Entitat organitzadora: TV comarcal del Berguedà.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça del Doctor Saló 6
- Codi postal: 08600
- Població: Berga
- Telèfon: 93 822 26 15
- Formador/s: Jordi Espuña (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes d'entreteniment, culturals, informatius, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: en menor grau.
- Observacions: en el centre s'aplica l'eix transversal d'educació audiovisual.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Gironella
- Adreça: C/ Pont de les Eres, 4
- Codi postal: 08680
- Població: Gironella
- Comarca: Berguedà
- Telèfon: 93 822 86 60
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Anna Verdaguer Lloro.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Tècniques de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16
- Curs/cursos i trimestre: 96/97
- Periodicitat: 2 trimestres, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Anàlisi del llenguatge i la semiòtica de les imatges, estàtiques i mòbils, fins el llenguatge de les audiovisuals: televisió, cinema, etc.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curts de ficció.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites: TV comarcal del Berguedà.

- Entitat organitzadora: TV comarcal del Berguedà.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Plaça del Doctor Saló 6
- Codi postal: 08600
- Població: Berga
- Telèfon: 93 822 26 15
- Formador/s: Jordi Espuña (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: films, anàlisi d'imatges de ficció.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: en menor grau.
  - Continguts: no
- Observacions: aplicació de l'eix d'educació audiovisual en el centre.

GARRAF

EXPERIÈNCIA número: 85

1.- CENTRE

- Nom del centre: Acadèmia Núria. (FP)
- Adreça: C/ Les Colomeres, s/n
- Codi postal: 08850
- Població: Gavà
- Comarca: el Garraf
- Telèfon: 93 662 21 13
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Paulí Castelló.
Quina àrea imparteix: Tècniques de comunicació.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Tècniques de comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n FP Administratiu.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua.
- Forma de l'activitat: matèria comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 35
- Curs/cursos i trimestre: 97/98 i 98/99
- Periodicitat: anual, 4h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer les tècniques d'informació, escrita, oral i audiovisual.
  - Conèixer els mitjans de comunicació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites: Gavà Televisió.

- Entitat organitzadora: Gavà Televisió.

- Activitat audiovisual: visita.

- Adreça: C/ Guifré el Pilós 4

- Codi postal: 08850

- Població: Gavà

- Telèfon: 93 638 19 90

- Formador/s: Joan Vila (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: telenotícies i publicitat.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: no

Continguts: valors, estereotips, ideologies, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Manuel de Cabanyes
- Adreça: Avinguda Francesc Macià, 110-114
- Codi postal: 08800
- Població: Vilanova i la Geltrú
- Comarca: el Garraf
- Telèfon: 93 815 22 50
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Rafael Lemos.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Àngels Parés.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "L'article periodístic".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 97/98, 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Analitzar diversos tipus de discurs de diversos autors catalans.
  - Estudiar els aspectes tècnics de la TV, i elaboració d'una notícia.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre i dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: emissió de notícies.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: "Telenotícies".

- Tema: notícia tipificada.

- Durada/Temps programa: 5'

- Llengua: català.

- Realitzat a: aula del centre, exteriors...

- Realitzador: alumnat i professor.

- Format enregistrament: VHS o Vídeo 8.

- Format edició: VHS

- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8, 1 VHS i càmeres dels alumnes.

- Visites: L'Hora del Garraf, El Periódico i Canal Blau TV.

- Entitat organitzadora: Canal Blau TV.

- Activitat audiovisual: visita.

- Adreça: C/ de la Unió 81-87

- Codi postal: 08800

- Població: Vilanova i la Geltrú

- Telèfon: 93 814 12 45

- Formador/s: Joan Carles Lluch (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: Telenotícies, Informatius

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, angulació, etc.

Continguts: llenguatge periodístic, registres, entonació, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Manuel de Cabanyes
- Adreça: Avinguda Francesc Macià, 110-114
- Codi postal: 08800
- Població: Vilanova i la Geltrú
- Comarca: el Garraf
- Telèfon: 93 815 22 50
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Rafael Lemos.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Àngles Parés.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua catalana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: 97/98, 98/99
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar i analitzar tipologies textuais. Parar atenció als diversos discursos comunicatiu que fa servir la televisió en relació al tipus de programa.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre i dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: minireportatges, minidocumentals, etc.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: VHS o Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8, 1 VHS i càmeres dels alumnes.
- Visites: L'Hora del Garraf, El Periódico i Canal Blau TV.

- Entitat organitzadora: Canal Blau TV.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ de la Unió 81-87
- Codi postal: 08800
- Població: Vilanova i la Geltrú
- Telèfon: 93 814 12 45
- Formador/s: Joan Carles Lluch (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: telenotícies, informatius, etc.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, angulació, etc.

Continguts: anàlisi de l'estructura del discurs oral.

GIRONÈS

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Cassà de la Selva
- Adreça: C/ Josep Pla, s/n
- Codi postal: 17244
- Població: Cassà de la Selva
- Comarca: Gironès
- Telèfon: 972 46 06 30
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Cristina Adelli.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 16
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 98/99, 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Capacitar els alumnes per tal que siguin capaços de realitzar un producte videogràfic, a través de l'ensenyament de tot el procés.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 videocàmeres VHS.
- Visites: Televisió de Catalunya, Ona Girona (emissora de Ràdio), Museu del Cinema de Girona.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, curtmetratges.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: no

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Cassà de la Selva
- Adreça: C/ Josep Pla, s/n
- Codi postal: 17244
- Població: Cassà de la Selva
- Comarca: Gironès
- Telèfon: 972 46 06 30
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joan Maria Bragolat.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Cinema".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències socials.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre 98/99, 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Familiaritzar els alumnes amb el món del cinema i les tècniques cinematogràfiques.
  - Visionar i analitzar pel·lícules i conèixer el llenguatge audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmeres del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: curtmetratges.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.

- Tema: ficció.

- Durada/Temps programa: 5'

- Llengua: català.

- Realitzat a: aula del centre.

- Realitzador: alumnat i professora.

- Format enregistrament: VHS

- Format edició: VHS

- Número de càmeres utilitzades: 2 VHS

- Visites: Ona Girona, Museu del Cinema de Girona, Televisió de Catalunya.

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: Visionat de diversos tipus de films.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.

Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 90

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Jaume Vicens Vives
- Adreça: C/ Ferràndiz i de Bellés, s/n
- Codi postal: 17004
- Població: Girona
- Comarca: Gironès
- Telèfon: 972 20 01 30
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Perpinyà.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre 98/99, 97/98...
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer i ser capaç de fer ús dels elements del llenguatge audiovisual, i dels instruments que ens permeten expressar-nos a través d'ell.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: ficció.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 4-5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Vídeo 8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres de Vídeo 8.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: films senzills, anuncis (per treballar els diferents plans).
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, guionització, etc.
  - Continguts: no

EXPERIÈNCIA número: 91

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Santiago Sobrequés i Vidal
- Adreça: C/ Joan Reglà, s/n
- Codi postal: 17003
- Població: Girona
- Comarca: Gironès
- Telèfon: 972 21 85 50
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

Coordinador de l'activitat: Emili Huguet.

Quina àrea imparteix: Dibuix.

- Professorat que hi participa:

Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "VÍdeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.

Producció: sí

Anàlisi de la imatge: sí

- L'activitat està integrada en l'àrea de: Dibuix.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20
- Curs/cursos i trimestre: anual.
- Periodicitat: 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Ensenyar a manipular tot el material tècnic relacionat amb la producció videogràfica.
  - Conèixer i saber utilitzar el llenguatge audiovisual i la metodologia de la realització.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió: circuit tancat per a l'escola.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documentals, curtmetratges, etc.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: entrevistes, debats, taules rodones, reportatges...
- Durada/Temps programa: debats 1h, curtmetratges 5-10', espots publicitaris 5'.
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 4 càmeres: 2 AF, 1 Hi8 i 1 VHS.
- Visites: TV de Girona.

- Entitat organitzadora: TV de Girona.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: Carretera de Barcelona 42, 2n 1a
- Codi postal: 17001
- Població: Girona
- Telèfon: 97 222 11 11
- Formador/s: Joan Roura (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, selecció de pel·lícules, creacions pròpies dels alumnes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, sonorització, etc.
  - Continguts: no

MARESME

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Vedruna
- Adreça: C/ Mar, 30
- Codi postal: 08380
- Població: Malgrat de Mar
- Comarca: Maresme
- Telèfon: 93 761 03 27
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joan Carles Tagua.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Joan Lluís Garcia.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Centenari de Lorca".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: tots els nivells.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: totes.
- Forma de l'activitat: extraescolar.
- Nombre d'alumnes que hi participa: tot el centre.
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre curs 98/99.
- Periodicitat: del 15 al 20 de novembre.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Recollir tot el material videogràfic i fonogràfic pertanyent a Lorca.
  - Realitzar reportatges sobre Lorca: sobre una exposició, representacions teatrals, etc.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de creació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: Centenari de Lorca.
- Durada/Temps programa: 15-20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:
- Observacions: aplicació de l'eix transversal d'educació audiovisual.

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Vedruna
- Adreça: C/ Mar, 30
- Codi postal: 08380
- Població: Malgrat de Mar
- Comarca: Maresme
- Telèfon: 93 761 03 27
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joan Carles Tagua.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Joan Lluís Garcia.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fem una Pel·lícula".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: trimestralment. 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Apropar l'alumne al món del llenguatge audiovisual i l'ús de la càmera de vídeo.
  - Seguiment de tot el procés de realització d'una pel·lícula.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmeres del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: curtmetratges de creació.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, fragments de pel·lícules, etc.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, angulació, moviments de càmera, etc.

Continguts: semiòtica de les imatges.

- Observacions: aplicació de l'eix transversal d'educació audiovisual.

EXPERIÈNCIA número: 94

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Vedruna
- Adreça: C/ Mar, 30
- Codi postal: 08380
- Població: Malgrat de Mar
- Comarca: Maresme
- Telèfon: 93 761 03 27
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joan Carles Tagua.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Joan Lluís Garcia.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge audiovisual".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n de Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: 1r i 2n trimestre 98/99.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aprofundir en el coneixement del llenguatge audiovisual.
  - Crear metàfores visuals sobre textos literaris.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de creació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 15-20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges de videocreació.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, etc.
  - Continguts: semiòtica de les imatges, els colors, els sons, etc.
- Observacions: aplicació de l'eix transversal d'educació audiovisual.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Vilatzara
- Adreça: Arquitecte Eduard Ferrés, 101
- Codi postal: 08340
- Població: Vilassar de Mar
- Comarca: Maresme
- Telèfon: 93 750 63 66
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jesús Arbúes Garcia del Moral.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Dibuix Tècnic".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n Batxillerat científic-tècnic i COU.
- Tipus d'activitat.
Producció: no (per part dels alumnes).
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Dibuix tècnic.
- Forma de l'activitat: optativa a Batxillerat i a COU de ciències.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 10-25
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, 96/97.
- Periodicitat: trimestral, 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Potenciar l'aprenentatge del dibuix tècnic mitjançant l'ús de l'eina vídeo. D'aquesta manera l'alumne veu tot el procés de realització dels dibuixos tècnic complex.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: filmació de la realització d'un dibuix tècnic complex.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: -
- Tema: dibuix tècnic.
- Durada/Temps programa: depèn del dibuix.
- Llengua: català.
- Realitzat a: particular del professor.
- Realitzador: videograma realitzat pel professor.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: enregistraments propis de dibuixos tècnics.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts: procés de realització.

EXPERIÈNCIA número: 96

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Vifatzara
- Adreça: Eduard Ferrés, 101
- Codi postal: 08340
- Població: Malgrat de Mar
- Comarca: Maresme
- Telèfon: 93 750 63 66
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Jesús Arbúes García del Moral.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 22
- Curs/cursos i trimestre: fins el curs 96/97.
- Periodicitat: anual, 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció a l'ús de la càmera de vídeo i al procés de creació.
  - Familiarització amb el llenguatge audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure, acostumen a girar entorn del gènere negre.
- Durada/Temps programa: 5-10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Vídeo 8
- Format edició: VHS.
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8
- Visites: Televisió de Catalunya, quan poden.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, curtmetratges, fragments de pel.lícules.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, sonorització, etc.
  - Continguts: en menor grau.

OSONA

EXPERIÈNCIA número: 97

1.- CENTRE

- Nom del centre: Pare Coll
- Adreça: C/ Pare Coll
- Codi postal: 08500
- Població: Vic
- Comarca: Osona
- Telèfon: 93 886 28 12
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Dolors López Arré.
Quina àrea imparteix: Matemàtiques i Ciències naturals.
- Professorat que hi participa: la resta de professors.
Quina àrea o àrees imparteixen: matèries comunes.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans de Comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: totes.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 70 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: 1 setmana 3r trimestre 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - A partir d'una notícia els alumnes estudien els diversos llenguatges que aquesta empra en funció del mitjà de comunicació que la difon: televisió, ràdio i premsa

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo:
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo:
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites: TVO - Televisió d'Osona, Ràdio Vic i Món Nou.

- Entitat organitzadora: TVO - Televisió d'Osona
- Activitat audiovisual: visita
- Adreça: C/ Martí Genís 4, baixos
- Codi postal: 08500
- Població: Vic
- Comarca: Osona
- Telèfon: 93 889 49 53
- Formador/s: Isabel Quintana (periodista de TVO).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: Informatius i espots publicitaris.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, durada, horaris d'emissió...
  - Continguts: estereotips, estètica i ideologies soterrades.

PALLARS JUSSÀ

EXPERIÈNCIA número: 98

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Tremp
- Adreça: Bisbe Iglésies, 5
- Codi postal: 25620
- Població: Tremp
- Comarca: Pallars Jussà
- Telèfon: 973 65 07 36
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Víctor del Val.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "VÍdeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: -
- Forma de l'activitat: extraescolar-taller
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12-15
- Curs/cursos i trimestre: 1 setmana 98/99 més hores soltes
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar els coneixements teòrics i pràctics, perquè els alumnes siguin capaços d'elaborar un videograma, i que siguin capaços de fer-lo servir com a eina de treball.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documentals, curtmetratges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: aules del centre, exteriors.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: VHS, SVHS, Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 HI8, 1 SVHS i 1 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges, fragments de pel·lícules, documentals, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, guió, storyboard, etc.
  - Continguts: no especialment.
- Observacions: del material del CAC en fa servir alguns exercicis puntuals.

PLA D'URGELL

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Terres de Ponent
- Adreça: Carretera de Torregrossa, s/n
- Codi postal: 25230
- Població: Mollerussa
- Comarca: Pla d'Urgell
- Telèfon: 973 60 21 00
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joaquim Sabaté Giménez.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n d'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències socials.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: trimestral, 97/98, 98/99.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar les bases tècniques per a l'aprenentatge d'ús del vídeo.
  - Donar la teoria sobre filmació, sonorització, edició, etc.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre i algunes dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges, petits documentals.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 5 a 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: Vídeo 8 i VHS.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 de Vídeo 8 i 2 VHS.
- Visites:
  - Entitat organitzadora:
  - Activitat audiovisual:
  - Adreça:
  - Codi postal:
  - Població:
  - Telèfon:
  - Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curtmetratges, espots (superficialment).
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, angulació, sonorització, edició, etc.
  - Continguts: no.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Terres de Ponent
- Adreça: Carretera de Torregrossa, s/n
- Codi postal: 25230
- Població: Mollerussa
- Comarca: Pla d'Urgell
- Telèfon: 973 60 21 00
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joaquim Sabaté Giménez.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa: Lourdes Madrigal i Cristina Plana.
Quina àrea o àrees imparteixen: Anglès i Francès.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El vídeo a l'aprenentatge de les llengües".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengües estrangeres.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20 dividits en dos grups.
- Curs/cursos i trimestre: des de l'any 96/97.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Dur a la pràctica allò que han après en el crèdit de vídeo i aprofundir en els aspectes orals de les llengües estrangeres, sobretot pel que fa a situacions quotidianes.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre i algunes dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges, petits documentals...
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 5 a 10'
- Llengua: Anglès i Francès.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: VHS i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 de Vídeo 8 i 2 VHS
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: pel·lícules en VO i VOS.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: no
  - Continguts: lingüístic.
- Observacions: En el centre s'aplica l'eix transversal d'educació audiovisual.

EXPERIÈNCIA número: 101

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Terres de Ponent
- Adreça: Carretera de Torregrossa, s/n
- Codi postal: 25230
- Població: Mollerussa
- Comarca: Pla d'Urgell
- Telèfon: 973 60 21 00
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joaquim Sabaté Giménez.
Quina àrea imparteix: Ciències socials.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Geografia".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Ciències socials.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 98/99, i 97/98.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Elaboració d'un documental, de manera que apliquin les tècniques apreses al crèdit de vídeo, i siguin capaços de buscar i estructurar informació en suport videogràfic.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre i algunes dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: documental.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Documental".
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula d'audiovisuals del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: VHS i Vídeo 8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 de Vídeo 8 i 2 VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:
- Observacions: En el centre s'aplica l'eix transversal d'educació audiovisual.

SEGRIÀ

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Manuel de Montsuar
- Adreça: Ronda Montcada, 22
- Codi postal: 25191
- Població: Lleida
- Comarca: Segrià
- Telèfon: 973 23 35 56
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Francesc Alamón i Queralt.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Audiovisuals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n i 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: fins l'any 97/98.
- Periodicitat: anual, 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Analitzar i conèixer tot el procés de producció audiovisual, tant tècnic com literari.
  - Realitzar una producció senzilla en vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 3 càmeres del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: petits espots publicitaris.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 2 a 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: SVHS i Hi8.
- Format edició: VHS.
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS i 1 Hi8.
- Visites: cada any van a Televisió de Catalunya de Lleida o de Barcelona.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris, programes diversos de televisió.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, procés de realització, etc.

Continguts: introductori.

EXPERIÈNCIA número: 103

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Manuel de Montsuar
- Adreça: Ronda Montcada, 22
- Codi postal: 25191
- Població: Lleida
- Comarca: Segrià
- Telèfon: 973 23 35 56
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Francesc Alamón i Queralt.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llums, càmera i rodem".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Completar els objectius generals d'etapa en els alumnes més desmotivats, crear hàbits d'estudi i de treball.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 3 càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curts.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: entre 2 i 10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS i 1 Hi8.
- Visites: cada any van a Televisió de Catalunya de Lleida o de Barcelona.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: films, molt introductori.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt introductori.
  - Continguts: no.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Manuel de Montsuar
- Adreça: Ronda Montcada, 22
- Codi postal: 25191
- Població: Lleida
- Comarca: Segrià
- Telèfon: 973 23 35 56
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Francesc Alamón i Queralt.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans audiovisuals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: des de 97/98
- Periodicitat: 2 trimestres, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar a conèixer en profunditat els mitjans audiovisuals, sobretot la TV i el vídeo.
  - Capacitar l'alumne per expressar en vídeo la informació que prèviament ha treballat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 3 càmeres del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: treballs de recerca, documentals...

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: SVHS, Hi8.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS, i 1 Hi8.
- Visites: cada any van a Televisió de Catalunya de Lleida o de Barcelona.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: pel·lícules, documentals, reportatges.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: muntatge, producció, plans, etc.

Continguts: llenguatge emprat i estructuració de la informació.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torrevicenç
- Adreça: Avinguda Torrevicenç, 3
- Codi postal: 25005
- Població: Lleida
- Comarca: Segrià
- Telèfon: 973 22 00 33
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Begonya Díaz.

Quina àrea imparteix: Educació física i coordinadora d'audiovisuals.

- Professorat que hi participa:

Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Educació física".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.

Producció: sí

Anàlisi de la imatge: no

- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació física.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25-30
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre 98/99.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Enregistrar als alumnes durant els seus partits de bolei, l'inici del curs i al finalitzar el trimestre, així els alumnes poden comprovar la seva evolució. Autobservació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre, més càmeres dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: enregistrar els partits de bolei o altres esports.

Coïlaboració TV local:

- Títol programa:
- Tema: Voleibol i esports.
- Durada/Temps programa: 20-25'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula i instal.lacions esportives del centre.
- Realitzador: professor.
- Format enregistrament: Vídeo 8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torrevicenç
- Adreça: Avinguda Torrevicenç, 3
- Codi postal: 25005
- Població: Lleida
- Comarca: Segrià
- Telèfon: 973 22 00 33
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Begonya Díaz.
Quina àrea imparteix: Educació física i coordinadora d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Festes tradicionals"
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: extraescolar.
- Forma de l'activitat: activitats extraescolars.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 5-10 voluntaris.
- Curs/cursos i trimestre: intermitent durant l'any.
- Periodicitat: 1 o 2 vegades al trimestre.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Enregistrar les activitats extraescolars que es duen a terme en l'institut.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre, més càmeres dels alumnes.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: -
- Tema: activitats extraescolars.
- Durada/Temps programa: 15-20'
- Llengua: català.
- Realitzat a: recinte de l'institut.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: Vídeo 8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8 (centre).
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torrevicenç
- Adreça: Avinguda Torrevicenç, 3
- Codi postal: 25005
- Població: Lleida
- Comarca: Segrià
- Telèfon: 973 22 00 33
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Begonya Díaz.
Quina àrea imparteix: Educació física i coordinadora d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa: Ramona Pont i Pilar Esquerra.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua estrangera (Francès).

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Francès".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Francès.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 25-30
- Curs/cursos i trimestre: 97/98
- Periodicitat: trimestral, 3h setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Dins el crèdit de francès, es tractava d'enregistrar anuncis publicitaris de la televisió i doblar-los de nou, amb un guió inventat en francès.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmera del centre, més càmeres dels alumnes.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: doblatge d'anuncis publicitaris al francès.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: espots.
- Tema: comèdia.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: francès.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: professora i alumnes.
- Format enregistrament: Vídeo 8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 Vídeo 8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: publicitat.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: no

Continguts: no

SELVA

EXPERIÈNCIA número: 108

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Montsoriu
- Adreça: C/ Doctor Carulla, s/n
- Codi postal: 17401
- Població: Arbúcies
- Comarca: la Selva
- Telèfon: 972 86 01 54
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Mireia Vilallonga Tena.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Audiovisuals".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r BUP.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20-25
- Curs/cursos i trimestre: fins l'any 96/97.
- Periodicitat: anual, 2 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Educar en el funcionament del vídeo, el llenguatge audiovisual, sobretot cinematogràfic, i dotar de les eines bàsiques per elaborar un curmetratge.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 2 càmeres de vídeo del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de creació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 20-25'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre docent.
- Realitzador: alumnat i professors.
- Format enregistrament: VHS i SVHS.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 de VHS i 1 de SVHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: anàlisi crítica de llargmetratges.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, sonorització, etc.
  - Continguts: estereotips, imatges simbòliques o metafòriques, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Montsoriu
- Adreça: C/ Doctor Carulla, s/n
- Codi postal: 17401
- Població: Arbúcies
- Comarca: la Selva
- Telèfon: 972 86 01 54
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Mireia Vilallonga Tena.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El Vídeo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 12
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introduir a l'alumne en el món de les audiovisuals, donant-li les informacions bàsiques per fer servir la càmera de vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 2 càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: minireportatges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: institut i rodalies.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: VHS i SVHS.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 de VHS i 1 de SVHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: anàlisi crítica de llargmetratges.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, sonorització, etc.
  - Continguts: estereotips, imatges simbòliques o metafòriques, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Serrallarga
- Adreça: Carretera Vella de Lloret, s/n
- Codi postal: 17300
- Població: Blanes
- Comarca: la Selva
- Telèfon: 972 33 10 05
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Mercè Centrich.
Quina àrea imparteix: Tecnologia de serveis.
- Professorat que hi participa: Salvador Sagrera, Hilario Pastor i Virgili Fernández
Quina àrea o àrees imparteixen: Ciències experimentals i Ciències Socials.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Construïm imatges".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: ètica, antropologia i tecnologia.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20 per grup.
- Curs/cursos i trimestre: des de 96/97.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Descobrir estereotips culturals en la publicitat estàtica i en moviment.
  - Adquirir instruments per a l'anàlisi d'imatges i realitzar anuncis propis.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del centre, càmeres del CRP i d'algun professor.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: espots publicitaris.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: solidaritat, diferències socials, marginació, etc.
- Durada/Temps programa: 2 a 3'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professors.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot publicitat, espots o de tanques publicitàries.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, sonorització, etc.

Continguts: estereotips, idees subliminars, ideologies segregadores, xenòfobes, masclistes, classistes, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Tossa de Mar
- Adreça: Avinguda del Pelegrí, 14
- Codi postal: 17320
- Població: Tossa de Mar
- Comarca: la Selva
- Telèfon: 972 34 10 03
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Pilar Soler Gordils.
Quina àrea imparteix: Matemàtiques.
- Professorat que hi participa: Roser Batllori, Daniel Verney i set professors més.
Quina àrea o àrees imparteixen: coordinadora pedagògica, director i professors d'àrea.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Crèdit de síntesi".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 36 (totalitat de l'alumnat).
- Curs/cursos i trimestre: 3 dies del 3r trimestre 96-97.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Facilitar el procés d'aprenentatge, contribuir a la incorporació de noves tècniques.
  - Potenciar l'interès pel treball en grup. Realització d'un reportatge de Tossa de Mar.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmera del centre.
  - Televisió: TV local de Tossa de Mar.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatge
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: "Vine a fer Tossing".
- Tema: reportatge per donar a conèixer Tossa de Mar.
- Durada/Temps programa: 7 o 8 minuts.
- Llengua: català.
- Realitzat a: exteriors de Tossa de Mar.
- Realitzador: alumne que assumeix la tasca.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: VHS
- Visites: TVT - La Primera (Tossa de Mar).

- Entitat organitzadora: TVT - La Primera (Tossa de Mar).
- Activitat audiovisual: edició.
- Adreça: C/ Pintor Pau Picasso 16
- Codi postal: 17320
- Població: Tossa de Mar
- Telèfon:
- Formador/s: Joan Tera

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: publicitat, telefilms, etc.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: introducció teòrica al reconeixement de plans, angulació, etc.
  - Continguts: estereotips i càrrega ideològica explícita o subliminar.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Tossa de Mar
- Adreça: Avinguda del Pelegrí, 14
- Codi postal: 17320
- Població: Tossa de Mar
- Comarca: la Selva
- Telèfon: 972 34 10 03
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Joan -
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa: Pilar Soler Gordils.
Quina àrea o àrees imparteixen: Matemàtiques.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Lectura d'imatges 1 i 2".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18
- Curs/cursos i trimestre: primer i segon trimestre del curs 96-97.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció a la lectura d'imatges i Familiarització amb el món dels mitjans audiovisuals.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:

- Tema:

- Durada/Temps programa:

- Llengua:

- Realitzat a:

- Realitzador:

- Format enregistrament:

- Format edició:

- Número de càmeres utilitzades:

- Visites:

- Entitat organitzadora:

- Activitat audiovisual:

- Adreça:

- Codi postal:

- Població:

- Telèfon:

- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: publicitat, telefilms, etc.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: introducció teòrica al reconeixement de plans, colors, angulació, etc.

Continguts: estereotips i càrrega ideològica explícita o subliminar.

VALLÈS OCCIDENTAL

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Vilaró
- Adreça: Avinguda Alcalde Barnils, s/n
- Codi postal: 08190
- Població: Sant Cugat del Vallès
- Comarca: Vallès Occidental
- Telèfon: 93 589 05 89
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Sergio Lechuga Quijada.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana i coordinador d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Festa de Nadal".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: tot el centre.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: extraescolar.
- Forma de l'activitat: taller.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 40
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre cada curs.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Un grup de professors escriuen una història. Els alumnes en confeccionen el guió i l'enregistren. Després, es fa un passi per als pares.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: narració.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: el Nadal al centre.
- Durada/Temps programa: 2-5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre docent.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: U-Màtic.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 U-Màtic.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Vilaró
- Adreça: Avinguda Alcalde Barnils, s/n
- Codi postal: 08190
- Població: Sant Cugat del Vallès
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 589 05 89
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Sergio Lechuga Quijada.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana i coordinador d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Medios de comunicación".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 97/98 i 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introduir els alumnes en el món dels mitjans de comunicació, aprenent el seu llenguatge específic i el seu funcionament intern.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: petits anuncis, noticiaris...
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: mitjans de comunicació.
- Durada/Temps programa: 2-5'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: aules del centre docent.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: U-Màtic
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 U-Màtic
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programes televisius. Estudi de les tipologies i el llenguatge.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: moviments de càmera, plans, angulació, etc.
  - Continguts: estereotips i convencions socials que es transmeten a través dels mitjans.

1.- CENTRE

- Nom del centre: Col·legi Vilaró
- Adreça: Avinguda Alcalde Barnils, s/n
- Codi postal: 08190
- Població: Sant Cugat del Vallès
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 589 05 89
- Tipus de centre: privat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Sergio Lechuga Quijada.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana i coordinador d'audiovisuals.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Telenotícies".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n Cicle ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 50
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre 97/98.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Posar a la pràctica tots els coneixements adquirits sobre els mitjans audiovisuals.
  - Realitzar un telenotícies amb entrevistes, reportatges i espots publicitaris.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del centre, càmeres dels alumnes i professor.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: telenotícies, anuncis, entrevistes, etc.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: "Vilaró Notícies"
- Tema: notícies de tot tipus.
- Durada/Temps programa: 30'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: aula del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: 1 U-Màtic.
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 U-Màtic, videocàmeres domèstiques.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: Escola Tabor
- Adreça: C/ Pare Rodés, 9
- Codi postal: 08130
- Població: Santa Perpètua de Moguda
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 560 21 55
- Tipus de centre: concertat

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep M. Mercadé.
Quina àrea imparteix: Tecnologia.
- Professorat que hi participa: Josep M. Delicado.
Quina àrea o àrees imparteixen: Tecnologia.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Tecnologia".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Tecnologia.
- Forma de l'activitat: taller dins d'un crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18-20 en grups de 6.
- Curs/cursos i trimestre: des del curs 96/97.
- Periodicitat: anual, 1 cop a la setmana.
- Objectius principals de l'activitat:
  - A partir de l'obra de Gaudí s'havia de realitzar un reportatge videogràfic. Feien servir fotografies i informació bibliogràfica.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatge
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: "Gaudí".
- Tema: l'obra de Gaudí.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre.
- Realitzador: alumnat i professorat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 videocàmeres VHS.
- Visites: Ràdio Local de Santa Perpètua.

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris i documentals.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt introductori i bàsic.
  - Continguts: no

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Banús
- Adreça: C/ Sant Casimir 16
- Codi postal: 08290
- Població: Cerdanyola del Vallès
- Comarca: Vallés Occidental
- Telèfon: 93 580 62 36
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Sara Reñé.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Com és i com es fa la televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 18 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: trimestral 97-98.
- Periodicitat: 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Lectura crítica dels programes de televisió amb més audiència.
  - Conèixer les fases de la producció de televisió.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres de TV Clot (Barcelona).
  - Televisió: TV Clot.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo:
  - Col·laboració TV local: documentals.
- Títol programa: varia.
- Tema: reportatge de Cerdanyola del Vallès.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre i exteriors de Cerdanyola del Vallès.
- Realitzador: tècnic de TV Clot.
- Format enregistrament: digital.
- Format edició: digital.
- Número de càmeres utilitzades: 2 digitals.
- Visites: TV Clot (Barcelona).

- Entitat organitzadora: TV Clot.
- Activitat audiovisual: visita.
- Adreça: C/ València 589, 1r 2a.
- Codi postal: 08026
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 265 00 34
- Formador/s: Carme Mayugo i 2 monitors més.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: ficció: sèries, telenovelles; informatius i reportatges.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: argument, personatges, temes, valors, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Castellar
- Adreça: Ronda Ponent, s/n
- Codi postal: 08211
- Població: Castellar del Vallès
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 714 43 44
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Albert Alfonso Moreno.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua catalana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: no
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 30
- Curs/cursos i trimestre: des de 97/98
- Periodicitat: anual, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar el llenguatge audiovisual i l'ús del llenguatge verbal als mitjans.
  - Analitzar els missatges audiovisuals en l'aspecte connotatiu i denotatiu.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local:

- Títol programa:
- Tema:
- Durada/Temps programa:
- Llengua:
- Realitzat a:
- Realitzador:
- Format enregistrament:
- Format edició:
- Número de càmeres utilitzades:
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sobretot publicitat.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, sonorització, trucatges, etc.

Continguts: estereotips, valors, eslògans, figures retòriques, llenguatge no verbal, etc.

EXPERIÈNCIA número: 119

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Castellar
- Adreça: Ronda Ponent, s/n
- Codi postal: 08211
- Població: Castellar del Vallès
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 714 43 44
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Albert Alfonso Moreno.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Publicitat".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 22 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: 1 trimestre curs 98/99
- Periodicitat: trimestral, 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Capacitar els alumnes per tal que sàpiguen llegir els anuncis des del punt de vista connotatiu i denotatiu. Que siguin igualment capaços de produir-ne.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: 1 càmera del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: espots publicitaris o publireportatges.

Col·laboració TV local:

- Títol programa: varia.
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: 30" a 1' si és un spot. 4-7' si és un publireportatge.
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre docent.
- Realitzador: alumnat i professor.
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris i publireportatges.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, sonorització, trucatges, etc.

Continguts: estereotips, valors, missatges en l'aspecte connotatiu i denotatiu.

- Observacions: utilitzen el material didàctic del CAC, Com veure la TV?

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Castellar
- Adreça: Ronda Ponent, s/n
- Codi postal: 08211
- Població: Castellar del Vallès
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 714 43 44
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Albert Alfonso Moreno.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Trucatges i animació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r i 2n ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 22 alumnes.
- Curs/cursos i trimestre: 1 trimestre curs 98/99.
- Periodicitat: 3h setmanals, trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Treballar diferents aspectes que configuren el llenguatge audiovisual des de la pràctica, mitjançant l'elaboració de trucatges i animacions. Donar eines a l'alumnat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: 1 càmera del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: trucatges i animacions.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa:
- Tema: trucatges senzills i animacions de plastilina o paper...
- Durada/Temps programa: 30" a 1'
- Llengua: català
- Realitzat a: centre docent
- Realitzador: alumnat i professor
- Format enregistrament: Hi8
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 càmera Hi8
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: curts, fragments de cinema i publicitat per il·lustrar.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, sonorització, trucatges, etc.
  - Continguts: estereotips, valors, missatges, etc.

EXPERIÈNCIA número: 121

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Pau Vila
- Adreça: C/ Viladomat, 118
- Codi postal: 08205
- Població: Sabadell
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 710 41 12
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Oñate Guerrero.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge i paraula".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n i 3r BUP
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: EATP.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20
- Curs/cursos i trimestre: des del curs 90/91.
- Periodicitat: anual, 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció teòrica al món de les audiovisuals. Llenguatge audiovisual.
  - Tècnica i manipulació del vídeo i els altres instruments de producció i edició.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: petits fragments de ficció.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: idees pròpies dels alumnes.
- Durada/Temps programa: 3 a 5'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: centre docent.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS compacta i 2 VHS.
- Visites: Televisió de Catalunya

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: diversos tipus de programes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: elements del llenguatge audiovisual, anàlisi en profunditat.
  - Continguts: anàlisi sobretot del llenguatge verbal i icònic, registres, estereotips, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Pau Vila
- Adreça: C/ Viladomat, 118
- Codi postal: 08205
- Població: Sabadell
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 710 41 12
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Josep Oñate Guerrero.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge i paraula".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: optativa.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15-20
- Curs/cursos i trimestre: des del curs 90/91.
- Periodicitat: anual, 2h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció teòrica al món de les audiovisuals. Llenguatge audiovisual.
  - Tècnica i manipulació del vídeo i els altres instruments de producció i edició.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: petits fragments de ficció.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: idees pròpies dels alumnes.
- Durada/Temps programa: 3 a 5'
- Llengua: català i castellà.
- Realitzat a: centre docent.
- Realitzador: professor i alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 VHS compacta i 2 VHS.
- Visites: Televisió de Catalunya

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: diversos tipus de programes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: elements del llenguatge audiovisual, anàlisi en profunditat.
  - Continguts: anàlisi sobretot del llenguatge verbal i icònic, registres, estereotips, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torre del Palau
- Adreça: Camí de Can Boada, s/n
- Codi postal: 08225
- Població: Terrassa
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 733 06 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Glòria Martí.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Càmera i acció".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 1r trimestre 98/99.
- Periodicitat: 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció al món dels audiovisuals, per tal que els alumnes prenguin contacte, tant en l'aspecte teòric com pràctic posant l'èmfasi en el procés per sobre del resultat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: exercicis.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: entre 5-10'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i/o exteriors.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes de televisió i films il·lustratius del que s'explica.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: el seu funcionament, el seu llenguatge, etc.
  - Continguts: estereotips, registres, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torre del Palau
- Adreça: Camí de Can Boada, s/n
- Codi postal: 08225
- Població: Terrassa
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 733 06 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Glòria Martí.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Càmera i acció". Crèdit de síntesi.
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 40
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre 97/98
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Introducció al món dels audiovisuals, per tal que els alumnes prenguin contacte, tant en l'aspecte teòric com pràctic posant l'èmfasi en el procés per sobre del resultat.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió: Terrassa Televisió.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo:
  - Col·laboració TV local: reportatge.
- Títol programa: "10è aniversari de Torre del Palau".
- Tema: reportatge sobre l'institut.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre, exteriors i als estudis de Terrassa TV.
- Realitzador: alumnat, professorat, un periodista i un càmera de la televisió local.
- Format enregistrament: VHS i SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 VHS del centre i 2 SVHS de Terrassa TV.
- Visites: Televisió de Catalunya, Televisió Espanyola a Catalunya i Terrassa TV.

- Entitat organitzadora: Terrassa Televisió.
- Activitat audiovisual: "La Caixa Màgica".
- Adreça: C/ de Galileu 236
- Codi postal: 08224
- Població: Terrassa
- Telèfon: 93 788 70 62
- Formador/s: Armando Palenzuela (director).

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes de televisió i sobretot films il·lustratius del que s'explica.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: el seu funcionament, el seu llenguatge, etc.
  - Continguts: estereotips, registres, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torre del Palau
- Adreça: Camí de Can Boada, s/n
- Codi postal: 08225
- Població: Terrassa
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 733 06 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Glòria Martí.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Publicitat".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 3r trimestre 98/99.
- Periodicitat: 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Anàlisi crítica de la publicitat en totes les seves manifestacions, introducció al llenguatge publicitari i desmitificació del mitjà audiovisual.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: espots.
  - CoHaboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: espots de creació, paròdies...
- Durada/Temps programa: 1-3'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat i professora.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus d'espots i campanyes publicitàries tant estàtiques com cinètiques.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: simbologia dels colors, plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: desvetllar continguts ocults estereotips culturals, socioeconòmics, etc.

EXPERIÈNCIA número: 126

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torre del Palau
- Adreça: Camí de Can Boada, s/n
- Codi postal: 08225
- Població: Terrassa
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 733 06 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Empar Sandoval.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Fotovideo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat artístic.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20-25
- Curs/cursos i trimestre: 1r i 2n trimestre 97/98 i 98/99 .
- Periodicitat: 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Amb la base que ja tenen en vídeo, es treballa el fotovideo. Tot el procés de creació, realització i postproducció de curtmetratges, sobretot, de ficció.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtsmetratges.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: ficció.
- Durada/Temps programa: 10-20'.
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 càmeres VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: específic per al fotovídeo.
  - Continguts: no

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torre del Palau
- Adreça: Camí de Can Boada, s/n
- Codi postal: 08225
- Població: Terrassa
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 733 06 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Empar Sandoval.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat artístic.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 33
- Curs/cursos i trimestre: 1r i 2n trimestre 97/98 i 98/99.
- Periodicitat: 3h setmanals, trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar la fotografia i la imatge en moviment. Fer pràctiques. Assignatura específica del Batxillerat artístic en què s'estudia tot el que té relació amb la imatge.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo: càmeres del centre.

Televisió:

- Tipus de producció.

Producció en vídeo: exercicis pràctics del que s'ha estudiat a classe. Pautats.

CoHaboració TV local:

- Títol programa: -
- Tema: varia.
- Durada/Temps programa: varia.
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat-
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programa.
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: classes teòriques sobre el llenguatge audiovisual.

Continguts: -

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Torre del Palau
- Adreça: Camí de Can Boada, s/n
- Codi postal: 08225
- Població: Terrassa
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 733 06 61
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Empar Sandoval.
Quina àrea imparteix: Educació visual i plàstica.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Imatge". Optativa.
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 1r Batxillerat artístic.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit optatiu.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 24
- Curs/cursos i trimestre: 1r i 2n trimestre 97/98 i 98/99.
- Periodicitat: 3h setmanals, trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Aprofundir en els aspectes bàsics de l'assignatura "Imatge". Més enfocada a l'aspecte pràctic: edició muntatge de fotovídeo, fotografia i vídeo.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió:
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: curtmetratges de creació.
  - Col·laboració TV local:
- Títol programa: varia.
- Tema: lliure.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aula del centre i exteriors.
- Realitzador: alumnat.
- Format enregistrament: VHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 VHS.
- Visites:

- Entitat organitzadora:
- Activitat audiovisual:
- Adreça:
- Codi postal:
- Població:
- Telèfon:
- Formador/s:

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de programes.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: repàs del que ja s'ha vist i aprofundir en temes més concrets.
  - Continguts: -

1.- CENTRE

- Nom del centre: Ramon Casas
- Adreça: C/ Lluís Companys, 2
- Codi postal: 08184
- Població: Palau de Plegamans. (Pla de l'Alzina)
- Comarca: Vallès occidental
- Telèfon: 93 864 95 95
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Roser Martínez.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Coneguem la televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 17-20
- Curs/cursos i trimestre: 2n trimestre curs 96/97
- Periodicitat: 3 hores setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Crèdit de mitjans de comunicació que pretén apropar els alumnes als mitjans per tal que siguin crítics a l'hora de relacionar-s'hi, i capacitar-los perquè puguin llegir-los.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre o dels propis alumnes.
  - Televisió: 9 Barris TV.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: reportatges i documentals.
  - Col·laboració TV local: noticiari.
- Títol programa: "Telenotícies".
- Tema: notícies del cor, espots publicitaris, etc.
- Durada/Temps programa: 5'
- Llengua: català.
- Realitzat a: 9 Barris TV i aula del centre.
- Realitzador: alumnes i tècnics de 9 Barris TV.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: U-Màtic
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: 9 Barris TV.

- Entitat organitzadora: Tria Nou Barris. 9 Barris TV.
- Activitat audiovisual: "A través de la televisió".
- Adreça: Via Favència, 218. Centre Cívic. Edifici B.
- Codi postal: 08033
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 354 10 86
- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, angulació, etc.
  - Continguts: estereotips. sobretot llenguatge periodístic i què s'amaga darrere de cada codi.

VALLÈS ORIENTAL

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Cardedeu
- Adreça: Avinguda Verge Montserrat, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Comarca: Vallès oriental
- Telèfon: 93 871 22 81
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Àngels Maristany.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Neus Aller.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua catalana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Guió cinematogràfic".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana i Educació visual i plàstica.
- Forma de l'activitat: crèdit variable (abans EATP).
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: 97/98
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Confeccionar un serial, de pocs capítols, que s'enregistraria a la televisió local de Cardedeu.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: Televisió Cardedeu.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: serial.

- Títol programa: -

- Tema: ficció.

- Durada/Temps programa: cada capítol 10'.

- Llengua: català.

- Realitzat a: estudis de Televisió Cardedeu.

- Realitzador: alumnat, professorat i tècnics de Televisió Cardedeu.

- Format enregistrament: SVHS

- Format edició: VHS

- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS

- Visites: Televisió Cardedeu.

- Entitat organitzadora: Televisió Cardedeu

- Activitat audiovisual: realització.

- Adreça: Avinguda Jaume Morató, s/n

- Codi postal: 08440

- Població: Cardedeu

- Telèfon: 93 846 15 02

- Formador/s: Isabel Cerdà.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: sèries de televisió.

- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: plans, angulació, sonorització, etc.

Continguts: no

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Cardedeu
- Adreça: Verge de Montserrat, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Comarca: Vallès oriental
- Telèfon: 93 871 22 81
- Tipus de centre:

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Mercè Travé.
Quina àrea imparteix: Anglès.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua anglesa" (Projecte Ecumènius i Sòcrates)
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua anglesa.
- Forma de l'activitat: projecte Ecumènius i Sòcrates.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20 per grup
- Curs/cursos i trimestre: 96/97
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Projecte de treball dels alumnes de l'IES de Cardedeu i alumnes anglesos, consistent en el tractament d'un tema a través del vídeo que posteriorment es posa en comú.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: Televisió de Cardedeu.

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: reportatges de vídeos sobre el medi ambient.

- Títol programa: "El medi ambient".
- Tema: l'entorn natural i la seva conservació.
- Durada/Temps programa: 15'
- Llengua: anglès.
- Realitzat a: aules del centre docent, serralada del Montseny.
- Realitzador: alumnat i tècnics de la Televisió de Cardedeu.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS
- Visites: Televisió de Cardedeu.

- Entitat organitzadora: Televisió de Cardedeu.
- Activitat audiovisual: visita i edició.
- Adreça: Avinguda Jaume Morató, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Telèfon: 93 846 15 02
- Formador/s: Isabel Cerdà.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual:

Continguts:

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES de Cardedeu
- Adreça: C/ Verge de Montserrat, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Comarca: Vallès oriental
- Telèfon: 93 817 22 81
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Francesc Vinyes.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Ràdio i televisió".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 2n de BUP i 4t d'ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua catalana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable (abans EATP).
- Nombre d'alumnes que hi participa: 20
- Curs/cursos i trimestre: 96-97, 97-98.
- Periodicitat: trimestral, 3h setmanals.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Donar a conèixer i implicar l'alumnat en els mitjans de comunicació locals.
  - Explicar i aplicar els coneixements per fer un programa de televisió.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió: Televisió de Cardedeu.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo:
  - Col·laboració TV local: reportatge.
- Títol programa: varia.
- Tema: la vida del centre educatiu.
- Durada/Temps programa: 10-15'
- Llengua: català.
- Realitzat a: centre docent, estudis de Televisió de Cardedeu.
- Realitzador: alumnat, professor i tècnics de la Televisió de Cardedeu.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS.
- Visites: Televisió de Cardedeu.

- Entitat organitzadora: Televisió de Cardedeu.
- Activitat audiovisual: realització i visita.
- Adreça: Avinguda Jaume Morató, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Telèfon: 93 846 15 02
- Formador/s: Isabel Cerdà.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: programes de ràdio i televisió.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: plans, moviments de càmera, etc.
  - Continguts: aspectes lingüístics del llenguatge televisiu, estereotips culturals, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES La Llagosta
- Adreça: C/ de l'Estació s/n
- Codi postal: 08120
- Població: La Llagosta
- Comarca: Vallès oriental
- Telèfon: 93 560 73 31
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Hermínia Meoro.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa: Lluïsa Parra.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Llengua castellana".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit comú.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 6 grups de 30 persones .
- Curs/cursos i trimestre: 95/96 i 96/97.
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Conèixer les característiques del llenguatge audiovisual, bàsicament el publicitari de la televisió i la premsa.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.

Vídeo:

Televisió: 9 Barris TV

- Tipus de producció.

Producció en vídeo:

Col·laboració TV local: informatius i espots publicitaris.

- Títol programa: varia.
- Tema: informatiu.
- Durada/Temps programa: 20'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: 9 Barris TV.
- Realitzador: Alumnat i tècnics de la televisió.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: U-Màtic
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS.
- Visites: La Vanguardia i 9 Barris TV.

- Entitat organitzadora: Tria Nou Barris. 9 Barris TV.
- Activitat audiovisual: "A través de la televisió".
- Adreça: Via Favència, 218. Centre Cívic Edifici B.
- Codi postal: 08033
- Població: Barcelona
- Telèfon: 93 354 10 86
- Formador/s: Oriol Homar

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: espots publicitaris i informatius
- Tipus d'anàlisi.

Llenguatge audiovisual: no

Continguts: llenguatges periodístics, eufemismes, missatges subliminars, estructuració del telenotícies, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Reguissol
- Adreça: Passeig Reguissol /Passeig dels Esports, s/n
- Codi postal: 08460
- Població: Santa Maria de Palautordera
- Comarca: Vallès oriental
- Telèfon: 93 848 26 25
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Mercè Vilarós.
Quina àrea imparteix: Llengua castellana.
- Professorat que hi participa:
Quina àrea o àrees imparteixen:

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "El medio televisivo".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r i 4t ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: sí
- L'activitat està integrada en l'àrea de: Llengua castellana.
- Forma de l'activitat: crèdit variable.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 15
- Curs/cursos i trimestre: trimestral 97/98, 98/99
- Periodicitat: trimestral.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Estudiar les tipologies de programes, la programació segons franges, les audiències.
  - Estudiar en profunditat un informatiu. Potenciar el treball en equip i l'autoavaluació.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Vídeo: càmeres del centre.
  - Televisió: Televisió de Cardedeu.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: noticiari.
  - Col·laboració TV local: noticiaris.
- Títol programa: "Còmic".
- Tema: l'institut, el poble i la comarca.
- Durada/Temps programa: 10'
- Llengua: castellà.
- Realitzat a: aules del centre i estudis de la televisió local.
- Realitzador: alumnat, professorat amb ajut dels tècnics de la Televisió de Cardedeu.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 1 SVHS (TV) 1 domèstica (centre).
- Visites: Televisió de Catalunya i Televisió de Cardedeu.

- Entitat organitzadora: Televisió de Cardedeu
- Activitat audiovisual: visita i realització.
- Adreça: Avinguda Jaume Morató, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Telèfon: 93 846 15 02
- Formador/s: Isabel Cerdà.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat: tot tipus de gèneres televisius.
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual: molt bàsicament
  - Continguts: estereotips culturals, missatges subliminars, etc.

1.- CENTRE

- Nom del centre: IES Reguissol
- Adreça: Passeig Reguissol /Passeig dels Esports, s/n
- Codi postal: 08460
- Població: Santa Maria de Palautordera
- Comarca: Vallès oriental
- Telèfon: 93 848 26 25
- Tipus de centre: públic

2.- PROFESSORAT

- Coordinador de l'activitat: Montse Deulofeu.
Quina àrea imparteix: Llengua catalana.
- Professorat que hi participa: Mercè Vilarós.
Quina àrea o àrees imparteixen: Llengua castellana.

3.- ACTIVITAT

- Nom de l'activitat: "Mitjans de Comunicació".
- Nivell educatiu i curs en què es realitza l'activitat: 3r ESO.
- Tipus d'activitat.
Producció: sí
Anàlisi de la imatge: no
- L'activitat està integrada en l'àrea de: interdisciplinar.
- Forma de l'activitat: crèdit de síntesi.
- Nombre d'alumnes que hi participa: 80 en grups de 20-25
- Curs/cursos i trimestre: última setmana de juny 97/98, 98/99
- Periodicitat: anual.
- Objectius principals de l'activitat:
  - Apropar l'alumnat als mitjans de comunicació.
  - Conèixer una televisió per dins i realitzar un petit magazin.

4.- PRODUCCIÓ

- Mitjà utilitzat i característiques.
  - Video: càmera del centre.
  - Televisió: Televisió de Cardedeu.
- Tipus de producció.
  - Producció en vídeo: magazine.
  - Col·laboració TV local: enregistrament del magazine.
- Títol programa: "Magazine".
- Tema: varietats entre les que s'intercalen anuncis.
- Durada/Temps programa: 1h-1h30'
- Llengua: català.
- Realitzat a: aules del centre i estudis de la televisió local.
- Realitzador: alumnat i professorat amb l'ajut dels tècnics de la televisió local.
- Format enregistrament: SVHS
- Format edició: VHS
- Número de càmeres utilitzades: 2 SVHS (TV) 1 VHS (centre).
- Visites: Televisió de Cardedeu.

- Entitat organitzadora: Televisió de Cardedeu.
- Activitat audiovisual: visita i realització.
- Adreça: Avinguda Jaume Morató, s/n
- Codi postal: 08440
- Població: Cardedeu
- Telèfon: 93 846 15 02
- Formador/s: Isabel Cerdà.

5.- ANÀLISI

- Tipus de programa analitzat:
- Tipus d'anàlisi.
  - Llenguatge audiovisual:
  - Continguts:

**Possibilitats Educatives de la Televisió
(Educació Secundària)**

Francesc-Josep Deó

La realització d'aquest treball ha estat possible gràcies a una llicència per estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DOGC número: 2622 del 20-4-1998).

Aquest treball ha rebut un ajut de les Fundacions Jaume Bofill i Serveis de Cultura Popular del Grup FUS en la Convocatòria general d'ajuts de maig de 1998, en l'apartat de Millora de l'educació.

ÍNDEX

Agraïments.....	4
I.- De la Galàxia Gutenberg a l'Era Marconi.	
(Ecosistema comunicatiu, tecnologia i consum audiovisual).....	6
- Introducció.....	7
Educació i televisió.	
- Els audiovisuals a la llar.....	11
L'equipament.	
El consum audiovisual.	
- Educació audiovisual.....	14
L'educació en televisió a les llars.	
L'educació en televisió des de la televisió.	
Organismes de seguiment i de control.	
- Els audiovisuals a l'escola.....	18
Instal·lacions i equipament.	
Posició del professorat.	
La formació del professorat.	
II.- Hi ha una altra forma de mirar.	
(Pedagogia amb la imatge i pedagogia de la imatge).....	24
- L'educació audiovisual com a eix transversal.....	25
L'educació audiovisual a Secundària.	
Dificultats en l'aplicació.	
Crèdits variables.	
- La pedagogia amb la imatge.....	30
La metodologia.	
Vídeos didàctics.	
Vídeos didàctics sobre educació en comunicació.	
Programes de televisió i vídeos no didàctics.	
La televisió educativa.	
- La pedagogia de la imatge.....	37
Anàlisi de textos audiovisuals.	
Dramàtics.	
Informatius.	
III.- La ductilitat de la tecnologia audiovisual	
(Local, global, total.....)	44
- Producció de textos audiovisuals.....	45
- Tallers de vídeo i televisions escolars.....	46
Tallers de vídeo.	
Televisions escolars.	
- Televisions locals i centres docents.....	47
Tipologia comunicativa.	
Televisions locals, participació i educació.	
L'aspecte educatiu.	

- Tipologia d'activitats i col·laboracions.....	52
Experiències concretes. Alguns exemples.	
Activitat de suport didàctic.	
Activitats de referència.	
Activitats d'integració.	
Valoració i avaluació.	
- Televisions locals i instituts (la producció).....	57
Realització d'un programa de televisió.	
Introducció.	
Continguts.	
Objectius.	
Activitats.	
Etapas a seguir.	
Elecció del projecte i gèneres televisius.	
Grups de treball.	
Material audiovisual i espais per a la realització.	
Desenvolupament de l'activitat.	
El preprojecte.	
El projecte.	
La gravació.	
L'avaluació.	
Difusió del programa.	
IV.- Realitat o ficció.	
(Resultats, conclusions i propostes).....	65
- Descripció del treball de camp.....	66
Descripció.	
- Resultats del Treball de camp.....	68
Centres.	
Professorat.	
Activitats.	
Càmeres.	
Visites.	
Anàlisi.	
Objectius.	
- Reflexions i propostes.....	79
V.- Bibliografia.	
(Eines de consulta i aplicació).....	87
- Llibres.....	88
- Material didàctic.....	100
- Revistes.....	102
- Videografia.....	106
- Webs.....	109

Agraïments

Vull agrair al Departament d'Ensenyament, a través de la Subdirecció general de Formació Permanent, la concessió de la llicència retribuïda que m'ha permès realitzar aquest treball. Al Grup FUS. Fundació Serveis de Cultura Popular l'ajut que em va concedir per realitzar el Treball de camp. A l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona i al Consell de l'Audiovisual de Catalunya pel suport que des del principi han donat a aquest projecte.

Vull agrair a les persones d'aquestes institucions que d'alguna forma o una altra han fet possible el treball "Possibilitats educatives de la televisió. (Educació Secundària)": a Josep Puig -de la Subdirecció general de Formació Permanent- per les seves àmplies i meticuloses explicacions; a Jacquelin Hall -responsable del Programa transversal de video educatiu i divulgatiu del Grup FUS- i a Jordi Porta -director del Grup FUS- per la confiança posada en mi en aquest i en altres projectes relacionats amb l'educació audiovisual; a Iñaki Echebarria -director adjunt de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona- per les seves aportacions al projecte inicial; a Jordi Caja -responsable de les Àrees d'Expressió de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona- per tota la informació que m'ha facilitat; a Carme Rincón -responsable de Relacions Sectorials del Consell de l'Audiovisual de Catalunya- pel temps que m'ha dedicat i pel que li fet perdre.

També vull agrair a Norma Sánchez Deó el seu gran ajut en la recollida de dades per al Treball de camp; a Carles Alcoyent de Televisió de Sants/Les Corts/Montjuïc i a Miquel Garcia de Televisió Nou Barris per tota la informació de les activitats que realitzen en el camp de l'educació en televisió; als 135 professors i professores de tot Catalunya pel temps que han dedicat a explicar les seves experiències que es recullen en el Treball de camp; a totes les persones que treballen en els Centres de Recursos Pedagògics de Sant Andreu i l'Eixample de Barcelona per les facilitats que sempre m'han donat per utilitzar l'equipament audiovisual.

Vull agrair també a Josep Lluís Gómez Mompert -director del Departament de Periodisme de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona i director d'aquest treball- les aportacions i els consells que m'ha donat, i també vull agrair-li la seva forma de fer i la confiança posada en mi.

Finalment vull agrair molt especialment a Mavi Dolç Gastaldo -professora de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma- la correcció tan acurada que ha fet d'aquest treball, però sobretot les llargues xerrades sobre televisió i educació que hem mantingut en els darrers mesos.

A tots... moltes gràcies.

Francesc-Josep Deó

I

De la *Galàxia Gutenberg* a l'*Era Marconi*.

(Ecosistema comunicatiu, tecnologia i consum audiovisual).

- Introducció.

La comunicació audiovisual ocupa cada vegada més espai en la cultura global, en el consum cultural dels joves de la nostra societat: els videojocs, el cinema, Internet i, sobretot, la televisió. Aquest mitjà de comunicació ha esdevingut el gran referent cultural de finals del segle XX, forma part, de forma quasi omnipresent, del temps d'oci dels joves i del seu bagatge cultural, influenciant-los de manera clara en la seva formació global. Els adolescents, grans consumidors audiovisuals, viuen culturalment "connectats" a una nova era electrònica, una era que podríem anomenar "l'era de Marconi"¹.

"Vivim en un món en el qual els mitjans de comunicació són omnipresents: un nombre creixent d'individus consagra gran part del seu temps a mirar la televisió, a llegir diaris i revistes, a escoltar gravacions sonores o la ràdio. En certs països, per exemple, els nens passen ja més temps davant la pantalla de televisió que a l'escola." (UNESCO 1982)

Si bé la indústria cinematogràfica ofereix cada vegada més i més productes dirigits als infants i als joves, com són les pel·lícules que consumeixen en els cinemes o a través del videoclub, o directament de les cadenes de televisió, és la indústria televisiva la que ofereix més productes audiovisuals. Pensem si no en totes les sèries, telenovel·les, informatius, programes d'entreteniment, etc. que dotzenes, centenars de televisions ofereixen a través dels seus canals, siguin terrestres, per cable o per satèl·lit. Per altra banda els estudis d'audiència ens indiquen que el consum de televisió augmenta.

En el llibre *El petit príncep*, Antoine de Saint-Exupéry (1979:26) explica que un dia el Petit Príncep va veure quaranta-tres postes de sol movent una mica la cadira cada vegada que es colgava el sol a l'horitzó. Avui, els infants poden veure centenars de canals de televisió sense moure's del sofà. Aquesta comparació ens dóna una petita idea de la quantitat de missatges que pot tenir a l'abast un jove a través del televisor, prement tan sols un botó. Així, els infants i els joves habiten en un ecosistema comunicatiu que cada dia resulta més complex sobretot per l'aparició contínua de noves tecnologies comunicatives, per la multiplicació dels canals d'informació i per l'augment de la mediació dels grups econòmics i polítics sobre els mitjans de comunicació. Per comprendre aquest hàbitat fa falta dotar els alumnes de secundària dels suficients elements i recursos que els permeti

---

¹.- Guglielmo Marconi (1874-1937) va obrir una nova era en aconseguir l'any 1901 la primera comunicació per ones electromagnètiques entre Europa i Amèrica, i va vaticinar la possibilitat de transmetre imatges en moviment a través d'ones.

analitzar, descodificar i criticar els mitjans, uns coneixements que pot oferir l'estudi de l'ecologia comunicativa.

Tot i que per consumir televisió no són necessaris uns coneixements específics –com pot ser l'aprenentatge de l'alfabet en el cas de la lectura- la comunicació audiovisual utilitza un suport tecnològic, es val d'uns codis, una tècnica, en definitiva, un llenguatge complex, que cal conèixer prèviament per saber-lo interpretar. Per tant, la necessitat d'ensenyar als consumidors de televisió aquest llenguatge, perquè sàpiguen "llegir" els mitjans audiovisuals i concretament la televisió, és urgent si volem educar críticament. Per la mateixa raó que a un nen se li ensenya a llegir i a escriure, és necessari –a les portes del nou mil·lenni- educar-lo també en l'àmbit de l'audiovisual.

D'aquesta realitat cultural, se'n deriva la necessitat d'una educació audiovisual que posi l'èmfasi en el coneixement de la televisió i que doni els elements necessaris per descodificar i analitzar els missatges televisius, com a primer pas cap a un consum més crític i racional del mitjà. Però al mateix temps, l'educació audiovisual ha d'oferir els coneixements perquè es pugui escriure i expressar audiovisualment, més quan l'ensenyament va dirigit a l'alumnat d'una societat que viu més pròxim de l'*Era Marconi* que de la *Galàxia Gutenberg*.

L'Educació secundària és l'etapa educativa més idònia perquè s'insereixi en el currículum l'estudi en profunditat de la televisió en totes les seves dimensions. Aquesta educació és necessària no només a causa de la gran quantitat de textos televisius que consumim des de la nostra infància, sinó per la nova funció que els mitjans de comunicació tenen actualment. Durant les dues últimes dècades els mitjans s'han erigit com una nova institució de la societat que transmet i produeix la "comunicació del sentit", convertint-se en un dels més importants intermediaris entre l'experiència col·lectiva i la individual.

"Sigui el que sigui allò que ofereixen altres institucions com a forma d'interpretació de la realitat o de valors, els mitjans de comunicació ho seleccionen i envasen, ho transformen gradualment i decideixen la manera de difondre-ho." (Bergen i Luckman 1997:98)

Tenint en compte la gran presència en la societat actual i la importància que té i tindrà en un futur immediat, el desenvolupament de la comunicació audiovisual es presenta com un dels reptes del segle XXI. Tant el món laboral com l'espai d'oci o el mosaic cultural es veuen i es veuran inundats per nous mitjans i noves tecnologies, noves possibilitats que ja comencem a tenir a l'abast. Per tant, l'educació audiovisual és una necessitat, és un dels coneixements que hauria d'estar present tant en els currículums de l'Educació Primària com de l'Educació Secundària, si volem una societat radicalment democràtica.

"...una evolució dels sistemes educatius públics més lenta que la progressió tecnològica implica que hi hagi un bon nombre de ciutadans que, si no poden pagar una formació especialitzada, quedin fora de joc en el món laboral de nova implantació.

Avui dia, la tecnologia és un nou alfabet. Si es desconeix aquest alfabet, és impossible viure en una societat tecnificada. Ja a punt d'entrar al segle XXI, en l'era de la societat digital, cada cop hi ha menys analfabets en el sentit clàssic de la paraula -tot i que encara n'hi ha molts-, però hi ha centenars de milions d'analfabets tecnològics, i des de les administracions no s'estan fent tots els esforços necessaris per resoldre-ho." (Majó 1997:36)

A pesar d'aquesta necessitat en la formació dels ciutadans de nou mil·lenni, l'actual sistema educatiu no recull, ni en l'Educació Secundària Obligatòria ni en l'Educació Secundària Postobligatòria, l'educació en comunicació com una àrea específica dins el currículum.

Educació i televisió.

Respecte a la relació entre la televisió i l'escola, l'opinió hi que tenen els ciutadans i la necessitat d'ensenyar a veure la televisió en l'escola són significatives les dades recollides en l'enquesta dirigida per Joan Ferrés i Neus Roca (1995) "Els efectes conscients de la televisió" on es detecta l'opinió dels enquestats pel que fa al consum de televisió respecte al rendiment escolar. L'opinió general és que la incidència de la televisió sobre l'alumnat és majoritàriament negativa, ja que un 68,5 per cent dels enquestats manifesten que la televisió influeix negativament en el rendiment escolar dels joves. Tan sols un 11.5 per cent consideren positiva la influència de la televisió en el rendiment escolar.

Influència de la televisió en el rendiment escolar.			
Molt negativa	Bastant negativa	Bastant positiva	Molt positiva
16%	52.5%	8.5%	3%

A la pregunta: la televisió és per a l'escola un auxiliar, un ajut, un 45.5 per cent dels enquestats consideren que la televisió NO és un ajut o un auxiliar (gens 8.5% i poc 37%), mentre que un 30.5 per cent considera que SÍ que és pot considerar un ajut o auxiliar per a l'escola (bastant 25% i molt 5.5%).

La televisió és per a l'escola un auxiliar.			
Gens	Poc	Bastant	Molt
8.5%	37%	25%	5.5%

Com a conseqüència a la pregunta sobre fins a quin punt seria convenient que a l'escola s'ensenyés a veure críticament la televisió, un 77,5 per cent dels enquestats responen afirmativament (el 46,5% dels enquestats considera que seria molt convenient i un 31% ho considera bastant convenient). Per contra, un 13,5 per cent ho considera contraproductiu (molt contraproductiu 3% i bastant contraproductiu 10,5%).

La conveniència d'ensenyar a veure la televisió.			
Molt contraproductiu	Bastant contraproductiu	Bastant convenient	Molt convenient
3 %	10.5 %	31 %	46.5 %

El treball recull, a part d'aquests resultats sobre la conveniència d'ensenyar a veure televisió, unes altres dades també molt interessants sobre l'opinió dels mestres respecte la influència de la televisió. Segons els docents, la televisió exerceix una gran influència en la gent, així un 97,5 per cent dels mestres pensen que la televisió influeix en la manera de pensar de la majoria de la gent (69 % bastant i un 28,5 % molt). A l'hora de valorar la influència de la televisió sobre un mateix, el percentatge baixa en picat, tan sols un 2,5 per cent del mestres accepten que la televisió els influeix bastant, però cap mestre -dels enquestats- no accepta que la televisió li influeixi molt.

La influència de la televisió en la manera de pensar.	
-Mestres-	
En la majoria de la gent	En un mateix
Bastant: 69 % Molt: 28,5 %	Bastant: 2,5 % Molt: 0 %

L'estudi, en l'apartat de las conclusions insisteix en la necessitat d'una formació específica per a ensenyar a veure televisió.

"Cal ensenyar a veure la televisió. Cal ensenyar a descodificar la publicitat. Aquests ensenyaments haurien de convertir-se en tasques primordials en el marc de l'anomenada cultura mediàtica.

No serveix com a excusa per a evitar aquesta formació la consideració que cada vegada que s'ensenyava als ciutadans a ser reflexius i crítics se'ls està educant com a telespectadors. Cal una formació específica, perquè és específica la manera com la televisió incideix sobre els receptors" (Ferrés, J. i Roca, N. 1995:100)

Les conclusions també recullen la necessitat de noves investigacions que donin continuïtat al treball ja encetat pels autors i que se centrin en aspectes com la cultura racional, els missatges emotius o el procés socialitzador de la publicitat.

- Els audiovisuals a la llar.

L'equipament.

La televisió és el fenomen sociocultural més important dels últims cent anys, molt més que el cinema o altres mitjans de comunicació. És el gran instrument de penetració cultural, de socialització, de transmissió de valors i d'ideologies. La televisió no tan sols forma part de la formació de la infància i la joventut, sinó que a més és la principal font d'informació per a la majoria dels alumnes de primària i secundària, les dades d'audiència ens ho confirmen. Cal tenir en compte també que els missatges audiovisuals que provenen d'altres mitjans audiovisuals, com per exemple el cinema o *Internet*, són cada vegada més presents en la vida social dels joves, en les llars i ho haurien de ser també en les escoles i instituts.

La transformació dels hàbits socioculturals en els darrers anys ha anat lligada a l'ampliació i al perfeccionament de l'electrònica de consum i a la reducció de costos. Així, en els darrers deu o dotze anys s'ha imposat un nou escenari tecnològic, en què nous aparells d'àudio i vídeo han entrat a les llars. Però és sobretot el camp de la imatge el que ha revolucionat els nostres hàbits, generant una nova cultura, la cultura audiovisual.

En els últims anys, l'equipament audiovisual a les llars catalanes ha augmentat. Els estudis realitzats per *Line Staff Consulting* (1996) l'any 1985, el 1991 i el 1996 a instàncies del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya confirmen aquesta tendència a l'alça.

D'aquest treball cal destacar, pel que fa a la televisió, que l'any 96 la majoria de famílies catalanes, el 96.7 per cent, tenien televisor i que en dos terços (65.3 %) de les llars hi havia dos o més televisors. Si comparem aquestes dades amb les del 1991 veurem que en quatre anys s'ha doblat el nombre de receptors de televisió a quasibé un terç de les cases (32.7%).

L'estudi ens indica també que altres aparells electrònics hi tenen força presència: així el 80,7 per cent tenien vídeo (magnetoscopi) i un 25,6 per cent de les famílies tenien càmera de vídeo.

Equipament audiovisual a les llars. (1985-1996)			
Aparell	1985	1991	1996
Televisor	75%	97.2%	96.7%
2 TV o més	--%	32.6%	65.3%
Vídeo	15%	56.5%	80.9%
Càmera de vídeo	0.7%	11.5%	25.6%

Es pot afirmar que, en general, la dotació d'electrònica audiovisual en les llars catalanes augmenta cada dia. Segons dades fetes públiques l'octubre de 1998 pel Institut Català del Consum (ICC)², el 36 per cent de les llars catalanes hi ha dos televisors, el segon situat en l'habitació dels més joves.

Altres informes, com el de la Fundación Encuentro (1997), indiquen que el 82 per cent de les famílies de l'Estat espanyol que tenen nens en edats compreses entre deu i catorze anys tenen dos o més receptors de televisió a casa. Però la dada més significativa d'aquest estudi indica que gairebé un terç (31,5%) dels nens d'aquestes famílies té instal·lat un televisor a la seva habitació.

El consum audiovisual.

Pel que fa al consum de televisió, els sondeigs de l'empresa Sofres sobre l'audiència televisiva, l'any 1998, indiquen que la mitjana del consum de televisió a l'Estat espanyol és de tres hores i trenta minuts per persona i dia. Per franges d'edats, el consum de televisió varia.

².- Enquesta realitzada pel ICC a 417 persones d'una franja d'edat situada entre els 6 i els 25 anys.

Segons aquestes dades, l'audiència infantil, és a dir, l'alumnat de primària passa davant del televisor una mitjana diària de 150 minuts i l'alumnat de secundària -a partir dels 12 anys- uns 156 minuts.

Consum de televisió per edats. (1998)				
de 4 a 12 anys	de 13 a 24 anys	de 25 a 44 anys	de 45 a 64 anys	més de 65 anys
2 h i 30 m	2 h i 36 m	3 h i 11 m	4 h	5 h

Com es pot comprovar, el consum de televisió augmenta d'acord avança l'edat del receptor fins arribar als 300 minuts diaris (5 hores) en les persones que tenen més de 65 anys.

Per tant, podem afirmar que els alumnes de primària, els de secundària i d'universitat són els que consumeixen menys televisió. A Catalunya, però, l'estudi de l'ICC abans esmentat, situa en tres hores/dia el temps que passen els infants i joves davant del televisor. Aquestes dades de consum, doncs, estarien uns 30 minuts per sobre de la mitjana de consum de la mateixa franja d'edat en l'Estat espanyol.

El consum de televisió també està relacionat amb l'ambient sociofamiliar, la situació socioeconòmica, etc. Així el mateix estudi de Sofres indica que en les llars de les famílies nombroses és on es consumeix menys televisió.

Consum de televisió per nucli familiar. (1998)		
1 o 2 membres	3 o 4 membres	5 o més membres
276 minuts	201 minuts	188 minuts

Segons aquestes dades, en les cases on viuen cinc o més persones el temps que dediquen a veure televisió és de 188 minuts al dia, és a dir, aproximadament tres hores diàries. En les cases on el nucli familiar és de 3 o 4 membres, el consum augmenta a 201 minuts, per sota de la mitjana que és de 210 minuts. En canvi en les cases on viuen una o dues persones, el consum es dispara a 4 hores i 36 minuts (276 minuts), més d'una hora per sobre de la mitjana.

Quan es parla de consum televisiu, també cal analitzar un factor molt important com és la situació socioeconòmica familiar. Així, les famílies de classe baixa i mitjana-baixa dediquen gairebé 4 hores al dia a veure la televisió i les famílies situades en les classes mitjana-alta i alta, el consum de televisió no arriba a les 3 hores diàries.

Un altre estudi, dut a terme per l'Associació per a la Investigació dels Mitjans de Comunicació (AIMC), basat en 3.886 enquestes fetes a nens i nenes d'una edat d'entre vuit i tretze anys, situa la mitjana del consum de televisió al voltant de les tres hores, concretament en 177 minuts. És a dir, 27 minuts per sobre de la mitjana en la mateixa franja d'edat que les dades que ofereix l'empresa Sofres. L'estudi de l'AIMC, a més, quantifica en un 3,4 per cent els menors que miren la televisió en horaris de matinada, sobretot els dies laborables.

En general, i d'acord amb els estudis d'audiència sobre el consum mitjà de televisió referits al conjunt de la població, en els darrers anys n'hi ha hagut un augment, amb alguna petita variació. La mitjana de 1998 se situa en tres hores i mitja (210 minuts) per persona i dia, gairebé mitja hora per sobre del consum de 1990 (184 minuts).

Consum mitjà de televisió a l'Estat espanyol ³								
1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
184'	187'	194'	204'	210'	211'	214'	209'	210'

Al marge del consum de televisió dels infants i joves, cal valorar que l'efecte o l'impacte dels missatges audiovisuals no estan solament relacionats amb la quantitat d'hores que passen davant de la televisió. Hi ha una altra variable a considerar a més del consum: l'edat. Un missatge audiovisual no té el mateix impacte en els infants i els joves que en els adults. Per tant, a més del consum de missatges que un infant fa de la televisió caldria valorar-ne el contingut d'aquests missatges.

- Educació audiovisual.

L'educació en televisió a les llars.

Tanmateix, educar en comunicació no és una funció exclusiva de les escoles i dels instituts, perquè formar els nens i els joves en aquest camp sobrepassa el marc docent. L'escola no és l'única

³.- Dades de l'empresa Sofres de 1998.

institució que ha de potenciar l'educació audiovisual dels nens i els joves. A més a més del professor, els pares i les mares també han d'assumir aquesta funció, ja que el consum de la televisió es dona quasi exclusivament a la llar. L'actitud familiar davant de la televisió i els seus continguts és un dels pilars més importants per a una educació audiovisual efectiva, perquè l'actitud dels adults és un model per als més petits.

Així podríem apuntar algunes propostes per als pares en el camp de l'educació en televisió, propostes per a la llar, com són:

Visionaments familiars *versus* televisió cangur. Acompanyar, sempre que es pugui, els infants i els joves durant el visionat de programes televisius, per poder generar un diàleg complementari als missatges televisius i donar així elements per poder-los comprendre i descodificar. No cal interrompre contínuament el visionat, el diàleg és necessari per clarificar els missatges, però sense saturar l'infant o el jove.

Dieta televisiva *versus* obesitat televisiva. Seleccionar la programació en funció dels gustos i del temps disponible per al seu consum. Una tria que reguli, que dosifiqui, el consum indiscriminat de televisió, tant en l'aspecte quantitatiu com en l'aspecte qualitatiu. En definitiva, el disseny d'una "dieta" de programes televisius. Psicòlegs i pedagogs recomanen que el consum de televisió sigui proporcional a l'edat del telespectador, així com més petit menys consum televisiu.

Activitats presencials *versus* missatges virtuals. L'infant com més jove és més necessitat té de desenvolupar activitats o experiències que el portin a conèixer el món "en directe", activitats que s'haurien de potenciar per sobre de les que podríem denominar virtuals o televisives. En els joves, aquestes alternatives presencials són encara més necessàries, ja que diversifiquen i enriqueixen el temps d'oci.

En l'aspecte de la formació mediàtica en l'àmbit familiar, les Associacions de Mares i Pares d'alumnes (AMPAS) – presents en totes les escoles i instituts – i sobretot les escoles de pares, poden ser una peça clau a l'hora de dinamitzar, des del camp associatiu, l'educació audiovisual en la llar.

Alguns del "exercicis" sobre educació audiovisual que proposa Len Masterman (1993:276), les "claus" per "educar en la llar" de Joan Ferrés (1994a:133) i els "consells útils" de Lolo Rico (1994:194) son alguns textos – uns més apocalíptics que d'altres – dirigits als pares i les mares per potenciar una utilització intel·ligent i un consum més racional de la televisió en la llar.

L'educació en televisió des de la televisió.

No obstant, els mitjans de comunicació en general i la televisió en particular, com el gran

mitjà audiovisual, ha d'assumir una funció formadora, oblidada sota els sondeigs d'audiència, sota hores i hores d'entreteniment i publicitat. L'educació per a la comunicació, com recull la Declaració sobre l'Educació dels Mitjans de la UNESCO, ha de ser considerada pels pares, pel professorat i també per les persones que participen directament en l'elaboració diària dels mitjans: periodistes, publicistes, programadors, productors, realitzadors, etc.

"L'educació relativa als mitjans de comunicació serà més eficaç si els pares, els mestres, el personal dels mitjans de comunicació i els responsables de les decisions reconeixen que tots ells tenen una tasca a dur a terme en la creació d'una consciència crítica més aguda dels auditors, els espectadors i els lectors." (UNESCO 1982)

Fa anys, Televisió Espanyola va impulsar una campanya dirigida als joves per a fomentar un consum racional de la televisió. Aquesta campanya tenia com a protagonista el famós "gos de la televisió" que marxava de casa, perquè el nen preferia veure la televisió a estar amb ell (Cinta A: 0' 30" i Annex V:36). Amb l'eslògan "*Si tu mejor amigo ya no quiere estar contigo, ¿no será que ves demasiado la televisión?*" es volia fer un toc d'atenció al consum desmesurat de televisió i generar una reflexió sobre la possibilitat de realitzar altres activitats per entretenir-se i jugar.

Més recentment algunes televisions italianes, que pertanyen al grup de comunicació Mediaset: Canale 5, Italia 1 i Retequattro, van començar -a finals de febrer de 1997- una campanya adreçada als infants, amb la intenció d'educar audiovisualment l'audiència infantil. La campanya titulada "Sai guardare la TV?" (Cinta A: 1' 30" i Annex V:37) era presentada en format d'espot i constava de sis talls on es tractaven diferents aspectes de la televisió: la violència, els efectes especials, els estereotips, la realitat i la ficció. S'aconsellava als telespectadors més petits veure la televisió amb els pares i s'indicaven també les senyals visuals, en forma de semàfor, que les cadenes de televisió de Mediaset han incorporat a la seva programació: verd (amb una silueta d'un infant) per als programes dirigits als nens, groc (amb una silueta d'un infant i un adult al costat) per aquells programes en què s'aconsella que els nens els vegin amb els adults i vermell (amb una silueta d'un infant) per a la programació dirigida als adults.

A l'Estat espanyol, Tele 5 va traduir quatre espots de la campanya i la va començar a emetre a finals del 97, Sota l'eslògan "*Sabes ver televisión*" (Cinta A: 2' 45" i Annex V:38) altres eslògans que s'incorporaven a la campanya eren: "*La televisión es la televisión, la vida es la vida*" i "*Para ver mejor la televisión*". En aquest cas, però, Tele 5 no va utilitzar els colors del semàfor per indicar el tipus de programació que emetia.

Una altra cadena que fa servir una classificació per colors és Canal +. Des de maig del

1993, aquesta televisió, utilitza una clau de diferents colors per classificar les pel·lícules en emissió i per informar sobre l'adequació dels continguts per edats. Així, la silueta d'una clau de color verd indica que és una pel·lícula per a tots els públics, la clau blava que no és recomanable per a menors de 13 anys, la clau taronja, que no és recomanable per a menors de 18 anys, la roja és per a les pel·lícules dirigides a majors de 18 anys i la clau morada és per al cinema X.

Però aquest tipus de senyalització o de campanyes aïllades no tenen sentit si no estan inserides en una programació televisiva en què es tinguin en compte els infants i els joves que la consumeixen i on es tinguin en compte també els valors que la televisió transmet. Aquestes campanyes no poden ser l'excusa per programar, seguidament, tot tipus de programes i pel·lícules en hores de consum infantil i juvenil, acollint-se al lliure mercat i a l'index d'audiència.

Existeixen altres experiències, com la producció alemanya "Sèrie sobre sèries" que pretenia potenciar l'anàlisi crítica de la televisió i que s'ha convertit en un programa de referència.

"Una modalitat important d'aquest tipus de programes al servei del telespectador (del telespectador jove, sobretot) és la que tendeix a mostrar el llenguatge i la *manera de fer* la televisió, de manera que queden al descobert els seus mecanismes de construcció de simulacres i fascinacions." (Alonso, Matilla i Vázquez 1995)

Aquestes iniciatives obren una de les possibles i necessàries vies per a introduir l'educació audiovisual: l'educació en televisió, des de la televisió.

També és cert, però, que molts programes de televisió en els quals es mostra el "making off" de pel·lícules o sèries es converteixen, pel seu contingut i forma de presentació, en part de la campanya de promoció de la producció audiovisual de torn.

Les grans televisions, públiques o privades, i els centres de producció audiovisual, també podrien ser un gran laboratori per a molts alumnes, en canvi les dificultats d'accés als centres de producció, la falta d'interès de promoció educativa per part dels directius, una programació excessivament tancada i altres inconvenients organitzatius, trunquen tota possibilitat didàctica.

Organismes de seguiment i de control.

A l'Estat espanyol, el Ministeri i les Conselleries d'Educació conjuntament amb totes les televisions públiques i privades van firmar, l'abril de 1993, el "Conveni sobre principis per l'autoregulació de les cadenes de televisió", conegut com el Conveni d'autoregulació, que recull "les línies mestres d'un marc de conducta relatiu a la protecció de la infància i la joventut, en relació, principalment, a la violència, la discriminació, el consum de substàncies perjudicials, el sexe i el

llenguatge" (Rico 1994:175).

Malgrat els compromisos signats en el Conveni d'autoregulació, les conselleries d'ensenyament, inclosa la de Catalunya, no els han desenvolupat. Aquests compromisos eren bàsicament impulsar campanyes de sensibilització i fomentar la investigació en el camp de la recepció infantil. Tan sols el Ministerio de Educación y Ciencia, impulsor de la iniciativa, hi ha treballat desenvolupant diferents estudis que es poden trobar en la web del Programa de Nuevas Tecnologías de la Información i la Comunicación (PNTIC). Per la seva banda les televisions no han assumit la gran capacitat de transmissió de valors i la responsabilitat socioformativa que té el mitjà com a tal.

Davant d'aquesta escassa o nul·la autoregulació que les televisions fan de la programació i la publicitat, sorgeix la necessitat de creació d'un organisme autònom de les cadenes de televisió que faci un control i seguiment de les programacions de televisió i que sobretot que tingui capacitat sancionadora.

En aquest sentit s'ha creat a Catalunya el CAC (Consell de l'Audiovisual de Catalunya), que és un organisme públic que té, entre altres funcions, la d'assegurar l'acompliment de la legislació relativa a la programació i la publicitat audiovisual, i també proposar les mesures oportunes per protegir els drets bàsics de les minories, els nens i els joves pel que fa a la programació televisiva i als continguts publicitaris.

Els serveis tècnics del CAC han fet un seguiment de las programacions de les televisions, tant públiques com privades, i han elaborat diferents estudis sobre els seus continguts. Cal destacar els treballs: *La representació de la violència a la televisió* (CAC 1997 i 1998c), *La publicitat de joguines adreçada als infants* (CAC 1998b) i *Els valors a la programació infantil* (CAC 1998a).

El CAC és l'únic organisme d'aquestes característiques en tot l'Estat espanyol, encara que està en discussió (març del 99) la constitució en un futur pròxim (?) del Consell Superior de l'Audiovisual, que dependrà del govern de l'Estat.

En tots el països de la Unió Europea s'han constituït consells de l'audiovisual excepte a Luxemburg i a l'Estat espanyol. També en països d'Amèrica Llatina i d'Àfrica funcionen des de fa temps aquests tipus d'organismes. Al continent Africà, per exemple, vint estats ja han constituït els seus corresponents consells.

- Els audiovisuals a l'escola

Paral·lelament a la transformació d'hàbits de consum cultural i a la irrupció de la tecnologia

audiovisual a la llar, la comunicació audiovisual també s'ha integrat en l'educació formal com a eina didàctica i com a font de documentació de les diferents àrees curriculars, però no com a objecte d'anàlisi, d'estudi en ella mateixa.

La dotació de recursos audiovisuals als centres docents ha permès al professorat aplicar la pedagogia amb la imatge en moviment a qualsevol àrea curricular. Des de fa anys, el vídeo s'ha convertit en el principal mitjà audiovisual. S'ha afegit així al catàleg de recursos didàctics a utilitzar a l'aula, però, per diferents motius, en un grau d'integració inferior a les seves possibilitats. Fins fa pocs anys, a causa d'una pedagogia magistral, per la manca de formació en el camp audiovisual del professorat i per la caduca i poca dotació que tenien els centres, la utilització didàctica del vídeo i la televisió a les aules era escassa o nul·la.

Diverses enquestes encarregades per la Fundació Serveis de Cultura Popular ens demostren la lenta incorporació del vídeo a l'ensenyament. L'any 1985 Teresa Climent i Lourdes Molina (1987) van realitzar una enquesta a 396 centres docents de Catalunya, tant de Primària com de Secundària, d'acord amb la següent distribució per nivells: EGB 297 centres, FP 51 centres i BUP 48 centres. Entre altres dades, el treball *La incorporació del vídeo a l'escola* volia quantificar les dotacions que hi havia en els centres, ja fossin equipaments de producció o de reproducció. Aquest estudi va indicar la poca dotació audiovisual de què disposaven els centres docents. Segons aquesta enquesta, només disposaven de vídeo 153 centres, és a dir un 38.6 per cent. Pel que fa referència a les càmeres de vídeo, tan sols el 4,5 per cent (18 centres) en disposaven.

En un estudi posterior encarregat per la mateixa fundació, publicat el març de 1992, i que va ser realitzat per Antonio R. Bartolomé i Joan Ferrés (1992), es recollia una enquesta elaborada durant el primer trimestre del curs 1990-1991 a 50 centres docents de Catalunya (30 d'EGB, 10 de BUP-COU i 10 de FP). Aquest treball d'investigació pretenia fer una avaluació de la situació del vídeo en l'aula, tant en l'aspecte qualitatiu com en el quantitatiu. L'estudi titulat: *L'ús del vídeo a les escoles de Catalunya* realitzat als centres que utilitzaven el vídeo amb una certa regularitat, s'afirmava que el 28% dels centres enquestats comptaven amb dos magnetoscòpis i un 33% en tenien més de dos. Però quan els autors fan referència a les càmeres i a la seva utilització en els centres, manifestaven que:

"Pel que fa als camescòpis o càmeres de vídeo, sembla que gairebé la meitat en disposen. La resta han de recórrer als que cedeixen els centres de recursos o a les prestacions dels pares o dels professors mateixos". (Bartolomé i Ferrés 1992:19)

Aquesta pràctica de préstec al centre de la càmera de vídeo dels pares i dels professors, ara,

set anys després d'aquest estudi, encara és una pràctica habitual en alguns centres on es volen realitzar produccions audiovisuals en vídeo (el 21,1 per cent dels centres del Treball de camp).

Aquestes dades posen de manifest el desfasament tecnològic entre l'equipament que hi ha en la majoria de les llars i la dotació tecnològica de l'escola. En el camp de la informàtica és on es veu més clar, l'equipament i el programari de la llar és força vegades més potent i complex que el de l'escola.

Instal·lacions i equipament

Al llarg de l'any 1998, el Departament d'Ensenyament ha instal·lant antenes parabòliques perquè es pugui captar la programació de Vía Digital en tots els instituts públics, escoles d'idiomes i Centres de Recursos Pedagògics de Catalunya. Un dels canals d'aquesta plataforma és TVC Sat, que inclou en la seva programació un programa de televisió educativa: Horitzons, produït pel Programa de Mitjans Audiovisuals del Departament d'Ensenyament amb la col·laboració de Televisió de Catalunya. Durant una hora, de 13h a 14h, de dilluns a divendres s'emeten programes que tracten de diverses àrees curriculars.

Aquest nou equipament millora la recepció de nous canals -que no es poden captar via terrestre- i per tant, obre les portes a noves utilitzacions didàctiques a l'aula. Malgrat tot, però, manca formació del professorat pel que fa a l'aplicació d'aquesta programació amb finalitats pedagògiques.

Per altra banda, la instal·lació d'antenes parabòliques en els centres docents prioritza una faceta de l'ensenyament: la recepció passiva, per sobre d'una de les possibilitats didàctiques més potents en el camp de l'audiovisual com és la producció per part dels alumnes. Malauradament no s'ha dotat de forma generalitzada tots els centres de secundària -com ara s'ha fet amb la recepció per satèl·lit- d'equipament audiovisual que permeti als alumnes de tots els instituts de Catalunya la producció audiovisual escolar.

Aquesta manca d'equipament audiovisual en l'apartat de la producció -essencialment càmeres, però també magnetoscòpis, taules d'edició i altres aparells- està relacionada directament amb la visió que diferents col·lectius (pares, algun sector del professorat i fins i tot de la mateixa l'administració educativa) tenen sobre la utilització de les càmeres de vídeo en els centres. Aquest aparell es veu com una joguina en mans d'adolescents, potser per la utilització que se'n fa en l'àmbit domèstic, ignorant la capacitat educativa que pot tenir.

Posició del professorat

La utilització com a recurs dels mitjans a l'aula i al seu estudi està condicionat per la predisposició, o manca de predisposició del professorat respecte la tecnologia audiovisual. Molts professors mantenen un posició hipercrítica davant els mitjans de comunicació i sobretot respecte la seva utilització didàctica a l'aula. Uns altres, ben al contrari, aposten incondicionalment per la tecnologia audiovisual, sense cap tipus de crítica.

"El primer punt genera una desconfiança que sol basar-se més en abstraccions ideològiques que en l'anàlisi concreta dels processos de comunicació. Aquest tipus d'actitud es troba poc arrelada en la majoria d'alumnes, que viuen immersos en un món dissenyat en gran part per a i pels mitjans. El segon punt converteix els mitjans en una finalitat en ells mateixos i no en un instrument per adquirir un major coneixement de l'entorn social." (de Fontcuberta 1992:20).

Però per fer una tipologia i una anàlisi de les diferents posicions del professorat respecte a l'educació i els mitjans de comunicació audiovisual, no podem caure en una extrapolació dels plantejaments d'Umberto Eco (1993) i dir que a les aules només hi ha apocalíptics i integrats.

Si fem una radiografia de l'opinió del professorat respecte a la televisió i a la necessitat d'educar en aquest àmbit, veurem que hi ha més d'un parell de posicions. Segons Alonso, Matilla i Vázquez podem enumerar tres respostes del professorat enfront dels mitjans de comunicació i concretament sobre l'educació en televisió.

"Resposta zero. Anomenarem "resposta zero" a la d'aquells que, com el tantes vegades citat Postman, neguen que la tecnologia audiovisual tingui algun tipus de virtualitat educativa positiva. Atès que la informació televisiva es caracteritza per la discontinuïtat temporal i la fragmentació, i s'organitza al voltant de missatges en els quals predomina la persuasió emocional sobre l'argumentació racional..."

"La resposta un. És la resposta d'aquells que, en general, ni tan sols es molesten a respondre. La resposta dels indiferents, possiblement la resposta de la majoria dels docents ara com ara."

"Resposta dues. Englobem en aquesta opció tots aquells que pensen que és indispensable reconèixer que l'acció dels nous mitjans de comunicació exigeix canvis sensibles en el sistema educatiu..." (Alonso, Matilla i Vázquez 1995:204)

Però, possiblement, aquesta radiografia que fan Alonso, Matilla i Vázquez també s'hauria de completar per no caure en posicions simplistes. Si bé es cert que la resposta "un" defineix i recull la posició de la majoria del professorat, dels que no tenen opinió (N/S, N/C), dels silenciosos; les respostes "zero" i "dues" caldria matisar-les per completar aquest paisatge. Més enllà d'aquestes dues respostes s'amaguen altres posicions molt més extremes.

Per una banda, i més enllà de la resposta "zero" -que recull crítiques molt interessants- hi ha aquells que se situen en l'àrea de les fòbies, mestres i professors que veuen en la televisió la causa de tots els mals: fracàs escolar, augment de la violència en els instituts, falta de concentració, etc.). Consideren l'escola com a expressió de la cultura, i la televisió com el mitjà que personalitza l'anticultura, enfrontant, així, dos llenguatges i fent-los antagònics: la lectoescriptura contra l'audiovisual. El màxim exponent d'aquesta posició "ultrapocalíptica" és Giovanni Sartori que en el seu treball *Homo Videns* arriba afirmar: "la cultura audiovisual és inculta i, per tant no és cultura" (Sartori 1997:150).

Per una altra banda, més enllà de la resposta "dues" hi ha els que se situen en l'àrea de les filies, els que creuen que la tecnologia audiovisual i la informàtica ens portarà al paradís digital (el treball des de casa, la substitució del professor en les aules, la realitat virtual aplicada a tots els camps, etc.), sense fer-ne una anàlisi crítica i sense valorar la utilització de la tecnologia audiovisual, les repercussions i els impactes que han provocat i provocaran en la societat. Una posició hiperintegrada pròxima a la societat d'*Un món feliç* -el que va imaginar Aldous Huxley (1985)- on la tecnologia es perfila com la nova religió.

La formació del professorat

La ductilitat que ens ofereix el sistema vídeo⁴ i la televisió⁵ com a mitjà de comunicació ens permet adaptar-lo a les nostres necessitats comunicatives i pedagògiques. Un aspecte clau per poder treure profit d'aquesta ductilitat tecnològica i didàctica és la formació específica del professorat.

Aquesta formació o capacitat del professorat no ha de ser tan sols una formació tècnica sobre els mitjans, sinó que ha de comprendre unes altres dimensions com la formació expressiva, la didàctica i sobretot la crítica, només així podrem considerar que el professorat és coneixedor de la comunicació audiovisual i que està capacitat per al seu ensenyament.

"Fins ara, una bona part dels esforços de formació del professorat en aquest camp s'han invertit en una fase introductòria destinada a facilitar al professorat els coneixements

---

⁴.- El sistema vídeo és el conjunt d'elements relacionats directament amb l'enregistrament i reproducció d'imatges en suport magnètic: monitor, magnetoscopi, taula d'edició, camescopi o càmera de vídeo, etc.

⁵.- Entenent com a televisió la producció audiovisual produïda pels centres emissors ja siguin locals, autonòmics, estatals, públics o privats.

necessaris per a l'ús de les eines. Aquesta fase s'ha de donar per superada i ara és el moment d'incidir fortament en la preparació del professorat perquè pugui utilitzar els mitjans informàtics i telemàtics directament en la docència i perquè sàpiga aprofitar, en benefici del sistema educatiu, els canvis en l'estil d'aprendre i en l'estil d'ensenyar que imposa la societat actual, sovint anomenada societat de la comunicació." (Departament d'Ensenyament 1998:10)

Aquesta nova fase, recollida en el Pla de Formació Permanent 1996-1997/2000-2001, que impulsa el Departament d'Ensenyament està molt centrat en el coneixement didàctic del món informàtic i telemàtic, prioritzant -una vegada més- aquesta tecnologia educativa per sobre d'altres com és la tecnologia audiovisual, també amb grans possibilitats educatives.

Si bé cal reconèixer, en els darrers anys, una forta implantació de la informàtica i la telemàtica en l'ensenyament, també cal recordar la importància d'alfabetitzar l'alumnat en la comunicació audiovisual i, per tant, és necessària la capacitació del professorat en aquest camp.

En definitiva, la formació del professorat de tots els nivells educatius per educar amb i en la comunicació audiovisual és el primer pas per a la integració real en l'educació de la comunicació audiovisual a l'aula. Moltes vegades aquesta falta de formació en el camp dels mitjans ens condueix a una utilització fàcil, és a dir passiva, quan aquests tenen una capacitat motivadora potencial. Altres vegades el professorat que fa servir els mitjans audiovisuals, sobretot el vídeo i la televisió, com a recurs per facilitar els processos d'ensenyament/aprenentatge a l'alumnat de secundària, ho fa sense una metodologia que asseguri un èxit en la seva aplicació didàctica.

Per tant, la formació del professorat és un dels aspectes a tenir en compte, però no l'únic, per a la correcta utilització didàctica dels mitjans audiovisuals a l'aula o com a objecte d'estudi. Les infraestructures dels centres docents, la metodologia d'utilització, els nous criteris d'avaluació que posin atenció en els textos audiovisuals, etc. també són factors molt importants en la pedagogia de la imatge.

II

Hi ha una altra forma de mirar.

(Pedagogia amb la imatge i pedagogia de la imatge)

- L'educació audiovisual com a eix transversal

L'educació audiovisual i dels mitjans de comunicació en general es pot desenvolupar en diferents estadis: en les àrees d'Educació visual i plàstica, de Llengua i de Ciències socials, en els crèdits variables, i també com a eix transversal.

Els currículums de l'ESO despleguen uns ensenyaments/ aprenentatges específics de cada àrea, però hi ha uns altres aspectes o perspectives relacionades amb l'ètica social que no es recullen en els currículums. Una ètica social que ha de plantejar-se integrada al currículum de forma interdisciplinària, com una línia transversal que s'interconexiona amb totes les àrees del currículum i no com un espai o espais parcel·lats del coneixement.

Per tant, podríem dir que els eixos transversals són continguts educatius amb tres característiques fonamentals (González Lucini 1994:29):

- sempre fan referència a la realitat social més pròxima que envolta l'alumnat.
- tenen sempre relació amb els valors, les actituds, i el desenvolupament de les capacitats per poder transformar la realitat.
- han d'integrar-se i desenvolupar-se en totes les àrees curriculars com a part d'elles de forma multidisciplinària.

En definitiva, els eixos transversals són el pont que connecta i aproxima la realitat social a les diferents àrees curriculars, un pont per on ha de fluir constantment la informació.

En general, l'eix "pretén suggerir les possibles finalitats educatives a partir de les quals, posteriorment, es podran establir relacions entre els continguts relatius a fets i conceptes, actituds, valors i normes, i procediments de diverses àrees curriculars establertes". (Departament d'Ensenyament 1994a:6)

Per la funció dels mitjans de comunicació en la societat en què vivim i per la gran capacitat per ésser els principals transmissors d'uns rols, d'una estètica i d'uns valors concrets, l'educació en els audiovisuals es presenta com un dels temes més importants dels eixos transversals.

Fins i tot alguns autors, com els membres de l'Equip Contrapunt (1994), fan propostes que van més lluny. Aquest col·lectiu, format per assessors tècnico-pedagògics de diferents Centres de Professors del País Valencià, proposen que l'Educació en Matèria de Comunicació es consideri com a *transversal de transversals*, o com a eix intertransversal al currículum.

Segons aquesta proposta, els continguts de l'Educació en Matèria de Comunicació com a eix transversal es desplegarien en tres línies o blocs:

- Els continguts CONCEPTUALS. Coneixement DELS mitjans de comunicació.
- Els continguts PROCEDIMENTALS. Educació AMB els mitjans de comunicació.
- Els continguts ACTITUDINALS. Reflexió DAVANT els mitjans de comunicació.

Així, l'objectiu central de l'Educació en Comunicació, segons l'Equip Contrapunt, és "la formació de *receptors crítics, selectius i autònoms* de missatges..." L'educació audiovisual -com part de l'Educació en Comunicació- ha de desenvolupar la dimensió ètica, ha d'impregnar les àrees curriculars d'una ètica social directament relacionada amb l'estudi i l'anàlisi dels mitjans de comunicació des d'una perspectiva crítica i transformadora.

L'educació audiovisual a Secundària

En l'eix transversal d'educació audiovisual de Secundària es proposen cinc apartats a treballar:

- La publicitat i la propaganda.
- La comunicació audiovisual interactiva.
- El món de la televisió.
- El cinema.
- Imatges i estereotips en els mitjans de comunicació audiovisual.

Aquests cinc blocs temàtics de l'eix són desplegats en 60 finalitats generals (Annex I:3), on l'anàlisi de la televisió i dels estereotips que es construeixen i potencien a través dels mitjans ocupen gran part de l'eix transversal.

L'eix transversal sobre l'educació audiovisual publicat pel Departament d'Ensenyament (1994a) de la Generalitat de Catalunya proposa integrar l'educació audiovisual en els seus dos vessants, per una banda:

"- Ha d'educar en els mitjans audiovisuals, és a dir, en el coneixement del seu llenguatge i dels seus recursos expressius. Cal que els alumnes arribin a dominar alguns d'aquests llenguatges, des dels més senzills (còmic, transparència, fotografia, diapositiva, etc.) fins als més complexos (vídeo, cinema, etc.)."

Per altra banda, també proposa utilitzar els mitjans com a eina didàctica a l'aula:

"- També ha d'educar amb els mitjans audiovisuals, de manera que la presència d'aquests mitjans sigui habitual per apropar, introduir o resumir temes relacionats amb qualsevol àrea. En aquest sentit, la utilització de documents audiovisuals, reportatges emesos per televisió o radiofònics, com també vídeos didàctics, diapositives o altres recursos, són avui imprescindibles per a reforçar l'aprenentatge." (Departament d'Ensenyament 1994a:5)

En aquest sentit, hi ha diversos treballs a tenir en compte, com per exemple les propostes de Joan Ferrés (1988a) o les d'Agustí Coromines (1994), que ens mostren les possibilitats d'integració en les àrees o en les diferents etapes educatives, amb indicacions i suggeriments didàctics per al professorat per educar en i amb la imatge.

A més hi ha molts treballs experimentats que han estat presentats en diferents jornades i seminaris, en les quals trobem propostes d'activitats i experiències d'integració de l'educació audiovisual. Com per exemple les Jornades sobre el Vídeo a l'Escola de Blanquerna (Ferrés 1993), Jornada sobre els Àudio-visuals i l'Ensenyament del PMAV (Departament d'Ensenyament 1993b), Seminaris de vídeo i Fòrum d'Educació i Televisió de l'ICE de la Universitat de Barcelona (Institut de Ciències de l'Educació. UB. 1994, 1996 i 1998) i altres aplicacions didàctiques del vídeo recollides i publicades per la Fundació Serveis de Cultura Popular com les de Bauzá i altres (1990) i les de Ripoll i Sala (1991), finalment mencionar també la recopilació dels projectes del *Curso de iniciación a los medios de comunicación y a la publicidad* (Instituto de Ciencias de la Educación. US. 1992).

Dificultats en l'aplicació

El document que mencionàvem abans (Departament d'Ensenyament 1994a) afirma que a l'Educació Secundària Obligatoria "una bona part de l'educació àudio-visual es recull en el currículum de l'Àrea visual i plàstica", però el cert és que l'aspecte audiovisual ha quedat marginada i amb moltes mancances, com es pot comprovar en els objectius generals i terminals de l'Àrea visual i plàstica (Generalitat de Catalunya 1993a:40). Més encara si pensem que tan sols s'imparteixen quatre crèdits comuns d'aquesta àrea en els quatre anys de l'ESO, dos crèdits en el Primer cicle de l'ESO i dos més en el Segon cicle, és a dir, 35 hores cada curs.

Així, doncs, l'aplicació real de l'eix transversal d'educació audiovisual es troba amb moltes limitacions i dificultats d'aplicació. En un altre document que desenvolupa l'eix a l'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat s'afirma que si bé alguns aspectes de l'educació en la imatge són presents en diverses àrees d'aprenentatge com són la Llengua, les Ciències socials i l'Educació visual i plàstica, "l'extensió dels continguts de les corresponents programacions de les àrees esmentades fa que alguns temes restin solament esbossats i no acabin de tenir la consideració que es mereixen per la seva implicació en la societat actual, cada vegada més immersa en la cultura de la imatge." (Departament d'Ensenyament 1996a:5)

A la pràctica, la impossibilitat de desenvolupar tots els eixos transversals⁶ en cada àrea sense provocar una sobrecàrrega de continguts comporta buscar solucions no sempre encertades, atorgant-hi, per exemple, un eix o tema transversal afí: l'educació ambiental a desenvolupar en l'àrea de ciències experimentals o de la naturalesa, l'educació audiovisual en l'àrea de visual i plàstica, etc. replegant d'aquesta manera els eixos sobre una sola àrea. Aquesta, però, no és la filosofia dels eixos transversals que per definició han de ser multidisciplinars.

Una integració real dels eixos transversals comportaria un canvi estructural del nou sistema educatiu i no un simple maquillatge que consolida les grans matèries clàssiques de l'educació i continua considerant laterals els nous coneixements i els valors socials. Actualment l'esquema de l'organització escolar tendeix més a la verticalitat dels continguts que a la transversalitat.

"D'aquesta manera, la distribució dels temps i els espais –des de l'arquitectura de les aules i la distribució del mobiliari fins a l'ús d'altres espais comunitaris i la flexibilitat horària-, el funcionament excessivament rígid i jerarquitzat del centre, els canals de comunicació i participació, les pautes de comportament del professorat, els criteris d'avaluació i altres inèrcies i rutines de la vida escolar quotidiana condicionen extraordinàriament el desenvolupament de noves temàtiques i problemàtiques, l'objectiu essencial de les quals és generar un canvi d'actituds." (Carbonell 1996:71)

Crèdits variables

Per compensar les mancances de l'aplicació real de l'eix transversal d'educació audiovisual a l'educació secundària –dificultat amb què es troben també els altres eixos- i la poca atenció que se li dona a l'educació audiovisual en l'àrea de visual i plàstica caldria oferir a l'alumnat més crèdits variables tipificats i autoritzats o no tipificats per treballar la comunicació audiovisual a l'aula, els quals desenvoluparien realment i/o complementarien les finalitats generals recollides en l'eix transversal de l'educació secundària.

Com podem veure, els crèdits variables (36 crèdits tipificats⁷) ocupen una part important del total de crèdits que l'alumnat ha de realitzar al llarg dels quatre anys de l'ESO (115 crèdits). Però pel que fa a la comunicació audiovisual, el Departament d'Ensenyament proposa com a crèdits

---

⁶.- Podem relacionar nou eixos transversals: educació per al consum, educació per a la pau, coeducació, educació sexual, seguretat i prevenció d'incendis, educació viària, educació intercultural, educació en les tecnologies de la informació (educació audiovisual) i educació ambiental.

⁷.- L'oferta de crèdits variables tipificats ha de ser d'un mínim del 50 per cent i la resta han de ser autoritzats.

variables tipificats només quatre crèdits: *El vídeo, Ràdio i televisió, La imatge tecnològica i Publicitat.*

Distribució dels crèdits a l'ESO			
ESO	Primer cicle	Segon cicle	TOTAL
Crèdits comuns	36	35	71
Crèdits variables	15	21	36
Crèdits de síntesi	2	2	4
Crèdits de tutoria	2	2	4
TOTAL	55	60	115

En cap cas, però, s'assegura que un alumne quant acabi l'ESO hagi vist algun d'aquests crèdits tipificats o d'altres autoritzats relacionats amb l'educació audiovisual, ja que dependrà de l'oferta de crèdits que l'institut faci, de l'itinerari curricular individual de l'alumne i d'altres factors laterals però no menys importants com són la dotació tecnològica de l'institut i la formació del professorat en el camp de la comunicació audiovisual. Malgrat tot, els crèdits variables són la via més utilitzada en els instituts de Catalunya per treballar l'educació audiovisual (45,9 de les experiències del Treball de camp). Així els professors de llengües, d'Educació visual i plàstica, de Ciències socials i de Tecnologia són els que imparteixen més crèdits variables -tipificats o autoritzats- relacionats amb la comunicació audiovisual, sigui des d'una perspectiva analítica, expressiva, tècnica i/o creativa, a través de la producció.

Però l'educació audiovisual, atesa la seva importància, s'hauria d'incorporar al Projecte Educatiu de Centre (PEC), per poder, així, garantir-ne el desenvolupament en totes les àrees, implicant-hi tot el professorat. Sabem, però, que són comptats els centres que incorporen l'educació audiovisual o l'educació en comunicació al PEC, per això cal trobar-hi uns altres camins.

"Ara bé, tenint present l'escassa tradició de treball a partir de projectes curriculars que hi ha en el nostre sistema, seriem partidaris d'introduir aquest complex univers dins el marc d'activitats didàctiques regulades metodològicament." (San Martín 1994:79)

Una d'aquestes activitats didàctiques regulades, que ens permet desenvolupar l'educació audiovisual a l'educació secundària, poden ser els crèdits de síntesi. Les possibilitats d'aplicació

interdisciplinària -idea nuclear en el disseny dels crèdits de síntesi- de la comunicació audiovisual es posen de manifest quan es converteix en nexa d'unió de les diferents àrees, des de les Ciències socials a la Llengua, de la Tecnologia a l'Educació visual i plàstica. Aquesta és una possibilitat que desenvolupen diferents centres docents arreu de Catalunya.

- La pedagogia amb la imatge

En l'aplicació didàctica, els mitjans electrònics audiovisuals, essencialment el sistema vídeo i la televisió, s'han de considerar com un canal més de comunicació, complementari d'altres mitjans que podem utilitzar a l'aula. Però per les característiques pròpies d'aquests mitjans i les seves prestacions, podíem situar-los en un lloc destacat de la comunicació didàctica, de la tecnologia educativa.

El monitor de vídeo o de televisió no s'ha d'entendre com un emissor que substitueix el professorat, sinó com un instrument més en la comunicació que s'estableix entre l'educador i l'alumne. És a dir, el vídeo i el televisor formen part del sistema comunicatiu a l'aula, però són tan sols una peça més de l'esquema comunicatiu bàsic: emissor-canal-receptor. Clar que aquest sistema de comunicació pot ser unidireccional, de l'emissor als receptors, o multidireccional, entre tots els subjectes que participen en l'acte comunicatiu.

El vídeo i la televisió inserits en l'ecosistema comunicatiu de l'aula o del centre educatiu ens permet generar models comunicatius unidireccionals o multidireccionals, tot dependrà de la metodologia emprada i de la tecnologia utilitzada, i també d'altres factors com són: les característiques i la tipologia dels programes que es visualitzen, la tecnologia audiovisual utilitzada (magnetoscopi, càmera de vídeo, taula d'edició, etc.) i l'accés a l'aparellatge i a la producció per part del alumnes.

Si utilitzem el magnetoscopi i el monitor simplement per a la reproducció d'una vídeo-lliçó, que podríem definir com un videograma que desenvolupa un tema en profunditat des d'una perspectiva informativa, la comunicació -en aquest cas- és unidireccional i la metodologia que s'aplica directiva, ja que els alumnes hi participen com a simples receptors contemplatius del missatge que descarrega el monitor com si fos una classe magistral.

Però no tots els videogrames tenen aquestes característiques, hi ha un altre tipus de videogrames definits com a vídeo-motivadors. La seva funció és potenciar l'interès de l'alumnat, la recerca i la investigació. En definitiva, el vídeo-motivador és un programa didàctic destinat fonamentalment a suscitar un treball posterior al visionat. Si utilitzem aquests tipus de vídeo i, a

més, apliquem una metodologia pedagògica participativa, la comunicació en l'aula pot convertir-se en multidireccional.

"La vídeo-lliçó respon, per una part, als plantejaments de l'escola tradicional i, per una altra, al sentit unidireccional del programa televisiu. El programa motivador, en canvi, pretén suscitar una resposta activa, estimulants la participació dels alumnes que l'han visionat." (Ferrés 1992b:38)

La metodologia

Quan el professor decideix introduir algun programa de televisió a l'aula ha de ser conscient que modifica l'ecosistema comunicatiu i que, per tant, ha de modificar i adaptar l'estructura pedagògica habitual. La utilització d'un programa de televisió amb finalitats didàctiques a l'aula comporta, doncs, utilitzar una metodologia que n'asseguri l'aplicació didàctica i la seva integració comunicativa.

Per a evitar els errors que es produeixen habitualment en l'aplicació didàctica del vídeo en l'aula, s'ha de tenir en compte una metodologia d'ús que, segons apunta Joan Ferrés (1992b:103), es divideix en quatre fases:

- * preparació prèvia
- * abans del visionat
- * el visionat
- * després del visionat

En la preparació prèvia cal que l'ensenyant conegui quin és el contingut del videograma visionant-lo prèviament. El professorat ha d'adaptar els suggeriments de la guia didàctica al context educatiu, preparar els aparells i les instal·lacions, i assegurar-se'n del bon funcionament: aparells ben connectats, programa a punt, etc.

- En la introducció al visionament en l'aula, l'ensenyant no ha d'explicar els continguts concrets del videograma, és aconsellable fer-ne una introducció curta.

- Pel que fa al visionament, cal evitar que sigui deficient tecnològicament: pantalles petites, distàncies al monitor incorrectes, etc. En aquest camp de la recepció, cal ajustar-se als principis ergonòmics si volem que la informació arribi a l'alumnat sense distorsions.

Durant el visionament, l'ensenyant hauria d'intentar no fer altres coses, ni interrompre'l, ja que, d'altra manera el videograma perd credibilitat davant l'alumnat. Si es vol reforçar algun aspecte és millor tornar a visionar el fragment desitjat una altra vegada. També s'hi pot treure la veu, baixant el volum, i complimentar les imatges amb informació oral.

Un error molt habitual és l'exigència de l'ensenyant perquè l'alumnat prengui notes mentre veu el videograma, ja que l'alumnat deixa de mirar i d'escoltar per escriure els apunts i per tant, perd la continuïtat de la narració.

- Immediatament després del visionament s'obre un espai de temps per a les activitats i els exercicis, que estaran condicionats a la tipologia del videograma. Si es tracta d'una vídeo-lliçó posarem l'èmfasi en el complement de l'aprenentatge. Cas que sigui un vídeo-motivador el que s'hagi visionat, potenciarem la motivació i l'interès de l'alumnat per la recerca i la investigació.

Per aconseguir una integració total del vídeo i la televisió en l'educació, hem d'aconseguir no tant sols introduir-la correctament perquè formi part de l'ecosistema comunicatiu, sinó també hem de tenir en compte la seva integració geogràfica a l'aula de forma estable. Un error molt freqüent és desplaçar els alumnes a la sala d'audiovisuals per visionar un videograma. L'espai habitual d'aprenentatge del grup-classe és l'aula, i és aquí on s'ha de situar geogràficament la televisió i el vídeo.

Aquesta és la situació ideal, però en la realitat són molt poques les aules de secundària que tenen instal·lacions audiovisuals fixes, habitualment són els col·legis privats on hi ha els millors equipaments (Bartolomé i Ferrés 1992). Com alternativa, molts instituts han situat suports mòbils amb monitors i magnetoscòpis en cada nivell o pis, d'aquesta forma l'equip es pot desplaçar a l'aula desitjada amb molta facilitat.

Vídeos didàctics

Des de fa molt anys, algunes productores de vídeo s'han dedicat a elaborar material audiovisual amb finalitats educatives. De totes elles, cal destacar la Fundació Serveis de Cultura Popular (FSCP), que des del curs 1983-84 ha combinat la traducció -al català i el castellà- de vídeos didàctics comprats a diferents països amb la producció pròpia de material audiovisual.

Així, actualment la FSCP té un dels catàlegs més complets de videogrames didàctics en català de més de 130 cintes amb 450 títols de diferents àrees. Cada cinta inclou un o més videogrames, agrupats per temes, dels quals cal destacar les àrees d'història i art (60 títols), ciències de la terra i ecologia (54 títols), geografia, antropologia i demografia (54 títols), biologia i zoologia (48 títols), etc.

Pel que fa a la distribució d'aquest material videogràfic la FSCP ha distribuït a Centres de Recursos Pedagògics (CRP), escoles, instituts i centres educatius no formals: esplais, centres culturals, etc. un total de 76.028 cintes entre l'any 1983 i el 1998. A aquestes dades cal afegir les

cintes distribuïdes per altres productores o distribuïdores més petites i també per les institucions educatives (Generalitat, Universitats, etc.), la qual cosa demostra la introducció generalitzada del vídeo didàctic, com a suport, en tots els nivells i àrees curriculars.

Fundació Serveis de Cultura Popular			
Cintes de vídeo distribuïdes⁸			
any	atalà	castellà	total/any
83/86	3.113	2.395	5.508
1.987	2.089	2.256	4.345
1.988	2.135	2.261	4.396
1.989	3.077	2.871	5.948
1.990	3.204	3.107	6.311
1.991	3.381	4.616	7.997
1.992	2.058	2.532	4.590
1.993	2.066	2.564	4.630
1.994	4.325	3.644	7.969
1.995	6.044	2.350	8.394
1.996	1.679	2.002	3.681
1.997	1.831	2.331	4.162
1.998	1.789	6.308	8.097
TOTAL	36.791	39.237	76.028

Videos didàctics sobre educació en comunicació.

Respecte als videogrames didàctics sobre educació en comunicació en general i específicament sobre educació audiovisual (Annex II:8)⁹, cal destacar per la seva qualitat, la col·lecció d'*Educació audiovisual (I, II i III)* de la Fundació Serveis de Cultura Popular (FSCP), tant pel que fa a la tria de videogrames i temes que s'hi inclouen (vídeo, cinema, llenguatge

⁸.- Elaboració pròpia, dades extretes de les memòries anuals, des de 1987 al 1998, de la Fundació Serveis de Cultura Popular.

⁹.- Aquest annex recull les cintes didàctiques que tracten sobre educació audiovisual (vídeo, televisió i cinema), i també videogrames sobre altres mitjans de comunicació: premsa diària, còmic, etc.

com per les tres guies didàctiques elaborades per Roger Llobet, molt completes (suggeriments, activitats, bibliografia, adreces d'interès, etc.).

Un altre videograma, molt complet, de la Fundació Serveis de Cultura Popular és *Truc el turc*, encara que el tractament de la història que serveix de fil conductor és més apropiat en nivells educatius de primària que de secundària. Es una llàstima, ja que els trucatges de rodatge i d'edició que recull la cinta podrien ser un bon tema a treballar amb l'alumnat de nivells superiors, com una forma de conèixer més d'aprop mitjans com el cinema i la televisió i poder així desmitificar-los.

Una altra sèrie sobre educació audiovisual molt ben realitzada és *Taller d'imatge (I i II)*, una producció de Drac Màgic, Televisió de Catalunya i el Departament de Cultura, sobretot els tres capítols dedicats a ensenyar *Com es fa un film*, amb la col·laboració dels Comediants. També en cal destacar aquells que fan referència a *El muntatge i l'espai* i *El muntatge i el temps*, ja que són molt didàctics: a través de dues petites històries dramatitzades, ens expliquen un concepte de vegades difícil d'entendre com és el muntatge en relació amb l'espai i el temps. Malgrat ser una sèrie de divulgació general, es va emetre per TV3, es molt adequada per ser utilitzada a l'aula. Però les dues cintes de *Taller d'imatge* són molt difícils de trobar, ja que només es poden localitzar en algun Centre de Recursos Pedagògics (CRP).

Respecte a l'educació en televisió cal destacar la col·lecció de tres cintes produïdes pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i coordinada per Joan Ferrés: *Com veure la televisió? Material didàctic per a infants i joves*.

D'aquesta col·lecció cal destacar l'alta qualitat de les guies didàctiques, extenses i molt completes (més de 120 pàgines cada una), amb activitats per a alumnes de Primària o Secundària. Aquestes guies han estat elaborades per: Anna Solà, Marta Selva i Mercè Coll, de Drac Màgic, Xavier Obach i Joan Ferrés.

Pel que fa als vídeos per a la formació dels formadors cal destacar la col·lecció de vídeos *Introducció a la lectura de la imatge*. Aquestes set cintes serveixen de suport al curs del mateix nom que dirigeix Roberto Aparici, i que des de 1989 realitza la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) de Madrid.

Com podem veure en la relació de videogrames sobre educació en comunicació (Annex II:8), són poques les cintes que tracten directament l'educació EN televisió, entenent-la com una sèrie de coneixements que van des del llenguatge audiovisual fins a l'anàlisi crítica de la programació televisiva, tenint en compte també el coneixement de la tècnica, els aspectes econòmics i polítics, i els aspectes socioculturals de la televisió. En aquest camp de l'educació

audiovisual hi ha molt poc material audiovisual. Per tant la producció i la realització de nous videogrames, acompanyats de les corresponents guies didàctiques, es fan molt necessàries.

Programes de televisió i vídeos no didàctics.

Deixant de banda els vídeos didàctics, realitzats específicament per aquesta finalitat, a l'aula també s'utilitzen altres materials audiovisuals amb finalitats didàctiques. Per exemple, els vídeos sobre diferents temes apareguts en fascicles, vídeos comercials de determinades empreses o d'organitzacions no governamentals (ONG) són visionats, a classe per reforçar, explicar o ampliar aspectes d'àrees com ciències naturals, tecnologia o ciències socials.

Però per educar AMB la imatge hi ha altres documents o textos audiovisuals que el professorat de secundària pot utilitzar de forma didàctica, són els programes de televisió, i no em refereixo tant als programes educatius que emeten les cadenes públiques Televisió de Catalunya i Televisió Espanyola als matins, sinó a qualsevol dels programes de la graella de qualsevol cadena.

Això a priori pot semblar impossible o fins i tot contradictori, però, els diferents espais televisius poden tenir un alt contingut pedagògic si són tractats adequadament a l'aula. Si triem bé, ajustem els objectius i utilitzem una metodologia correcta podem afirmar que qualsevol videograma no didàctic o programa de televisió pot servir per a una finalitat didàctica.

Aquest aprofitament de material no didàctic té una sèrie d'avantatges que cal valorar. Per una banda cal destacar la qualitat tècnica d'aquest tipus de material, normalment fet amb un gran pressupost, amb equipaments tècnics professionals i amb un bon equip de professionals. Per l'altra banda la facilitat d'accés (és pot enregistrar de la televisió, comprar al quiosc, o llogar-lo en el videoclub) converteix a aquest material audiovisual en un "connector" amb l'entorn sociocultural en que viuen els alumnes. La seva utilització genera, en l'alumnat, un plus de motivació afegit al tema a tractar en l'aula, ja sigui per l'atractiu del text audiovisual o per la seva relació amb el lleure (televisió i cinema).

Però hi ha també una sèrie d'inconvenients. Aquest material audiovisual no ha estat pensat per complir una finalitat didàctica i, no necessàriament desenvolupa el currículum de l'àrea on s'utilitza. Normalment tenen una durada massa llarga -les pel·lícules, per exemple, tenen una durada de 90 a 120 minuts- que fa impossible "encabir-les" en una classe normal d'hora. Per l'altra banda, la majoria de les vegades, aquest material va dirigit a un públic adult, si l'utilitzem en els primers cursos de l'ESO haurem de valorar si la terminologia, el contingut o el tema a tractar s'adapta al nivell en el qual treballem. Un altre inconvenient, que haurem de considerar, és si l'estil televisiu o

cinematogràfic que utilitza el text audiovisual és adient. És a dir, que ni el excessiu dinamisme, el sensacionalisme, la desorganització narrativa, l'estètica, la substitució cultural o la presentació excessivament genèrica, no desvii, desvirtui o deformi el contingut que volem transmetre o treballar a l'aula.

Però davant d'aquests inconvenients podríem apuntar possibles solucions. En primer lloc cal seleccionar la informació que es vol treballar, ja sigui mostrant algun fragment o fragments del documental o del reportatge, o seleccionant algunes seqüències -entesa com unitat narrativa indivisible- si és un text dramàtic com pel·lícules, telefilms o sèries. Una altra possibilitat és adaptar el material, això es pot fer editant-lo i/o sonoritzant-lo de nou, és a dir, aprofitant les imatges per donar un altre contingut o bé fragmentar-lo i ordenar-lo de nou per aconseguir un nou text audiovisual. En tots els casos, però, caldrà elaborar una petita guia didàctica amb suggeriments didàctics i algunes activitats a realitzar per l'alumnat.

La televisió educativa

Una altra possibilitat d'aplicar la pedagogia amb la imatge és la televisió educativa, entesa com la programació que recull continguts educatius, no necessàriament curriculars. Per tant, no parlem de la televisió educativa explícita, d'aquella programació escolar on el locutor llegeix les lliçons davant de la càmera de televisió durant una hora, o més. Aquest tipus de televisió -que podríem denominar televisió-pissarra- copia la forma del missatge, i fins i tot el decorat de l'aula, i el converteix en una classe magistral "retransmesa" des d'un plató. Elimina així qualsevol atractiu que pugui tenir una lliçó presencial per convertir-la en una lliçó virtual... ment avorrida.

Per contra, la televisió educativa ha d'aportar els elements d'anàlisi d'allò que explica, explotant totes les possibilitats de la imatge (fixa i en moviment, la infografia, etc.). Ha d'estimular la reflexió, connectant-la amb la realitat, per desenvolupar una major capacitat de coneixement de l'entorn social, donant més importància a la metodologia d'anàlisi i a les eines a utilitzar que no al contingut en si. És difícil, però, utilitzar la tecnologia televisiva -per definició unidireccional- des d'una perspectiva interactiva per trencar la unidireccionalitat del missatge.

Segons José Manuel Pérez Tornero podríem definir tres tipus de televisió educativa:

"- La televisió educativa per a adults: està destinada a comunicar missatges educatius a una població situada fora del sistema educatiu..."

"- La televisió escolar: és la dirigida directament al sistema educatiu. Se suposa que és una televisió que ha de reforçar la tasca del professorat..."

"- La televisió al servei de l'educació a distància: aquí la televisió ajuda l'educació formal a distància." (Pérez Tornero 1993:24).

La televisió educativa hauria de convertir la televisió -habitualment un espai d'oci i entreteniment- en un espai de comprensió i aprenentatge, prioritzar la funció de servei públic per sobre de la mercantilització del mitjà. Per tant l'objectiu final és que la tasca educativa de la televisió, a més a més de transformar l'educació, transformi també la comunicació televisiva. Per aconseguir-ho serien necessàries dues polítiques interrelacionades: per una banda una política televisiva que tingues en compte l'educació, i per l'altra el desenvolupament d'una política educativa en el camp televisiu. Dues vies complementàries que generen una consciència social en l'espectador, per una banda i per l'altra que aproximi la televisió i l'educació. En una educació connectada a la realitat social s'han de tenir en compte tots aquells camps en què es produeix o es pot produir intersecció o contacte. Aquest fet ens mena a utilitzar i a buscar diferents possibilitats educatives de la televisió que desenvolupin una dinàmica educativa i cultural motivadora, tant per a l'alumnat com per al professorat.

- La pedagogia de la imatge

En l'última dècada, els mitjans de comunicació i especialment el vídeo s'han integrat en l'educació com a font de documentació de les diferents àrees, com a recurs per al professorat en l'educació amb la imatge. A causa del gran consum de missatges audiovisuals també caldria educar en la imatge, desenvolupar la pedagogia de la imatge. L'educació en la imatge ha d'estar present en totes les etapes de l'educació -Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria i Postobligatòria- per donar, així, elements als alumnes per entendre l'univers comunicatiu dels mitjans de comunicació de masses.

Si en l'Educació Primària l'educació audiovisual es treballa de forma intuïtiva i exploratòria, l'educació audiovisual en l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria i Postobligatòria s'ha de proposar aconseguir nivells de coneixements i aprenentatge que haurien de permetre a l'alumnat saber aplicar correctament el llenguatge audiovisual en l'expressió de missatges audiovisuals. I també en la comprensió, és a dir, a saber llegir i interpretar aquest llenguatge, tot fent una anàlisi de la realitat que ens mostren els mitjans audiovisuals de masses, especialment la televisió, però també el cinema.

L'educació EN la imatge -ja sigui fixa o en moviment- ha d'anar més enllà del coneixement de la tècnica, del llenguatge audiovisual i dels recursos expressius, ha d'aproximar-se a l'estudi crític dels mitjans de comunicació i reflexionar sobre la configuració de l'ecosistema comunicatiu. Al mateix temps, ha de potenciar la participació activa i directa de l'alumnat en la comunicació en

l'aula, a través de l'elaboració de produccions audiovisuals, com la producció en vídeo, realització de programes de televisió en col·laboració amb les emissores locals, etc.

En l'Educació Secundària Obligatòria s'han d'incrementar tots aquells aspectes de l'educació EN la comunicació audiovisual que podríem dividir en dos grans blocs: per una banda l'anàlisi del textos audiovisuals i per l'altra la producció audiovisual.

L'anàlisi i la crítica ha de tenir en compte tant la forma i els continguts audiovisuals com l'estructura econòmico-política de l'emissor. També cal estudiar, en aquest apartat, els efectes dels missatges en el receptor, per poder entendre així l'impacte sociològic, cultural, comercial, etc. de la televisió en els espectadors.

Per altra part, la producció i l'expressió ha de donar a conèixer tant la tecnologia audiovisual i el seu llenguatge, com els gèneres i el procés de producció audiovisual, per poder així desenvolupar la capacitat expressiva audiovisual que ens ofereix la televisió.

Educació en televisió.	
Anàlisi i crítica	Producció i expressió
<ul style="list-style-type: none"> - Imatge i discurs - Estructura econòmica - Estructura política - Recepció 	<ul style="list-style-type: none"> - Tecnologia audiovisual - Llenguatge audiovisual - Gèneres audiovisuals - Procés de producció

Atesa la seva importància com a mitjà de comunicació de masses i sobretot per la seva funció socialitzadora, és necessària una dimensió educadora de la televisió. Però per tal d'aconseguir una educació crítica del mitjà, necessàriament aquesta educació ha de donar-se a dos nivells, a l'escola i a la llar. L'escola ha d'introduir la televisió com a matèria d'estudi, ha d'educar en televisió.

"Educar en la televisió significa convertir el mitjà en matèria o objecte d'estudi. Suposa educar en el llenguatge audiovisual, ensenyar els mecanismes tècnics i econòmics de funcionament del mitjà, oferir pautes i recursos per l'anàlisi crítica dels programes... En definitiva, realitzar una aproximació al mitjà des de totes les seves perspectives: tècnica, expressiva, ideològica, social, econòmica, ètica, cultural... Educar *en* la televisió." (Ferrés 1994a:121)

Anàlisi de textos audiovisuals.

En les aules manca un treball d'anàlisi de la comunicació audiovisual des d'una perspectiva crítica per aconseguir que "els nois i les noies siguin capaços de fer servir la informació, sàpiguen per què es presenten certs models femenins o masculins...; i en definitiva, que siguin capaços de debatre i criticar els valors que se'ls presenten" (Corominas 1994:150).

Per aconseguir consumidors crítics de mitjans audiovisuals és necessari ensenyar l'alumnat, sobretot de secundària, a llegir i a interpretar el llenguatge audiovisual, tot fent una anàlisi dels missatges que ens ofereixen els mitjans de comunicació, especialment la televisió. L'educació en la imatge ha d'anar més enllà del coneixement de la tècnica i de la tecnologia, del llenguatge audiovisual i dels recursos expressius. Ha d'aproximar-se a l'estudi analític i crític dels mitjans de comunicació socials i reflexionar sobre la configuració de l'ecosistema comunicatiu.

L'estudi dels mitjans de comunicació és complex i no podem quedar-nos en una simple descripció superficial del mitjà, per la qual cosa caldria entrar en profunditat en l'anàlisi crítica. D'aquesta manera, a l'aula, s'haurien de desgranar alguns temes per treballar la comunicació audiovisual d'una forma més concreta. En el camp de la televisió, per exemple, podem fer algunes propostes per a la lectura crítica dels informatius, sèries i telefilms, publicitat, *reality shows*, etc. A tal fi seria necessari realitzar lectures crítiques i analítiques de diferents textos audiovisuals a l'aula.

Dramàtics.

Pel que fa als dramàtics (sèries, telefilms, telenovel·les, comèdies de situació, cinema), un dels aspectes més importants a tenir en compte en l'anàlisi crítica són els estereotips, els valors i contravalors que transmeten, però l'anàlisi també podria concretar-se en els personatges, el guió, el llenguatge audiovisual, l'ambientació, els gèneres televisius i cinematogràfics, etc.

Els mitjans audiovisuals són els principals constructors dels referents socioculturals de finals d'aquest segle. Milers de joves absorbeixen, de la televisió o el cinema, una sèrie de valors, contravalors, estereotips, estètiques i rols, a través dels herois o mites del nostre temps que prenen la forma de cantants, models, actrius o actors. Personatges que sovint són omnipresents, en la televisió, les revistes, la publicitat i el cinema. Són herois de la mitologia multimèdiàtica meitat reals meitat ficticis, modelats en molt casos per interessos comercials, culturals i ideològics, que s'erigeixen com a referents socials de la majoria dels joves.

Els gèneres televisius preferits dels joves són les pel·lícules, les telesèries i les comèdies de situació, per aquest motiu seria força engrescador poder treballar molt particularment la

serialitat i el cinema a l'aula de manera complementària. L'anàlisi que segueix està basat en els estudis i les caracteritzacions presentades per Umberto Eco (1986 i 1993) i Omar Calabrese (1987).

Proposta d'anàlisi (els dramàtics).

- Antecedents de la serialitat als mitjans de comunicació de masses: els serials radiofònics.
- Característiques de la serialitat: regeneració de la literatura popular, del cinema o degeneració.
  - * La represa. Continuació en format seriatiu o en pel·lícula d'un tema o un personatge mític, creat normalment pel cinema, però també extret del còmic.
  - * El calc d'històries o de pel·lícules que han generat *remakes* o *remakes* seriats.
  - * La sèrie. La no-història o el *retorn a l'idèntic* d'Eco. La sèrie on l'esquema de la narració es repeteix com *Colombo*.
  - * La saga. La història de l'envelliment: *Dallas*, *Nissaga de poder*, etc.
  - * El dialoguisme intertextual. Sèries basades en pel·lícules com *Indiana Jones* o pel·lícules basades en sèries com *Star Trek*.
- Recursos dels dramàtics i de les comèdies de situació.
  - * Sèrie caracteritzada per la repetitivitat com a mode de producció.
  - * Sèrie caracteritzada per la repetitivitat com a mecanisme estructural de generació de textos:
    - La variació de l'idèntic com en les comèdies de situació, i la identitat del més divers com *Perry Mason* i *Ironsides*.
    - El temps de la narració i el temps de la sèrie: acumulació, amb capítols tancats, i prossecució, on hi ha un punt i final (*El Fugitiu*).
    - Nivell discursiu: repetició icònica (planificació, caracterització dels herois, etc.), repetició temàtica (bons i dolents) i repetició narrativa (repetició d'escenes tipus).
  - * La repetitivitat com a condició de consum dels productes comunicatius.
- Tipologia de les telesèries d'acord amb l'ordre de repetició:
  - * El telefilm: cada episodi explica una història. Variació organitzada, policentrisme,

irregularitat regulada i ritme frenètic.

- * La falla: preveu sanció final.
- * Història com a marc.
- * La mateixa història amb subtilíssimes variacions.
- * La combinació de tots dos models últims.

- Característiques del gènere:

- * Hegemonia del melodrama/hegemonia de la comèdia.
- * Transmissió de valors, contravalors i rols.
- * Presència i absència.
- * El tipus d'audiència a qui va dirigida.
- * Banda horària seleccionada.
- * La irrupció de la publicitat, que condiciona una estructura fragmentada.

Informatius.

Per altra banda, l'anàlisi dels informatius ens permetrà conèixer quina és la versió del món, el resum o el fragment de la realitat que els mitjans de comunicació transmeten als espectadors. A través de l'anàlisi acurat de les imatges i el discurs podrem detectar, en les notícies i els reportatges, la mediació que exerceixen les diverses empreses o persones que construeixen la notícia: l'agència, l'operador de càmera, el redactor, el presentador, etc. I com aquesta mediació pot convertir-se en una manipulació ideològica i fins i tot -en molts casos- com pot deformar la realitat que se'ns mostra per la televisió.

Per treballar aquest aspectes proposem un esquema d'anàlisi aplicable als informatius i adjuntem uns materials audiovisuals complementaris, que poden ajudar-nos a treballar la mediació/manipulació/deformació de les notícies i reportatges en general i en concret sobre la informació dels conflictes militars que ens mostren les televisions: la Guerra del Golf (Cinta A: 5' 10" i Annex V:39); l'ocupació d'Haití, la invasió de Panamà i la Guerra del Golf (Cinta A: 1h 1' 0" i Annex V:59).

Proposta d'anàlisi (els informatius).

Anàlisi del mitjà (l'empresa).

- Estructura econòmica i estructura política de la televisió.

- * La mediació ideològica que suposa la vinculació política i/o comercial del mitjà.
- * Els grans grups informatius multimèdia (premsa, ràdio, televisió, cinema, etc.).
- * El finançament de la televisió, la publicitat en la televisió pública i en la privada.
- * La funció pública del mitjà, ja sigui públic o privat, en el marc de la comunicació social.

Anàlisi de la selecció de la notícia (el filtre).

- La selecció de les fonts, dels temes i dels fets. El tractament informatiu.

- * La funció de les agències de notícies com a grans filtres de la realitat.
- * El director de l'informatiu, els caps de secció i el consell de redacció com agents en la secció de la notícia.

Anàlisi de l'elaboració de la notícia (la versió de la realitat).

- La mediació en la imatge i el discurs.

- * L'operador d'imatge (el llenguatge audiovisual).
  - L'enquadrament com a selecció i fragmentació de la realitat.
  - L'edició en vídeo com a reforç de la selecció i de la fragmentació.
  - La música, els sorolls i el silenci com a recurs emotiu.
- * El redactor (el discurs).
  - Les parts del discurs o l'ordre de les idees.
  - La selecció lèxica, l'adequació del discurs.
  - La sintaxi del discurs. El registre oral.

Anàlisi dels emissors de la notícia (la versió de la realitat pren forma).

- Tipologia de l'emissor.

- * Emissor oral o la posada en escena de la notícia.

Emissors principals.

- El locutor o conductor del programa.
- El corresponsal i l'enviat especial.
- L'especialista.

Emissors secundaris

- El protagonista ocasional (protagonista de la notícia o testimoni).

* Emissor audiovisual o el dibuixant dels escenaris.

Emissors principals.

- El realitzador i l'ajudant de realització.
- Operador de càmera.
- Mesclador d'imatge i so.

Emissors secundaris.

- Grafista (infografia, disseny gràfic).

Anàlisi crítica de la notícia com a text audiovisual (imatge i discurs)

- L'altra mirada.

- * Llenguatge audiovisual (plans, moviments de càmera, angulació, etc.).
- * La sociolingüística, la retòrica i la pragmàtica del discurs.
- * La ideologia. Anàlisi sociocognitiva.

Anàlisi de la recepció (els efectes)

- El mitjà és el missatge.

- * Valors i contravalors que transmeten els missatges informatius.
- * Els estereotips.
- * Foment d'hàbits i actituds.
- * Els índexs d'audiència.

III

La ductilitat de la tecnologia audiovisual.

(Local, global, total...)

- Producció de textos audiovisuals.

Com deia abans, a causa de les característiques tècniques de la televisió i del sistema vídeo i les seves prestacions, aquests mitjans podem situar-los en un lloc destacat de la comunicació audiovisual en l'aula. Però aquesta situació privilegiada dependrà del "bon ús" que se'n faci, el qual està directament relacionat amb la receptivitat i la formació del professorat, la metodologia i la tecnologia educativa usada.

L'alumnat de l'ESO i postobligatòria ha de trencar la barrera del receptor passiu, ha de saber analitzar críticament la imatge i produir els propis missatges audiovisuals. L'alumnat que viu immers en l'era Marconi ha de conèixer els nous instruments per escriure i expressar-se amb imatges i sons, en funció de l'entorn tecnològic que l'envolta.

Cal desenvolupar una metodologia comunicativa multidireccional i fer participar activament l'alumnat en el seu aprenentatge a través de l'anàlisi i/o la producció de documents sonors i videogràfics. En aquest cas, la comunicació en l'aula és multidireccional (alumnat-professorat-alumnat), més en sintonia amb la pedagogia activa. En aquesta línia, les teories comunicatives del "lenguatge total" d'Antoine Vallet i de "l'emirec" -subjecte comunicatiu que és alhora emissor i receptor- de Jean Cloutier ens aporten elements de reflexió en el debat de la comunicació activa.

"Una de les objeccions que podrien fer-se-li a Cloutier en el desenvolupament de la seva teoria és que, tot i canviar la funció dels pols d'una cadena que abans es limitaven a relacionar-se dins un suposat esquema de comunicació -i que amb Cloutier passen a ocupar una veritable relació comunicativa- el nou *emirec* podria seguir reproduint fins la sacietat els models heretats dels grans mitjans de comunicació de masses..." (Garcia Matilla 1996:69)

L'aplicació didàctica de la televisió i el sistema vídeo en l'Educació Secundària Obligatòria ens poden oferir infinites possibilitats. En ser aquesta una tecnologia que cada dia és més accessible econòmicament i més simple el seu funcionament, és fàcil posar-la en mans dels alumnes d'aquesta edat.

L'alumnat d'aquesta etapa educativa ha de trencar la barrera del receptor passiu ha de saber, a més d'analitzar críticament la imatge, produir els seus propis missatges audiovisuals. El professorat ha de potenciar la participació activa i directa de l'alumnat en la comunicació en l'aula, a través de l'elaboració de produccions audiovisuals, com per exemple la realització en vídeo de petits reportatges. Aquesta és una forma de conèixer "per dins" la producció, d'aproximar, democratitzar i desmitificar el mitjà.

Tallers de vídeo i televisions escolars.

La posada en marxa de tallers de vídeo, televisions escolars en circuit tancat o col·laboracions amb televisions locals –esporàdiques o periòdiques- poden ser algunes propostes per aproximar l'alumne al mitjà tant des d'una perspectiva tècnica com expressiva.

Abans d'engegar alguna d'aquestes experiències és interessant conèixer i donar a conèixer les limitacions tècniques dels equips que utilitzarem per evitar falses expectatives entre l'alumnat. És necessari també tenir un coneixement de les possibilitats expressives del mitjà que usarem i concretar al màxim la finalitat del treball, per evitar que l'experiència es converteixi només en un joc i el mitjà en una joguina. Per això cal aplicar una metodologia que sistematitzi totes les fases del treball i que desenvolupi una o varies funcions didàctiques: avaluar, investigar, motivar, etc.

Els **Tallers de vídeo** són una forma fàcil i econòmica de treballar d'una forma pràctica la comunicació audiovisual. Per les seves característiques i prestacions –la seva simplicitat d'ús, baix cost, immediatesa, etc.- podem considerar el vídeo una eina didàctica molt "dúctil".

En la majoria dels centres de secundària aquest tipus d'activitat és presentada en forma de crèdit variable, mentre que abans de l'aplicació de la reforma era desenvolupada com AETP. Es poden proposar algunes activitats lúdiques o didàctiques a treballar, en petits grups, per després posar-les en comú, situant-les en el terreny de l'anàlisi i l'autocrítica tant pel que fa al contingut com a la forma (Coromines 1994:144).

En el taller de vídeo, no cal plantejar la producció d'un videograma acabat –tot i que això pot motivar molt més als alumnes- podem proposar altres treballs alternatius en forma de "vídeo brut" com una possibilitat per explicar processos lineals o seqüencials sense la necessitat de passar per la fase d'edició, la qual cosa estalvia molt de temps. Aquesta és una possibilitat d'aplicació de la comunicació audiovisual –com a suport- a d'altres àrees curriculars per realitzar presentació de treballs de ciències experimentals o tecnologia, exercicis d'autoobservació tant en l'expressió oral (llengua) com en la corporal (educació física) o de projectes interdisciplinaris més complexos (Baldrich i Ferrés 1990:157).

Des de la seva aparició, el vídeo ha estat associat a la televisió. Així, parlar de realització de produccions en vídeo per part del alumnes en els centres és parlar, en moltíssimes ocasions, de **televisió escolar** via vídeo –ja sigui a través del visionament col·lectiu o bé a través d'un circuit tancat de TV-, com una possibilitat de mostrar als companys del curs i del centre els programes i videoreportatges realitzats en grups reduïts.

Les televisions escolars via vídeo són una altra manera de treballar la comunicació

audiovisual. És el següent pas al taller de vídeo, en el qual, a través del circuit tancat de televisió, els diferents grups poden mostrar les seves realitzacions audiovisuals. Aquesta proposta és més complexa que l'anterior, sobretot perquè a l'hora d'engegar-la s'han de tenir presents diverses qüestions, com ara: els espais necessaris a utilitzar (redacció, plató, realització, edició i emissió), els recursos tècnics (per a la gravació, la realització i el visionament) la concreció del projecte i l'elaboració del pla, sense oblidar la formació i la responsabilització del professorat. (Martínez Martín 1995:68).

En alguns casos, molt pocs, aquestes experiències han fet alguna emissió esporàdica per via hertziana, convertint-se així en petites emissores de televisió escolar (Morilla 1994), però les emissions més habituals han estat fruit de la col·laboració entre escoles o instituts i les televisions locals.

- Televisions locals i centres docents

Tipologia comunicativa

Podriem classificar els mitjans de comunicació a partir de dos paràmetres: l'abast geogràfic i l'audiència que potencialment tenen. Així, segons l'àmbit geogràfic podem enumerar mitjans de comunicació internacionals, estatals, nacionals, comarcals i locals. Si ens cenyim a l'audiència, podriem definir quatre blocs comunicatius: megamèdia, macromèdia, mesomèdia i micromèdia.

En el cas de la televisió, i d'acord amb aquesta classificació, podriem situar les grans cadenes de televisió via satèl·lit i cable en el primer bloc megamediàtic. Les televisions que emeten per via terrestre (hertziana), i que per tant compten amb una audiència potencial més petita, se situen en l'espai macromèdia. Per altra banda, les televisions locals se situarien en l'espai de la mesomèdia, amb una audiència entre 100 i 10.000 persones, un espai comunicatiu que se circumscriu a un poble o a un barri d'una gran ciutat. Finalment considerariem micromèdia aquells mitjans de comunicació situats en l'esfera personal, en l'apartat audiovisual. Podriem citar el sistema vídeo (el magnetoscopi, la càmera de vídeo domèstica, etc.).

Com veiem, no sempre els paràmetres geogràfics i els de l'audiència coincideixen a l'hora de definir o classificar un mitjà. Així, per exemple, una revista especialitzada pot ser llegida en diferents continents i tenir una tirada relativament escassa d'uns quants milers d'exemplars. Fins i tot les televisions autonòmiques que tenen una delimitació geogràfica establerta sobrepassen els límits geopolítics. Les emissions terrestres de Televisió de Catalunya, per exemple, arriben a tots els Països Catalans.

Megamèdia	Macromèdia	Mesomèdia	Micromèdia
Televisió via satèl·lit	Televisió via hertziana	Televisió local	Sistema vídeo
Ràdio via satèl·lit	Ràdio via hertziana	Ràdios municipals	Telèfon
	Premsa diària i revista	Premsa local	Correu
	Internet	Revista especialitzada	Ordinador

Amb les emissions per satèl·lit es trenca tota relació directa entre l'audiència i l'àmbit geopolític de cobertura. Hauríem de buscar en aquests casos uns altres trets definitoris, com podrien ser l'interès específic pel contingut dels missatges, en el cas dels canals temàtics, o la llengua vehicular dels missatges audiovisuals.

"En el món actual, ja no importa tant el territori o la frontera, sinó l'espai comunicatiu, cultural, polític i social d'una societat. Un espai determinat -és a dir, generat i controlat- pels processos de comunicació massius els quals depenen del control de tecnologies telecomunicatives i les seues xarxes d'emissió i recepció." (Mollà 1997:123)

Però és en la mesocomunicació on trobem la confluència de diversos elements que defineixen i conformen un tipus de mitjà que té en compte l'audiència potencial i l'àmbit geogràfic. En el cas de les **televisions locals** a causa de la seva poca potència d'emissió se cenyeix a l'espai delimitat geogràficament, en aquest cas un espai urbanístic, el municipi. Un altre tret definitori és que l'audiència té una realitat comuna que la cohesiona: la història, uns costums, uns projectes de futur, etc. i per tant apareix també aquí un interès per la recepció de missatges de contingut local que ofereix l'emissor, sense oblidar els temes translocals.

Ateses les propietats de la mesocomunicació, la seva funció en el sistema comunicatiu i en l'àmbit geogràfic que ocupa, la televisió local afavoreix la participació directa de l'audiència en la seva programació i en els seus continguts, amb unes possibilitats d'incidència immediata molt més àmplia que les televisions situades en la resta dels espais o blocs comunicatius.

"La comunicació local és un altre esglaió dins de l'espai comunicatiu, és un espai intermedi entre la societat civil i els mitjans de gran abast, segurament per això, els primers mitjans de comunicació locals responen a la iniciativa popular d'associacions, moviments socials que

buscaven una forma efectiva de fer arribar al conjunt dels ciutadans les seues inquietuds." (Gómez Mompert, J.L. i Dolç, M. 1998:89)

Així podríem resumir que les principals característiques de la televisió local són: que el seu contingut connecta la persona, amb l'entorn físic i cívic més immediat (el barri, el poble o la comarca) i amb la informació que aquest genera. Per altra banda, i simultàniament, també ho fa amb la realitat cultural més propera, amb la seva llengua i els seus costums. Aquest factor de proximitat i les característiques tècniques de les televisions locals que utilitzen habitualment formats de vídeo domèstic (normalment VHS o SVHS) són altres factors que possibiliten la participació del ciutadà en la seva programació i fomenten la democratització de la comunicació. Aquestes són les claus de l'arrelament de les televisions locals. En l'actualitat n'existeixen a Catalunya aproximadament 100 (Annex III:24).

Televisions locals, participació i educació.

L'informe de conclusions (Delgado 1987:227) del seminari *Cultura i Comunicació a l'Espai Regional* realitzat a Vilafranca del Penedès a mitjans de 1986 ja recollia entre els objectius de desenvolupament regional en relació a les polítiques de cultura i comunicació alguns elements d'interès sobre participació i educació.

Polítiques de cultura i comunicació.		
Desenvolupament Regional	Política Cultural	Política / Comunicació
Participació ciutadana.	Promoció de les dinàmiques "ascendents"	Accés directe de grups i projectes
Millora educativa.	Coordinació entre recursos culturals i projectes educatius.	Educació permanent.

(reproducció parcial)

El seminari proposava vuit objectius per al desenvolupament regional entre els quals es recollien la participació ciutadana i la millora educativa. De manera que la política comunicativa que el seminari va proposar per potenciar la participació ciutadana implicava la participació directa de grups i projectes. Pel que fa a la política cultural, el seminari va proposar una coordinació entre els

recursos culturals i els projectes educatius per aconseguir, d'aquesta manera, una millora educativa en l'espai local i regional

En relació a l'aparició de les televisions locals, cal destacar alguns factors decisius en l'aparició i posterior extensió d'aquest mitjà de comunicació. Segons apunta Miquel de Moragas (1987:36) hi ha tres aspectes bàsics a tenir en compte: primerament les "condicions democràtiques de la llibertat d'expressió" a principis de la dècada dels 80, en segon lloc el "desplaçament de la participació juvenil vers noves formes de creació audiovisual" i finalment la "presència activa d'animadors culturals i dels xispes".

Deixant de banda les condicions creades per la nova situació sociopolítica esdevinguda a finals dels anys 70 i principis dels 80, hi ha alguns trets definitoris de l'aparició de les televisions locals i de les televisions escolars que són comunes. Els mateixos subjectes socials es troben actualment en les experiències de televisió de l'àmbit escolar (televisions escolars o col·laboracions amb les televisions locals). Els mateixos actors en un altre moment social, els joves i el seu interès i participació en la producció audiovisual com a forma d'expressió i els animadors socioculturals, en aquest cas sota la figura de formadors.

Com diuen Emili Prado i Miquel de Moragas "l'aportació fonamental i específica de les televisions locals s'ha de buscar, de fet, en dues àrees: la de l'animació sociocultural i la de la participació democràtica." (Prado i Moragas 1991:14).

Per tant, els centres docents, com a entitats actives de l'entramat sociocultural del municipi o la comarca, han de tenir un espai en el medi social de comunicació, com és la televisió local. Aquest espai estarà determinat per la voluntat o capacitat de generar informació per part de l'institut. A partir d'aquí es poden buscar formes de col·laboració amb la televisió local per poder desenvolupar diversos tipus d'activitats (vegi's apartat de tipologia d'activitats)

L'aspecte educatiu

Una forma de comprendre el món comunicatiu és entrar en contacte directe amb els mitjans de comunicació i amb les seves rutines de producció. Per les característiques pròpies, l'àmbit geogràfic de cobertura, la proximitat física, la possibilitat d'accés al mitjà, l'interès mediàtic per tot allò que pertany a l'àmbit local i la funció social comunitària que tenen, les televisions locals poden resultar una eina molt útil per tal d'educar audiovisualment l'alumnat.

Una de les primeres persones que va proposar una aproximació amb finalitats didàctiques entre les televisions locals i l'escola va ser Federico Fernández Díez. En aquell moment era cap del

Centre de Vídeo de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Per treballar l'educació audiovisual en els centres docents, amb col·laboració de les televisions locals, proposava tres línies o blocs temàtics.

"Existeixen actualment objectius educatius, no estrictament curriculars, en els quals la TV pot intervenir.

- Anàlisi dels missatges massius. Descobrir les seves formes de manipulació, treure partit de les seves informacions i adoptar un esperit crític.
- Ensenyament del llenguatge AV, comprendre les tècniques que utilitzen i conèixer les fórmules d'organització dels missatges.
- Aprenentatge de l'ús dels mitjans per a l'expressió personal, com a mitjà de creació i desmitificació." (Fernández 1987)

Com a complement a aquestes propostes Federico Fernández proposava també que les televisions locals possessin a disposició dels centres docents els bancs d'imatges de què disposen, ja que recullen "les característiques de l'entorn immediat". Més de deu anys després, les seves propostes no només continuen sent vàlides, sinó que prenen més sentit que mai.

Posteriorment, altres autors han afegit més motius perquè es doni aquesta aproximació i utilització de les televisions locals amb finalitats educatives.

"En no estar subjecta a les estrictes necessitats comercials, la televisió local és un mitjà idoni per al foment de la creació àudio-visual i per estimular la participació no professional al mitjà televisiu (...) la televisió local es pot constituir en catalitzador del sistema educatiu i cultural de les localitats, aspectes que, per desgràcia no reben l'atenció que es mereixen a les televisions convencionals". (Costa, Pérez Tornero i Martínez Abadía 1992:12).

Aquestes potencialitats que tenen les televisions locals, i que actualment aprofiten molts estudiants de les facultats de Ciències de la Comunicació i joves fascinats pel mitjà, s'apropen cada vegada més a joves d'altres edats. La pregunta és: com convertir en educativa aquesta fascinació per la tecnologia?

Algunes experiències de col·laboració entre televisions locals i centres docents, realitzades als barris de Sant Andreu i Sants-Les Corts i Nou Barris de la ciutat de Barcelona i en altres pobles i ciutats de Catalunya ens mostren camins per desenvolupar les possibilitats didàctiques d'aquest tipus de televisions.

La participació directa de l'alumnat en la producció televisiva -sigui a través de grups d'ENG¹⁰ o de realitzacions en els platós de la televisió- amb finalitats didàctiques facilita el

---

¹⁰.- ENG (Electronic News Gathering) aquest terme anglès es podria traduir per "cobertura

coneixement del currículum i al mateix temps l'educa audiovisualment en el mitjà i en les possibilitats d'expressió de la comunicació audiovisual.

"Gravar amb una càmera de vídeo és per al nen i per al jove una experiència nova, apassionant. Els permet, a més a més, comprendre millor la dinàmica expressiva i els seus sistemes de producció de sentit." (Ferrés 1994a:124)

Però l'aproximació al llenguatge i a la producció audiovisual comporta també -sempre que no es tracti des de la fascinació tecnològica- un coneixement crític i desmitificador del mitjà.

"Les televisions comunitàries i locals, quan sorgeixen de la comunitat, quan són el producte de l'afany expressiu d'un grup, són, al mateix temps, la millor escola crítica per a l'ús de la televisió." (Pérez Tornero 1994:145)

- Tipologia d'activitats i col·laboracions.

Les col·laboracions entre les televisions locals i els centres docents poden generar activitats que podríem dividir en tres grans blocs: a) les activitats audiovisuals de referència o aproximació al mitjà televisiu, b) les activitats de suport didàctic relacionades amb el currículum i c) les activitats d'integració que ofereixen a l'alumnat la possibilitat de participar en la programació.

Segons aquesta tipologia, les característiques pròpies de les activitats serien les següents:

a) Activitats de referència. Activitats puntuals o esporàdiques proposades des de les pròpies televisions locals, des dels Centres de Recursos Pedagògics (CRP) o d'altres entitats, amb la intenció d'oferir als centres docents la possibilitat d'apropar i conèixer el mitjà televisiu, sobretot des d'una perspectiva tècnica o de producció.

Algunes d'aquestes activitats poden ser, per exemple: visites guiades que ens donaran una visió general dels diferents aspectes tècnics, d'organització interna i funcionament d'una televisió. També, a través de tallers de televisió es pot endinsar l'alumnat en el món de la producció televisiva professional. Tallers on s'inclouin diferents tasques a desenvolupar per l'alumnat (tècnic de so, regidor, dissenyador gràfic, operador de càmera, conductor, etc.) i es puguin realitzar petits enregistraments pràctics a tall d'exemple (Cinta B: 14' 20" i 17' 05" i Annex VI:112 i 114).

---

electrònica de notícies" o periodisme electrònic per a televisió.

"És un equip de reportatge format per dues o més persones que fan servir càmeres portàtils amb magnetoscòpis incorporats i que treballen per als serveis informatius, és a dir, que tracten notícies i reportatges d'actualitat." (Institut Català de Noves Professions 1995:174)

b) Activitats de suport didàctic. Activitats d'educació audiovisual proposades i organitzades per alguna institució educativa - habitualment, els Centres Pedagògics de Recursos (CRP)- en col·laboració amb les televisions locals.

Aquestes activitats són una forma de rendibilitzar socialment i econòmicament les instal·lacions de la televisió local en hores de desconexió. L'organització d'aquestes activitats tenen una clara finalitat didàctica i desenvolupen i complementen el treball realitzat a l'aula en qualsevol àrea. Segons el gènere televisiu que realitzarem, podrem desenvolupar els continguts d'una sola àrea, cas que fos un reportatge, o de diverses àrees en el cas dels informatius (Cinta B: 19' 50" i 28' 05"). En tots dos casos, però, el treball de producció audiovisual és molt complex i, per tant, les tasques que els alumnes hauran de realitzar seran molt diverses.

c) Activitats d'integració. Aquestes activitats solen ser puntuals o periòdiques i la característica principal és la participació directa de l'alumnat en algun espai televisiu periòdic que s'emet per antena, ja sigui en la seva realització total o en alguna de les seves fases.

Les col·laboracions o espais televisius són normalment molt espaiats (mensuals, bimensuals o trimestrals) a causa de la complexitat de la producció audiovisual. La intenció d'aquestes col·laboracions és la d'integrar en la programació de la televisió local les informacions i activitats escolars. Aprofitant aquesta col·laboració més estreta i contínua, els alumnes, coordinats pel professorat, poden dissenyar activitats audiovisuals tant de caire lúdic com didàctic. D'aquesta forma l'alumnat és directament responsable de part de la programació de la televisió local.

Malauradament, però, són molt escasses les experiències en aquest apartat, podríem apuntar algunes causes:

- Les poques activitats de referència i de suport didàctic que es realitzen i que podrien desembocar amb activitats d'integració.

- La manca de relació que hi ha entre l'interès didàctic del programa realitzat per l'alumnat - procés i continguts- i la qualitat -tècnica i formal- que es reclama des de les televisions locals.

Experiències concretes. Alguns exemples.

Activitat de suport didàctic

Durant el curs 94-95 el Centre Pedagògic i de Recursos (CPR) de Sant Andreu va organitzar, amb la col·laboració de la Televisió Local del districte, l'activitat teòrico-pràctica

"Televisió i Escola". L'objectiu de l'activitat era "oferir recursos al professorat per a l'elaboració d'un projecte audiovisual" amb la intenció de "aproximar el mitjà televisiu a l'alumnat". Aquesta activitat es va desenvolupar bàsicament en tres etapes:

- Formació del professorat. Aquesta, que es va realitzar en el CPR de Sant Andreu, va dotar el professorat d'uns coneixements molt bàsics sobre tècnica, expressió i didàctica del mitjà, impartits pel formador de l'activitat. Al mateix temps s'hi va lliurar material videogràfic per a treballar l'educació audiovisual a l'aula.

- Disseny del projecte. Cada centre va dissenyar un projecte tenint en compte la participació directa de l'alumnat en el programa (producció, presentació, ENG, edició, etc.) El formador va assessorar el professorat i l'alumnat de cada centre tant pel que fa al disseny global del programa com en l'edició i sonorització dels reportatges que posteriorment es van inserir en el programa final. En algun cas aquesta estructura de magazin va convertir el programa en un projecte multidisciplinar, ja que els reportatges comprenien diferents temàtiques.

- La realització del projecte. L'enregistrament del programa es va fer en els estudis de la Televisió de Sant Andreu. L'alumnat va participar activament en totes les funcions pròpies de la realització en plató. Així la producció, maquillatge, redacció, presentació, càmeres i so van anar a càrrec de l'equip d'alumnes que van participar en l'activitat. Tan sols la realització del programa la va dirigir un tècnic de la TV local (Cinta B: Experiències Televisió Sant Andreu).

L'activitat es va cloure amb la visita de l'alumnat al Centre de Producció de TVE de Sant Cugat del Vallès.

Activitats de referència

La Televisió Sants/Les Corts a través del Centres Pedagògics i de Recursos (CPRs) del districte oferta als centres educatius de secundària dels barris de Sants, Montjuïc i Les Corts, la possibilitat de realitzar un *Taller de televisió* (Cinta B: Experiències Televisió Sants/Les Corts). L'objectiu de l'activitat és conèixer una emissora de televisió local i la realització d'un programa de televisió. "Per a tal fi, es disposa d'unes instal·lacions de televisió bàsiques, amb els corresponents departaments tècnics perquè els alumnes vegin i puguin gaudir d'ells." (Annex IV:29).

La visita, d'aproximadament dues hores, vol mostrar als alumnes una visió general de les diferents parts d'una emissora de televisió (plató, cabina de realització, sala d'edició i sonorització i l'ENG).

"El que pretenem és que es facin una idea de com funciona una televisió per dins, i que

aprenquin, doncs, quina és la funció de cada un dels professionals que treballen dins la televisió. Que es facin una idea general, doncs, de quin és el procés d'elaboració d'un programa i de les persones que hi intervenen." (Marta Casals. Cinta B: 17' 05" i Annex VI:114).

Per a l'enregistrament del programa, el grup/classe es divideix en quatre grups de treball: el de grafisme, el de locució-redacció, el del col·loqui-entrevistes o el de representació-dramàtic i finalment el grup d'ENG, tots ells dirigits per un formador de la televisió local. Després d'un temps de preparació, entre 15 i 30 minuts, en què cada grup ha de concretar quina serà la seva tasca, es comença l'enregistrament del programa.

També des de Nou Barris Televisió, amb la col·laboració del Centre de Pedagògic i de Recursos (CRP) de la zona, s'han realitzat activitats similars. L'activitat *A través de la televisió* (Cinta B: Experiències Nou Barris Televisió) vol mostrar que hi ha darrera de la televisió. Amb l'ajut d'un videograma d'uns tretze minuts -realitzat per Nou Barris Televisió- es fa una descripció del que és una televisió local i també de les funcions d'aquelles persones que participen en la confecció d'un programa televisiu (Cinta B: 00' 30" i Annex VI:107). Posteriorment l'alumnat -com en el *Taller de televisió* de TV Sants/Les Corts- experimenten directament com es fa un petit programa de televisió, posant l'accent en el procés, més que en el resultat.

"La gràcia no està *en que* l'informatiu, el producte final que facin, sigui perfecte (...) també interessa que tinguin errades i després mitjançant aquestes errades, puguin aprendre realment com s'ha de fer les coses i per què s'han equivocat, no? per què ha sortit malament." (Santiago Sánchez. Cinta B: 14' 20" i Annex VI:113).

Una altra part de l'activitat mostra i exemplifica algunes de les aplicacions i trucs que es poden realitzar utilitzant el cromakey: sensació de moviment, petit/gran, el temps, etc. desvetllant, així, alguns dels trucatges que es realitzen tant en la televisió com en el cinema. En aquest cas, però, són els alumnes qui es converteixen en "actors" de les exemplificacions dels trucatges (Cinta B: 58' 50").

En els darrers cursos també s'oferia, paral·lelament i simultàniament al taller de televisió, un taller d'activitats didàctiques a través d'Internet. Així, mentre la meitat del grup-classe està en l'activitat de televisió, l'altra meitat navega per Internet i viceversa.

Activitats d'integració

Són les que es duen a terme en les petites poblacions on s'han realitzat experiències d'aquest tipus, amb la voluntat de integrar les informacions i les activitats escolars en la programació de la

televisió local. Així, l'aparició dels escolars en la televisió afegeix un "plus" a l'interès de les famílies per sintonitzar la televisió local de la població.

Una experiència reeixida d'aquest tipus d'activitats és "El Cargol Noticiari", aquest projecte va néixer inicialment com a revista escolar de l'Escola Pública Ronçana de Santa Eulàlia de Ronçana, una població de 3.500 habitants del Vallès oriental.

L'any 1992, gràcies a un grup de professors i a la televisió local Canal Set -sigles que corresponen al nom de la població- es va convertir també en un informatiu per a televisió. Així, des del curs 92/93 i cada dos mesos durant el curs escolar -per tant, quatre o cinc vegades a l'any- els alumnes participen en la redacció de la revista i posteriorment confeccionen, amb les mateixes notícies, l'informatiu per a Canal Set.

Un altre exemple destacable d'activitats d'integració és la creació de l'escola municipal de televisió de Puçol (l'Horta) un poble de 14.000 habitants del País Valencià, que l'any 1982 es va posar en marxa. El que en un principi va ser una escola o taller de cinema, per a nois i noies de vuitè d'EGB, on aprenien a analitzar cinema i a realitzar els seus propis curtsmetratges en format súper 8, es va convertir en el nucli de producció de l'Emissora Municipal de Televisió de Puçol.

"No poques gestions amb l'INEM i la Conselleria de Treball van donar els seus resultats en forma de cursos de formació a través de l'INEM i, per altra banda, es va formar un CIS (Centre d'Integració Sociolaboral) que va permetre contractar deu alumnes en pràctiques durant un any, a la fi del qual s'havia de muntar una empresa especialitzada en la producció de vídeos que els proporcionés feina.

A finals de 1989 va finalitzar el CIS i el mes de febrer de 1990 va entrar en funcionament el VIP (Vídeo Industrial Puçol), una societat limitada amb capital públic que es dedica a la producció de vídeo industrial i publicitari, a més a més, és clar, de "veure-se-les" diàriament amb la programació de l'Emissora Municipal de Televisió de Puçol." (Núñez 1991:140).

Valoració i avaluació

La poca elaboració teòrica i metodològica d'aquestes experiències educatives, tant en les televisions escolars com en les col·laboracions amb les televisions locals, fa que les finalitats didàctiques i fins i tot les avaluacions i conclusions no sempre coincideixin.

Així, per exemple, a l'hora d'avaluar els coneixements adquirits en relació al llenguatge audiovisual, Manuel Morilla Jarén (1994:37) de l'experiència de la Televisió Escolar "Las Montañas" de Villamartín (Càdiz) subratlla: "Cosa curiosa a destacar és que alumnes que són poc destres a l'hora de fer una narració escrita, saben fer molt bones narracions audiovisuals". I afegeix "s'hauria d'aprofundir més en aquest tema".

Per contra, en una altra experiència de televisió escolar que van realitzar José B. Barroso Muñoz (1996:8) i altres professors de l'IB Isla Verde de Algesires, també a Cadis, en l'apartat de conclusions destaquen: "Hem pogut comprovar com els alumnes que millor utilitzaven i/o comprenien el llenguatge audiovisual eren, en general, aquells que tenien la capacitat d'expressió i comprensió oral i escrita més desenvolupada".

Aquestes dues valoracions antagòniques de dos grups de professors respecte a un aspecte concret de les experiències indica la necessitat d'elaborar una metodologia i avaluació de l'activitat abans de la seva execució i anàlisi.

- Televisions locals i instituts (la producció)

Per desenvolupar l'educació EN televisió en l'apartat tècnic i de producció caldrà dissenyar un seguit d'activitats didàctiques dirigides als alumnes de Secundària, per tal de donar a conèixer i treballar els diferents aspectes de la aplicació de la tecnologia electrònica utilitzada en la producció de televisió, sigui aquesta professional o semiprofessional.

Les activitats que podem realitzar en col·laboració amb les televisions locals, definides anteriorment com activitats de referència, didàctiques i d'integració podrien ser una possibilitat a considerar. Desenvolupem aquí un esquema d'una activitat tipus, susceptible de ser ampliada, retallada i modificada.

Realització d'un programa de televisió.

Introducció.

L'activitat que plantegem va dirigida als estudiants de secundària (ESO o Batxillerat), preferiblement a partir del segon cicle de l'Educació Secundària Obligatoria. El disseny de l'activitat ens permet adaptar el nivell de dificultat al cicle o curs on es realitzarà. Es pot integrar en alguna àrea curricular (Llengua, Ciències socials, Educació visual i plàstica, etc.), o també desenvolupar-la com a crèdit variable interdisciplinari de 35 hores.

Aquesta activitat té com a finalitat apropar l'alumnat a la tecnologia audiovisual i a la producció televisiva com una forma de treballar l'educació audiovisual des d'una perspectiva teòrico-pràctica, amb la realització d'un petit programa de televisió (de 15 a 30 minuts com a màxim). Alhora, això ens serviria per desmitificar el mitjà, tant pel que fa a la forma: possibilitats tècniques, trucatges audiovisuals, etc.; com pel que es refereix al contingut, ja que en aquest cas

l'alumnat forma part de la mediació de la informació, constatant, per tant, la diferència entre la realitat i la realitat mediàtica que ells creen.

Aquesta pràctica es pot realitzar amb la col·laboració d'una televisió local, que és, en definitiva, el mitjà de comunicació audiovisual més proper a l'institut, i desenvolupar-la amb l'ajut del seu equip tècnic, el qual farà viable el projecte. Per la seva part, l'alumnat haurà de participar activament en la realització de l'informatiu i assumir-ne la responsabilitat de la producció, redacció, etc.

Per realitzar aquesta experiència no és necessari que l'alumnat que hi participa tingui uns coneixements previs, tot i que pot ser interessant que tingui certa cultura audiovisual en alguns aspectes del mitjà televisiu, com són, per exemple, alguna experiència en la realització en l'àmbit del vídeo domèstic, nocions del llenguatge audiovisual, funcions de l'equip humà en la filmació d'una pel·lícula, etc.

Segur que els alumnes de secundària als quals va dirigida aquesta proposta de treball coneixen, com a grans consumidors de televisió i cinema que són, alguns dels continguts que s'inclouen a la pràctica. Però, encara que sigui ràpidament, és convenient fer un repàs dels continguts, posant especial èmfasi en els aspectes tècnics i expressius, i també incidint en els organitzatius. En alguns moments puntuals, la col·laboració del monitor o realitzador de la televisió local pot ser de gran ajut, però s'ha de tenir present que gran part de l'experiència serà realitzada per l'alumnat.

Continguts:

Aspectes sociocomunicatius de la televisió.

- Ecosistema comunicatiu. Tipologia comunicativa.
- Consum i audiències de la televisió.
- Història de la televisió.

Aspectes tècnics de la televisió.

- La imatge electrònica.
- Equip de televisió. La càmera, el magnetoscopi i les cintes de vídeo.
- Emissió terrestre (hertziana), via satèl·lit i per cable.

Aspectes creatius de la televisió.

- Llenguatge audiovisual. Els plans, moviments de càmera, l'angulació, etc.
- La programació i els gèneres de televisió.
- El guió de televisió (literari i tècnic).
- Realització de televisió.

Aspectes organitzatius de la televisió.

- Fonts de finançament dels diversos tipus de televisions: públiques i privades.
- Equip humà que participa en la producció i realització de la programació en televisió.

Objectius:

- 1.- Concretar i desenvolupar una metodologia per a la realització i la producció de missatges audiovisuals (vídeo i televisió).
- 2.- Llegir i interpretar el llenguatge audiovisual i la seva sintaxi (planificació, angulació, moviments de càmera, etc.).
- 3.- Conèixer la tecnologia audiovisual i distingir els elements que configuren els equipaments tècnics d'una televisió.
- 4.- Diferenciar les fases de la producció d'un programa de televisió i conèixer les funcions de l'equip humà que hi intervé.
- 5.- Dissenyar, planificar i realitzar un programa de televisió (informatiu, entrevista, debat, magazin, etc.)
- 6.- Fomentar la creativitat de l'alumnat, proposant-li activitats que estimulin el desenvolupament d'un discurs audiovisual propi.
- 7.- Potenciar el treball en grup.

Activitats.

Disseny i realització per part de l'alumnat d'un programa de televisió (informatiu, debat o magazin) amb equips semiprofessionals. L'activitat consistirà en un treball d'elaboració del guió, la producció i realització d'un programa de televisió amb l'ajut del material tècnic i humà d'una televisió local.

El que proposem aquí no és només conèixer el llenguatge de la comunicació audiovisual, sinó "escriure" amb sons, amb plans, amb moviments de càmera, etc. un missatge. La pràctica que

proposen no és solament "gargotejar" sobre una cinta de vídeo unes imatges amb la càmera, sinó que pretenem donar sentit a aquests plans i escriure uns missatges per comunicar-nos audiovisualment. Amb aquesta finalitat s'ha d'estructurar correctament l'activitat.

Etapes a seguir

- 1.- Reflexió en l'àmbit del consum. La programació de televisió i els gèneres televisius.
- 2.- Capacitació, expressiva i tècnica en l'àmbit de la imatge en moviment.
- 3.- Disseny del projecte amb assessorament del professor o professors que coordinen l'experiència.
- 4.- Distribució de tasques i responsabilitats per grups.
- 5.- Gravació dels microespais informatius o reportatges per grups. (Optatiu)
- 6.- Edició i sonorització dels microespais informatius o reportatges per grups. (Optatiu).
- 7.- Realització del programa en els estudis de la televisió local.
- 8.- Avaluació global del programa de televisió i dels reportatges, cas que s'hagin realitzat.
- 9.- Emissió del programa.
- 10.- Visita als estudis d'una televisió pública o privada. (Optatiu).

Elecció del projecte i gèneres televisius.

El llenguatge audiovisual es fa més complex quan més perfecte el volem realitzar. Per tant, quant a la realització del projecte en si, s'ha de ser conscient que els gèneres televisius tenen un grau de dificultat diferent depenent de la realització. Per aquest motiu, proposem que es portin a terme projectes senzills com són la realització d'un informatiu, una entrevista, una taula rodona o un debat (Ferrés 1988b). La complexitat d'execució d'un projecte estarà directament relacionada amb els microespais que el componen. D'aquesta manera, la complexitat d'un informatiu o un magazin augmentarà en funció dels microespais que incorpori.

Per altra banda, les notícies seleccionades per a l'informatiu hauran de ser concises, redactades per a ser dites i amb una estructura periodística de piràmide invertida, és a dir, organitzant la informació de major a menor importància i responent al que el periodisme anomena les 6W: què, qui, com, quan, on i perquè. Alguns dels temes poden estar relacionats amb els continguts d'alguna àrea o àrees curriculars, però serà imprescindible deixar temps per a altres temes d'interès que l'alumne pugui proposar en el camp de l'oci.

En el moment de desenvolupar el projecte, a més a més de conèixer el llenguatge audiovisual i saber com funciona l'equip tècnic, necessitarem elaborar la sinopsi, el guió literari, el guió tècnic del programa, etc. Si es tracta d'un informatiu, s'hauran de redactar les notícies, buscar les imatges més convenients; si, en canvi, és un debat, hauran de concertar-se les entrevistes, organitzar els temes a tractar, aprendre a elaborar les preguntes, etc. Per tant, atesa la complexitat de la producció de textos audiovisuals, és necessària una distribució molt específica de les feines que cada alumne o grup d'alumnes realitzarà, per la qual cosa haurèm d'organitzar equips amb diferents responsabilitats.

Grups de treball.

L'organització interna de les grans televisions no difereix tant de l'esquema de les televisions locals, encara que en aquelles sigui molt més complexa. Arribat el punt de la distribució de tasques i l'organització per grups de treball, haurèm de tenir en compte les principals seccions i funcions de les persones que participen en un informatiu de televisió.

Secció de documentació. Està dotada d'un arxiu de programes ja emesos, reportatges, etc. Compta, igualment, amb un banc d'imatges i sons.

Secció de redacció. Aquí els periodistes i documentalistes seleccionen i redacten les notícies a partir de diferents fonts d'informació (agències de notícies, declaracions dels protagonistes, altres mitjans de comunicació, etc.)

Equips de reporters. Denominats també ENGs (Electronic News Gathering), són aquells que es desplacen al lloc de la notícia per recollir declaracions dels protagonistes i imatges d'allò que ha passat.

Equip de gravació. Està format per un grup de persones que treballen al plató o a l'estudi de realització, com els decoradors, electricistes, operadors de càmera, tècnics de so, grafistes, locutors, regidors de plató, maquillatge, perruqueria i vestuari, tots coordinats pel realitzador i l'ajudant de realització.

Secció de producció. Aquesta és una de les seccions més importants perquè fa funcionar tota la infraestructura del canal de televisió. El pressupost, el finançament i tots els aspectes administratius (telèfon, coordinació, etc.) depenen d'aquesta secció.

Material audiovisual i espais per a la realització.

Per fer el reportatge d'una excursió o d'un acte cultural dins l'institut no necessitarem més

que una càmera de vídeo i un magnetoscopi, i potser una petita retoladora. Però en el nostre cas, si volem realitzar un programa de televisió, necessitem un equipament d'unes altres dimensions: algunes càmeres, focus, micros, ordinadors, mescladors de vídeo i ràdio i un petit plató, és a dir una tecnologia professional o semiprofessional que possiblement només podrem tenir al nostre abast en una televisió local.

Equipaments i espais necessaris:

- Una càmera de vídeo o dues, preferiblement de format SVHS o formats superiors com Hi8, etc. Si el centre no disposa de càmeres, el Centre de Recursos o la televisió local podrà cedir-ne alguna. Amb aquestes càmeres els diferents grups ENG podran gravar els microespais informatius o reportatges.

- També necessitarem una càmera per gravar el *making-off* del programa que realitzarem a la televisió local. L'ús d'aquesta càmera és optatiu, però a través d'aquesta gravació podrem detectar els errors tècnics i expressius que es realitzaran en el plató i que ens serviran en el moment de l'avaluació. Al mateix temps, el *making-off*, ens mostra l'aspecte lúdic i més divertit de l'activitat (Cinta B: 18' 50" i 26' 15").

- Pel que fa a l'espai necessitarem un petit plató de gravació. Per simple que sigui l'estudi de la televisió local, normalment està equipat amb un petit decorat, dues o tres càmeres, micros de solapa, de taula, taula de mescles (àudio i vídeo), focus, intercomunicador, etc.

Desenvolupament de l'activitat.

El preprojecte.

Abans de començar el disseny del projecte és interessant donar a conèixer les limitacions dels equips tècnics per evitar falses expectatives entre l'alumnat en relació al producte final. Un altre aspecte a remarcar és el temps del qual disposem per elaborar-lo, la seva correcta planificació evitarà projectes inacabats i les decepcions corresponents. A l'hora de distribuir els grups de treball és aconsellable agrupar-los per centres d'interès segons les seccions i equips que existeixen en una gran televisió.

El projecte.

Per aconseguir que els alumnes s'impliquin totalment és imprescindible tenir en compte la seva participació directa en el disseny del programa a realitzar. L'interès didàctic de l'activitat dependrà del grau d'implicació en el projecte de l'alumnat. Molt sovint, el resultat o producte final no és el més interessant, sinó el procés.

És aconsellable que el disseny del projecte sigui coordinat per professors d'àrees diferents, dos com a mínim, la qual cosa implicarà una multidisciplinarietat en el contingut que, d'una altra manera, seria difícil d'aconseguir.

La gravació.

Per a la gravació és aconsellable buscar la col·laboració d'algun tècnic de la mateixa televisió local que podrà exercir de realitzador. Els *màsters* dels reportatges o microespais informatius (optatius) hauran de ser lliurats al realitzador abans de començar la gravació, indicant l'ordre, el moment de la seva inserció dins l'informatiu i el temps de duració en minuts i segons.

És convenient realitzar el programa en "fals directe", és a dir, la gravació del programa no es parará si no és per un error greu. D'aquesta manera no s'eternitza amb la recepció una vegada i una altra de les preses. Al mateix temps, descartarem la *gadgetització*¹¹ de l'equip audiovisual per part de l'alumnat més enllà del primer contacte.

L'avaluació.

S'ha de ser conscient que l'activitat que proposem consta de diferents etapes, alguna d'elles molt complexa, que els alumnes la duran a terme per primera vegada. En conseqüència, és necessari entendre que potser el producte final no serà del tot satisfactori, pel que fa a la qualitat tècnica, la locució, etc. La valoració es farà, per tant, tenint en compte la multitud de factors, de coneixements i de destreses que els alumnes hagin hagut de desenvolupar o aplicar durant tot el procés, incloent-hi la seva motivació, normalment molt alta, en la realització de projectes audiovisuals.

Difusió del programa.

Una vegada estigui analitzat i realitzat el programa s'ha de plantejar quina difusió se li dona, per exemple, podem organitzar un visionat públic a l'institut, amb l'assistència d'alumnes d'altres

---

¹¹. - Terme amb què definirem la utilització de la tecnologia -en aquest cas de la televisió- sense donar-li una finalitat didàctica, sinó com una joguina. (*Gadget*: dispositiu, maquineta, fòtil.)

classes, de pares i de professors. Una altra possibilitat, si el producte té una qualitat acceptable, pot ser proposar als programadors de la televisió local la seva emissió per antena. En aquest cas, es pot fer difusió entre tota la comunitat escolar del dia i l'hora de la seva emissió.

Etaques de la producció escolar.	
Elecció de projecte i gèneres televisius.	<ul style="list-style-type: none"> - Informatius. - Dramàtics. - Programes d'entreteniment: magazins, concurs, etc. - Espots publicitaris.
Formació dels grups de treball.	<ul style="list-style-type: none"> - Documentació. - Redacció. - ENGs (opcional). - Gravació. - Producció.
Material audiovisual i espais per a la realització.	<ul style="list-style-type: none"> - Càmera o càmeres de vídeo. - Magnetoscòpis, reproductors d'àudio, micros, taula d'edició, etc. - Petit plató (centre escolar o televisió local)
Desenvolupament de l'activitat audiovisual.	<ul style="list-style-type: none"> - Preprojecte. - Projecte. - Gravació. - Avaluació. - Difusió.

IV

Realitat o ficció.

(Resultats, conclusions, propostes...)

- Descripció del Treball de camp.

El Treball de camp recull una mostra de les activitats o experiències audiovisuals educatives més significatives en el camp audiovisual (vídeo i televisió) que s'han dut a terme en els centres de secundària a Catalunya, tant públics com privats, durant els quatre darrers anys. Les experiències han estat recollides en centres que habitualment fan una aplicació pedagògica o un estudi dels mitjans audiovisuals. La mostra ha estat realitzada entre els mesos de setembre de 1998 i el gener de 1999.

La mostra recull 135 experiències o activitats audiovisuals, en el camp del vídeo i/o de la televisió, recollides en unes altres tantes fitxes, per a la realització de les quals han estat entrevistats 135 professors i professores de 71 centres docents de secundària, distribuïts en 19 comarques de Catalunya. Aquesta mostra ha estat realitzada entre els mesos de setembre de 1998 i el gener de 1999.

Les fitxes que conformen aquesta mostra estan ordenades alfabèticament d'acord el criteri següent: ordenades per comarques, pel nom del centre, pel cognom del coordinador de l'activitat i finalment pel nom de l'activitat. La informació que recullen les fitxes està subdividida en 5 apartats o blocs.

1.- Centre: en aquest apartat són recollides les dades del centre (nom, adreça postal, comarca, telèfon i tipus de centre).

2.- Professorat: aquí es recull el nom o noms del professorat coordinador i del col·laborador en l'experiència i també l'àrea que imparteix.

3.- Activitat: és en aquest bloc on hi ha recollida tota la informació pròpia de l'experiència (nom de l'activitat, nivell educatiu i curs en què es realitza, si s'hi fa producció i/o anàlisi de la imatge, en quina àrea o àrees està integrada l'activitat, forma de l'activitat, nombre d'alumnes que hi participa, trimestre/s i curs/os que es realitza, periodicitat i principals objectius).

4.- Producció: si en l'experiència es realitza producció audiovisual, en aquest apartat és

recollida tant la informació tècnica com de contingut (mitjà utilitzat i característiques, tipus de producció, títol del programa, tema, durada, llengua utilitzada en la producció, lloc de realització i realitzador, format d'enregistrament i d'edició, nombre de càmeres utilitzades).

L'apartat també inclou les dades de les visites realitzades, que normalment es corresponen amb les dades de les televisions locals visitades i/o que han col·laborat en la producció escolar (entitat, tipus o nom de l'activitat, adreça postal, telèfon i formador/s de l'entitat que ha participat en l'experiència).

5.- Anàlisi: la fitxa recull, finalment, les característiques del tipus d'anàlisi que s'ha realitzat en el desenvolupament de l'activitat (tipus de programa analitzat i tipus d'anàlisi: llenguatge audiovisual i/o continguts).

- Resultats del Treball de camp.

Centres

Per a dur a terme aquesta mostra s'han recollit experiències audiovisuals d'instituts de tot Catalunya, tenint en compte tant la distribució territorial de la població com el tipus de centre, ja sigui aquest públic o privat. Així dels 71 centres seleccionat per a la mostra hi ha 51 públics i 20 privats o concertats, distribuïts en 19 comarques de Catalunya. Cal fer notar que, quasibé sempre, en un sol institut es realitzen diverses experiències audiovisuals.

Comarca	Ins.	Exp.
1.- Alt Empordà	1	3
2.- Alt Penedès	1	2
3.- Anoia	3	4
4.- Bages	3	3
5.- Baix Camp	2	3
6.- Baix Empordà	1	3
7.- Baix Llobregat	5	7
8.- Barcelonès	29	52
9.- Berguedà	1	7
10.- Garraf	2	3
11.- Gironès	3	4
12.- Maresme	2	5
13.- Osona	1	1
14.- Pallars Jussà	1	1
15.- Pla d'Urgell	1	3
16.- Segrià	2	6
17.- Selva	3	5
18.- Vallès occidental	7	17
19.- Vallès oriental	3	6
TOTAL	71	135

Professorat

Pel que fa referència a l'àrea que imparteix el professorat que desenvolupa les experiències recollides en aquest treball de camp, aquestes estan distribuïdes de la següent forma:

Àrees	Professors	Percentatge
Llengua catalana	33	24.4%
Llengua castellana	12	8.8%
Llengües estrangeres	17	12.5%
Educació visual i plàstica	16	11.8%
Ciències socials	12	8.8%
Tecnologia	10	7.4%
Ciències naturals	7	5.1%
Matemàtiques	5	3.7%
Música	4	2.9%
Educació física	4	2.9%
Altres	8	5.9%
Sense determinar	7	5.1%
TOTAL	135	100%

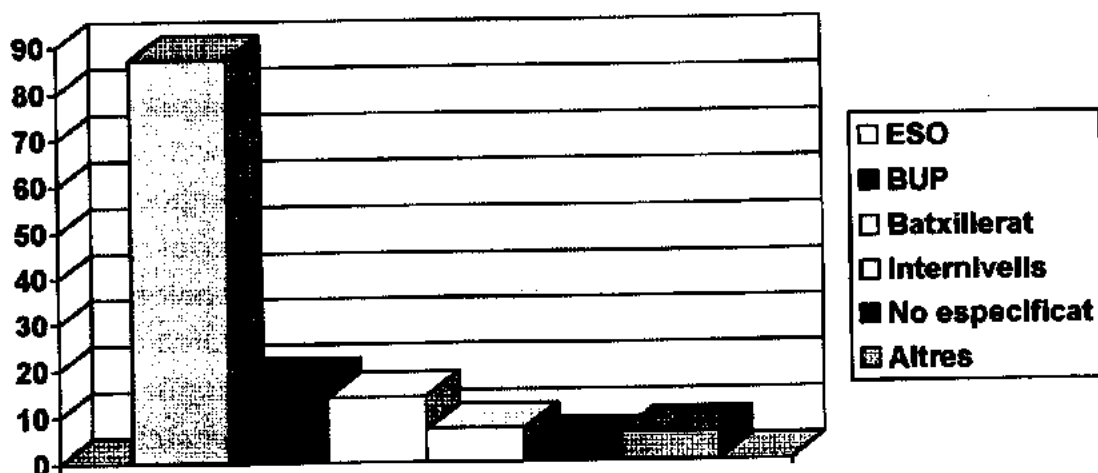
L'especialitat de Llengua catalana és la que predomina entre el professorat que desenvolupa activitats audiovisuals en l'aula (24.4%). En general el professorat que imparteix llengües (catalana, castellana i estrangeres) és el que realitza més activitats audiovisuals, quasibé comptabilitzem en aquest grup la meitat del professorat, en concret el 45.9 per cent. El professorat d'Educació visual i plàstica coordina o participa en un 11.8 per cent de les activitats, el de Ciències socials en un 8.8 per cent i el professorat que imparteix Tecnologia en un 7.4 per cent de les experiències.

Activitats (per nivells)

La distribució per nivells educatius i cursos en què es realitza l'activitat audiovisual és la següent:

Nivells	Experiències	Percentatge
ESO	87	64.4%
BUP	17	12.5%
Batxillerat	14	10.3%
Internivells	7	5.1%
No especificat	4	2.9%
Altres	6	4.4%
TOTAL	135	100%

Les activitats audiovisuals recollides en aquest treball de camp es concentren essencialment a l'ESO (87 fitxes), distribuïdes equitativament en els quatre cursos, entre 20 i 22 experiències cada curs. També es recullen experiències de segon, tercer de BUP (17 fitxes) i primer del nou Batxillerat (14). Hi ha 7 experiències que es desenvolupen en diversos nivells -normalment les activitats extraescolars- i les restants es distribueixen entre els altres cursos i nivells (cicles formatius, etc.).

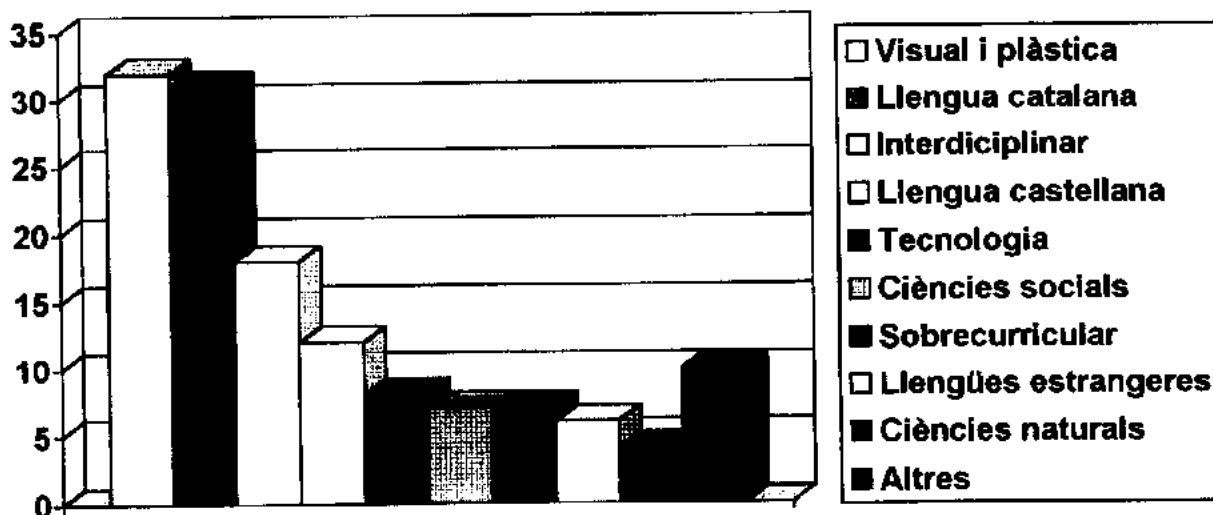

Activitats (per àrees)

Les activitats audiovisuals estan desenvolupades en les àrees següents:

Àrees	Nombre	Percentatge
Educació visual i plàstica	32	23.7%
Llengua catalana	31	22.9%
Interdisciplinar	18	13.3%
Llengua castellana	12	8.8%
Tecnologia	8	5.9%
Ciències socials	7	5.1%
Sobrecurricular	7	5.1%
Llengües estrangeres	6	4.4%
Ciències naturals	4	2.9%
Altres	10	7.4%
TOTAL	135	100%

Segons aquestes dades, doncs, les activitats audiovisuals estan integrades bàsicament en dues àrees l'Educació visual i plàstica i la Llengua catalana, que entre les dues agrupen el 46.6 per cent de les activitats aquí recollides.

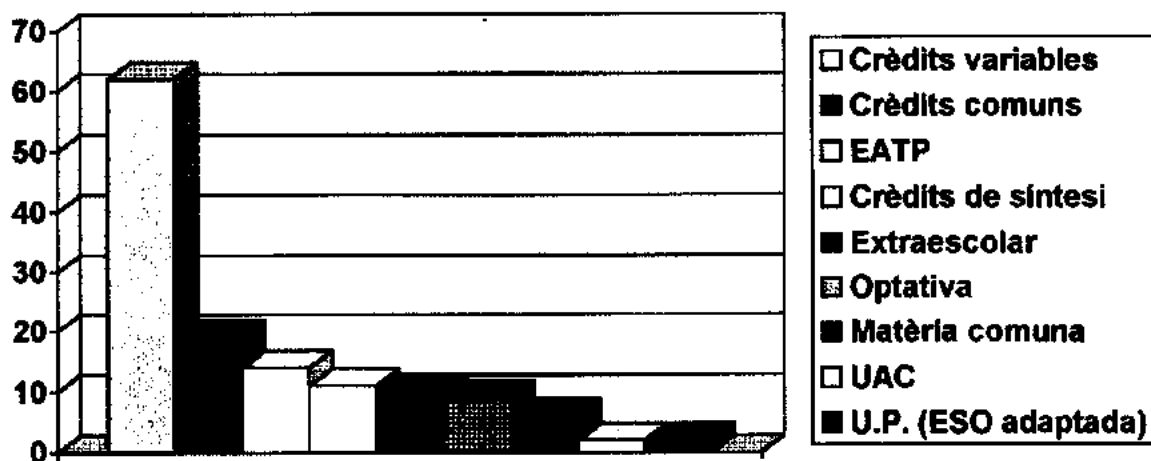

Activitats (per format)

Les activitats audiovisuals que es realitzen en els centres de secundària es desenvolupen de diverses formes.

Forma	Nombre	Percentatge
Crèdits variables	62	45.9%
Crèdits comuns	19	14 %
EATP	14	10.3%
Crèdits de síntesi	11	8.1%
Extraescolar	10	7.4%
Optativa (batx.)	9	6.6%
Matèria comuna	6	4.4%
UAC	2	1.4%
U.P.(ESO adaptada)	2	1.4%
TOTAL	135	100%

Així, la forma en què es desenvolupa l'activitat audiovisualment en els centres de secundària és majoritàriament en els crèdits variables (tipificats o autoritzats), seguit dels crèdits comuns i de les AETPs. Cal destacar que entre les 135 experiències audiovisuals recollides en el treball de camp, n'hi ha 11, és a dir un 8.1 per cent, que es desenvolupen en forma de crèdits de síntesi.

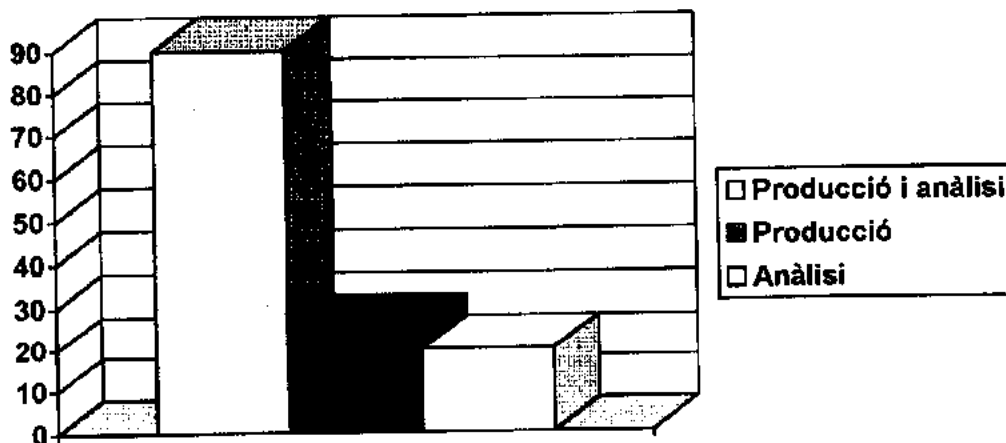

Activitats (producció i/o anàlisi)

Les experiències que presentem aquí es divideixen en tres grups d'activitats: les que realitzen alguna producció audiovisual, les que desenvolupen algun tipus d'anàlisi (llenguatge audiovisual i/o de continguts) i les activitats que treballen les dues vessants, la producció i l'anàlisi.

Tipus d'activitat	Nombre	Percentatge
Producció i anàlisi	90	66.7%
Producció	25	18.5%
Anàlisi	20	14.8%
TOTAL	135	100%

La majoria de les experiències recollides (66.7%) combinen la producció audiovisual pròpia i l'anàlisi, ja sigui formal o discursiva. Del total de les experiències, un 18.5 per cent fan producció pròpia en vídeo o en col·laboració amb les televisions locals o de barri. Per altra banda, un 14,8 per cent fan només anàlisi de la imatge.

Càmeres

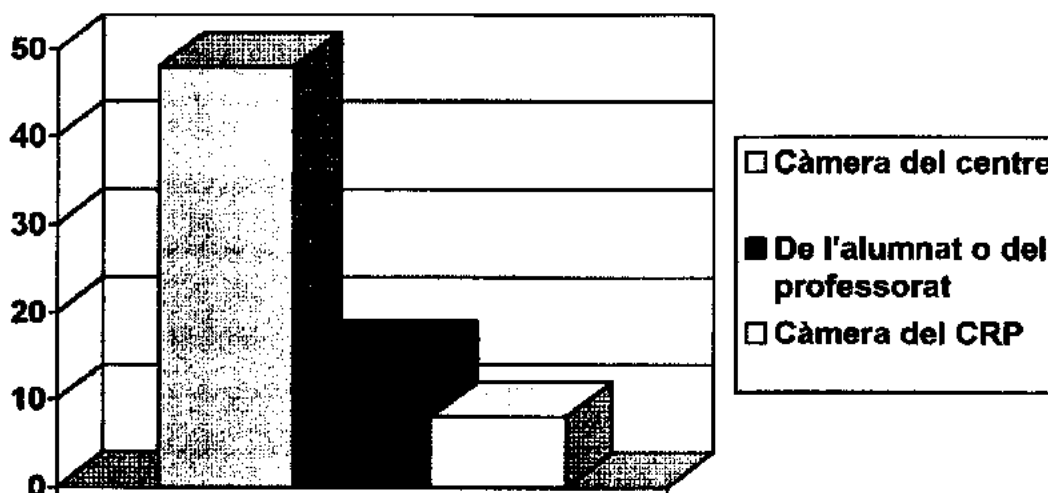
Les càmeres que s'utilitzen en les activitats recollides en aquest treball de camp procedeixen o bé del propi centre docent, o bé dels Centres de Recursos Pedagògics (CRP), també s'utilitzen càmeres particulars del professorat o, fins i tot, del mateix alumnat.

Càmeres	Centres	Percentatge
Càmera del centre	48	67.7%
De l'alumnat o del professorat	15	21.1%
Càmera del CRP	8	11.2%
TOTAL	71	100%

Dels 71 instituts recollits en el treball de camp, instituts on es treballa habitualment amb audiovisuals, tenen càmera pròpia només 48 centres, és a dir en un 67.6 per cent.

En el 21.1 per cent dels casos, la càmera utilitzada per l'activitat pertany a l'alumnat o al professorat que treballa en el centre. Aquest percentatge augmenta en un 26.7 per cent si ho calculem sobre els instituts que fan activitats amb producció audiovisual.

Per altra banda, només l'11.2 per cent del instituts utilitzen les càmeres dels Centres de Recursos Pedagògics (CRP).

Visites

Televisió	Visites	Tallers
Televisió de Badalona Canal 51	2	
Televisió Clot (BCN)		1
Televisió Nou Barris (BCN)		7
Televisió Sant Andreu (BCN)		2
Televisió Sants/Les Corts (BCN)		10
Televisió Comarcal del Berguedà	6	
Televisió de Cardedeu		5
Esplugues Televisió	2	
Televisió Figueres		2
Gavà Televisió	1	
Televisió de Girona	1	
Televisió de l'Hospitalet	1	
Televisió Igualada	1	
Televisió Manresa	1	
Terrassa Televisió		1
TVT-La Primera (Tossa de Mar)		1
Televisió Vallirana	1	
TVO - Televisió d'Osona (Vic)	1	
Vilafranca Televisió	1	1
Canal Blau TV (Vilanova i la G.)	2	
TOTAL	20	30

De les 135 activitats audiovisuals recollides, en 20 ocasions, l'alumnat s'han desplaçat als estudis de la televisió local de la ciutat o del barri -en el cas de Barcelona- per conèixer de més aprop una televisió. 30 experiències hi han aprofundit més i han realitzat algun taller en col·laboració amb els tècnics de la televisió local. En total 50 experiències (37%) han incorporat, d'una forma o una altra, la televisió local a les seves activitats d'educació audiovisual.

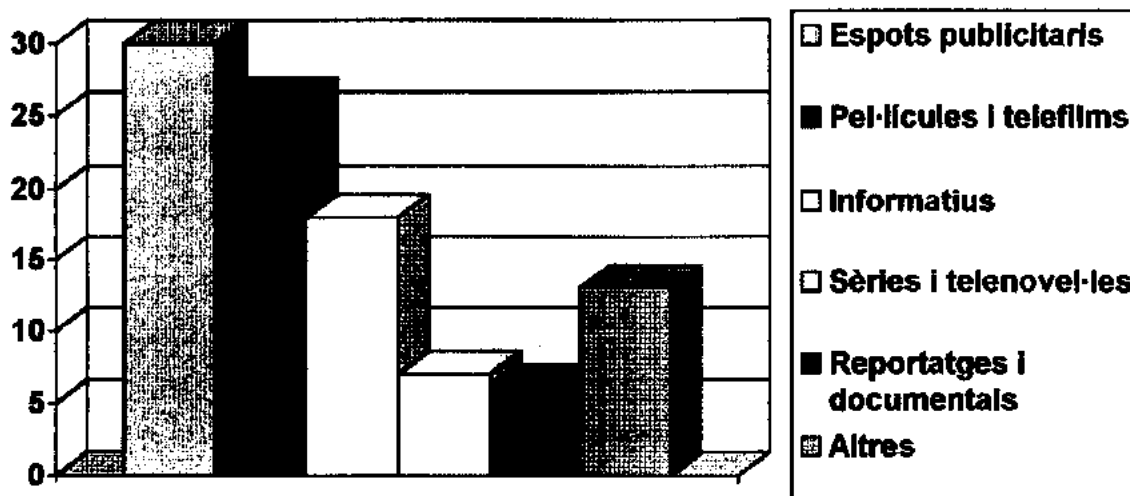
Anàlisi (tipus de programa analitzat)

En l'apartat de l'anàlisi ens trobem que els programes més analitzats són:

Tipus de programa analitzat	Percentatge
Espots publicitaris	30.4%
Pel·lícules, telefilms i curtmetratges	25.9%
Informatius	17.7%
Sèries i telenovel·les	7%
Reportatges i documentals	6.3%
Altres	12.7%
TOTAL	100%

Els programes televisius més analitzats en les activitats audiovisuals són els espots publicitaris (30.4%), seguits de les pel·lícules i els telefilms (25.9%), els informatius (17.7%) i els reportatges i els documentals (6.3%). En l'apartat "altres" s'agrupen els magazins, els videoclips, els reality shows, els dibuixos animats i també les produccions en vídeo realitzades pels propis alumnes.

Si agrupéssim els dramàtics -pel·lícules, telefilms, telenovel·les i sèries- ocuparien el primer lloc amb un 32.9 per cent, és a dir, gairebé un terç del total. Els espots publicitaris passarien a una segona posició i els informatius seguirien al mateix lloc.

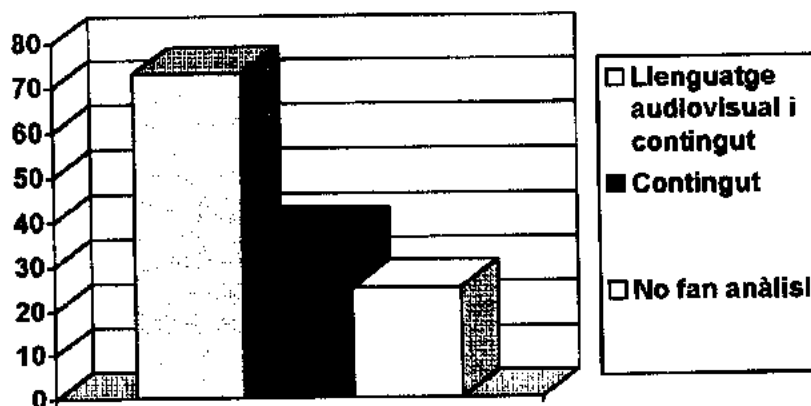

Anàlisi (llenguatge audiovisual i/o continguts)

En l'apartat d'anàlisi cal diferenciar entre anàlisi formal -llenguatge audiovisual- o de continguts.

Anàlisi	Experiències	Percentatge
Llenguatge audiovisual i contingut	73	54.1%
Contingut	37	27.4%
No fan anàlisi	25	18.5%
TOTAL	135	100%

De les 110 experiències (81.5%) que fan anàlisi -vegeu l'apartat d'Activitats (producció i/o anàlisi)- hi ha 37 (27%) que tan sols fan anàlisi del llenguatge audiovisual (plans, moviments de càmera, angulació, etc.) i 73 experiències que fan anàlisi del contingut, ja sigui aquest sobre els valors que transmeten els programes analitzats, o des d'una perspectiva semiòtica, lingüística o pragmàtica.

Objectius

Els objectius de les 135 activitats que es recullen en aquesta mostra, conformen tres grups que se centren en tres paràmetres bastant definits.

Primer grup: els objectius referents a l'expressió audiovisual, això és, el coneixement del llenguatge audiovisual i de les seves possibilitats d'expressió.

Un **segon bloc** d'objectius agrupats al voltant de la idea de la producció i del coneixement de la tècnica i tecnologia audiovisual.

Aquests dos primers grups d'objectius estan vinculats a la realització de productes audiovisuals, i per tant, són els objectius que habitualment recullen les activitats on es realitza producció.

Finalment, hi ha un **tercer grup** d'objectius que se centren en l'anàlisi de la imatge formal o de continguts. En algunes ocasions es treballa també l'anàlisi de l'impacte sociològic dels mitjans audiovisuals. Aquests objectius es desenvolupen en les activitats d'anàlisi.

Cal destacar els objectius d'algunes experiències audiovisuals, els quals fan referència directa a potenciar la imaginació i la creativitat, amb una clara intenció d'extreure dels mitjans audiovisuals i de la seva aplicació didàctica tota la seva potencialitat motivadora.

Eix transversal

Finalment, cal mencionar que dels 71 centres docents de secundària seleccionats per aquest treball de camp, centres on habitualment es fan activitats amb mitjans audiovisuals, només 6 centres (8.4%) apliquen, gairebé en totes les àrees, l'eix transversal d'Educació audiovisual.

- Reflexions i Propostes

Per finalitzar, a tall de conclusions, i com a conseqüència dels resultats del Treball de camp adjunt, en què es poden detectar algunes mancances en l'aplicació de l'educació audiovisual, s'inclou en aquest apartat una lectura crítica de les dades que es concreta en una sèrie de reflexions, propostes, suggeriments i valoracions a considerar.

1.- Potenciar l'anàlisi i la producció audiovisual en les aules de Secundària.

Desenes d'experiències audiovisuals realitzades en les aules d'educació secundària - ja sigui obligatòria o postobligatòria- han mostrat la utilitat pedagògica del vídeo i de la televisió en el camp de l'ensenyament/aprenentatge.

Per una banda, es posa en evidència la gran capacitat motivadora de l'ensenyament amb la imatge com un recurs més per treballar qualsevol matèria del currículum, així com el propi llenguatge audiovisual (ensenyar imatge amb la imatge). Per altra banda, la realització d'activitats de producció audiovisual en els centres -per part dels alumnes- desenvolupa un interès pel contingut curricular superior al que provoca la utilització d'altres mètodes. Les activitats audiovisuals també impulsen el treball en equip, ja que la realització i la producció audiovisuals són complexes. Al mateix temps, desmitifiquen el mitjà, perquè faciliten les claus per a la seva interpretació i descodificació.

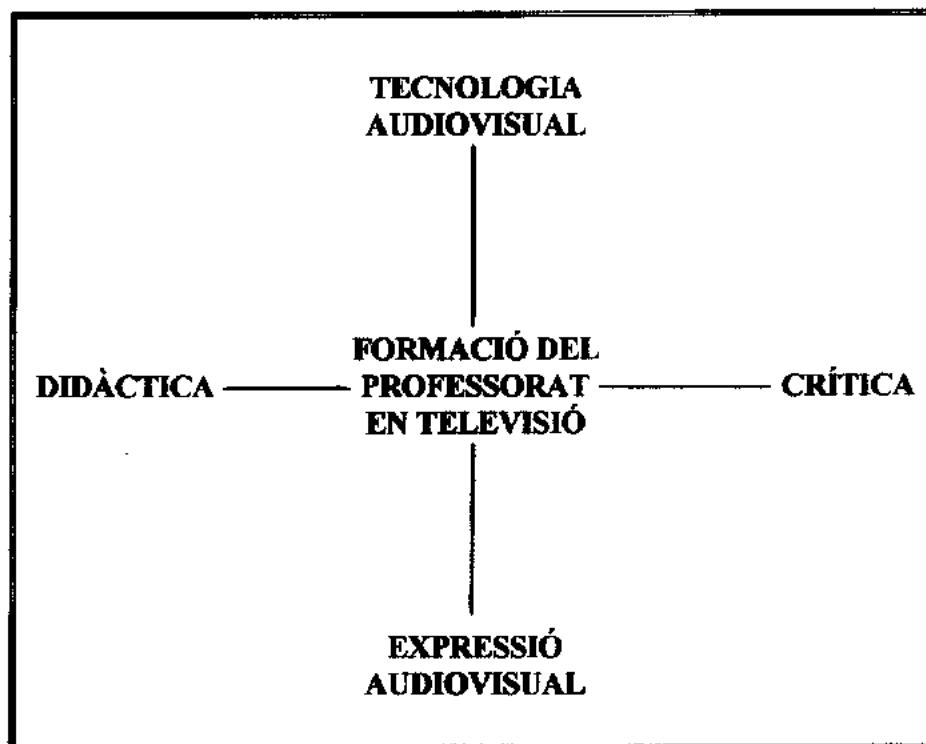
Pel que fa referència a la multidisciplinarietat de la comunicació audiovisual, val a dir que un treball audiovisual elaborat en les aules tendeix, per les seves característiques, a ser interdisciplinar i de caire global. La potencialitat de globalització de la comunicació audiovisual es demostra quan aquestes activitats prenen forma de crèdit de síntesi (vegeu pàg. 72).

Tot i això, proposem la utilització generalitzada dels mitjans de comunicació en l'aula, i no només els audiovisuals, ja que diverses investigacions han demostrat que la utilització de diferents mitjans de comunicació potencia també diferents habilitats cognitives. Així els mitjans com la premsa i la ràdio desenvolupen el llenguatge i la imaginació, mentre que els mitjans audiovisuals faciliten la comprensió, el record i potencien les habilitats visuals i espacials de l'alumnat.

2.- Oferir al professorat una formació global en educació audiovisual: tècnica, expressiva, didàctica i crítica.

Com ja s'apuntava en el capítol I, la formació del professorat en el camp de l'educació en comunicació és clau si volem que aquesta s'abordi des d'una perspectiva global i no tant sols parcialment.

La formació del professorat en televisió hauria de situar-se en un punt equidistant entre el coneixement de la tecnologia audiovisual, el domini de l'expressió o el llenguatge audiovisual, la didàctica i la crítica.

És en l'eix horitzontal, el que connecta la didàctica amb la crítica, on la formació, el treball i la investigació del professor es fa més necessària, ja que la formació de l'altre eix imaginari que uneix la tecnologia audiovisual amb l'expressió audiovisual ha estat desenvolupada en els plans de formació.

Per altra banda caldria donar contingut, i ampliar alguns aspectes de la formació del professorat, representades aquí pels quadrants que configuren aquestes coordenades. Així per exemple el quadrant (superior esquerre), que representaria la utilització amb finalitats didàctiques de la tecnologia audiovisual és el que està més desenvolupat, en canvi els altres aspectes de la formació del professorat com seria l'aplicació didàctica de l'expressió audiovisual (quadrant inferior esquerre) queda menys desenvolupat.

Però hi ha aspectes o quadrants que necessiten una major atenció, com són els

aspectes de la formació del professorat com seria l'aplicació didàctica de l'expressió audiovisual (quadrant inferior esquerre) queda menys desenvolupat.

Però hi ha aspectes o quadrants que necessiten una major atenció, com són els referents a la crítica. Per una banda manca una visió crítica sobre la utilització de la tècnica i de la tecnologia audiovisual (quadrant superior dret). S'evitaria així la *gadgetització* de la tecnologia i/o la fascinació per ella, és a dir la utilització de la tecnologia per se. Per altra banda, també falta desenvolupar un aspecte important en la formació del professorat com és la lectura crítica de la imatge i el discurs (representat pel quadrant inferior dret), un aspecte de la formació que donaria elements al professorat per poder ensenyar a descodificar els textos audiovisuals.

3.- Augmentar la dotació d'equipament audiovisual en els centres de Secundària.

En els centres docents de Secundària comparativament amb les llars catalanes existeix un desfasament entre la tecnologia audiovisual utilitzada en l'àmbit familiar i la tecnologia educativa que s'utilitza en els centres de Secundària.

Si volem que als instituts s'introdueixi l'ensenyança dels mitjans audiovisuals, el seu llenguatge i el seu procés de producció s'ha de dotar als centres de l'equipament audiovisual adient, perquè s'hi puguï desenvolupar l'ensenyament de la cultura audiovisual. Però la utilització de la tecnologia audiovisual no ha de ser només per a la reproducció de videogrames en l'aula, sinó que ha de possibilitar la producció de documents audiovisuals.

L'anàlisi crítica dels missatges audiovisuals conjuntament amb la producció audiovisual per part de l'alumnat és una forma de conèixer, aproximar i desmitificar la televisió. El coneixement de les rutines i del procés de producció, de l'edició, dels petits trucatges, és una forma de potenciar la democratització de la comunicació en l'alumnat en accedir directament al mitjà, ja sigui en una televisió escolar o en una de local. És aquesta una forma efectiva de trencar la verticalitat de la producció del mitjà televisiu.

Però com podem veure per les dades recollides al Treball de camp, la dotació de càmeres de vídeo en els instituts -que habitualment realitzen activitats audiovisuals- és del tot insuficient. Així, en el 21,1 per cent de les experiències del Treball de camp, les càmeres utilitzades són cedides pel professorat o per l'alumnat (vegeu pàg. 74), ja sigui perquè en el centre hi ha una tecnologia obsoleta o perquè no n'hi ha.

4.- Dissenyar material didàctic per a l'educació en televisió.

En l'estudi *El professorat d'ensenyament secundari davant la reforma*, elaborat per Josep M. Masjuan (1994) i publicat per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), es mostraven els resultats d'una enquesta, segons la qual no arribaven a la meitat els professionals que estan a favor de la Reforma educativa. Els motius d'aquesta actitud eren de diversa índole -pedagògics, organitzatius, laborals, etc. Un dels principals problemes amb què es trobaven els professors era haver d'impartir classes en el nou sistema educatiu sense crèdits variables prèviament elaborats, cosa que implicava un treball suplementari i laboriós per part del professorat.

Durant els anys en què la reforma educativa s'ha aplicat de forma experimental en alguns centres era lògic que el professorat elaborés el material que després utilitzaria en les aules. Avui, cinc anys després de la publicació de l'estudi, és alarmant la manca de material publicat -concretament de crèdits variables- en el camp de l'educació audiovisual.

Pensem que l'educació audiovisual i en general l'educació en comunicació es desenvolupa en els centres docents de Secundària, majoritàriament en forma de crèdit variable (vegeu pàg. 72) i actualment -març de 1999- no hi ha al mercat crèdits variables que proposin treballar, en català, l'educació en televisió. Extrapolant, doncs, les dades i aquesta tendència del professorat i en vista de la manca de material didàctic en català que hi ha per poder utilitzar en l'aula (vegeu l'apartat de Material didàctic, pàg. 100 i el de Videografia, pàg. 106), de la qual cosa se'n pot derivar que aquesta és una de les causes que l'educació audiovisual no estigui més estesa en els centres de Secundària.

Si bé el Departament d'Ensenyament va publicar alguns crèdits variables sobre vídeo (Arbués, J. i Hernández, P. 1990) i televisió (Hernández 1993), es pot afirmar que aquest material és insuficient per treballar l'educació en televisió a l'aula, ja que desenvolupa, tant sols, una perspectiva tècnica i expressiva del mitjà. Es fa necessària la publicació de crèdits variables per facilitar el treball docent al professorat i ajudar-lo així a desplegar els diferents aspectes de l'educació en televisió.

5.- Potenciar l'assessorament audiovisual als centres.

En la recerca de dades per a l'elaboració del Treball de camp es detecta un desconeixement en certs aspectes de l'educació audiovisual, sobretot en l'anàlisi, malgrat l'interès generalitzat pel desenvolupament d'activitats audiovisuals a l'aula. Per evitar-ho,

caldría potenciar un assessorament de l'aplicació didàctica en els centres on es duen a terme experiències de producció i/o anàlisi audiovisual. Al mateix temps, seria convenient assessorar i ajudar altres centres que tinguin alguna iniciativa però que per manca de formació del professorat en el camp audiovisual no l'han posada a la pràctica.

Aquest assessorament, que en certa mesura ja l'efectua el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a través del Programa de Mitjans Audiovisuals, caldría prioritzar-lo per sobre d'altres aspectes que ara com ara es treballen des del Programa de Mitjans Audiovisuals com són la producció de programes per a Televisió de Catalunya (L'escola a casa) o per a la plataforma de Via Digital (Horitzons).

6.- Obrir línies d'investigació en el camp de la televisió i l'educació.

En el Conveni d'Autoregulació proposat pel Ministerio de Educación i les diferents conselleries d'educació, conjuntament amb totes del televisions públiques i privades ja es recollia la necessitat d'obrir línies d'investigació, així com impulsar campanyes de conscienciació sobre la televisió. Fora interessant reprendre aquesta idea que el Departament d'Ensenyament va signar el 1993 i impulsar línies de investigació específiques, com ja ho ha fet el Ministerio de Educación y Ciencia en el territori MEC. Així es podrien desenvolupar a Catalunya treballs de recerca sobre la televisió, els efectes de la recepció dels missatges televisius en els infants i els joves o portar a terme campanyes d'educació audiovisual per la sensibilització en el consum racional i conscient de la televisió, etc.

Aquests treballs podrien comptar amb la participació d'institucions i universitats que, des de fa temps, treballen en aquest camp, com ara els Instituts de Ciències de l'Educació de les Universitats, Facultats de Ciències de l'Educació i també Facultats de Ciències de la Comunicació. També hi podrien col·laborar altres entitats o organismes interessats en l'educació mediàtica, com per exemple el Consell de l'Audiovisual de Catalunya o l'Institut de la Comunicació (InCom).

7.- Fomentar la col·laboració amb les televisions locals i els centres d'Educació Secundària.

Caldría fomentar la relació entre els instituts i les televisions locals, en tant que mitjà audiovisual més pròxim als centres de Secundària. Aquesta proposta, que facilitaria la tasca al professorat en el camp de l'educació audiovisual, implicaria potenciar la col·laboració

entre les diferents associacions o federacions en què estan organitzades les televisions locals i les institucions educatives (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Instituts de Ciències de l'Educació de les universitats, Instituts d'Educació dels diferents ajuntaments, etc.).

Per la seva banda, caldria que les televisions locals oferissin a les institucions educatives o directament a les escoles i instituts, a través dels Centres de Recursos Pedagògics, activitats per al coneixement del mitjà, com podrien ser per exemple: visites guiades, enregistraments de programes i d'altres activitats extraescolars dutes a terme en franges horàries en què els estudis de les televisions locals estiguin lliures. A través de convenis de col·laboració o d'altres fórmules, s'hauria d'arribar a un acord entre les televisions locals i els consells de districte o els ajuntaments. Es tracta, en definitiva, de buscar algun suport institucional permanent perquè es generalitzi la relació entre les televisions locals i els centres docents.

D'aquesta forma es podrien rendibilitzar socialment i econòmicament les instal·lacions de les televisions locals i, al mateix temps, s'obriria un seguit de possibilitats didàctiques que aproximarien el mitjà televisiu per, així, educar audiovisualment l'alumnat de Secundària.

Les propostes d'aproximació i coneixement de la producció de la televisió, tallers de vídeo, televisió escolar o les col·laboracions amb les televisions locals (vegeu pàg. 75) han d'anar sempre acompanyades d'una anàlisi crítica del mitjà, ja que la producció sense un contingut didàctic i social pot reproduir els esquemes dominants de la comunicació de masses i perdre el sentit/valor crític que poden desenvolupar.

8.- Interrelació i col·laboració entre pares, professors i periodistes.

Una de les claus per dur a la pràctica una educació global en matèria de comunicació és la creació d'espais d'interrelació entre els sectors socials directament vinculats a l'educació en comunicació: pares, formadors i periodistes. En aquesta línia s'inspiren les propostes de Len Masterman (1993:275 i 1994:74), en què suggereix uns "enfocaments holístics de l'educació audiovisual", buscant una estreta col·laboració entre els professors d'educació en comunicació i els pares, per una banda. Com diu Masterman "la introducció dels programes populars de televisió en l'aula pot ser vista amb desconfiança i fins i tot amb hostilitat per molts pares. A més, l'educació audiovisual pot ser l'àrea del

currículum escolar que més intensament incideixi en els hàbits domèstics de consum de mitjans." (Masterman 1993:275).

Per una altra banda, Len Masterman, també proposa una interacció entre els professors i els professionals dels mitjans, considerant-la clau. "Hi ha pocs fets que puguin tenir més importància i repercussió en l'èxit futur i en la qualitat de l'educació audiovisual que una col·laboració fructífera entre els professors de mitjans i els periodistes de la ràdio i de la televisió." (Masterman 1993:277).

Un exemple d'aquesta interrelació és la creació, el mes de març de 1997, de la Xarxa d'Educadors i Comunicadors. Les associacions que conformen aquesta xarxa, Mitjans a Catalunya i EntreLínies al País Valencià, estan formades per professionals de la comunicació i de l'educació, per persones i grups preocupats i interessats per la comunicació social. Aquestes associacions centren bàsicament les seves intervencions en l'educació mediàtica. Els objectius generals de Mitjans són: potenciar la reflexió i el debat, crear una xarxa de nexes i contactes, i intervenir socialment i en els mitjans de comunicació.

Són aquestes possibles àrees d'intersecció i de col·laboració, entre el col·lectiu d'educadors, pares i comunicadors les que s'han de consolidar per projectar amb força i en diferents direccions una educació global en comunicació.

9.- La necessitat d'una àrea pròpia per a l'educació en comunicació.

La proposta d'un espai propi per a l'educació de la comunicació, que altres països ja recullen en el currículum obligatori, està justificada per la importància que tenen els mitjans de comunicació en la societat actual: com un dels principals transmissors de valors i creadors de sentit (Berger i Luckmann 1997), com a agents de la modificació dels hàbits socioculturals i laborals, com a generadors de noves possibilitats d'expressió, com un sector industrial en constant evolució en l'aplicació de la tecnologia, un sector cada vegada més important des d'una visió sociopolítica per a la concentració de poder que ostenta, etc.

La demanda d'una atenció més específica en Educació en Matèria de Comunicació, tal com la UNESCO (1984) la va denominar, que inclouria l'ensenyament de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), comença a ser reclamada en diversos àmbits. Intel·lectuals com Manuel Vázquez Montalbán proposen una àrea pròpia per a l'educació en comunicació i alguns reconeguts especialistes en aquest camp, com és l'assessor de la UNESCO Len Masterman, posen de manifest la necessitat d'aquest espai

educatiu. També algunes associacions de professors i periodistes com Mitjans reclamen aquesta nova àrea.

"La poca atenció que rep l'educació audiovisual en el nou sistema educatiu obliga a replantejar la necessitat d'una àrea pròpia per a l'educació en matèria de comunicació, de la mateixa forma que s'han incorporat en el currículum de l'educació secundària obligatòria (ESO) "noves" àrees, com són la tecnologia o la música, que ocupen un espai important en la societat actual." (Mitjans 1999:11).

10.- Quin model d'ensenyament es potencia?

El treball didàctic en el camp de la informàtica (processadors de textos, disseny gràfic, Internet, etc.) potencia, com el llibre, un tipus d'ensenyament de caire individual: un teclat, un alumne. En molt poques ocasions aquest treball es desenvolupa -o es pot desenvolupar- en xarxa, és a dir entre diversos alumnes. Cas que aquest treball sigui col·lectiu mai supera dos alumnes per ordinador. En el cas de la comunicació audiovisual el treball no es pot concebre si no és des d'una perspectiva col·lectiva. Per tant, podríem afirmar que el treball en el camp audiovisual és grupal i el procés d'elaboració pot ser diversificat i simultani, amb la possibilitat d'elaboració d'un sol projecte.

La prioritització de dotació informàtica en els centres de Secundària potencia una educació individual per sobre d'un ensenyament i un treball col·lectiu. Per aquesta raó seria molt important que les tecnologies audiovisuals s'aplicaren paral·lelament i en el mateix grau que les de la informàtica per complementar la formació.

Segons com apliquem aquesta tecnologia amb finalitats educatives podrem aconseguir una pedagogia més o menys participativa. Perquè l'aplicació de les tecnologies de la informació i de la comunicació a l'aula estan sotmeses al coneixement, a la capacitat de qui les aplica i a les potencialitats del mitjà. Si hom creu que les tecnologies tenen efectes -conscients o inconscients- sobre aquells que les utilitzen pot arribar a concloure, que només la comprensió global d'aquestes tecnologies li permetrà conèixer-los per evitar-los o utilitzar-los.

V

Bibliografia i recursos.

(Eines de consulta i aplicació).

- Llibres

Aguaded Gómez, José Ignacio. (1993)

Comunicación audiovisual, en una enseñanza renovada. Propuestas desde los medios. Aula de Comunicación 1. Grupo Pedagógico Andaluz Prensa y Educación. Consejería de Educación. Junta de Andalucía. Huelva.

Aguilar, Pilar. (1996)

Manual del espectador inteligente. Colección Arte 114. Editorial Fundamentos. Madrid.

Alonso, M., Matilla, L. y Vázquez, M. (1995)

Teleniños públicos. Teleniños privados. Proyecto Didáctico Quirón. Ediciones de la Torre. Madrid.

Aparici, Roberto (coord). (1996)

La revolución de los medios audiovisuales. Proyecto Didáctico Quirón. Ediciones de la Torre. Madrid. (segona edició)

Aznar, Hugo. (1999)

Comunicación responsable. Deontología y autorregulación de los medios. Ariel Comunicación. Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

Baldrich, Jordi i Ferrés, Joan. (1990)

Informàtica i video: dues eines per a l'ensenyament. Universitat de Barcelona. Universitat Autònoma de Barcelona. Eumo. Vic.

Barroso Muñoz, José B. i altres. (1996)

"La televisión escolar como pretexto" a *Educación y Medios*, primavera 1996, número: 2, (p.2 a 9). Madrid.

Bartolomé, Antonio R. (1989)

Nuevas tecnologías y enseñanza. Materiales para la Innovación Educativa 1. ICE Universitat de Barcelona. Graó Editorial. Barcelona.

Bartolomé, Antonio R. i Ferrés, Joan. (1992)

L'ús del video a les escoles de Catalunya. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Bauzá, Salvador i altres. (1990)

Aplicacions didàctiques del video. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Berger, Peter L. y Luckmann, Thomas. (1997)

Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. La orientación del hombre moderno. Paidós Studio, 125. Paidós. Barcelona.

- Borràs, Jesús i Colomer, Antoni. (1985)**
El guió del vídeo didàctic. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.
- Bourdieu, Pierre. (1997)**
Sobre la televisió. Llibres a l'abast, 309. Edicions 62. Barcelona.
- Cabero, Julio. (1989)**
Tecnología educativa: utilización didáctica del vídeo. Promociones y Publicaciones Universitarias. Barcelona.
- Calabrese, Omar. (1987)**
L'età neobarocca. Laterza. Bari.
- Campuzano, Antonio. (1992)**
Tecnologías audiovisuales y educación. Una visión desde la práctica. Biblioteca de aula, 10, Akal ediciones Educativa. Torrejón de Ardoz.
- Cano, Pere Lluís. (1987)**
Apunts sobre l'ensenyament i el vídeo. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.
- Cano, Pere Lluís i Sala, Ramon. (1990)**
La producció executiva de material videogràfic a les escoles. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.
- Carbonell Sebarroja, Jaume. (1996)**
 "El laberinto de las transversales" a *Aula. De Innovación Educativa*, gener 1996, número: 46, (p.69 a 72). Barcelona.
- Casademont, Jordi i Masegosa, Joan Josep. (1992)**
Integració curricular dels audiovisuals. Una experiència provada. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.
- Cebrián de la Serna, Manuel. (1992)**
La televisión: crear para ver. Clave Aynadamar. Rincón de la Victoria.
- Climent, Teresa i Molina, Lourdes. (1987)**
La incorporació del vídeo a l'escola. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.
- Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). (1997)**
 La representació de la violència a la televisió. E18/1997. Generalitat de Catalunya. (Exemplar multicopiat).
- Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). (1998a)**
 Els valors a la programació infantil. E5/1998. Generalitat de Catalunya. (Exemplar multicopiat).

Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). (1998b)

La publicitat de joguines adreçada als infants. E1/1998. Generalitat de Catalunya. (Exemplar multicopiat).

Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). (1998c)

La representació de la violència a la televisió. E7/1998. Generalitat de Catalunya. (Exemplar multicopiat).

Consell de Cooperació Cultural (Consell d'Europa). (1987)

Cultura i Comunicació a l'Espai Regional. Materials de Política Cultural 1. Servei de Cultura. Diputació de Barcelona. Barcelona.

Conselleria de Educación e Ordenación Universitaria (1992)

Educación plástica e visual. Deseño Curricular Base. Educación Secundaria Obrigatoria. Xunta de Galicia. Santiago de Compostela.

Coromines, Agustí. (1994)

La comunicació audiovisual y su integración en el currículum. Materiales para la Innovación Educativa 9. Graó Editorial. ICE Universitat de Barcelona. Barcelona.

Costa, Pere Oriol; Pérez Tornero, José Manuel i Martínez Abadía, José. (1992)

Realitat i perspectives de la televisió local. Materials de Política Cultural 4. Servei de Cultura Diputació de Barcelona. Barcelona.

DD. AA. (1988)

La TV local de Servei Públic. L'univers de les TV locals a Catalunya davant la perspectiva dels 90. Materials de Política Cultural 2. Servei de Cultura. Diputació de Barcelona. Barcelona.

DD.AA. (1991)

La televisión local. El nuevo horizonte de los servicios municipales. Consello de Vigo. Federación Española de Municipios y Provincias. Madrid.

DD. AA. (1994a)

Medios de Comunicación y Educación. (I Jornadas sobre medios de comunicación y educación) UNED. Córdoba.

DD. AA. (1994b)

Televisión. Niños y jóvenes. Ente Público Rádio Televisió Valenciana (RTVV). València.

DD. AA. (1995)

Educación y televisión. (II Jornadas de Comunicación Social). Educación y Medios de Comunicación 1. Grupo Pedagógico Andaluz Prensa y Educación. Junta de Andalucía. Diputación de Sevilla. Huelva.

DD. AA. (1997)

Hacia un nuevo concepto de televisión. Ente Público Rádio Televisió Valenciana (RTVV).

València.

Delgado i Clavera, Eduard. (1987)

"Informe provisional i conclusions", a **Consell de Cooperació Cultural (Consell d'Europa)**. *Cultura i Comunicació a l'Espai Regional*. Materials de Política Cultural 1. Servei de Cultura. Diputació de Barcelona. Barcelona.

Deó, Francesc-Josep. (1994)

"El vídeo en l'aula", a *Guix. Elements d'acció educativa*, febrer 1994, número: 196, (p.71 a 74). Barcelona.

Deó, Francesc-Josep. (1996)

"Educació, vídeo i televisió en l'era Marconi", a *Guix. Elements d'acció educativa*, juliol-agost 1996, número: 225-226, (p.103 a 107). Barcelona.

Deó, Francesc-Josep. (1996)

"Es para verte mejor" a *Aula. De Innovación Educativa*, novembre 1996, número: 56, (p.49 a 51). Barcelona.

Deó, Francesc-Josep. (1997)

"La Educación Audiovisual en la Educación Secundaria Obligatoria" a *Comunicar. Revista de Educación en Medios de Comunicación*, octubre 1997, número: 9, (p.171 a 174). Huelva.

Deó, Francesc-Josep. (1998)

"El Petit Príncep i la televisió" a *Fòrum Mundial de la Televisió Infantil 1997*. Comissionat de les Arts Audiovisuals de Barcelona. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1993a)

Àrea d'Educació visual i plàstica. Currículum. Educació Secundària Obligatoria. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1993b)

Primera Jornada sobre els Àudio-visuals i l'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1994a)

L'Educació Àudio-visual. Eixos transversals 3. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1994b)

L'Educació Àudio-visual. Orientacions per al desplegament del currículum. Educació Infantil i Primària. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1996a)

Educació àudio-visual. Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1996b)

Per a una didàctica dels mitjans àudio-visuals. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Departament d'Ensenyament. (1998)

Pla de Formació Permanent 1996-1997 / 2000-2001. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Eco, Umberto. (1993)

Apocalípticos e integrados. Palabra en el Tiempo, 39. Editorial Lumen. Barcelona.
(Onzena edició)

Eco, Umberto. (1986)

La estrategia de la ilusión. Palabra en el tiempo, 164. Editorial Lumen. Barcelona.

Echeverría, Javier. (1994)

Telépolis. Ensayos, 17. Destino. Barcelona.

Equip Contrapunt (Joan Gómez, Ricard Fuertes, Rafa Miralles, Enric Ramiro, Vicent Roig i Lluís Miquel Segrelles). (1994)

"La prensa, la gran olvidada", a *Cuadernos de Pedagogía*, juliol-agost 1994, número: 227, (p.83 a 87). Barcelona.

Faura, Fernando. (1990)

El video en el aula. Las guías didácticas. Seco Olea Ediciones. Madrid.

Fernández Díez, Federico. (1987)

"Televisión Local y Escuela" a *Video Popular*, maig/juny 1987, número: 23, (p.38 a 40).
Barcelona.

Fernández Díez, Federico. (1996)

Arte i tècnica del guió. Temes Audiovisuals i de Comunicació 3. Edicions Universitat Politècnica de Catalunya. Barcelona.

Fernández, Federico i Monguet, Josep M. (1986)

Metodología de la producción de video didáctico. ICE UPC. Edicions Universitat Politècnica de Catalunya. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1988a)

Cómo integrar el video en la escuela. Aula Práctica. Ediciones CEAC. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1988b)

Recursos videogràfics. Reportatge, entrevista, enquesta, taula rodona i debat. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1989)

Ús creatiu de videogrames didàctics. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1990)

Per a una didàctica del video. Programa de Mitjans Audiovisuals. Departament

d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1992a)

La realització de videogrames didàctics. Entrevista a Jordi Lladó. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1992b)

Video y educación. Papeles de Pedagogía 8. Ediciones Paidós. Barcelona.

Ferrés, Joan. (Comp). (1993)

El video a l'escola. Col·lecció Paideia. Edicions Raima. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1994a)

Televisión y educación. Papeles de Pedagogía 18. Ediciones Paidós. Barcelona.

Ferrés, Joan. (1994b)

La publicidad, modelo para la enseñanza. Biblioteca de aula 20, Akal ediciones Educativa. Torrejón de Ardoz.

Ferrés, Joan. (1996)

Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas. Papeles de Pedagogía 28. Paidós. Barcelona.

Ferrés, Joan i Bartolome, Antonio R. (1991)

El video: enseñar video, enseñar con el video. Colección Medios de Comunicación en la Enseñanza. Gustavo Gili. Barcelona.

Ferrés, Joan i Roca, Neus. (1995)

Els efectes conscients de la televisió. Institut Català de Consum. Generalitat de Catalunya. Barcelona. (Exemplar multicopiat).

Fombona Cadavieco, Javier. (1997)

Pedagogía Integral de la Información Audiovisual. (Conocer, producir y actuar sobre la imagen informativa). Universidad de Oviedo. Ayuntamiento de Gijón.

Foncuberta, Mar de. (1992)

"Medios de comunicación telemática y educación" a *Comunicación, Lenguaje y Educación*, número: 14, (p.17 a 28). Madrid.

Fundación Encuentro. CECS. (1997)

Informe España 1997. Fundación Encuentro. Centro de Estudios del Cambio Social. Madrid.

García Matilla, Agustín. (1996)

"Los medios para la comunicación educativa", a Aparici, Roberto (coord). *La revolución de los medios audiovisuales.* Proyecto Didáctico Quirón. Ediciones de la Torre. Madrid.

Giordano, Eduardo i Zeller, Carlos. (1996)

Polítiques de televisió a Espanya. Model televisiu i mercat audiovisual. Polítiques 13. Fundació Jaume Bofill. Barcelona.

Gómez Mompert, Josep-Lluís i Dolç, Mavi (1998)

"Ciutat, política lingüística i política comunicativa", a **Mollà, Toni (Ed.)**. *La política lingüística a la societat de la informació*. Lectures de sociolingüística 2, Graella, Edicions Bromera. Alzira.

González Lucini, Fernando. (1994)

Temas transversales y áreas curriculares. Hacer reforma. Alauda Anaya. Madrid.

Graviz, Ana i Pozo, Jorge. (1994)

Niños, medios de comunicación y su conocimiento. Editorial Herder. Barcelona.

Gutiérrez Martín, Alfonso. (Coord). (1998)

Formación del Profesorado en la Sociedad de la Información. Escuela Universitaria de Magisterio de la Universidad de Valladolid. Diputación Provincial de Segovia. Segovia.

Huergo, Jorge A. (1997)

Comunicación/Educación. Ambitos, Prácticas y Perspectivas. Ediciones de Periodismo y Comunicación 2. Facultad de Periodismo y Comunicación Social. Universidad de La Plata. La Plata.

Huxley, Aldous. (1985)

Un Mundo feliz. Editores mexicanos unidos. México. (Vuitena edició).

Institut Català de Noves Professions. (1995)

Els nous perfils professionals de ràdio i televisió. Manual. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Institut de Ciències de l'Educació. UB. (1994)

Seminari Video i Ensenyament. Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona. Barcelona (Exemplar multicopiat).

Institut de Ciències de l'Educació. UB. (1996)

Seminari Video, Televisió i Ensenyament. Universitat de Barcelona. Barcelona (Exemplar multicopiat).

Institut de Ciències de l'Educació. UB. (1998)

Fòrum Educació i Televisió. Educar en televisió. Educar per al futur. Universitat de Barcelona. Barcelona (Exemplar multicopiat).

Instituto de Ciencias de la Educación. US. (1992)

Medios audiovisuales para profesores. Universidad de Sevilla en Huelva. Grupo Pedagógico Andaluz "Prensa y Educación". Centros de Profesores de Huelva. Huelva.

Jacquinet, Geneviève. (1996)

La escuela frente a las pantallas. Transformación. Aique. Buenos Aires.

Kaplún, Mario. (1998)

Una pedagogía de la comunicación. Proyecto Didáctico Quirón. Ediciones de la Torre. Madrid.

Line Staff Consulting (1996)

Estudi sobre les característiques del comportament i de la demanda de productes culturals a Catalunya. Subdirecció General Tècnica. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Barcelona. (2 volums. Exemplars multicopiats).

Litwin, Edith (comp). (1995)

Tecnología educativa. Política, historias, propuestas. Cuestiones de educación. Paidós. Barcelona.

López Blasco, Andreu (ed.). (1991)

¿Qué miras? Textos. (Primer Congreso Internacional sobre Infancia, Juventud y Comunicación Audiovisual). Sèrie Media 1. Generalitat Valenciana. València.

López Herrerías, José A. (1998)

Cómo librarse de la tele y sus semejantes. Ayudas para educar con el análisis de contenido. Colección Educar 10. Editorial CCS. Madrid.

Majó, Joan. (1997)

Xips, cables i poder. Biblioteca Oberta. Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya. Proa. Barcelona.

Mallas, Santiago. (1985)

Video y enseñanza. ICE UB. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. Barcelona.

Mallas, Santiago. (1986)

Didàctica del video. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Marín, Antoni. (1993)

Una imatge i mil paraules. Reflexions i propostes entorn de la utilització del video en l'educació especial. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Marín, Enric i Tresserras, Joan Manuel. (1998)

Seguiment de l'impacte social de les tecnologies de la informació i la comunicació (1/3). Finestra oberta, núm. 2. FUS, Grup de fundacions. Barcelona. (Exemplar multicopiat).

Martínez Martín, Jaime. (1995)

"Informativo audiovisual diario", a *Aula de Innovación Educativa*, desembre 1995,

número: 45, (p. 67 a 71). Barcelona.

Masjuan, Josep M. (1994)

El professorat d'ensenyament secundari davant la Reforma. Institut de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona.

Masterman, Len. (1993)

La enseñanza de los medios de comunicación. Proyecto Didáctico Quirón. Ediciones de la Torre. Madrid.

Masterman, Len i Mariet, François. (1994)

L'éducation aux médias dans l'Europe des années 90. Collection Education. Les éditions du Conseil de l'Europe. Strasbourg.

Mena Merchán, Bienvenido i Marcos Porras, Manuel. (1994)

Nuevas tecnologías para la enseñanza. Didáctica y metodología. Proyecto Didáctico Quirón. Ediciones de la Torre. Madrid.

Mitjans. Xarxa d'Educadors i Comunicadors. (1997)

"Mitjans. Xarxa d'Educadors i Comunicadors", a *Voces y culturas*, número: 11/12, (p.181 a 185). Barcelona.

Mitjans. Xarxa d'Educadors i Comunicadors. (1998)

"Informe sobre educación y televisión" a *Comunicar. Revista de Educación en Medios de Comunicación*, març 1998, número: 10, (p.147 a 151). Huelva.

Mitjans. Xarxa d'Educadors i Comunicadors. (1999)

"Educació i televisió" a *Guix. Elements d'Acció Educativa*, març 1999, número: 253, (p.9 a 12). Barcelona.

Molina, Lourdes. (1988)

El video: ús pedagògic i professional a l'escola. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Mollà, Toni (Ed.). (1997)

Política i planificació lingüístiques. Lectures de sociolingüística 1, Graella, Edicions Bromera. Alzira.

Moragas Spà, Miquel de. (1987)

"La comunicació local a Catalunya, espais de comunicació i participació democràtica" a **Consell de Cooperació Cultural (Consell d'Europa)**. *Cultura i Comunicació a l'Espai Regional*. Materials de Política Cultural 1. Servei de Cultura. Diputació de Barcelona. Barcelona.

Moragas Spà, Miquel de. (1988)

Espais de comunicació: experiències i perspectives a Catalunya. Llibres a l'abast 239. Edicions 62. Barcelona.

Morilla Jarén, Manuel. (1994)

"Televisión escolar *Las Montañas*" a *Comunicar. Revista de medios de comunicación y educación*, octubre 1994, número: 3, (p.35 a 42). Huelva.

Muñoz, José Javier. (1998)

Televisión, sociedad y educación. Librería Cervantes. Salamanca.

Muñoz, José Javier i Pedrero, Luis Miguel. (1996)

La televisión y los niños. Librería Cervantes. Salamanca.

Núñez Sabin, Pedro Pablo. (1991)

"Como nace, como crece y como... lograr que no se muera nuestra TV local" a **Viché González, Mario**. *Animación, sistema de comunicación. (Redes de comunicación y televisores locales)*. Grup Dissabte. València.

Obach, Xavier. (1997)

El tratamiento de la información y otras fábulas. Hacer reforma. Alauda Anaya. Madrid.

Olivari, José Luis; Bonadies, M. Francisco i Parga, Patricia. (1996)

Currículum y Televisión. Primeros itinerarios de una agenda teórico-metodológica. CENECA. Ministerio de Educación. Santiago de Chile.

Orozco, Guillermo. (1996)

Televisión y audiencias. Un enfoque cualitativo. Proyecto Didáctico Quirón. Universidad Iberoamericana. Ediciones de la Torre. Madrid.

Pablos Pons, Juan de. (1996)

Tecnología y Educación. Psicopedagogía. Cedecs. Barcelona.

Pablos Pons, Juan de i Gortari Drets, Carlos. (Eds). (1992)

Las nuevas tecnologías de la información en la educación. Colección Alfar Universidad 69. Ediciones Alfar. Sevilla.

Pérez Tornero, José Manuel. (1993)

Televisión educativa. Educación permanente. Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED). Madrid.

Pérez Tornero, José Manuel. (1994)

El desafío educativo de la televisión. Para comprender y usar el medio. Papeles de Comunicación 6. Editorial Paidós. Barcelona.

Postman, Neil. (1990a)

La desaparició de la infantesa. Eumo. Vic.

Postman, Neil. (1990b)

Divertim-nos fins a morir. El discurs públic a l'època del "show business". Llibres de l'Índex. Barcelona.

Postman, Neil. (1994)

Tecnòpoli. Llibres de l'Índex. Barcelona.

Prado, Emilio y de Moragas, Miquel. (1991)

Televisiones locales. Tipología y aportaciones de la experiencia catalana. Diputació de Barcelona. Col·legi de Periodistes de Catalunya. Barcelona.

Programa diversitat i educació comprensiva. (1994)

Els crèdits variables en l'experimentació secundària obligatòria a Catalunya. Institut de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona.

Rico, Lolo. (1994)

El buen telespectador. Cómo ver y enseñar a ver televisión. Espasa Hoy. Espasa Calpe. Madrid.

Ripoll, Xavier i Sala Ramon. (1991)

Quan l'aula esdevé plató. Fundació Serveis de Cultura Popular. Editorial Alta Fulla. Barcelona.

Saint-Exupéry, Antoine de. (1979)

El Petit Príncep. Editorial Laia. Barcelona. (Dotzè edició).

San Martí Alonso, Ángel. (1994)

"El método y las decisiones sobre los medios didácticos" a **Sancho, Juana M. (coord.)** *Para una tecnología educativa*. Cuadernos para el análisis 7. Horsori editorial. Barcelona.

Sanmartín, José; Grisolia, James S. i Grisolia, Santiago (eds). (1998)

Violencia, televisión y cine. Estudios sobre violencia. Centro Reina Sofia, Ariel. Barcelona.

Sancho, Juana M. (coord). (1994)

Para una tecnología educativa. Cuadernos para el análisis, 7. Horsori editorial. Barcelona.

Teixidó, Martí. (1993)

Educació i comunicació. Escola ComunicActiva. Escola Catalana. Ediciones Ceac. Barcelona.

UNESCO. (1982)

"Declaración sobre Educación de los Medios", a *Comunicar. Revista de medios de comunicación y educación*, octubre 1982, número: 3, (p.6 a 7). Huelva.

UNESCO. (1984)

La educación en materia de comunicación. UNESCO. Paris. Huelva.

Viché González, Mario. (1991)

Animación, sistema de comunicación. (Redes de comunicación y televisores locales).
Grup Dissabte. València.

Younis Hernández, José Antonio. (1993)

El aula fuera del aula: educación invisible, comunicación audiovisual. Librería Nogal
Ediciones. Las Palmas de Gran Canaria.

**- Material didàctic
(vídeo i televisió)**

Aguaded Gómez, José Ignacio. (1998)

Descubriendo la "caja mágica". Aprendemos a ver la tele. Cuaderno de clase. Grupo Comunicar. Huelva.

Aguaded Gómez, José Ignacio. (1998)

Descubriendo la "caja mágica". Aprendemos a ver la tele. Guía Didáctica. Grupo Comunicar. Huelva.

Arbués, Jesús i Hernández, Pedro. (1990)

Aproximació al Medi-vídeo. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Equipo Fenix. (1996)

El Video. Col. Biblioteca Irina de síntesis didácticas. Editorial Rosaljai. Barcelona.

Equipo Fenix. (1996)

La Televisión. Col. Biblioteca Irina de síntesis didácticas. Editorial Rosaljai. Barcelona.

Fernández, Alfredo. (1997)

Medios de comunicación social. Editorial Donostierra. San Sebastián.

Ferrés, Joan. (1998)

Com veure la Tv? Material didàctic per a infants i joves. III La Publicitat. Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

Gabelas, Antonio. (1994)

"La televisión en la escuela" a *Aula Material*, gener 1994, número: 18. Barcelona. (Suplement *Aula* número 22).

Grupo Spectus. (1996)

Aprende Conmigo. La televisión en el centro educativo. Proyecto Didáctico Quirón. Ministerio de Educación y Cultura. Ediciones de la Torre. Madrid.

Grupo Spectus. (1996)

Aprende Conmigo. La televisión en el centro educativo. Guía Didáctica. Proyecto Didáctico Quirón. Ministerio de Educación y Cultura. Ediciones de la Torre. Madrid.

Hernández, Pedro. (1993)

Fer televisió. Crèdits Batxillerat. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Obach, Xavier. (1998)

Com veure la Tv? Material didàctic per a infants i joves. II Els Informatius. Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

Solà, Anna; Selva, Marta i Coll, Mercè (Drac Màgic). (1998)

Com veure la Tv? Material didàctic per a infants i joves. I Relats de ficció. Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

Zúñiga, Joseba. (1998)

Comunicación audiovisual. Escuela de Cine i Video. San Sebastián.

**- Revistes
(dossiers i monogràfics)**

Aula. (1996)

Comunicación audiovisual, novembre 1996, número: 56. Graó. Barcelona.

Barcelona educació. (1998)

L'escola i la societat de la informació, març-abril 1998, número: 7. Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Butlletí dels Mestres. (1992)

Mitjans àudio-visuals, setembre-novembre 1992, número: 232. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Comunicación & Cultura. (1997)

Investigaciones, 1997, número: 1-2. Fundación Infancia y Aprendizaje. Madrid.

Comunicación, lenguaje y educación. (1992)

Los audiovisuales en la educación, 1992, número: 14. Fundación Infancia y Aprendizaje. Madrid.

Comunidad Educativa. (1996)

Educación y televisión, novembre 1996, número: 236. Instituto Calasanz de Ciencias de la Educación. Madrid.

Crònica d'Ensenyament. (1994)

TV i escola. desembre 1994, número: 71. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Cuadernos de Pedagogía. (1995a)

Educación y Medios de Comunicación, març 1995, número: 234. Editorial Praxis. Barcelona.

Cuadernos de Pedagogía. (1995b)

El cole y la tele, novembre 1995, número: 241. Editorial Praxis. Barcelona.

Cultura y Educación. (1997)

Creciendo con la televisión, març 1997, número: 5. Fundación Infancia y Aprendizaje. Madrid.

Debats de l'Aula Provença. (1991)

Àudio-visuals arreu. I a l'escola...?, 1991, número 11. Fundació Jaume Bofill, Serveis de Cultura Popular i Estudi i Cooperació (ESICO). Barcelona.

Debats de l'Aula Provença. (1997)

El futur de la TV pública, 1997, número 25. Fundació Jaume Bofill, Serveis de Cultura Popular i Estudi i Cooperació (ESICO). Barcelona.

Educació Social. (1997)

Mitjans de comunicació i Educació Social, setembre/desembre 1997, número: 7. Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés. Barcelona.

Escola Catalana. (1995)

Mitjans de comunicació i Ensenyament, abril 1995, número: 319. Òmnium Cultural. Barcelona.

Estris. (1994)

Què fem amb la televisió, abril-maig 1994, número: 69. Escola de l'Esplai de Barcelona. Fundació Pere Tarrés. Barcelona.

Guix. (1998)

Aplicacions didàctiques de les noves tecnologies, octubre 1998, número: 248. Serveis Pedagògics S.L. Barcelona.

Guix. (1999)

La televisió dins l'escola, març 1999, número: 253. Serveis Pedagògics S.L. Barcelona.

Illacrua. (1999)

Educació i comunicació, gener 1999, número: 62-63. Associació Cultural Illacrua. Barcelona.

Perspectiva Escolar. (1990)

La Televisió: una escola paral·lela?, abril 1990, número: 144. Associació de Mestres Rosa Sensat. Barcelona.

Perspectiva Escolar. (1994)

La televisió. De casa a l'escola, octubre 1994, número: 188. Associació de Mestres Rosa Sensat. Barcelona.

Perspectiva Escolar. (1996)

Mass media a l'ensenyament, setembre 1996, número: 207. Associació de Mestres Rosa Sensat. Barcelona.

Quaderns del CAC. (1998a)

Els consells audiovisuals a Europa, març 1998, número 1. Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Quaderns del CAC. (1998b)

Televisió i violència, octubre 1998, número 2. Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Quaderns del CAC. (1998c)

Declaració dels Drets Humans, desembre 1998, número 3. Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Revista Galega de Educación. (1994)

Televisión e educación, setembre 1994, número: 20. Edicions Xerais de Galicia. Vigo.

Signos. (1997)

Comunicación de masas, lenguajes y educación, abril-juny 1997, número: 21. Centro de Profesores de Gijón. Gijón.

Textos. (1996)

Imagen, lengua y comunicación, gener 1996, número: 7. Graó. Barcelona.

Textos. (1997)

Lengua y medios de comunicación, octubre 1997, número: 14. Graó. Barcelona.

Transversal. (1998)

TV pública, TV local, TV global, desembre 1998, número: 7. Departament de Cultura de l'Ajuntament de Lleida. Lleida.

Tripodos. (1998)

Televisió i violència, desembre 1998, número: 6. Facultat de Ciències de la Comunicació. Blanquerna. Universitat Ramon Llull. Barcelona.

Vela Major. (1995)

Mitjans de Comunicació i Escola, novembre 1995, número: 3. Editorial Barcanova. Barcelona.

Vela Mayor. (1994)

Medios de Comunicación y Escuela, 1994, número: 4. Anaya Educación. Barcelona.

Voces y Culturas. (1997)

Educación y Comunicación, 1997, número: 11/12. Voces y Culturas SCP. Barcelona.

**- Revistes especialitzades
(comunicació i educació)**

APUMA (1991-1995)

Edita: Asociación de profesores/as usuarios de medios audiovisuales (APUMA). Madrid.

Comunicación i Pedagogía (1978-...)

Edita: Centro de Comunicación y Pedagogía. Barcelona.

Comunicar (1993-...)

Revista de Educación en Medios de Comunicación

Edita: Grupo Comunicar. Huelva.

Educación y Medios (1996-...)

Edita: Asociación de profesores/as usuarios de medios audiovisuales (APUMA). Madrid.

- Videografia¹²
(educació en comunicació)

Cent anys projectant cinema 1895-1995. (1995)

Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals.
Barcelona.

Col·lecció de cinema Tomàs Mallof. (1994)

Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals.
Barcelona.

Com veure la televisió? Material didàctic per a infants i joves. (1998)

I Relats de ficció.

Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

II Els informatius.

Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

III La publicitat.

Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

Cómo se hace una noticia en televisión. (1995)

Junta de Andalucía. Delegación Provincial de Educación y Ciencia de Jaén.

La didàctica del vídeo. (1991)

Universitat de Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació. Produccions Audiovisuals.
Barcelona.

Educació Audiovisual I. (1995)

01. Expressar-se en vídeo.

Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

02. Drop? Plot!

Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

Educació Audiovisual II. (1995)

01. Les eines de l'audiovisual.

Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

02. De la llanterna màgica al cinema.

Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

Educació Audiovisual III. (1996)

---

¹². - En l'Annex II hi ha un petit comentari del contingut de cada un dels videogrames aquí relacionats, extret en moltes ocasions del mateix catàleg en què és inclòs.

01. El arte del animador.
Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

Fem un espot. La publicitat. (1996)
Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Generalitat Valenciana. València.

Història i llenguatge del còmic. (1989)
Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals.
Barcelona.

Introducción a la lectura de la imagen. El cómic. (1991)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Introducción a la lectura de la imagen. El vídeo. (1996)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Introducción a la lectura de la imagen. La prensa. (1987)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Introducción a la lectura de la imagen. La fotografía. (1987)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen. (1987)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen en movimiento. (1987)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen sonora. (1990)
Universidad Nacional de Educación a Distancia. Madrid.

Informació objectiva. (1987)
Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

La premsa: com es fa un diari. (1989)
Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals.
Barcelona.

¿Qué modelos sociales transmiten los medios de comunicación? (1996)
Organización de Estados Iberoamericanos, Televisión Educativa Iberoamericana,
Ministerio de Educación y Cultura i Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de
Barcelona.

Taller d'imatge II. (1989)

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Barcelona.

Truc, el Turc. (1992)

01. Trucades de rodatge.

Televisió de Catalunya i Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

02. Sobreimpressions.

Televisió de Catalunya i Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

03. Edició i sonorització.

Televisió de Catalunya i Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

Vamos a hacer dibujos animados. (1992)

Conserjería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía. Sevilla.

- Webs
(educació i comunicació)

Asociación de Profesores/as Usuarios de Medios Audiovisuales.

<http://www.arrakis.es/-apuma>

Biblioteca Virtual de Tecnología Educativa.
Universitat de Barcelona.

<http://www.doe.d5.ub.es/te/>

Confederación Española de Asociaciones de Padres y Madres de Alumnos.

<http://www.interbook.net/colectivo/ceapa/temasep/televis.htm>

Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
Departament de Presidència.
Generalitat de Catalunya.

<http://www.gencat.es/cac>

Grupo Comunicar.
Colectivo andaluz de educación en medios de comunicación.

<http://www.teleline.es/personal/comunica>

Mitjans.
Xarxa d'Educadors i Comunicadors.

<http://www.bcn.es/tjussana/mitjans>
<http://www.pangea.org/mitjans>

Programa de Mitjans Audiovisuals.
Departament d'Ensenyament.
Generalitat de Catalunya.

<http://www.xtec.es/pmav>

Programa de Nuevas Tecnologías de la Información i la Comunicación.

Ministerio de Educación y Ciencia.

<http://www.pntic.mec.es/tele/index.htm>

Seminario Virtual sobre Educación, Medios de Comunicación y Nuevas Tecnologías.
Universidad de Granada.

<http://www.ugr.es/-sevimeco>

Spectus.
Grup d'investigació en mitjans de comunicació i educació.

<http://www.xtec.es/-jsamarra/index.htm>

Tecnologías de la Información y Educación.
Universidad de la Laguna.

<http://www.ul.es/publicaciones/tecinfedu>

Annexos

Possibilitats educatives de la televisió (Educació secundària)

**Francesc-Josep Deó
curs 1998-1999**

**Possibilitats Educatives de la Televisió
(Educació Secundària)**

Francesc-Josep Deó

La realització d'aquest treball ha estat possible gràcies a una llicència per estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DOGC número: 2622 del 20-4-1998).

Aquest treball ha rebut un ajut de les Fundacions Jaume Bofill i Serveis de Cultura Popular del Grup FUS en la Convocatòria general d'ajuts de maig de 1998, en l'apartat de Millora de l'educació.

ÍNDEX

ANNEX I: EIX TRANSVERSAL EDUCACIÓ AUDIOVISUAL.....	3
ANNEX II: VÍDEOS SOBRE EDUCACIÓ EN COMUNICACIÓ.....	8
ANNEX III: TELEVISIONS LOCALS.....	24
ANNEX IV: TALLER DE TELEVISIÓ.....	29
ANNEX V: CINTA A.....	34
ANNEX VI: CINTA B.....	105

ANNEX I

EIX TRANSVERSAL EDUCACIÓ AUDIOVISUAL

Finalitats Educatives de l'Educació audiovisual*

La Publicitat i la Propaganda

- Reflexionar de forma sistematitzada al voltant dels fenòmens publicitari i propagandístic.
- Aplicar el tema des de la seva vessant social i lingüística de manera interdisciplinada.
- Debatre el funcionament i els efectes de la publicitat i de la propaganda en el món actual.
- Analitzar què hi ha darrera de cada imatge publicitària/propagandística: saber-la llegir i interpretar.
- Adquirir una veritable competència àudio-visual.
- Comportar-se com a espectador crític davant l'allau de missatges publicitaris i/o propagandístics que es reben diàriament.
- Adquirir els mecanismes de funcionament d'aquest llenguatge per tal de desmitificar-lo, valorant-ne les possibilitats artístiques i creatives.
- Adquirir l'hàbit de descobrir les el·lipsis significatives dels missatges publicitaris/propagandístics.
- Reconèixer les diferències entre publicitat i propaganda.

La comunicació àudio-visual interactiva

- Descobrir la possibilitat d'interactuar amb una narració.
- Conèixer diferents formes d'interacció dins una narració.
- Veure com es condiona la manera d'interactuar segons el mitjà de comunicació emprat.
- Entendre com els diversos mitjans emprats condionen la sensació de realitat que es produeix en la interacció.
- Veure que, com més alt és el grau de sensació de la realitat que produeixen els mitjans, menys marge hi ha per a la imaginació i la fantasia.
- Desenvolupar les capacitats visuals i espacials concretes, i també les capacitats de relacionar, ordenar, classificar...
- Reflexionar, de forma sistematitzada, al voltant del fenomen del videojoc.
- Debatre el funcionament i els efectes dels videojocs.
- Analitzar què hi ha darrera de les imatges de cada videojoc.
- Comportar-se com a espectadors crítics davant els missatges dels videojocs.

El món de la televisió.

- Interpretar els diferents gèneres televisius.
- Assolir-ne els coneixements sobre les convencions iconològiques.
- Classificar programes per gèneres i situar aquests últims dins el context socio-cultural.
- Analitzar les influències del moment en l'aparició de determinats programes.
- Analitzar críticament els continguts (tant els expressats directament com els de forma indirecta) i valorar la importància de la televisió, en qualitat de mitjà de comunicació, com a transmissor i definidor de valors i models de conducta determinats.
- Conèixer els efectes psico-sociològics i culturals sobre els telespectadors.
- Obtenir, tot analitzant-la i classificant-la, informació rellevant a partir de diverses fonts d'observació indirecta (programes, il·lustracions...) i de diferents tipus (documents escrits, gràfics, estadístiques, bases de dades...), distingint-ne les dades i opinions que proporcionen al voltant d'un tema concret sobre la televisió.
- Confeccionar diferents tipus de gràfics, taules i quadres estadístics sobre audiència, tipus de programes...
- Realitzar treballs de síntesi sobre algun aspecte televisiu concret, a partir d'informació diversa.
- Emprar adequadament el lèxic bàsic pel que fa a les tècniques i els tractaments televisius.
- Entendre els aspectes generals organitzatius d'una emissora de televisió.
- Conèixer el funcionament de la televisió com a mitjà de comunicació àudio-visual.
- Reconèixer les fonts de finançament de les emissores de televisió i els possibles grups econòmics que hi ha al darrera: els trets fonamentals de la programació, les fonts de finançament, els patrocinadors...
- Comprendre l'especificitat del mitjà televisiu per tal de diferenciar-lo d'altres mitjans.
- Aprendre a veure la televisió.

El cinema

- Interpretar els diferents gèneres cinematogràfics. Assolir-ne els coneixements sobre les convencions iconològiques.
- Classificar films per gèneres i situar aquests últims dins el context socio-històric.
- Identificar les fases principals de la història del cinema, analitzant les influències del moment de la seva aparició.

- Analitzar críticament i valorar la importància del cinema, en qualitat de mitjà de comunicació, com a transmissor i definidor de valors i models de conducta determinats.
- Obtenir, tot analitzant-la i classificant-la, informació rellevant a partir de diverses fonts d'observació indirecta (pel·lícules, vídeos, il·lustracions...) i de diferents tipus (document escrits, gràfics, estadístiques, bases de dades...), distingint-ne les dades i opinions que proporcionen al voltant d'un tema concret sobre el cinema.
- Confeccionar diferents tipus de gràfics, taules i quadres estadístics sobre aspectes evolutius de la història del cinema...
- Realitzar treballs de síntesi sobre algun tema cinematogràfic concret a partir d'informació diversa.
- Emprar adequadament el lèxic bàsic pel que fa a les tècniques i escoles cinematogràfiques.
- Conèixer els conceptes bàsics del llenguatge cinematogràfic.

Imatges i estereotips en els mitjans de comunicació àudio-visual

- Classificar, interpretar i criticar documents referents al tema.
- Explorar reculls d'informació estructurada que puguin ser objecte d'anàlisi.
- Sistematitzar les dades obtingudes a partir de diferents tècniques d'anàlisi.
- Entendre punts de vista, formes de vida, codis morals diferents dels comuns de l'àrea cultural occidental, tot relativitzant les diferències i valorant les aportacions d'altres àrees culturals i, igualment, situant-se en el punt de vista de persones d'altres llocs.
- Establir models o conclusions generals senzills a partir de l'anàlisi de diferents fets o situacions particulars.
- Opinar, en el nivell adequat a la seva situació, sobre qualsevol fenomen actual o històric relacionat amb les societats i els espais que ocupen, argumentant les raons, opinions i punts de vista propis.
- Identificar i valorar els mitjans de comunicació social com a grans productors de missatges verbals i no-verbals, i interpretar-ne críticament el contingut en relació amb els valors de la cultura pròpia.
- Adonar-se que les produccions àudio-visuals constitueixen diverses interpretacions del món i de l'individu.
- Analitzar i interpretar, a partir de criteris preestablerts, formes i imatges producte d'una cultura concreta.
- Identificar estereotips en el material visual divers que s'aporta.
- Analitzar el contingut de films, per tal d'extreure'n els estereotips.

- Elaborar esquemes amb els diversos arquetips.
- Classificar manifestacions verbals i no-verbals extretes d'un corpus de films triats.
- Elaborar una taula de valors.
- Analitzar semiòticament fragments de films (amb actors i dibuixos animats) i de còmics.
- Realitzar una lectura icònica de pintures i dibuixos artístics, cartells cinematogràfics, anuncis impresos i il·lustracions de manuals de textos escolars i altres mitjans de comunicació àudio-visual.
- Comparar les mostres del corpus visual.
- Elaborar una síntesi a partir dels diferents tipus d'informació.

* Departament d'Ensenyament. (1996a)

Educació àudio-visual. Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

ANNEX II

VÍDEOS SOBRE EDUCACIÓ EN COMUNICACIÓ

Formació de formadors

Educació audiovisual

La didàctica del vídeo. (ICE-UB)

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen. (UNED)

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen en movimiento.

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen sonora. (UNED)

Introducción a la lectura de la imagen. El vídeo. (UNED)

¿Qué modelos sociales transmiten los medios de comunicación? (Educación en valores) (OEI)

Altres nivell educatius

Educació audiovisual

Cent anys projectant cinema (1895-1995). (PMAV)

Col·lecció de cinema Tomàs Mallol. (PMAV)

Com veure la televisió? I Relats de ficció. (CAC)

Com veure la televisió? II Els informatius. (CAC)

Com veure la televisió? III La Publicitat. (CAC)

Cómo se hace una noticia en televisión. (JA)

Educació Audiovisual I. (FSCP)

Educació Audiovisual II. (FSCP)

Educació Audiovisual III. (FSCP)

Fem un spot. La publicitat. (GV)

Taller d'imatge I. (GC)

Taller d'imatge II. (GC)

Truc, el turc. (FSCP)

Formació de formadors

Altres mitjans de comunicació

Introducción a la lectura de la imagen. El cómic. (UNED)

Introducción a la lectura de la imagen. La fotografía. (UNED)

Introducción a la lectura de la imagen. La prensa. (UNED)

Altres nivells educatius

Altres mitjans de comunicació

Història i llenguatge del còmic. (PMAV)

Informació objectiva. (Persona societat II). (FSCP)

La premsa: com es fa un diari. (PMAV)

Vamos a hacer dibujos animados. (JA)

Vídeos sobre educació audiovisual

TÍTOL	TEMA	DIST	ANY	LL
Educació Audiovisual I	llenguatge	FSCP	1995	cat.
Educació Audiovisual II	aparells	FSCP	1995	cat.
Educació Audiovisual III	animació	FSCP	1996	cat.
Truc, el turc.	trucatges	FSCP	1992	cat.
Cent anys projectant cinema (1895-1995).	història del cinema	PMAV	1994	cat.
Col·lecció de cinema Tomàs Mallol.	aparells de cinema	PMAV	1994	cat.
La didàctica del vídeo.	didàctica, formació formadors	ICE-UB	1991	cat.
Introducción a la lectura de la imagen. El vídeo.	tecnologia, formació formadors	UNED	1996	cas.
Introducción a la lectura de la imagen. La imagen.	llenguatge, formació formadors	UNED	1987	cas.
Introducción a la lectura de la imagen. La imagen en movimiento.	tecnologia, formació formadors	UNED	1987	cas.
Introducción a la lectura de la imagen. La imagen sonora.	llenguatge del so, formació formadors	UNED	1990	cas.
Taller d'imatge I	imatge fixa	GC	1989	cat.
Taller d'imatge II	imatge moviment	GC	1989	cat.
Fem un spot. La publicitat.	publicitat	GV	1996	cat.
Cómo se hace una noticia en televisión.	televisió	JA	1995	cas.
¿Qué modelos sociales transmiten los medios de comunicación? (Educación en valores)	publicitat, formació formadors	OEI ICE-UB	1997	cas.
Com veure la televisió? I Relats de ficció	dramàtics	CAC	1998	cat.
Com veure la televisió? II Els informatius	informatius	CAC	1998	cat.
Com veure la televisió? III La publicitat	publicitat	CAC	1998	cat.

Vídeos sobre altres mitjans de comunicació

TÍTOL	TEMA	DIST	ANY	LL
Informació objectiva. (Persona societat II)	premsa	FSCP	1987	cat.
La premsa: com es fa un diari.	premsa	PMAV	1989	cat.
Història i llenguatge del còmic.	còmic	PMAV	1989	cat.
Introducción a la lectura de la imagen. El cómic.	còmic, formació formadors	UNED	1991	cas.
Introducción a la lectura de la imagen. La premsa.	premsa, formació formadors	UNED	1987	cas.
Introducción a la lectura de la imagen. La fotografía.	fotografia, formació formadors	UNED	1987	cas.
Vamos a hacer dibujos animados.	dibuixos animats	JA	1992	cat.

Distribució

CAC: Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

GC: Secretaria de Difusió Cultural. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

FSCP: Fundació Serveis de Cultura Popular.

GV: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Generalitat Valenciana.

ICE-UB: Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

JA: Conserjería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.

OEI: Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura.

PMAV: Programa Mitjans Audiovisuels. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Cat.

UNED: Universidad Nacional de Educación a Distancia.

Relació de videogrames

Cent anys projectant cinema 1895-1995. (1995)

Guió i realització: Xavier Ripoll. Productor: Ramon Sala. Producció executiva: Jordi Moral i Lluís Puig. Durada: 21' Nivell educatiu: Educació Secundària, Universitat, Adults. Producció: Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals. Barcelona.

"Història i evolució tecnològica dels diversos sistemes de projecció d'imatges en moviment, des de les ombres xineses fins a les pantalles gegants actuals. Dins el bloc de precinema, es mostra la llanterna màgica i els diferents enginys per tal de crear il·lusió de moviment. En el bloc del naixement del cinema, Edison i els Lumière enceten el període mut, on s'inclouen les primeres experiències sobre pantalles gegants. En el bloc del cinema sonor, les diverses tècniques de projecció espectacular dels anys 50/60 es presenten com a alternatives a l'aparició de la televisió. I en els anys 80/90 les pantalles gegants i les noves tècniques de visionament es complementen amb les de la imatge electrònica." (Catàleg de la Col·lecció de Vídeos Didàctics, 1994. Programa de Mitjans Audiovisuals. Departament d'Ensenyament).

Col·lecció de cinema Tomàs Mallol. (1994)

Guionista i productor: Ramon Sala. Realització: Xavier Ripoll, Ramon Sala i Tomàs Mallol. Producció executiva: Jordi Moral i Lluís Puig. Durada: 12'30". Nivell educatiu: Educació Secundària, Universitat. Producció: Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals. Barcelona.

"Aquesta col·lecció està considerada com una de les millors del món en la seva especialitat. Abasteix nombrosos procediments del precinema (artilugis orientals, ombres xineses, llanternes màgiques, enginys per tal de crear la il·lusió de moviment...) del cinema pròpiament (càmera/projector, Lumière, Pathé...), dels inicis de la fotografia (un laboratori de daguerreotip),

així com col·leccions d'aparells de cinema infantil, de cinema amateur i de Cine-Nic. Com a complement, aparells dels inicis de la reproducció musical." (Catàleg de la Col·lecció de Videos Didàctics, 1994. Programa de Mitjans Audiovisuals. Departament d'Ensenyament).

Com veure la televisió? Material didàctic per a infants i joves. (1998)

"L'obra *Com veure la TV? Material didàctic per a infants i joves* afronta el tema des de tres àmbits: els relats de ficció, els informatius i la publicitat. A cada àmbit se li dedica una cinta de vídeo i una guia didàctica. Es tracta, doncs, d'una obra complexa i sistematitzada, tot i que hi ha la possibilitat de treballar cada àmbit de manera independent." (Joan Ferrés, 1998. Guia didàctica *Com veure la televisió.*)

"Les tres cintes que componen aquesta col·lecció estan editades amb "retalls" o fragments de sèries, pel·lícules, espots o informatius extrets de diferents cadenes de televisió. Les guies que acompanyen aquestes cintes són molt completes, cada una té més de 120 pàgines, i inclouen propostes d'activitats adreçades a alumnes d'Educació Primària i Secundària." (Francesc-Josep Deó, 1998. Barcelona).

I Relats de ficció.

Nivell educatiu: Educació Primària i Secundària. Amb guia didàctica (Anna Solà, Marta Selva i Mercè Coll (Drac Màgic)). Coordinador: Joan Ferrés. Producció: Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

II Els informatius.

Nivell educatiu: Educació Secundària. Amb guia didàctica (Xavier Obach). Coordinador: Joan Ferrés. Producció: Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

III La publicitat.

Nivell educatiu: Educació Primària i Secundària. Amb guia didàctica (Joan Ferrés). Producció: Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona.

Cómo se hace una noticia en televisión. (1995)

Realització: Juan Armenteros i altres. Coordinació: Sebastián Medina. Colecció: "Materiales educativos" número 1. Junta de Andalucía. Delegación Provincial de Educación y Ciencia de Jaén.

"¿Cómo se genera una noticia en televisión? ¿qué mecanismos se ponen en marcha cuando ocurre un acontecimiento novedoso de actualidad? El equipo de redacción de Canal Sur TV de Jaén, junto con el Programa Prensa-Escuela de Jaén, coordinado por Sebastián Medina, presentan en este vídeo didáctico una sugerente propuesta para utilizar en el aula como instrumento de debate y acercamiento a la realidad televisiva, propiciando el interés y conocimiento de los lenguajes que emanan de los medios de comunicación. El vídeo, de impecable elaboración técnica, ha sido distribuido gratuitamente a todos los centros escolares de la provincia jienense a través de un acuerdo de colaboración con una entidad financiera." (José Ignacio Aguaded. *Comunicar. Revista de medios de comunicación y educación*, número 5, 1995. Huelva).

La didáctica del vídeo. (1991)

Guionista: Santiago Mallas. Realització: Olegario López. Producció: Josep Manuel Llop. Durada: 15'. Nivell educatiu: Formació del professorat. Produccions Audiovisuales. Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

"El videograma dona elements per a una correcta utilització del vídeo en els centres docents. Seguint els plantejaments del llibre *Video y enseñanza* (Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona, 1985) de Santiago Mallas, es treballen aspectes tècnics com per exemple: la mida de la pantalla, distàncies òptimes, congelació de la imatge, connexions, etc. I relaciona la qualitat de la imatge amb la quantitat d'informació, i aquesta amb el nivell d'aprenentatge.

Altres aspectes que aborda el videograma són l'organització de l'aula d'audiovisuals i la necessitat d'aplicar una didàctica sistematitzada quan s'utilitzen audiovisuals. Valora positivament la integració programàtica dels audiovisuals i planteja una metodologia per potenciar una acció motivadora del vídeo en l'aula." (Francesc-Josep Deó, 1998. Barcelona).

Educació Audiovisual I (1995)

01. *Expressar-se en video*. Durada: 19'. Nivell educatiu: a partir de 10 anys fins a la universitat. Radio-télévision Belge Francophone. Amb guia didàctica (Roger Llobet). Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"Iniciació a l'anàlisi de les imatges i consells per posar a la pràctica aquestes tècniques en la producció videogràfica a l'escola. Es presenten conceptes clau, com ara l'escala de plans, l'angle de càmera, les panoràmiques i el tràveling, i es mostra com a exemple una petita producció realitzada per alumnes d'uns dotze anys." (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

02. *Drop? Plot!* Durada: 10'. Nivell educatiu: a partir de 10 anys fins a la universitat. Amb guia didàctica (Roger Llobet). Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"Tot ens diu alguna cosa. Frase inicial que ens vol introduir en el món dels signes que aquest videograma intenta explorar: l'impacte efímer de les coses que ens envolten i percebem, els missatges ocults que la nostra cultura ens permet de descodificar, la manipulació dels signes produïda per l'expressió artística. Les paraules, els colors, les olors, les ombres, els sons contenen per a nosaltres significacions." (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

Educació Audiovisual II. (1995)

01. *Les eines de l'audiovisual*. Durada: 29'. Nivell educatiu: a partir de 10 anys fins a la universitat. Radio-télévision Belge Francophone. Amb guia didàctica (Roger Llobet). Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"S'expliquen les principals característiques dels aparells que es fan servir per realitzar i reproduir audiovisuals en suport vídeo i cinematogràfic. S'hi destaquen les diferències essencials entre ambdós sistemes pel que fa a la presa d'imatges i de so, la lectura/projecció, els formats, el muntatge,

l'edició, etc. Breus referències a innovacions com ara l'Imax i a la contribució de la informàtica (multimèdia, CD-Rom, etc.)." (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

02. *De la llanterna màgica al cinema*. Durada: 14'. Nivell educatiu: a partir de 10 anys fins a la universitat. Schweizerische Arbeitsgemeinschaft für den Unrerrichtsfilmm, Suïssa. Amb guia didàctica (Roger Llobet). Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"El fenomen de la persistència retinal es relaciona amb l'invent de diversos aparells que foren els precursors del cinematògraf, com ara la llanterna màgica, el taumàtrop, el cromàtrop, etc. Es presenten diferents experiències, fàcils de realitzar a l'aula, per il·lustrar-ne el funcionament." (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

Educació Audiovisual III. (1996)

01. *El arte del animador*. Durada: 24'. Nivell educatiu: a partir de 8 anys fins Escoles d'Arts i Oficis. National Film Board of Canada. Amb guia didàctica (Roger Llobet). Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"En cada una de les tres parts d'aquesta producció, un artista professional ensenya les tècniques d'animació que fa servir en les seves pel·lícules, així com els resultats aconseguits. La guia didàctica conté nombroses propostes d'animació per a realitzar a l'aula." (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

Fem un spot. La publicitat. (1996)

Guió i realització: Chari García. Postproducció: Videquip S.A. Sonorització: Sonoquip S.A. Durada: 12'. Nivell educatiu: Educació Secundària. Generalitat Valenciana. València.

"El videograma explica els antecedents històrics de la publicitat i la seva finalitat. Presenta el missatge publicitari com un mitjà de comunicació més. També explica quin és el procés de la

realització d'un espot: la fase de creació, el rodatge, la postproducció, el muntatge i la sonorització. En la part del rodatge ens presenta quines són les tasques i les funcions en el plató de les persones que participen en l'enregistrament d'un espot.

Finalment ens mostra els dos espots acabats de la campanya publicitària *En valencià, clar que sí!* de la Generalitat Valenciana." (Francesc-Josep Deó, 1998. Barcelona).

Història i llenguatge del còmic. (1989)

Professor: Romà Gubern. Durada: 30'. Nivell educatiu: Educació Secundària. Producció: Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals. Barcelona.

"A partir d'imatges de la iconoteca de Romà Gubern, s'estudia el llenguatge de la historieta. 1. Antecedents i orígens. 2. Historietes, cinema i dibuix. 3. Convencions lingüístiques. 4. Muntatge i dinàmica narrativa. Els objectius pedagògics són introduir d'una manera sistemàtica l'estudi de l'evolució del llenguatge fonamental a la història de la cultura de masses." (Catàleg de la Col·lecció de Videos Didàctics, 1994. Programa de Mitjans Audiovisuals. Departament d'Ensenyament).

"Versió en vídeo del llibre *El lenguaje del cómic*, de Romà Gubern. La concepció del videograma és totalment "llibresca", però és molt complet pel que fa a informació i anàlisi." (Roger Llobet, 1996. Guia didàctica. *Educació Audiovisual III*).

Introducción a la lectura de la imagen. El cómic. (1991)

Autor: M. Valdivia. Realitzador: M. Valdivia. Durada: 75' Nivell educatiu: Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"En su primera parte se abordan los entresijos del lenguaje del cómic y en la segunda parte se describen las diversas fases en el proceso de su realización. En la última, la lectura crítica de las historietas y las posibilidades formativas de los tebeos en el ámbito educativo." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Introducción a la lectura de la imagen. El vídeo. (1996)

Autor: R. Aparici, A. López. Realizador: A. López. Nivell educatiu: Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"Principios tecnológicos del vídeo: formación de la imagen. la señal de vídeo, la televisión en color, el magnetoscopio, la cámara, la cinta, cables y conexiones, la edición, el vídeo en la escuela." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Introducción a la lectura de la imagen. La prensa. (1987)

Autor: M. Alonso, G. Guzmán, M.J. Rivera. Realizador: G. Guzmán. Durada: 30'. Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"La elaboración de un periódico: entrada de noticias, composición e impresión, renovación informática. Análisis de la prensa. La prensa en la escuela." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Introducción a la lectura de la imagen. La fotografía. (1987)

Autor: J. Molina. Realizador: J. Molina. Durada: 39'. Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"Técnicas de fotografía: la cámara, objetivos, la emulsión, el laboratorio, la composición. Experiencias escolares." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen. (1987)

Autor: R. Aparici, A. García Matilla, M. Valdivia. Realizador: M. Valdivia. Durada: 57'. Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"Lengua audiovisual: imagen y realidad, signos básicos, encuadre, luz y color. Lectura de imágenes, explotación de los medios audiovisuales en el campo educativo." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen en movimiento. (1987)

Autor: M. Valdivia Realitzador: M. Valdivia. Durada: 107'. Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"Tecnología, proceso de producción y lenguaje del cine y del vídeo: la ilusión del movimiento. El cine de animación. Las imágenes de síntesis. El guión. El rodaje. La postproducción..." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Introducción a la lectura de la imagen. La imagen sonora. (1990)

Autor: B. Gómez. Realitzador: B. Gómez. Durada: 50'. Formació del professorat. Amb guia didàctica. UNED. Madrid.

"Lenguajes con componentes sonoros. Características físicas del sonido, parámetros técnicos y parámetros musicales. Equipos para la toma de sonido. El registro y la manipulación de la señal de audio. Manejo de los micrófonos según las condiciones acústicas. Síntesis electrónica. Doblaje. Mezclas. Usos del sonido en diferentes medios, con especial referencia al cine y vídeo." (Catálogo Audiovisuales 1996/97. Universidad Nacional de Educación a Distancia).

Informació objectiva. (1987)

Dins *Persona i Societat II*. Durada: 15' Institut für Film und Bild in Wissenschaft und Unterricht, Alemanya. Amb guia didàctica. Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"En una gran ciutat s'esdevé una manifestació seguida d'aldarulls. Un periodista gràfic cobreix la

notícia. A la redacció del seu diari s'estudia com cal donar-la, on s'ha de col·locar i les raons de la seva decisió. A la fi de la cinta es pot comparar la versió de dos diaris i la del reportatge que és la mateixa cinta. La pregunta és "Com és d'objectiva la informació objectiva?" (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

La premsa: com es fa un diari. (1989)

Coordinació general: Antoni Mercader. Professors: Francesc Sagués, Miquel Asensio, Joan Lluís Tous, Gonçal Vinagre. Equip tècnic: Videografia. Nivell educatiu: Educació Secundària Obligatòria. Producció: Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Audiovisuals. Barcelona.

"Es ressegueix el procés que permet que la informació quotidiana arribi als ciutadans a través de la premsa escrita. Funcionament intern de l'edició d'un diari." (Catàleg de la Col·lecció de Vídeos Didàctics, 1994. Programa de Mitjans Audiovisuals. Departament d'Ensenyament).

¿Qué modelos sociales transmiten los medios de comunicación? (1996)

Dins la col·lecció *Educación en valores*. Assessors: Joan Ferrés. Guionista: Maria Guixé. Realització: Agustí Coromines. Durada: 15'. Amb guia didàctica (Maria Rosa Buxarrais i Magdalena Lizano). Producció: Organización de Estados Iberoamericanos (OEI), Televisión Educativa Iberoamericana, Ministerio de Educación y Cultura i Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

"Se trata de analizar los modelos sociales que se presentan a través de los medios de comunicación social, enfatizando los valores subyacentes. Se plantea el problema de la sociedad de consumo, la identificación de mensajes sesgados, la presentación de modelos contrarios a los éticamente deseables, etc. Finalmente, se transmite la idea de ver críticamente la televisión y favorecer el pensamiento crítico". (Guia didàctica, 1997. *Educación en valores*).

Taller d'imatge I i II. (1989)

Guió i realització: Ramon Rull i Anna Solà. Dos videocassetes. Durada: 2 x 60'. Producció: Drac Màgic, TV3 i el Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Cinta II: - *La reproducció del moviment.* - *Els moviments de la càmera.* - *Com es fa un film.* - *El muntatge i l'espai.* - *El muntatge i el temps.*

"Els programes del taller d'imatges estan realitzats sota dos criteris generals: per un lloc mostrar tots els mitjans que utilitzen la imatge com a suport d'expressió: la pintura, la fotografia, el còmic, el cinema i la televisió. i veure quina és la manera com cada un d'aquests mitjans utilitza la imatge o fins i tot com reproduceix la imatge dels objectes que hi són representats. El segon criteri és el que la imatge ha estat utilitzada per l'home sobretot per reproduir els objectes que l'envolten, o bé els animals, fins i tot les pròpies persones, però també ha estat utilitzada per expressar idees mitjançant ja sigui l'abstracció o la simbolització de certs objectes.

Aquests programes han estat pensats per que puguin ser utilitzats per les escoles, i per tant s'ha tingut en compte que cada un dels programes pugui ser suggeridor de propostes de treball." (Catàleg de videos, 1997. Centre de Recursos Pedagògics (CRP). Ciutat Vella. Barcelona.)

Truc, el Turc. (1992)

01. *Trucades de rodatge.* Durada: 14'. Nivell educatiu: EP, ESO, a partir de 9 anys. Amb guia didàctica. Televisió de Catalunya i Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"El maquillatge bàsic: naturalisme, normalitat. Les caracteritzacions: vells, calbs, lletjos, etc. Les ferides, sang, etc. Decoració: relacions de volum irreal, realitats d'accés difícil o impossible. Normalitat, realisme. Verticalitat irreal. Efectes atmosfèrics: pluja, neu llamps, boira, fum. Pirotècnia: explosions, trets, foc. Maquetes: modelisme, màquines. Titelles: manuals, mecànics, electrònics. Dobles d'acció: especialistes, maniquins. Disfresses de monstres i robots." (Catàleg de videos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

02. *Sobreimpressions.* Durada: 13'. Nivell educatiu: EP, ESO, a partir de 9 anys. Televisió de Catalunya i Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"Sobreimpressions. Relacions de volum irreal. Sistema de sobreimpressió electrònica: cromakey. L'home del temps. Volar, anar en cotxe. Sistemes de sobreimpressió clàssics: retroprojectió, projectió frontal, vidres pintats. Maquetes més sobreimpressió. Semiencaïnats d'imatges (ús merament expressiu). Imatge partida: bessons. Animació: aparicions i desaparicions. Animació d'objectes. Dibuxos animats. Animàtica. Dibux animat més sobreimpressió. Dibuxos al món dels humans. Persones al món dels dibuxos. Muntatge: selecció i combinació definitiva de les imatges. Trucatge per a la manipulació del temps i de l'espai visible. Marxa enrere, inversió del moviment. Acceleracions i ralents. (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

03. *Edició i sonorització*. Durada: 14'. Nivell educatiu: EP, ESO, a partir de 9 anys. Televisió de Catalunya i Fundació Serveis de Cultura Popular. Barcelona.

"Sonorització. Necessitat del so. So directe. Doblatge en estudi. Efectes sonors: clàssics, per manipulació; de llibreria, enregistrats i comercialitzats; per manipulació electrònica i digital: teclat Sampler. Equalitzacions, reverberacions i altres manipulacions de la veu. Doblatge de films estrangers. Música: recerca de dramatisme, play back musical." (Catàleg de vídeos educatius, 1997. Fundació Serveis de Cultura Popular).

Vamos a hacer dibujos animados. (1992)

"Modulos Didácticos 4". Conserjería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía. Sevilla.

"Experiència pràctica. Es tracta d'un conjunt d'un llibre i dos vídeos: un que presenta els vídeos d'animació realitzats pels alumnes de Primària i un altre que és un documental que en recull el procés d'elaboració. Explica, també, de forma senzilla, com fer dibuxos animats amb ordinador." (Roger Llobet, 1996. Guia didàctica. *Educació Audiovisual III*, Barcelona).

Catàlegs consultats

Catàleg de vídeos. (1997)

Centre de Recursos Pedagògics (CRP). Ciutat Vella. Barcelona.

Catàleg de vídeos educatius. (1997)

Fundació Serveis de Cultura Popular.

Publicacions. (1998)

Institut de Ciències de l'Educació. Divisió Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

Catàleg de la Col·lecció de Vídeos Didàctics. (1994)

Programa de Mitjans Audiovisuals. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.

Catàleg del Fons Videogràfic. (1992)

Secretaria de Difusió Cultural. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

Catàleg de vídeos. (1995)

Servei d'Audiovisuals. Institut de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona.

Material Audiovisual. (1993-1994)

Torrens Casals. Exclusives Escolars S.A.

Catálogo Audiovisuales. (1996-1997)

Universidad Nacional de Educación a Distancia.

ANNEX III

TELEVISIONS LOCALS

- 1.- TV AITONA
- 2.- TVA-TV ALCANAR
- 3.- TV DE L'AMETLLA DE MAR
- 4.- VISIÓ 3 TV DELTA (AMPOSTA)
- 5.- TV ARGENTONA
- 6.- TV ARTÉS
- 7.- VÍDEO ASCÓ TV
- 8.- TV DE BADALONA CANAL 51
- 9.- CANAL 61 TV BARCELONA (ÒMNIVUM CULTURAL)
- 10.- BTV (BARCELONA)
- 11.- GRÀCIA TV (BARCELONA)
- 12.- HORTA-GUINARDO TV (BARCELONA)
- 13.- NOU BARRIS TV (BARCELONA)
- 14.- RÀDIO CLOT-TV (BARCELONA)
- 15.- TV CIUTAT VELLA (BARCELONA)
- 16.- TVL EIXAMPLE (BARCELONA)
- 17.- TV LES CORTS (BARCELONA)
- 18.- TV SANT ANDREU (BARCELONA)
- 19.- TV SANTS-MONTJUÏC (BARCELONA)
- 20.- TV SARRIA-SANT GERVASI (BARCELONA)
- 21.- TV DE BERGA
- 22.- TV COMARCAL DEL BERGUEDA
- 23.- CANAL4 BERGA TV
- 24.- TV BLANES
- 25.- TV BREDÀ
- 26.- TV CABRILS
- 27.- CADAQUÈS TV
- 28.- TV CALAF
- 29.- TV CALDES C54 (CALDES DE MONTBUÏ)

- 30.- CALELLA TV
- 31.- TELEVISIÓ CARDEDEU RTVC
- 32.- CASTELLBISBAL TV CANAL 29
- 33.- TV DE CASTELLDEFELS CANAL 29
- 34.- TV CASTELLÓ D'EMPÚRIES
- 35.- TV CENTELLES
- 36.- ESPLUGUES TELEVISIÓ
- 37.- TV FALSET
- 38.- TV FIGUERES
- 39.- ALTERNATIVA TV
- 40.- TV DE GIRONA
- 41.- TV GODALL
- 42.- GRANOLLERS TV
- 43.- TELEVISIÓ DE L'HOSPITALET
- 44.- TV IGUALADA
- 45.- ANOIA TV
- 46.- TV LA PALMA (LA PALMA DE CERVELLÓ)
- 47.- CABLEVISIÓ 31 (LA SÈNIA)
- 48.- PARDINYES TV (LLEIDA)
- 49.- RTV LLINARS
- 50.- TV LLORET CANAL 8
- 51.- TV MAÇANET
- 52.- TVM-TELEVISIÓ DE MALGRAT
- 53.- CANAL SE7 (MANRESA)
- 54.- TV MANRESA
- 55.- CANAL BAGES
- 56.- MATADEPERA TELEVISIÓ
- 57.- TVM-TELEVISIÓ DE MATARÓ
- 58.- CANAL LOCAL TV MEDIONA
- 59.- CANAL VERD (MOLINS DE REI)
- 60.- TV EL PLA (MOLLERUSSA)

- 61.- TV MOLLET
- 62.- CANAL CENT MOLLET-SANT FOST
- 63.- TV CONCA DE BARBERÀ (MONTBLANC) -No emeten-
- 64.- TV MASSOS (MÓRA LA NOVA)
- 65.- MURA RTV
- 66.- CANAL "N" NAVÀS
- 67.- TV OLESA DE MONTSERRAT
- 68.- TV OLOT
- 69.- PAÛLS TV
- 70.- TVP PINEDA DE MAR
- 71.- TV PREMIÀ
- 72.- TV REUS
- 73.- TELEVISIÓ DEL RIPOLLÈS
- 74.- L'OM TELEVISIÓ (RIUDOMS)
- 75.- CANAL 21 TERRES DE L'EBRE (ROQUETES)
- 76.- TV ROSES
- 77.- TV RUBÍ CANAL 10
- 78.- TV COSTA BRAVA (S'AGARÓ)
- 79.- CANAL 50 SABADELL
- 80.- TV AMISTAD (SABADELL)
- 81.- TVLL-TV DE LLAVANERES (SANT ANDREU DE LLAVANERES)
- 82.- TVL ATENEU SANTBOIÀ (SANT BOI DE LLOBREGAT) -No emeten-
- 83.- RÀPITA TV (SANT CARLES DE LA RÀPITA)
- 84.- TELE SESROVIRE TV 10 (SANT ESTEVE SESROVIRE)
- 85.- TVH-TV HILANYENCA (SANT HILARI DE SACALM)
- 86.- TVR-TELEVISIÓ DE RIBES (SANT PERE DE RIBES)
- 87.- TV SANT PERE DE TORELLÓ
- 88.- TV SANT SADURNÍ
- 89.- CANAL SET TV (SANTA EULÀLIA DE RONÇANA)
- 90.- GRAMENET TV (SANTA COLOMA DE GRAMENET) -No emeten-
- 91.- TELE IDEA (SEGUR DE CALAFELL) -No emeten-

- 92.- TV DE LA SELVA (SELVA DEL CAMP)
- 93.- TELE FOT TV DE SITGES
- 94.- TV 20 TERRASSA
- 95.- TERRASSA TV DEL VALLÈS
- 96.- CANAL 31 TORTOSA TV
- 97.- TVT – LA PRIMERA (TOSSA DE MAR)
- 98.- TV TOSSA (TOSSA DE MAR)
- 99.- TV ULLDECONA
- 100.- TV VALLIRANA
- 101.- TV L'HOSPITALET DE L'INFANT (VANDELLÓS)
- 102.- EL VENDRELL TV
- 103.- TVO–TV D'OSONA
- 104.- CANAL 50 (VILADECANS) -No emeten-
- 105.- VILAFRANCA TV (VILAFRANCA DEL PENEDEÈS)
- 106.- TV VILANOVA (VILANOVA DEL CAMÍ)
- 107.- CANAL BLAU TV (VILANOVA I LA GELTRÚ)
- 108.- TV VILASSAR

ANNEX IV

TALLER DE TELEVISIÓ

TV Sants/Montjuïc/Les Corts

INTRODUCCIÓ

Amb aquesta visita es pretén mostrar als escolars les diverses àrees d'una televisió. Per a tal fi, es disposa d'unes instal·lacions de televisió bàsiques, amb els corresponents departaments tècnics, perquè els alumnes vegin i puguin gaudir d'ells.

Tot i que el temps de la visita és limitat (2 hores) és suficient per realitzar (si prèviament està preparat) un noticiari, una entrevista, un col·loqui o una petita paròdia teatral. Aquestes tasques, acompanyades de les explicacions d'un monitor faran que els alumnes obtinguin una àmplia visió del que és el món interior d'una emissora de televisió.

CONFIGURACIONS DELS MITJANS TÈCNICS

Es disposa d'un estudi de televisió amb plató per a la gravació d'imatge i so i una cabina de realització per a obtenir i dirigir les mescles d'imatge i so.

També es disposa d'un equip portàtil per realitzar els enregistraments del subgrup ENG – Electronic News Gathering (Preses ^{de} electrònica de notícies al carrer).

Una sala de muntatge per a confeccionar l'edició del reportatge del subgrup ENG amb la possibilitat de sonoritzar-lo amb locució i música.

Un espai pel grafisme per a dissenyar amb l'ajut d'un ordinador.

A continuació es descriuen les configuracions bàsiques de cadascun d'aquests elements.

PLATÓ

L'esquema plató presenta la configuració simplificada dels mitjans tècnics per l'emissió del "NT" –Noticiari Televisiu- en directe.

- Es disposa de 3 càmeres industrials amb:
  - tres peus
  - visor
- 1 monitor de vídeo per al visionat dels locutors
- 3 micròfons per als locutors
- equip d'il·luminació.

CABINA DE REALITZACIÓ

L'esquema de realització mostra la configuració elemental per al control i realització en directe del "NT".

- 3 monitors de vídeo per a les 3 càmeres de plató.
- 2 monitors de vídeo per al visionat del magnetoscopi reproductor (imatge gravada) que es troba a la sala d'edició.
- 1 taula de mescles de vídeo. Els senyals de vídeo de les 3 càmeres del plató, les imatges gravades del magnetoscopi reproductor, així com les imatges generades a partir de l'ordinador, entren a la taula de mescles on es poden mesclar i seleccionar.
- 1 monitor per visionar una mescla prèvia de vídeo.
- 1 monitor de vídeo per visionar la realització definitiva del "NT".
- 1 taula de so. Mescla i selecciona les fonts de so que provenen dels 3 micròfons del plató i d'altres fonts sonores com ara el plat, la platina i els magnetoscopis.

SALA D'EDICIÓ I SONORITZACIÓ

S'entén per edició el procés de gravació de qualsevol succés escollint les imatges i els sons que interessin per elaborar una història. La taula d'edició permet de forma precisa el pas de les imatges seleccionades en el magnetoscopi lector al magnetoscopi gravador.

En l'esquema d'edició i sonorització, es presenta la configuració dels mitjans tècnics per editar, així com per a sonoritzar (gravar veu més música) amb una sincronia amb la imatge vídeo.

- 2 monitors de vídeo
  - . 1 per al visionat de les imatges del magnetoscopi.
  - . 1 per al visionat de les imatges editades en el magnetoscopi gravador.
- 2 magnetoscopis.
  - . 1 magnetoscopi Lector.
  - . 1 magnetoscopi Gravador.
- 1 taula d'edició. Permet editar vídeo i àudio simultàniament o independentment.
- 1 taula de mescles de so. Permet barrejar els senyals provinents d'un micròfon, platina o plat. Aquesta barreja pot ser utilitzada per sonoritzar les imatges editades.

ENG

(Electronic News Gadering)

La configuració tècnica de l'equip ENG consisteix en una càmera-magnetoscopi (camascopi) que permet l'enregistrament d'un reportatge o entrevista (interior o exterior).

Càmera de vídeo format S-VHS amb:

- Magnetoscopi gravador incorporat
- Micròfon
- Visor electrònic, el qual permet el visionat de les imatges durant l'enregistrament i la seva revisió.

TASQUES DE PREPARACIÓ A L'ESCOLA

Els alumnes han d'elaborar els continguts del programa. A continuació es detallen els trets fonamentals pel que fa als condicionants i la preparació de l'activitat, i es descriu el material que es pot aportar des de l'escola.

Grafisme

Condicionants: Disposaran de 30 minuts per elaborar l'encapçalament, rètols, els crèdits...

Preparació: Redacció dels textos a elaborar per ordinador.

Material: Gràfics, fotografies, dibuixos, imatges de vídeo...

Discs, cassettes per a introduir música...

Locució-redacció

Condicionants: El temps de durada de la locució de continuïtat (Presentació del "NT", locució de les notícies, entrevistes, presentació del reportatge de l'ENG, presentació del col·loqui, acomiadament), és aproximadament de 10 minuts.

Preparació: Redacció i assaig de la locució del text.

Material: Gràfics, fotografies, dibuixos per a utilitzar en el "NT".

Col·loqui-entrevistes

Condicionants: El col·loqui i entrevista es realitzarà en el plató de l'estudi. La durada aproximada

és de 10 minuts.

Preparació: Els alumnes que intervinguin com a participants del col·loqui han d'escollir i elaborar el tema.

Material: Material gràfic, fotografia... de suport al tema elaborat.

Representació-dramàtic

Condicionants: La representació es desenvoluparà en el plató de l'estudi i es compta amb un espai reduït. L'atrezzo de què es disposa en el plató és senzill: taules, cadires, mampares... La durada de la representació serà aproximadament de 10 minuts.

Preparació: Assajos de la representació. Seria convenient que els alumnes confeccionessin el guió àudio-visual de la representació.

Material: Objectes de fàcil ús i col·locació per a la decoració del plató. Maquillatge i vestuari.

ENG (Presa electrònica de notícies al carrer)

Condicionants: Els enregistraments del reportatge, entrevista... es duran a terme en l'interior dels estudis (30 minuts). El temps de durada del reportatge se situa al voltant dels 5 minuts.

Preparació: Els continguts, la redacció i assaig de la locució del text.

Material: Material gràfic, fotografies... de suport al tema elaborat.

ANNEX V

CINTA A

Possibilitats educatives de la televisió

Campanyes i programes de televisió.

0 00' 00" - Barres.

0 00' 30" - Campanya: TVE para todos los públicos.

0 01' 30" - Ensenyar a veure la TV (notícia).
Onoff. (fragment). Canal 33. 28/3/97.

0 02' 45" - Campanya: ¿Sabes ver televisión?
TV5 i UNESCO. 1998. (4 espots de 30").

0 05' 10" - La guerra del Golf.
Onoff. Canal 33. 16/1/98.

0 30' 30" - Pierre Bourdieu. Crítica a la televisió.
Música per a camaleons. Canal 33. 2/11/98.

1 01' 00" - Maruja Torres. Entre Haití i Marbella.
Música per a camaleons. Canal 33. 7/11/97.

1 32' 00" - La programació infantil a la TV.
(la nit). *Barcelona Debat*. BTV. 3/12/1998.

0 00' 30" - Campaña: TVE para todos los públicos.

Si tu mejor amigo ya no quiere estar contigo, ¿no será que ves demasiado la televisión?

TVE

Para todos los públicos.

0 01' 30" - Ensenyar a veure la TV (notícia).

Onoff. (fragment). Canal 33. 28/3/97.

Ensenyar a veure la TV

El grup de comunicació italià Mediaset, propietari de les cadenes de televisió Canale 5, Italia 1 i Retequattro, ha començat una campanya informativa adreçada als infants titulada *Saps veure la televisió?*. Amb aquesta pregunta, Mediaset vol educar a l'audiència infantil i ajudar-la a distingir entre realitat i ficció. *La televisió és la televisió i la vida és la vida*, és un altre dels eslògans utilitzats en la campanya que, amb una sèrie de produccions animades, explica als més petits que la violència i els estereotips sexuals i culturals que veiem sovint a la televisió estan allunyats de la vida quotidiana. La falsa pallissa que Shwartzeneguer dona als seus companys al film *Desafiament Total* és un dels exemples més gràfics de la campanya *Saps veure la televisió?*.

La campanya es complementa amb un nou sistema de senyalització dels programes de ficció que apareix des de fa pocs dies a les tres cadenes italianes. Els tres colors del semàfor ens diuen quins programes són aptes pel consum infantil; els que cal veure acompanyat; o els que només són pel públic adult.

0 02' 45" - Campaña: ¿Sabes ver televisión?

TV5 i UNESCO. 1998. (4 spots de 30").

¿Sabes ver televisión?

- ¡Eh, eh, eh! No confundamos, alguna vez en televisión la violencia puede parecer la única solución. Pero en realidad, quien usa la violencia no es un héroe, ¿de acuerdo?

¡Recuerda! La televisión es la televisión, la vida es la vida.

Para ver mejor la TV.

UNESCO. Tele 5.

¿Sabes ver televisión?

- ¡Ei, chicos! Calma. En una película hace gracia, pero en la realidad es otra cosa. Una broma así puede acabar muy mal.

La televisión es la televisión, la vida es la vida.

Para ver mejor la TV.

UNESCO. Tele 5.

¿Sabes ver televisión?

Alguna vez, cuando estás viendo la televisión, puedes llegar a pensar que un hombre siempre tiene que ser fuerte y musculoso. O rico, riquísimo. Y que una mujer deba parecerse a una *top model*. Por fortuna no es así.

¡Recuerda! La televisión es la televisión, la vida es la vida.

Para ver mejor la TV.

UNESCO. Tele 5.

¿Sabes ver televisión?

Ver la televisión solo puede ser divertido. Pero también puedes llevarte una sorpresa.

- ¿Quieres un consejo?

Ver la televisión con personas mayores es mucho mejor.

Para ver mejor la TV.

UNESCO. Tele 5.

0 05' 10" - La guerra del Golf.

Onoff. Canal 33. 16/1/98.

"La CNN està treballant per fer-vos arribar una cobertura de la guerra tan completa com és possible. Cal tenir en compte que s'han imposat diverses restriccions pel què fa al l'accés a la informació i als escenaris de la guerra. L'Irak, Israel i l'Aràbia Saudita han imposat limitacions sobre les nostres activitats de cobertura de la guerra en els seus països. L'exèrcit dels Estats Units i l'exèrcit Britànic també estan limitant certes informacions i fonts informatives. Les autoritats implicades creuen que aquestes restriccions són necessàries per raons de seguretat. La CNN respecta aquestes directrius i us informarà quan un dels reportatges que veieu quedi afectat."

Censura, desinformació, manipulació, són paraules que molt sovint s'han aplicat a la cobertura informativa de la guerra del Golf. Un conflicte armat diferent dels anteriors per un fet molt evident: el seu caire mediàtic. La Guerra del Golf no hauria estat igual sense el gran protagonisme que van hi tenir els mitjans de comunicació.

Fa set anys, milions d'espectadors d'arreu del món es llevaven amb les notícies que arribaven del Golf Pèrsic. El comandament aliat havia començat l'ofensiva contra Bagdad. El president de l'Iraq, Sadam Hussein, havia conduït el seu país a la Guerra plantant cara al bloqueig occidental i a l'amenaça de les Nacions Unides d'utilitzar la força si no retirava les tropes de Kuwait, país que l'Iraq havia envaït mesos enrera.

Televisions, ràdios i diaris de tot el món van fer un seguiment exhaustiu del conflicte. La Guerra del Golf va envair també els mitjans de comunicació com mai no ho havia fet qualsevol altra guerra. Però, va ser una guerra en directe o en diferit? Quin va ser el paper de la CNN? Com treballaven els periodistes enviats al conflicte? Quines van ser les estratègies de desinformació dels dos bàndols?

Guerra del Golf: La guerra en directe?

Albert Chillón. Professor Ciències de la Comunicació. UAB.

- "Primer, és fals que sigui una guerra en directe, la Guerra del Golf va ser una guerra totalment

diferida. Guerra en directe va ser, per exemple, la de Vietnam i el Pentàgon va prendre bona nota que més valia no donar imatges en directe per no produir la protesta social que tots coneixem en relació a Vietnam. La Guerra del Golf va ser fonamentalment diferida i preparada. És una guerra amb una posada en escena molt abstracta, molt freda, convertida en un espectacle plaent, vistós, on tots recordarem les càmeres instal·lades al morro dels avions, amb aquella veu del pilot retransmetent a les llars: "sembla un arbre de Nadal", referint-se a Bagdad. El drama humà, el patiment humà va ser sostret, i es va oferir a canvi un espectacle, diguem-ne, una mena d'espectacle, una guerra d'escacs on s'informava de l'avanç de les posicions, però no s'informava de les conseqüències humanes del drama que s'estava produint. Es va saber tres mesos després de la guerra que van morir tres-cents mil iraquians al desert, d'això no se'n va saber res en el moment de la transmissió de la guerra."

Després de la guerra del Vietnam, els Estats Units havien après la lliçó. En aquella ocasió, les imatges de la tragèdia van servir per conscienciar l'opinió pública en contra de la intervenció americana en el conflicte.

Una de les estratègies per controlar la informació i les imatges de la guerra del Golf va ser allunyar els periodistes del front.

Santiago Ramentol. Professor Ciències de la Comunicació. UAB.

- "L'altra qüestió és que també, els propis militars nord-americans, tenint en compte l'experiència del Vietnam on pràcticament tots els periodistes van anar a l'avantguarda a enregistrar imatges, doncs, van definir molt clarament quins eren els papers dels periodistes; i només unes persones que tenien molt suport per part de l'exèrcit nord-americà, havien estat traslladats o eren traslladats al lloc que ells deien el front, que en realitat tampoc era el front, perquè el front era Bagdad, el front eren els vaixells que, a centenars o milers de quilòmetres, tiraven missils intel·ligents, etc. És a dir, el front queda molt diluït. Perquè, en el fons, vostès recordaran que en el moment en què comença a avançar l'exèrcit, la guerra ja està guanyada. Però amb tot i això, malgrat tot això, al front només hi van uns periodistes molt seleccionats. Els altres, doncs, es queden retinguts en els seus hotels d'Àrabia Saudita i allà han de fer una informació i omplir els telenotícies sense tenir massa elements ni massa documentació amb què omplir."

Àngels Barceló. Enviada especial TVC.

- "La idea és anar a Bagdad, amb una escala prèvia a Amman, que és on has d'aconseguir el visat per entrar a Bagdad, no? Aleshores arribem allà amb la idea d'estar-hi uns quants dies, sabem que era una mica lent, la cosa, però, vaja, pensàvem que amb tres o quatre dies... La sorpresa és que arribem allà i el visat no només l'esperàvem nosaltres, sinó que l'esperava tot el món mundial, no? Estaven totes les cadenes de televisió, ràdios, diaris, tothom estava allà l'espera d'un visat, no? Aleshores jo vaig estar un mes esperant un visat i vaig tornar cap a Barcelona sense haver aconseguit mai entrar a Bagdad."

Toni Aragonès. Enviat especial Catalunya Ràdio.

- "En aquesta guerra en concret el que es va fer, com que va ser una guerra molt mediatitzada i molt controlada pels governs que hi estaven implicats, i sobretot pel govern nord-americà, doncs, ells van crear un *pool* de periodistes, no?, que van triar entre els mitjans de comunicació més importants del món. Llavors aquest *pool* de periodistes eren, en principi, els que estaven autoritzats per estar a primera línia de foc, que no era ben bé primera línia de foc, però bé, eren els que estaven més aprop d'on es produïa la notícia, o d'on hi havia la Tempesta del Desert, que era la guerra pròpiament dita, no?. Llavors aquest *pool* de periodistes, de grans cadenes de televisió, de grans agències de premsa, eren els encarregats de passar la informació a la resta de mitjans de comunicació que estàvem a la zona."

Josep Lluís Gómez Mompert. Professor de Ciències de la Comunicació. UAB.

- "La guerra del Golf Pèrsic representa un punt d'inflexió en la història del periodisme, entre altres raons, perquè va ser presentada com una superproducció de Hollywood; perquè va ser anunciada com un guió dramàtic que, finalment s'havia de complir, per tant s'havia de forçar les notícies perquè s'ajustessin al guió previ; perquè, d'alguna manera, ja se sabia qui havien de ser els guanyadors, òbviament els bons de la pel·lícula, si es permet, allò, en fi, el comentari... I, per descomptat, també perquè s'anunciava i es promocionava una nova tecnologia que era la que podia utilitzar preferentment en aquell moment la televisió mundial, la CNN, i que això va donar uns resultats bastant importants."

A més de permetre que només un reduït grup de periodistes anés al front, els dos bàndols implicats

en la guerra del golf, van exercir la censura per tal de controlar la informació al màxim. Però el dispositiu censorador era molt diferent en una banda i a l'altra de la línia de guerra.

Àngela Rodicio. Enviada especial TVE.

- "Una guerra sin censura nunca es una guerra, no? Entonces, yo creo que hubiera preferido, y he preferido, estar en Bagdad y cubrirlo desde Bagdad con todos los inconvenientes que eso tiene, a estar con los aliados, porque es una forma diferente de censura. Quiero decir que tú estás con los aliados, en Arabia Saudita, tienes un briefing todas las mañanas a las 11.30, y allí ellos te dicen lo que quieren que tú sepas. Nosotros en Irak la censura era como muchísimo más primitiva, hasta era un poco, pues no sé, de cachondeo, no? Yo recuerdo que teníamos allí una especie de guías espías, que nos ponían a cada equipo para controlarnos un poco, pero era muy relajado. Quiero decir que, en mi caso, yo tenía una persona que hablaba perfectamente español, que era profesor de literatura, y que recuerdo que cuando, por ejemplo, Sadam Hussein hablaba por la radio y hacía sus famosos discursos de dos o tres horas, había veces que yo le decía: "Oye..." se iba su voz, no? De vez en cuando no le oían, no? Y yo le decía: "Oye, ¿Pero qué pasa? ¿Por qué no se oye ahora?" Y él me decía: "Es que ha pillado un bache". Bueno, pues yo, después de la guerra me he enterado que este hombre, Sadam Hussein, se pasó toda la guerra en una especie de roulotte lujosísima, pero siendo un objetivo móvil para no ser objeto de ataques si se quedaba solamente en un sitio, no?"

L'enviada especial de Televisió Espanyola al Golf Pèrsic, Àngela Rodicio, va ser de les poques periodistes que va poder quedar-se a Bagdad després de l'atac aliat. Els bombardejos i l'hermetisme de les autoritats iraquianes no facilitava la feina dels enviats especials. A més, Bagdad patia constantment tallades del fluït elèctric. Veure la cadena americana CNN quedava descartat com a font d'informació, l'única alternativa era la ràdio.

Àngela Rodicio. Enviada especial TVE.

- "Yo ya había ido a Bagdad, pero trabajando para un periódico, en el año 88. Es decir que yo ya me conocía un poco el país y bastante a la gente, ¿no?. Digamos que en aquel momento, cuando no había luz, no podíamos ver la televisión, y estaba prohibido meter radios de onda corta en Irak porque decían que podían interferir con las frecuencias de las informaciones militares de ellos, ¿no? Pero yo camuflé una radio de onda corta, en una especie de abrigo beduino, que yo me había

comprado en Aman un poco de cachondeo, pues había abierto el forro por abajo, estaba forrado de piel de cabra, o una cosa de estas, y ahí metí mi radio."

La immediatesa era la consigna de tots els mitjans de comunicació. La cobertura contínua de la CNN obligava a la resta de televisions i ràdios a no baixar la guàrdia. La mateixa CNN, en molts moments, passava cròniques telefòniques del conflicte perquè no en tenia imatges. És potser el que alguns anomenen la ràdio en colors?

Toni Aragonès. Enviat especial Catalunya Ràdio.

- "Si bé és cert que la CNN, en aquest cas, arribava sovint abans que la ràdio, també és cert que moltes vegades feia ràdio i no feia televisió, perquè moltes vegades eren cròniques telefòniques de corresponsal sense imatge, amb un plano fix d'un mapa de la zona i res més, no? En el cas de la immediatesa és cert, no? Recordo una anècdota d'un company d'una altra emissora de ràdio que, en una conferència de premsa del Rei Hussein de Jordània, va fer una pregunta i quan es va acabar la roda de premsa va sortir corrents, va agafar un taxi, se'n va anar cap a l'hotel, va trucar i va dir: "ei!, que us passo una pregunta que li he fet al Rei Hussein", i li van respondre: "Tranquil, fa mitja hora que l'hem emesa perquè hem emès en directe la roda de premsa de la CNN."

Josep Lluís Gómez Mompert, professor de Ciències de la Comunicació. UAB.

- "Es va produir una paradoxa importantíssima: tot i que semblava que la tecnologia del directe de la CNN havia de ser la gran exclusiva, la gran primícia informativa mundial, no va ser en absolut aquesta, sinó, justament, l'única, si és que hi va haver alguna primícia, alguna exclusiva periodística, la van donar els vídeos militars del comandament nord-americà, que són els que van aconseguir, a través d'unes filmacions més aprop, més acostades al que són les Guerres de les Galàxies del cinema, o els videojocs dels nens, els que en definitiva produïen el producte que va ser consumit per la gran majoria."

Àngels Barceló. Enviada especial TVC.

- "Quan estava aquí, la primera nit que Sadam Hussein va bombardejar Israel, els famosos escuts, el meu marit estava a Israel, no? Jo aquell dia, vaig posar, vaig arribar a casa, era una matinada –aquí a Barcelona, eh?- vaig posar la tele, connecten amb la CNN, -em sembla que era Televisió

Espanyola- connecta amb la CNN, i els seus periodistes surten amb màscares antigàs, donant la informació amb màscares antigàs, un dient-li a l'altre: "Però posa-te-la! Posa-te-la! Que ens estan bombardejant!", jo tenia el meu marit allà, jo estava absolutament esgarriada. Vaig pensar "Però, què està passant!?" Al cap de deu minuts em va trucar el meu marit des de l'hotel dient: "Sí, ens estan bombardejant, però no fan falta ni les màscares antigàs. Això que estàs veient a la tele és una representació. És una representació del què està passant." I realment era així."

Santiago Ramentol. Professor Ciències de la Comunicació. UAB.

- "Algun dels problemes que planteja la guerra tecnològica és que els periodistes que segueixen aquestes guerres són els periodistes de la guerra clàssica, de la guerra convencional del moviment de tropes. Però en la guerra tecnològica el moviment de tropes és el final de la història. La guerra està guanyada abans per unes armes molt sofisticades, unes armes dites intel·ligents, en que s'aprofiten, doncs, els grans avançaments en el camp de la informàtica, i per tant, diguéssim, els periodistes, que no entenen dels avançaments tecnològics i científics aplicats a la guerra, no saben exactament el que està passant, no són experts en això i per tant és molt fàcil de ser enganyats."

Albert Chillón. Professor Ciències de la Comunicació. UAB.

- "El que va sorprendre de la guerra va ser la unanimitat gairebé total amb què una gran part de la professió periodística va seguir les rutines i els dictats subtils, i s'ha de recalcar subtils, primerament de la CNN. I això s'hauria de recalcar. La professió periodística ha mostrat, si més no a casa nostra, abastament fins fa encara una dècada, una actitud crítica considerable, en qüestions diguem-ne, d'interès públic; però amb la Guerra del Golf hi va haver una mena de genuflexió, podríem dir, davant d'aquests poders econòmico-político-mediàtics."

Toni Aragonès. Enviat especial Catalunya Ràdio.

- "I si bé és cert que fèiem molt de cas a la CNN, també ho és el fet que era pràcticament l'únic mitjà, amb els del *pool* de periodistes, que estaven autoritzats a donar informació del que estava passant. La resta de periodistes no estàvem acreditats i teníem un munt d'obstacles pràcticament insuperables, doncs, per arribar al lloc on es produïen els fets, no? Potser sí que vam cometre l'error, doncs, de donar aquelles informacions que eren rodes de premsa del Pentàgon, per tant eren informacions directament del govern americà, moltes vegades, com informacions que donàvem per

"sentit" que eren correctes, i amb això ens vam equivocar. Sempre hauriem hagut de relativitzar i citar les fonts, no? Que, en el meu cas, doncs, sempre procurava de fer-ho, perquè ja és un costum en l'exercici de la professió, sempre citar les fonts i contrastar, no?"

Missils teledirigits, armament químic. La Guerra del Golf va ser un conflicte tecnològic, i pels periodistes també. Antenes parabòliques a dojo, cobertura global de la CNN, i el primer contacte amb la telefonia via satèl·lit.

Àngela Rodicio. Enviada especial TVE.

- "Cuando estavamos todavía en Aman, estavamos en el hall del hotel y escuché a alguien, a un periodista extranjero, que hablaba de un teléfono vía satélite. Y yo recuerdo que me fui corriendo a hablar con mi productor y le dije: "Oye, ¿Qué es esto de un teléfono satélite?" y entonces llamamos a Madrid, y se dio el caso de que mi empresa tenía tres, pero no nos habían dicho nada, claro. Entonces, bueno, nos enviaron uno. Era el famoso modelo Saturno, que es como la prehistoria de los teléfonos vía satélite, que es tres cajas metálicas de setenta kilos, me acuerdo. Luego tuvimos que sufrirlo también, al principio, en Bosnia, no? Gracias a este teléfono, que funcionaba con un generador que se ataba, a su vez, a un árbol con un candado para que no lo robasen, y tenías que meter con un embudo diez litros de gasolina hasta que el generador empezaba a funcionar. El teléfono este tenía que calentarse durante unos veinte minutos, media hora, y después empezaba a funcionar. Bueno, esto fue,.. esto es, ahora mismo que suena fatal, es una cosa de hace siete años, y fue fundamental para poder hablar con Madrid, para poder hablar con ellos."

Una de les imatges més conegudes de la Guerra del Golf. Un cormorà enquitranat per culpa dels bombardejos iraquians als pous de petroli de Kuwait. Unes imatges que en realitat no pertanyien a aquell conflicte bèl·lic.

Àngels Barceló. Enviada especial TVC.

- "Teòricament la imatge que més ens devia impactar a tots, era aquella dels ànecs ofegats pel petroli dels jaciments de petroli que van cremar, i després ens vam *enterar* tots que era mentida aquella imatge. És a dir, jo no recordo cap imatge, de veritat eh!, de la Guerra del Golf no recordo cap imatge que diguessis "Osti! M'he quedat..." Jo no recordo cap imatge."

Albert Chillón, professor Ciències de la Comunicació. UAB.

- "Hi ha alguns exemples, com aquest ocell, que era un cormorà, un cormorà enquitranat, ple de quitrà *degut a* la catàstrofe de l'Exxon Valdez a Alaska. És a dir, va ser una imatge treta de context i inserida, diguem-ne, i repetida fins a la saturació per tots els mitjans. O per exemple, a mi m'agrada citar la manera en què la CNN, i per extensió d'altres ràdios i televisions, posaven en escena el conflicte, com un espectacle bèl·lic, gairebé plaent. No sé si recordeu el soroll dels timbals de guerra, el lema de la retransmissió, Turmenta del Desert, una mena de parafernàlia de sorolls i colors, que ens preparaven per gaudir d'un espectacle mediàtic."

Guerra tecnològica, bombardejos precisos com una intervenció quirúrgica. La majoria d'imatges de la Guerra del Golf no mostren l'autèntica tragèdia: les víctimes innocents dels bombardejos. Però a les redaccions dels mitjans de comunicació, sí que arribaven vídeos i fotos que reflectien la cara més fosca del conflicte.

Josep Lluís Gómez Mompert. Professor de Ciències de la Comunicació. UAB.

- "Algunes d'aquestes fotos que estan i estaven als arxius de molts periòdics, entre d'altres els de Barcelona, estaven en el moment en què podien ser publicades i, en canvi, no van ser publicades. I no van ser publicades, no per manipulació i per mala intenció dels mitjans de comunicació o dels periodistes, sinó en definitiva, perquè el mirall que representava la CNN, si la que, suposadament, la que estava donant la guerra en directe no ho donava, no podien ells sortir, justament perquè estaven condicionats pel què representava aquest mitjà hegemònic."

L'impacte mediàtic de la guerra del golf, no es va limitar als titulars dels diaris i els informatius de la ràdio i la televisió. També ha arribat el cinema, la música, els videojocs i Internet. Aquí en teniu uns quants exemples:

"Give peace a chance". 1991

Ja que no ho feia la CNN, els famosos del pop van demanar a la seva manera que s'acabessin les hostilitats al Golf. I ho van fer amb un tema clàssic, el "Give peace a chance" de John Lennon, la mateixa cançó que ja havia servit per demanar el silenci de les armes durant la Guerra

del Vietnam. La dona de John Lennon i el seu fill Julian, encapçalen una llarga llista de famosos que van participar en aquest disc benèfic. Una llista on no hi falten noms com Peter Gabriel, Iggy Pop, Little Richard o Terence Trent d'Arby, entre d'altres.

Vídeo joc PC:

Desert Storm Command (1995).

La Guerra del Golf, i concretament la Tormenta del Desert, es va convertir el 1995 en un videojoc. Desert Storm Command reviu les possibilitats que tenien els vídeo jocs fa dos anys, el setge de Bagdad i el bombardeig amb missils Escut a l'Aràbia Saudita. Atac i defensa en un joc que no és res de l'altre món, però que podeu baixar-vos d'Internet si sou col·leccionistes de records curiosos de la Guerra del Golf. Per fer-ho només cal que poseu aquesta adreça en el vostre navegador.

<http://www.gamesdomain.com/directd/pc/dos/puzzle/dsc2mvp.html>

"Courage under fire"

dir. Edward Zwick, 1996

La televisió i el cinema també s'han ocupat de la Guerra del Golf. A la petita pantalla, els telespectadors americans van veure durant el 1992 la telesèrie *Herois de la Tempesta del Desert*, i a la pantalla gran Denzel Washington i Meg Ryan van protagonitzar aquest melodrama judicial, amb el rerefons de l'ofensiva aliada contra Saddam Hussein. Estrenada a Espanya amb el títol *En honor a la veritat*, *Courage under fire* dona per suposat que l'espectador sap de sobra tot el que fa referència a la guerra, i se centra bàsicament en el conflicte humà dels protagonistes: un militar que ha destruït per error un dels seus tancs, i la primera dona que ha de rebre la medalla a l'honor com a pilot d'helicòpter.

<http://www.desert-storm.com>

L'esclat d'Internet és posterior a la Guerra del Golf, però a la xarxa de xarxes, hi ha moltes pàgines dedicades a recordar diferents aspectes d'aquest esdeveniment històric, des dels aspectes tàctics a la protesta social. Comencem amb una pàgina web més centrada en la tàctica. Aquí teniu l'operació Tempesta del Desert a fons: l'armament, els soldats, la cronologia, mapes detallats de tots els atacs. Aquesta és una pàgina web molt treballada que aprofita totes les possibilitats multimèdia de la xarxa.

<http://www.geocities.com/athens/6506>

La Tempesta del Desert també és el motiu central d'aquesta altra pàgina destinada a glorificar les accions d'aquells que hi van participar.

<http://leb.net/IAC/main.html>

El triomfalisme a l'americana contrasta amb aquesta altra pàgina, on la coalició per l'acció de l'Iraq explica els efectes devastadors del bloqueig occidental a la pàtria de Saddam Hussein.

<http://www.gulfweb.org>

Un dels col·lectius implicats en el conflicte amb més presència a Internet és el dels veterans de l'exèrcit americà. Els veterans han organitzat la seva pròpia anella de pàgines web on discuteixen de problemàtiques diverses com l'ajut del govern americà als soldats afectats per diverses malalties provocades per l'exposició a la radiació i a les armes químiques.

<http://www.gemusa.com/gulfwar>

En aquesta adreça trobareu encara més pàgines web relacionades amb les activitats dels veterans del conflicte. Hi ha una mica de tot, des de marines que expliquen les seves experiències a la Tormenta del Desert fins a àlbums de fotos i opinions d'experts en armament químic.

"onoff"

E-mail: onoff@tvc.es

Com sempre recordeu que teniu la nostra bústia de correu electrònic a la vostra disposició, i no oblideu visitar la nostra pàgina web per navegar amb més calma pels continguts del programa d'avui.

<http://www.tvc.es/onoff>

direcció

Joan Sibina

realització

Toni Garriga
Ferran Molinas

producció
Sesse Espona
Ivan Ripoll

guió i redacció
Marc Mateu
Leandre Terol

assessors
Josep M. Baget, UPF
Armand Balsebre, UAB
Josep Rom, URL

coord. universitats
Laura Martínez

disseny i grafisme
Laura Escandell

coordinadora TV3
Rosa Leite

redacció
Ferran Clavell

auxiliar de programa
Jordi Solé
Meritxell Subirós

muntatge musical

Manuel Valls

postprod. àudio

Joan Sirvent

veu onoff

Sergi Zamora

"onoff"

Televisió de Catalunya, S.A.

1998

<http://www.tvc.es/onoff>

0 30' 30" - Pierre Bourdieu. Crítica a la televisió.

Música per a camaleons. Canal 33. 2/11/98.

- "Crec que la televisió, actualment, és un perill molt gran, primer per la vida intel·lectual i indirectament per la democràcia."

El sociòleg i professor del Collège de France Pierre Bourdieu s'ha convertit en un referent intel·lectual per a l'esquerra europea crítica amb el neoliberalisme i el pensament únic. Els seus treballs, que ja als anys seixanta van influir en el moviment del Maig del 68, es publiquen avui a la petita editorial Libert i constitueixen un important èxit de vendes. El primer estudi publicat a Libert va ser Sobre la televisió. Una anàlisi rigorosa del funcionament i el paper que té, en la nostra societat, aquest mitjà de comunicació.

- "Paradoxalment, la gent de la televisió, i sobretot els periodistes, es veuen com a defensors crítics de la llibertat. Parlen del tercer poder, o del quart poder. Es veuen com una mena d'instància crítica de contradicció, de discussió, mentre que en realitat, crec que avui, la televisió, sota formes diferents, per mitjà d'estils diferents, és un instrument d'uniformització.

De seguida s'objecta que la televisió és molt diversa, que el periodisme és molt divers, que hi ha programes molt diferents, etc. Però en realitat, quan mirem la televisió, tant als Estats Units com a Europa, veiem que la competència entre les cadenes, entre els diferents emissors, homogeneïtza.

El liberalisme, la base de la filosofia liberal, consisteix a dir que la competència diversifica. Però en realitat, en el cas de la producció cultural, -i hi passa el mateix en el món editorial i en el món del cinema, etc.- en el cas de la producció cultural, la competència porta als diferents productors a fer el mateix.

I en el cas dels productes culturals, aquest procés d'homogeneïtzació també està afavorit pel fet que les persones disponibles per produir aquest tipus de productes, fets de pressa i malament... cal un tipus determinat de persones, i les que hi ha disponibles no són gaires. Per exemple, a França es diu: a veure, s'ha de fer alguna cosa sobre Rússia, i a França hi ha una trentena de molt bons especialistes sobre Rússia, però, en general, com més bons són, menys temps tenen de sortir a la

televisió.

I en canvi, hi ha persones, és com els... que estan disposades a tot, parlar del que no saben. Els italians d'això en diuen totòlegs. Són persones que parlen de tot. Avui parlen de la sexualitat, demà parlaran de la moral, de la visita del papa, etc. Tenen opinions sobre tot. Fent zapping, la llibertat de l'espectador és fer zapping, passar d'una cosa a una altra, però, en realitat es troba el mateix.

És particularment evident en els diaris televisats, els programes d'informació són especialment homogenis. Jo he parlat molt amb els programadors, és a dir, les persones que decideixen quin serà el contingut d'un diari de televisió, i aquestes persones, al seu torn, estan programades, de manera que acaben trobant importants les mateixes coses i treballen en unes condicions, que en l'univers immens de la informació, avui, per exemple, posem que arribaran mil notícies a través de les agències de premsa, etc., i d'aquest univers, de mil notícies, en retindran deu, que són pràcticament les mateixes.

Per tant és molt perillós, perquè, de mica en mica, estreny el ventall de les notícies disponibles. Això crec que és una amenaça molt gran per a la democràcia. Amb les dades que tenim, en el cas de França, hi ha entre un 60 i un 70 per cent de gent que no té cap altra font d'informació que la televisió. Aleshores, com poden participar com a ciutadans, en les decisions sobre l'euro, la Comunitat Europea, la moneda única, etc. amb una informació estandarditzada, homogeneïtzada? És absolutament impossible.

La tendència, que és una tendència molt generalitzada del periodisme de la televisió ha exagerat, la televisió ha exagerat les pitjors tendències del pitjor periodisme, del periodisme sensacionalista, d'imatges més que de notícies, d'imatges! d'imatges sensacionals.

Per exemple, els fets diversos, això que s'anomena els fets diversos, les coses anecdòtiques... Una nena, faig una anàlisi d'una cosa que va passar a França fa uns quants anys, l'afer de la petita Karine. Era una nena que va ser assassinada, i el tractament d'aquest afer, que era una cosa dramàtica, no vull dir que no tingui cap importància, però la manera com la televisió va tractar aquest afer, el va convertir en una cosa immensa, enorme, que va despertar els impulsos més primaris, és a dir, la llei de la venjança, la llei del talió. És a dir impulsos contra els quals s'ha construït l'ordre cívic, els drets de l'home, el dret, la justícia. El dret es va fer —és una mica esquemàtic el que dic, però és que cal tornar a les coses fonamentals— perquè les persones no fessin la justícia pel seu compte. Però un assumpte com aquest, tractat per la televisió, orquestrat per la

televisió, dona peu a manifestacions, manifestacions que són gairebé provocades per la televisió, i una cosa porta a l'altra.

Al cap de sis mesos, o potser menys, a França es restablí la presó a perpetuïtat, i si hagués estat possible la pena de mort, s'hauria restablert la pena de mort basant-se en la indignació. Llavors tots els professionals, els advocats, un nombre reduït, molt reduït, de periodistes van protestar, però se'ls va menjar l'onada.

Quan es parla d'Algèria tot és molt complicat, molt contradictori, sobre el que... bé, jo vaig treballar durant deu anys de la meua vida sobre aquest país, i no entenc gran cosa. Hem fet una associació internacional d'especialistes i sobretot tenim coses negatives per dir. És més complicat del que sembla, aquestes coses no es poden dir a la televisió per la seva lògica. I les persones que pensen per la televisió, els que s'anomenen els fast-thinkers, les persones de pensaments ràpids, - perquè a la televisió quan s'ha parlat 30 segons ja està, s'ha de passar a una altra cosa- aquestes persones tendeixen a simplificar els problemes, a reduir-los als seus aspectes més dramàtics i més sensacionals: hi ha islamistes, degollen les dones, les violen, etc. I després no anem més enllà. Per tant, o es manipulen problemes importants, o es tracten d'una manera que no donen matèria per reflexionar.

Han descrit el meu llibre com una crítica o un pamflet. No és un pamflet en absolut. És una descripció que, fins i tot, és moderada. Jo tinc coses molt més violentes sobre la televisió, que he recollit de la boca de persones de la televisió, que no pas les que dic al meu llibre. Els homes i les dones de la televisió, quan els sento en un cafè, discutint lliurement sobre què fan, diuen coses terribles. Per tant, el que és vist com un pamflet, de fet és una anàlisi de mecanismes. Mecanisme és una paraula una mica mecànica. Hi ha unes forces, hi ha una mena de màquina en què tothom està atrapat. El presentador de televisió, que es magnifica a les revistes de televisió, del qual s'expliquen els amors, que sembla un subjecte, que sembla responsable del que fa, etc. és un titella. El programador que decideix què sortirà a la televisió és un titella. I què vol dir titella? Doncs vol dir que està sotmès a unes forces que el superen totalment. I ell dirà, si és sincer: Què voleu que faci? Si no ho faig jo, ho farà una altra cadena i ho farà abans que jo. Per tant, per ser el primer...

Dit d'una altra manera, tots aquests personatges que hem esmentat, l'intel·lectual de televisió, que és un personatge molt especial, que no és ben bé un intel·lectual. Quan s'és un intel·lectual el dia té 24 hores, i per tant, 15 es passen treballant, o sigui que no es pot passar gaire temps parlant a la televisió. L'intel·lectual de televisió, el periodista de televisió, totes aquestes

persones estan atrapades en un joc de competència, que és arbitrat, en definitiva, pel que a França s'anomena l'*odimat*. És a dir, la sentència del percentatge d'audiència i segons el que fa l'audiència, si puja i si baixa, la durada de la seva vida és més o menys llarga. És aquesta mena de sentència del mercat, del comerç, perquè a través de l'*odimat* són els anunciadors, la gent que fa fer la publicitat, i, a través dels anuncis, són la gent que té diners, són els propietaris de les cadenes.

La responsabilitat és molt col·lectiva, és compartida entre moltes persones i cadascuna té un trosset de responsabilitat, molt petit, que sovint no fa servir, perquè no li passa ni pel cap de fer-lo servir, perquè està obsessionat pel fet que el competidor el guanyarà. I el problema és que aquesta mentalitat de competència s'escampa per tot arreu, i això és la segona conseqüència. Jo crec que el que potser és, segons el meu punt de vista, encara molt més greu, és que, a través de la pressió de la televisió, tota la vida intel·lectual, científica, literària, artística, es transforma.

Atrapats ells també en aquest cercle viciós, es fa mala televisió invocant el gust del públic per justificar-se i, al mateix temps, es fa al gust del públic que, a poc a poc, demana només aquestes coses que se li donen. Per tant, hi ha una mena d'inèrcia cap a una televisió, de la qual tenim exemples als Estats Units i que és absolutament horrorosa, on -i els professionals de la televisió americana ho diuen- els programes de televisió hi són per acompanyar la publicitat. L'important és la publicitat, i al voltant seu s'hi posen reality shows, en què un paio explica l'incest amb la seva filla, coses increïbles! per fer-hi sortir la publicitat.

En l'àmbit polític, en poques paraules, una de les conseqüències de la televisió, ens estranyem, per què creixen els nivells d'abstenció? En les eleccions, els nivells d'abstenció pugen, i com als Estats Units, assoleixen xifres extraordinàries, a les últimes eleccions a França, assoleixen nivells molt elevats. I a tot arreu. Jo crec que un dels factors, és difícil d'avaluar estadísticament, però un dels factors és la manera com la televisió, a través de la televisió, als altres diaris, presenten la política. Per exemple, hi ha un debat polític sobre Europa, un tema extremament complicat. Caldrien hores per explicar per què és perillós que dirigeixi Europa un banquer i no un banquer controlat per un govern amb una política social, etc.

És complicat. Doncs diran que hi ha els proeuropeus i els antieuropeus. Els euroescèptics, és una paraula que ha agradat molt als periodistes i a tot Europa es diu euroescèptics als que no creuen en Europa. I això fa que, en compte de ser una opció complicada -Europa sí però amb aquestes i aquelles condicions, amb la condició que... amb certes reserves, en la mesura que... En fi, totes aquestes coses que formen part del mateix pensament-, doncs hi ha només a favor d'Europa i

contra Europa. I per què? perquè s'ha de fer així! però també perquè s'han de reduir els debats de les lluites personals, aquell que dins la lluita interior del seu partit i contra aquella tendència. I es recull aquella frase que queda, sempre es veu la vida política pel seu costat petit a través del periodista polític que es passa el temps menjant amb polítics, sentint aquest i aquell, i treu del món polític aquestes petites informacions que en el fons són xafarderies, per raons personals egoistes que els homes polítics poden haver fet això o allò, i per tant difonen una visió cínica de la política i dels polítics.

La televisió té una gran responsabilitat en el creixement de l'extrema dreta, és evident. Le Pen és un personatge que fa audiència. És un monstre de la televisió, que es diu. Abans d'ell, la vedette era Georges Marché, que era el portaveu del Partit Comunista, i Le Pen –d'això se n'ha fet estudis- ha substituït Marché en el paper de personatge una mica escandalós, contundent, directe. De fet no té res a veure amb el contingut del missatge, és una espècie de dramatització de la política que sedueix la gent. És més simple, és més divertit i tot això, i, a més, habitua a la gent a un cert tipus d'idees. Evidentment no l'ha creat la televisió, el Front Nacional, però amb un fons d'atur, de crisi a gran escala, etc, doncs aquest tipus de missatge pot arribar a fer forat. És una conseqüència extrema, però crec que hi altres coses similars.

La idea d'un públic no diferenciat, d'una massa, la va desenvolupar un sociòleg molt dolent que va dir: mass-mèdia. És a dir, mitjans de comunicació de masses, uns mitjans que massifiquen, que converteixen les persones en idèntiques, produint missatges idèntics. Això crec que és mitologia. Les persones són diferents, reaccionen diferent, i entenen les coses d'una manera diferent. Un cop dit això, com més baixem en la jerarquia social, com més baixem en la jerarquia dels nivells d'educació, més indefensa està la gent davant de la televisió. Poden tenir defenses: hi ha el seny, el seny popular, hi ha defenses polítiques, hi ha defenses de tota mena. Però dit això, per exemple, és sabut que les dones estan molt més indefenses davant la televisió que els homes, per una raó molt senzilla. Quan fem enquestes sobre política, veiem que les dones encara s'abstenen més que els homes de respondre. Com més política és la pregunta més diuen: no ho sé, ja us contestarà el meu marit. És així, és un fet, no és en absolut una cosa de la seva constitució fisiològica, històricament les dones són fetes d'aquesta manera. Llegeixen revistes femenines, llegeixen revistes de xafarderies i no llegeixen revistes polítiques.

Lady Di és el prototip mateix d'una creació de la televisió, és com la Bernadeta Soubirous del segle XIX, que va ser una creació de l'església. Avui Lady Di és la Bernadeta Soubirous dels

mitjans de comunicació. És una creació mediàtica, una santa mediàtica amb una mica de sexe, una mica de moral, una mica de caritat, etc. I fa plorar les dones d'entre 30 i 50 anys, sense estudis, que treballen a casa, que no tenen una feina. Les mateixes que, als anys 30,- acabo de llegir un llibre magnífic sobre capellans i el poble a Espanya, just abans de la guerra civil. Els capellans espanyols s'inventaven santes per tot arreu, al mateix temps que deien que les dones estaven corrompudes, eren el dimoni, que havien de portar mànigues fins aquí perquè sinó era... Bé, avui la televisió té un paper d'aquest estil, reforça i enfonsa les persones més mancades culturalment, les menys educades, les menys polititzades, entre les quals, evidentment, hi ha les dones.

I per què? És un problema. El feminisme deia que s'hi pot fer. Jo crec que una de les lluites de base del feminisme hauria de ser lluitar perquè hi hagi programes decents a la televisió. No solament perquè no surtin les dones despullades a la televisió, que és una lluita absolutament legítima, sinó també perquè no es facin programes intel·lectualment degradants. Hi ha programes intel·lectualment degradants per a les dones de casa que no han rebut educació. Per tenir defenses contra això, vet aquí, i això és molt difícil de dir, perquè quan es diu, de seguida et diuen, compte! Té una visió pessimista del poble. El poble és capaç de... I tant que sí! el poble té moltes defenses, afortunadament, però aquestes defenses són proporcionals als mitjans de defensa, i per exemple, la despolitització, -i no es tracta de despolitització de dretes o d'esquerres- despolitització en el sentit de retirada fora de la política, indiferència envers la política. Hi ha tendència a pensar que els polítics estan tots podrits, tots corromputs, la política és tota igual, que no serveix per res. Això és extremadament greu, i crec que també és produït per la televisió, i que en reforça la influència. I això, amb el temps, crec que és una amenaça profunda per la democràcia.

Això passa en un moment en què les professions de la televisió estan en un estat de precarització, que es diu en francès. Hi ha moltes feines temporals, de gent que té feines insegures, etc. I evidentment, la precarietat és un instrument de censura formidable. Si la gent diu: si dic segons què, perdre la feina, és millor que totes les censures. Crec que actualment, i hi ha un estudi molt bo que s'ha fet sobre això, aquest sentiment de precarietat, de ser temporal, de no estar segur de la feina pesa molt i frena els moviments subversius. Dit això, aquesta preocupació existeix i hi ha una mena de deontologia pràctica que es va introduint. Crec que l'Estat podria fer moltes coses, és evident. No es tracta de fer una televisió nacional per a tothom igual, ni una televisió soviètica, és evident, però crec que hi ha maneres. Podria posar com a exemple Chanel 4. Jo havia proposat amb un grup de gent de televisió, cineastes, etc. havíem proposat un model de televisió de l'estil Chanel

4, amb recursos proporcionats sobre una retenció obligatòria sobre la publicitat. Cada cop que algú fes publicitat, -algú o el que sigui- es retindria un percentatge que serviria per finançar una televisió autònoma, independent, de creació, en fi, el que es vulgui. Era un projecte absolutament realista. El pressupost estava fet. En realitat el model ja existeix a Anglaterra i va ser rebutjat pel govern socialista. Al mateix temps compraven, bé, donaven, la televisió a Berlusconi, etc.

Jo crec que els governs tenen una responsabilitat enorme, i sobretot els governs d'esquerra que haurien pogut preocupar-se'n. Crec que la televisió d'avui té la mateixa importància que l'educació nacional de 1880. Es diu que a França tenim un mite que és el mite de Jules Ferri: l'escola obligatòria, l'escola per tothom, l'educació, etc. Avui Jules Ferri faria la televisió. És evident que és l'instrument que arriba a tothom, que arribarà fins a l'últim poblet d'Andalusia o de Galícia per portar-hi un missatge. No es tracta de fer una televisió educativa, de fer cursos de moral cívica, ni cursos de... però crec que n'hi ha, de demanda."

Música per a camaleons.

Direcció i realització

Lala Gomà

Guió

Javier Muntanyà.

Producció

Reinald Roca

Ajudants de realització

Manel Mayol

Jesús Ferrero

Operador de càmera

David Bou

Postproducció de vídeo

Jordi Puig

Carne Charles

Marc Tifeaux

Postproducció d'àudio

Agusti Lahuerta

Documentalista

Glòria Rocafiguera

Muntatge Musical

Ramón Vidal

Grafisme

Pep Preses

Traducció

Oriol Carbonell

Agraïments

Editorial Anagrama

Televisió de Catalunya, sa

1998.

1 01' 00" - Maruja Torres. Entre Haití i Marbella.

Música per a camaleons. Canal 33. 7/11/97.

Desembarcament nord-americà a Haití (1994)

La televisió ha fet coses com la invasió, l'ocupació d'Haití, nord-americana, que ja estaven enviats, perquè ja anaven tots els periodistes, el *desembarco* de Somàlia els estaven esperant, volien la Guerra del Golf una altra vegada, volien una bona invasió com la panamenya per tenir moltes imatges i, clar, l'ocupació d'Haití va ser una altra cosa que fins i tot va desconcertar els propis nord-americans. De tota manera, quan arriba, 2000 televisions, 400 càmeres, excitadíssims, ja ens donaven *el parte*, arriben a les 8.30, desembarquen, desembarquen, no hi ha problema, arriben poquet a poquet, però clar, volem imatges, no hi ha imatges! I aleshores el *tonto* que havia vist el Woody Allen a... -el *falso* Woody Allen a la Guerra de Panamà- se li va acudir la idea del segle: agafa unes alicates, *cuerpo a tierra*, s'arrossega i, clar, jo he vist que *de repente* unes càmeres el volten i aquest fill de sa mare -però un geni de les relacions públiques-, en comptes d'obrir la porta per entrar al *recinto* de l'aeroport, diguem-ne, de l'edifici, la porta que hi havia al costat de la *verja*, el que fa és arrossegar-se amb unes alicates, i obre l'*alambrada* amb les alicates i passa i clar, tots ja tenim imatges.

Jo crec que en periodisme tot està inventat i que la definició més senzilla és la de tota la vida: ves-hi, mira i explica-ho a la gent que no hi va. I això, jo crec cada vegada més en el classicisme del periodisme. En les entrevistes pregunta-resposta, els reportatges en profunditat, crec que el periodisme d'investigació s'ha de fer amb mitjans, no es pot escatimar... però, clar, tot això que sembla tan senzill, ens hem trobat... com que anàvem molt bé al començament de la transició i els primers anys de la democràcia, perquè hi havia tant per explicar i molt bons professionals i més mitjans, i després la irrupció dels teleshows, de la televisió com a gran enemic, de la superficialitat com a part de la informació per enganxar a la gent, de l'espectacle, en definitiva, ara ens trobem que el periodisme normal també s'ha convertit en un espectacle, és a dir s'ha superficialitzat.

Què vol dir? Quantes vegades em trobo, quan he tret un llibre, que em vénen a entrevistar, però no em vénen a entrevistar. En realitat volen que cuini, que estigui a la cuina, amb davantal, mentrestant contesti i els hi expliqui per què el pollastre amb llagosta em surt tan bé, i de pas que digui alguna

cosa interessant però no massa, no sigui que el públic es cansi. Això, però, i *des de que* surtis entrevistada cap per avall penjada d'una *làmpara*, també m'ho han *oferit*, coses així raríssimes! Què vol dir? Que als reportatges també els hi passa el mateix, no? Que els, ... si els periodistes no fan pinya i diem: per aquí no passem, això acabarà malament, no? Perquè vindran altres cicles i tot això és repetitiu. Però, el problema és que ara hi ha atur, hi ha jovenets que surten i estan desesperats, i aleshores és impossible, sempre hi haurà algú que t'ho farà més *barato*, en tres dies en comptes de en 15 dies, i a sobre, amb glamour. Això sí, la veritat no té res que veure, perquè la veritat és profunditzar, i si la televisió no profunditza -cosa que jo crec que també pot fer, perquè hi ha fórmules per sintetitzar- la premsa escrita hauria de fer-ho, hauria d'aprofundir, no? Però això ja s'està perdent. Suposo que algun dia es retrobarà.

Invasió de Panamà (1989)

A mi el que em sembla més greu és la manipulació política, com sempre, sobretot quan ve de mans de l'imperi, de la capital de l'imperi, la Roma actual que és Washington, i jo crec que això comença, comença a Granada, realment, a la invasió de Granada, el que passa és que com que ningú hi va estar i ningú la va veure, va ser l'èxit total, no sabem què va passar a Granada. Però després a Panamà volien repetir-ho. I a Panamà es van trobar amb un petit *fallo*, i és que hi havien dos periodistes que passàvem per allà de casualitat, que érem el "difunto" Juancho Rodríguez, el *fotógrafo*, i jo, i és l'Agència Efe espanyola -collonuda!- amb l'Andreu Claret, al cap. Però clar, no figuràvem per ells. Ells venien, els gringos anaven arribant amb les avions plens de càmeres, de parabòliques i d'estudis portàtils. I va, que fotografiaven *lo* que els hi donava la..., *lo* que els hi passava pels nassos als militars. Llavors es van instal·lar a les bases nord-americanes del Canal de Panamà, van fotre uns platós amb, amb un ficus de plàstic, -a Panamà! Que hi ha ficus autèntics, no?- amb una *sombrilla*, i portaven els soldats perquè declaraessin *lo* malament que ho havien passat. *Tenia que ser* així, perquè guerra no va haver-hi enfrontaments no va haver-hi. Hi va haver-hi dos bàndols, els americans mai van passar perill, els nord-americans? Llavors què feien? Van trobar un paio que media un metro 40 i s'assemblava molt a Woody Allen, i l'entrevistaven així: primer la CNN, després se l'emportava l'ABC, després la NBC, "el héroe del día". Mentrestant els panamenys *cuerpo a tierra*, amb les mans a la nuca, als supermercats, a les *zanjas*, a tot arreu. Només els detenien perquè eren joves i podien ser norieguistes, perquè estaven en l'edat, no? Però no els havien atacat prèviament. I tot això es fa una mica malbé al petit nivell de, bé *tenien que*

saber que treballava a El País, que és de difusió mundial, no? Quan assassinen a Juancho Rodríguez durant una *escaramuza* entre ells, es van equivocar i... -perquè van morir, els 4 que van morir, va ser pel *fuego amigo* entre ells- la primera notícia a l'agència que surt per Reuter és que l'ha matat un *francotirador* panameny! I per sort jo hi era, per desgràcia i per sort, i vaig explicar: no, no, han estat ells, i tenia testimonis, *fotógrafos*.. que van ferir a d'altres, també. Aleshores jo vaig pensar: nena, això ja s'ha acabat, la informació ja la manipularan ells.

Guerra del Golf (1990)

I això es reproduïx a la Guerra del Golf, que ja era...! Els, els, els nord-americans periodistes, portaven vestits de camuflatge! Reportaven al seu *comandante*! Saludaven! I se *chivaven* si hi havia algú que se n'anava per lliure a buscar una notícia! Aleshores ja va ser la, la derrota de, la derrota de la veritat. Els escuts caient a Tel Aviv sense fer realment cap mena de mal, però tota l'estona tots amb la màscara de gas, els periodistes! A més va ser... com que, com que... Això va ser molt interessant, perquè, com que és a l'agost quan *invadeix* l'Iraq Kuwait, estan els becaris, a les redaccions. És la gran oportunitat per a nanos joves i ho trobo meravellós! Després com que es fan experts, entre cometes, ja quan arriba la guerra estan. Però estan al terrat d'un hotel amb un *chaleco* antibales, una *maskarilla* a la mà, ah-ah-ah, i fent així perquè han pujat les escales a peu, per res més! I sempre veiem les mateixes imatges, les imatges que repeteix la CNN dels jocs aquells *estupendos*, i els corresponents sempre agitats, però no perquè estiguin passant res. Perquè han pujat a peu, o perquè han fumats massa, jo què sé, no? Aleshores s'accepta universalment la manca d'informació!

Lo més senzill és la versió oficial, lo més senzill... però un bon periodista no es conforma, i *lo que passa és que, segurament dormirà menys, segurament haurà de discutir-ho: és que tothom diu això. Doncs no, això és així, i les proves són aquestes. Una cosa que va començar a passar és que... ¿Y qué fuentes tienes?* I el periodista no *té que* tenir fonts més que quan no ha estat al fet! Però si tu has vist que cau una bomba d'un avió marca tal, i cau a sobre una casa de civils, tu no *tens que* consultar altres fonts! Perquè l'origen del periodisme era aquest: anar, mirar i explicar. I jo no he de donar comptes a ningú del que he vist. I és de debò, perquè els fets són els fets, no? Però... jo crec que s'ha de defensar. El que sí penso és que la facilitat, el sensacionalisme i el convertir la informació amb espectacle fa que també molts periodistes, ja d'entrada, seleccionin l'espectacle. I a continuació això es va ampliant, es va ampliant fins que arriba al titular de primera,

no? Però això passa com tot, que són modes: els pobres estan de moda; les fotografies d'afamats, o de miners, amb un *look*... totes en blanc i negre... i tot això banalitzava i no t'impresiona. I, al costat que hi ha una campanya molt forta que diu: "s'estan morint de gana! Enviem de tot!" hi ha aquesta frivolitat de deixar-ho córrer, com s'ha deixat córrer Amèrica Llatina, per exemple.

Erupció del Nevado del Ruiz (1989)

El segon reportatge a l'estranger que vaig fer jo al 85 -el primer a Amèrica Llatina- quan el Nevado del Ruiz que va haver una erupció, que es va escalfar la neu, i va haver un *alud*, i va quedar Armeo, tota una població de *vint-i-pico* mil habitants, no va sobreviure ningú. Va sobreviure un, el capellà, que la nit abans havia dit: "No us mogueu que això és una falsa alarma, tots a casa tranquils". Va agafar un cotxe i se'n va anar a Bogotà, mm? Doncs, i tota la gent... jo estava per allà desesperada, plena de fang, pujant als helicòpters amb els metges; tota l'ajuda internacional se la quedaven els militars i la venien. Això no ho explicava (...), a les tendes de campanya tot guardat; els metges amb *serruchos*, martells per trencar les cames de la gent i arrencar-les, perquè havien quedat empresonats sota el fang i sota les deixalles de les cases.

Llavors va ser quan la Niña Mayra. Uns excel·lents periodistes van fer un reportatge de la nena, el món va descobrir aleshores que era una nena molt educada que s'estava morint, però que parlava un *excelente castellano*, i que era.. ah! El món commogut, no? La Niña Mayra... Tots els colombians parlen un *excelente castellano*! i són molt educats, com en general *casi* tots els llatinoamericans, excepte els *criollos*. Els *criollos* que manen.

Havien vint mil Niñas Mayra potencials allà, i jo, quan vaig trucar -llavors treballava pel *Canvi 16* i el *Diari 16*, que dirigia, per cert, Pedro J. Ramírez- li vaig dir *lo* que tenia i em va dir: "No, no. Yo quiero a la Niña Mayra". I jo dic: "Qui és?" Perquè jo estava allà, jo no sabia el reportatge. "Es que ha salido por televisión". "Digo: bueno, yo tengo a la embarazada, a la mujer embarazada del médico del pueblo", que l'hem deixat *ahí*, amb les cames empresonades també, i al seu costat el cos del seu fill gran decapitat! I ella esperant... no sé si avui estarà viva! Això no ho puc explicar-ho, perquè no ha sortit a televisió?"- jo indignada. I quan vaig tornar i vaig veure el reportatge, em vaig adonar de *lo* injust que segueix sent el món a pesar *de que* la informació estigui, arribi a tot arreu. Perquè hi havia un grup electrogen per il·luminar als periodistes i a la Niña Mayra per entrevistar-la, però no hi havia un grup electrogen perquè els metges seguissin amb l'operació de salvament i la traguessin. Perquè, saps per què no la varen treure? Perquè es feia fosc

i no podien, i no veien. I en aquell moment jo, em vaig cagar amb el periodisme i vaig dir: si el periodisme no serveix per fer el món millor, *ojo!* eh? Aturem-nos i reflexionem! Doncs això va ser al 1985, el 1997 jo crec que ni la Niña Mayra sortiria ja per televisió. Perquè, una sola, per què?

El periodisme, a més a més, sempre ha tingut problemes, i sempre ha sortit endavant perquè hi ha "algo" que fa que surti perquè en si mateix és bo. És bo, perquè, si no existís el periodisme, el poder encara seria pitjor. Per molt que manipuli el poder la premsa, o ho intenti, si no existís premsa és que seria un *desmadre*, no? I també crec que hi ha bons periodistes.

Potser tot això passarà quan els nens i les nenes d'ara s'hagin adonat, ja d'una vegada, que aquesta és una professió difícil, mal pagada i sense glamour. El glamour el tenim 4 després d'haver lluitat 30 anys, i a *lo* millor lluites 30 anys i no el tens. És una professió difícil i dura. I potser, quan hi hagi una *criba* i només s'hi quedí la gent a la que li interessa el periodisme, i passem de política, i passem d'articulistes polítics que tot el dia estan decidint, i ens dediquem a *ir, mirar y contarlo*.

Sota el Foc. De Roger Spottiswood (1983)

- Periodista!
- Despierta, mal hijo de puta! Aquí tienes un currita.
- Cigarrillo?
- Sí.
- És capellà, oi, "compadre"? "Qué haces aquí?"
- Estic aquí perquè el govern m'acusa de conèixer en Rafael.
- I s'equivoca, oi?
- Qui ets tu?
- Un periodista. També m'agradaria trobar en Rafael.
- Amb qui està?
- Jo no estic amb ningú. Faig fotos.
- Amb ningú?

Això és la hipocresia més gran, perquè tots sabem que això no és veritat! I s'ha demostrat *a lo largo*, a la llarga de tota la història del periodisme. Però, és que clar, el periodista té el deure de ser imparcial en la narració dels fets, però no té la obligació de ser neutral. És més, forma part de la societat i del món. I si vol canviar el món i millorar la societat ha d'estar en un cantó o en un altre. Perquè així es pot... una altra cosa és mentir, que és el què fa el protagonista de *Bajo el Fuego*, i

això no ha de fer-ho un periodista. Ho sento molt però, fins i tot en amb això, és una gran veritat... la veritat és *lo* més revolucionari, dolorós, però revolucionari.

Caiguda del Mur de Berlín. 1989

El *Muro* de Berlín és una mica l'exemple de quan no pots abastar la realitat, i realment no pots fer l'anàlisi final que segurament seria que entre *Juan Pablo II* i el senyor Reagan van fer caure el mur i tot. I tu no pots explicar-ho. Però si tu ets honest, pots explicar, jo ho vaig intentar, -espero haver-ho aconseguit explicar-ho- com, *lo* emocionant que va ser aquella nit que tothom picava des dels dos cantons, *bueno*, jo plorava com una Madalena, tots ploràvem. Quan tiren les pedres, plores; quan obren el Chape pont Charly i passa tota la gent de matinada i es comencen a abraçar i a cantar cançons, segueixes plorant; i al dia següent tothom plorava i seguien passant... Però clar, ja nena! allò que deïem, imparcial. I mires, què veus? Doncs veus passar tots els alemanys de l'Est que saben que els hi donaran cent marcs per cap, perquè és el moment de la reconciliació i de demostrar que el capitalisme és *estupendo*, eh? I aleshores surten pels passos, salten per on sigui i reben: lo primer, un paquet de *cigarrillos*, un *cartón de cigarrillos West*, que hi ha una camioneta amb tota la parafernàlia publicitària; a continuació, un paquet d'un quilo de cafè de no sé quin collons de marca que també, que era... i a continuació es posaven a la cua per rebre un plat de lleties de l'exèrcit de salvació, -de lleties! Però és igual! Tot!-. Estaven amb un *afan* de consum, pobres, tenien dret, no? Estaven veient la televisió tota l'estona i allà campant amb unes coses *horrendes* que tenien a Berlín Est. Bé, i després d'això s'anaven a fer cua al banc perquè els hi donessin... i portaven la mare malalta, a l'altre en *camilla*, el vell iaio en cadira de rodes, els 4 bebès que... i prestats! Jo crec que estaven disfressats els gossos de bebès, perquè era cada un 100 marcs. I què es venia a continuació? Que anaven a consumir. I què feien els alemanys de l'Oest? Doncs hi havia, -els acabaven de regalar els 100 marcs i els paquets de no sé què- treure dels *sótanos* tot el *género* que ells ja no podien vendre: aquells jerseis fluorescents de *plasticón* d'espuma, verds, taronges, horrorosos i els hi venien! I es tornaven a quedar els 100 francs de tots! I els altres tornaven amb un jersei lluent, una pinya que per primera vegada s'havien comprat, una pinya! i el *diario Bild*, el més sensacionalista, fastigós, *mentirós* i deien: "*Ya tenemos libertad de expresión*". I, *bueno*, jo vaig seguir plorant. Ara plorava per un altre motiu. I ja, què vols dir...? "*Cayó el Muro, hemos recuperado la libertad*", la versió oficial? Una història econòmica, no?

Jo crec que un bon reportatge ha de durar, perquè t'ha de donar temps *a que se't* caiguin

els teus armaments i les teves prevencions i prejudicis. I això, segons com siguis, trigues una mica, no? I després has d'acumular, no solament fets, perquè jo tampoc hi crec en aquest periodisme: "Hola, soy Maruja Torres de El País, *qué ha pasado aquí?*". Lo més segur és que et menteixin, perquè tothom posa la cara de quedar bé, o sea la cara de les enquestes, no? Tu has de intentar convertir en un moble, i veure què passa; i després, *poc a poc*, i a qui sigui necessari dir-li, dir-li. Però no cal dir-ho, això no és una traïció. La traïció és quan no expliques la veritat. L'únic deure d'un periodista és el públic, és el lector. L'altre, és un instrument. I l'única cosa que tu has de saber és que no et venguin burres!

Jo crec que l'honest és que se't noti que no et pots excedir, i que expliques el que més que pots; i la teva confusió *té que* donar-li al lector, no el mastegat, sinó dubtes, preguntes i perquè. El què tu no pots és donar per bones les primeres versions, i cada vegada donem més per bones les primeres versions. I darrerament, aquest país -i m'estic referint a Espanya- *des de que* està la dreta, molt, molt recolzada per l'Opus Dei, per exemple, ja hi ha periodistes que consulten tres fonts: una, el govern; l'altra, l'església; i l'altra, la policia! I jo, *bueno*, que els hi he dit periodistes per dir-los *algo*, no? Però vull dir, el vici aquest de consultar les forces vives. I, coi! ves-te'n tu amb els teus ulls a veure si els neonazis han matat a tres, o a veure si la senyora que avortava tenia raó o no. No, no... *tres fuentes*, com a molt a l'hospital, també pregunten.

Els *fotógrafos*... d'una banda són els grans transmissors de la informació, els que han estat davant del què passa. El periodista pot estar 20 metres enrera i generalment moren més *fotógrafos* que periodistes a camp de batalla, eh? Per dir la veritat moren molts més periodistes. Plomilles, eh? A gent a la que han matat a Colòmbia per la droga, eren investigadors, eren escriptors. Els drets humans, a tot arreu, la gent que els denuncia, des dels països musulmans a integristes, *lo que* vulguis, seran els escriptors. Ara, a les guerres, als conflictes, és evident, perquè si no, si no té imatge, el *fotógrafo* no té, no és, no existeix. I, *después*, té el problema que creu que la càmera el protegeix, que és una arma, i és mentida, no? Però, jo penso, primera, que moltes vegades es truca. Penso, també, que altres vegades es sobrevaloren. Jo, una vegada anava amb un *fotógrafo*, per, per la intifada, és a dir pels territoris ocupats: camps de concentració que cap periodista diu que els israelites han imitat als alemanys, i els camps de concentració dels palestins -ara no sé com els tenen- eren en torretes i en llum tota la nit, i amb *centineles*! I les patrulles, perquè els nens no els hi tiressin pedres, posaven a nens palestins lligats al capó del cotxe, sobre el motor. He vist les esquenes cremades, eh?! Dels nens palestins. Doncs bé, jo un dia anava -i la Intifada era una cosa

com un miracle, te la pots trobar o no! està passant ara en un altre lloc i tu no hi ets, perquè el *fotògraf* sempre vol... i llavors passava un camió ple de soldats *israelies*, armats fins a les dents amb armes de debò –ni pilotes, ni hòsties- i dos nens palestins diu: “Vols que els hi tirem pedres i pots fer la foto?” Dos nenets! I l’altre ... s’il·lusiona! I li vaig dir: “Ni se t’acudeixi!” Primer, perquè és fabricat, i *lo* que és fabricat no existeix. I segon, perquè aquests, imagina’t que desapareixen i maten a un nen! Jo et foto a la presó, no sé a on, però jo et foto. I jo crec que, jo crec que admiro molt els *fotògrafs* per la seva valentia, i tenim l’exemple del Juancho que va morir per voler fer fotos; que no tenim ni idea de la dimensió d’aquell conflicte, però, per mi el millor *fotògraf* –i amb això tinc uns quant amics que són així- és el que es fot a plorar i no fa la foto. I perd una ocasió de prestigi professional, però guanya la seva ànima, per dir-ho d’una forma així cursi, antiquada, no? Perquè moltes vegades te’n vas a plorar i no pots. Però tu ho podràs recordar i explicar-ho, el *fotògraf* ho ha perdut per sempre. Però, per mi és l’heroi del periodisme la persona que és humana fins el final, no?

L’última imatge que... no sé si era d’Amèrica Llatina o d’un d’aquests països africans- un noi que li treia el halar a un altre, de la boca, per menjar-s’ho ell. La merda de lluca que fos, *lo* que sigui. Aquella cosa de la lluita per la vida. I era una instantània, no era muntat, és la instantània la que val a la fotografia, perquè capta la vida! L’altre és per Foto Press, o sigui pel *premio*... estan enquadrant i estan pensant a quin concurs es presentaran.

A mi m’agrada molt fer crònica de social. Per una raó: per fer reporterisme com el que jo feia abans, hi ha *dos* coses que ja no, que m’ho impedeixen fer-ho: una, que jo necessito temps, i ara ja no es dóna, perquè sempre hi ha algú que ho farà més o menys bé, per complir, en menys temps. *Dos*, a mi, el meu cos ja no m’aguanta, ja no puc córrer, tinc 54 i no, de debò el cos ja no m’ho demana, em demana l’anàlisi, la reflexió, la introspecció, fer novel·la, i fer crònica com un mirall. Un mirall, que no, jo diria: un mirall deformant, no. Fer crònica realista. Posar-te davant i no cal deformar, ells són deformats. Però la seva deformitat té *algo* que veure amb nosaltres, i sobretot *té que veure amb la idea dels calés fàcils*, -que això ve del socialisme, perquè els calés dels altres de la dreta són tan tradicionals que ja no són fàcils, no?- i després, amb la idea de l’èxit per *lo* que sigui, que és lo que *yo llamo el síndrome de Ducruet*. Perquè abans feies una atrocitat i et fotien a la presó; ara fas una atrocitat i fas una pel·lícula, et forres, i quan més millor, eh? Quan més immoral, millor! És que, una mica, jo de vegades penso: *Bueno*, la fi de l’imperi romà, *debió ser com això*. Allò que ens diuen: eren uns degenerats i feien bacanals... deu ser això! No devien ser bacanals,

tampoc. Devien ser burrades com aquestes, no? "*Que Mazagatos fuera la reina de la fiesta, o que Mar Flores y el Conde Lequio fueran cabecera de...*", personatges de capçalera, no?

Tinc la certesa de que cada país té la *alta sociedad* que es mereix, una mica, que segrega, no? De la mateixa manera que els anglesos tenen, *relaciones sadomaso en la intimidad* i Lady Di, que és una forma sadomaso de viure la monarquia també i totes aquestes coses; doncs, nosaltres tenim, hem anat construint... la dreta a Espanya no ha desaparegut; *o sea*, es va amagar. Els calés, es van amagar una mica; es va afegir tot *lo* que el socialisme portava, no? Aquella cosa, del Vargas Llosa de *Conversación en la Catedral* "*¿En qué momento se jodió el Perú, Zabalita?*" *pues*, si em preguntessin "*¿en qué momento se jodió el socialismo, Zabalita en Espanya?*" jo crec que va ser quan Rocío Jurado va donar un recital a no sé on, a Sevilla o on fos, i els líders *socialistas fueron y se abrazaron a ella* i es, van pensar que la integraven, no? Era al revés. I aleshores, de tota aquesta *melée*, amb tot això afegit, sorgeix després, quan la dreta ja va guanyant, però sobretot comença quan aquesta cosa innombrable, que jo no vull anomenar que està d'alcalde a Marbella, avança. És la *avanzadilla* de la dreta! I que propicia que tota aquesta *jet set*, que mentre existia *unes altres costums*, com mig s'amagava. Una altra vegada... és allò: "*el año que volvimos a resurgir, el año de nuestro esplendor*", no? "*el año de nuestro esplendor*" no era Marbella, fa dos anys, quan es veia que guanyaria l'Aznar a la llarga. Ara, clar, aquest país és un país de Antoniosdavid i de Rocíos. En general, eh? a la vida, també! I de xoriços, i de *lagartonas*, i de *incultos* i ignorants. Vull dir, no és, no és per res que els personatges tan coneguts parlin tan malament, i siguin pràcticament *àgrafos*... pràcticament *àgrafos*, no. Siguin *àgrafos*! L'únic que foto és utilitzar aquests personatges i barrejar-ho amb la situació mundial, i en 4 coses més que m'indignen o el que sigui, i foto, servir tot el sentit de l'humor que vaig desenvolupar primer al *Fotogramas* i després al *Por Favor*, no? Però en realitat a mi les seves notícies no m'importen, a mi no m'interessen dir que "*Fulanita ha dejado a Menganito por Tal*", i ser la primera! Això no m'ho donarien mai! Perquè això és la seva exclusiva, i són 40 quilos o *lo* que han pactat, lo que sigui, no? Però, el que sí jo puc fer i ells no, és una de "*estas musas*" de... no sé, la Laura Valenzuela, per exemple, no? que en realitat és un personatge atrotinat i el que vulguis, però "*ama de casa, Dios mío! Y todo de derechas, y ay, Dios! Y todo esto*", doncs quan la veus al Casino de Marbella, davant de tres màquines *tragaperras*, amb una pota amb un, l'altra pota amb l'altre, *sentada* al mig i jugant les tres a la vegada, amb unes, amb les *fauces* obertes *como una auténtica bestia! Coño. Esto lo explicas con todo lujo de detalles!* Perquè t'estàs carregant, a més a més, a un símbol hipòcrita de la moral

reinante.

Jo crec que en periodisme, com en tot, amb llibertats en general, no podem pensar que les contestes ja són per sempre i que no... sempre retrocedim. Això és com la llenca: allò, te'n recordes? Tu ets molt jove, però hi havia un ball que era: "*izquierda, derecha, pa'lante, pa'tras, un, dos, tres*"; i era un pas "*pa'endavant*", dos "*pa'enradera*". Ara, mentre podem donar un pas cap endavant de quan en quan, ja és! Però, a la que estiguis distret, vas cap endarrera com els, com els crancs, no? I, aleshores, jo crec que ens hem d'anar amb molt de compte. No ser portaveus de ningú. Tots els grups i tots els diaris tenen els seus interessos, i estan a favor d'un ordre tal, i això jo ho entenc, perquè és així. Però tu, com a periodista, has de fer el que puguis per ser independent i defensar-ho. I això fa que un periodista, a la llarga, tingui credibilitat.

Música per a camaleons.

Direcció i realització

Lala Gomà

Ajudant de direcció

Manel Mayol

Guió

Javier Muntanyà

Producció

Reinald Roca

Ajudant de producció

Pere Garcia

Disseny gràfic

Pep Presas

Titulació

M. Dolors Mata

Maquillatge

Carmen Garcia

Operador de càmera

Federic Salom

Postproducció de vídeo

Roser Cucurella

Martí Mestres

Postproducció d'àudio

Joan Pineda

Muntatge Musical

Xavier Boixader

Agraïments

Hotel Arts

Televisió de Catalunya, sa

1997.

1 32' 00" - La programació infantil a la TV.

(la nit). *Barcelona Debat*. BTV. 3/12/1998.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Hola. Bona nit. Aquest debat que anem a celebrar ara a continuació, anem a tractar una qüestió que preocupa molt a molts pares i també a molts educadors. I ho anem a fer amb cinc persones que, procedents de diferents àmbits, poden abordar aquesta qüestió, també, des de diferents punts de vista. La programació infantil que veuen els nostres nens, és adequada? La programació que veuen, infantil o no, és adequada? Aquestes serien les *dos* primeres grans preguntes que anem a abordar, en primer terme amb el senyor Josep Maria Vidal, que és director d'un programa tan veterà com Barri Sèsam.

JOSEP MARIA VIDAL

Sí, efectivament.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Expliqui'ns una miqueta la filosofia d'aquest programa, què pretén, com es planteja...

JOSEP MARIA VIDAL

Sí. Bé, Barri Sèsam és un programa que és prou conegut perquè fa molts anys que està en antena, tot i que ha tingut... ha aparegut i ha tornat a desaparèixer; en una primera fase es va fer des de Madrid, des de Prado del Rey, però hi ha un equip ja, som un altre equip a Sant Cugat, que l'estem fent en aquestes noves etapes... Però bé, és un programa que parteix de combinació, penso, molt estudiada, molt calculada i molt treballada, entre educació i entreteniment. De manera que és un programa que es *composa* d'un collage de segments: de titelles, d'acció filmada exteriors, d'animació o de plató amb personatges i titelles, personatges humans i titelles coexistint simultàniament en un mateix món... Cada segment d'aquest programa desenvolupa un objectiu educatiu que, que està contingut en un currículum prèviament establert; i el programa es configura a base d'una sèrie de segments que intenten ser atractius, perquè si no el nen desconnecta i se'n va...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Clar, aquí està el problema.

JOSEP MARIA VIDAL

....I que desenvolupen un objectiu educatiu, *per lo tant* la finalitat educativa i d'entreteniment, jo penso que és dels models de programa on estan més ben conjuminades, i són el fruit i el resultat d'un treball molt laboriós, d'un equip d'experts, de gent de producció i de gent d'investigació.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Molt bé. Doncs, parlarem d'aquesta qüestió, també de l'educació. Mercè Mas és...

MERCÈ MAS

Hola, bona nit.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

... Bona nit, és pedagoga, i *además* pertany a una xarxa d'educadors i comunicadors que es diu Mitjans. Per què es va crear aquesta xarxa? Què és? Què fa?

MERCÈ MAS

Bàsicament aquesta xarxa el que pretén és buscar un punt de trobada entre el món de la comunicació i el món de l'educació. A vegades des de l'educació es veu amb recel tot el món del periodisme, dels mitjans de comunicació... I des dels mitjans de comunicació, que es fa també una tasca educativa –a part d'entretenir, també educativa- doncs, es veu amb recel o no s'arriba prou, no? En el tema de l'educació. Doncs nosaltres el que pretenem és crear aquest contacte entre els dos mons, entre els dos tipus de professionals, i mirar maneres de col·laborar. A part d'això, doncs, d'arribar també als mitjans de comunicació per conscienciar una miqueta de tot aquest tema que creiem que va molt lligat; i llavors, també, intentar buscar punts de contacte per fer intercanvis d'experiències. De vegades s'estan fent treballs molt interessants a nivell universitari, des de la mateixa, des de comunicació, des de periodisme, que tenen a veure amb l'educació i no arriba a les aules tot aquest treball, i al revés, no? des de les aules, doncs, es posa en pràctica coses que després no tenen incidència en altres camps. Doncs pretenem una miqueta això, fer un espai de trobada, de

reflexió, i de posada en marxa de projectes. Hem muntat jornades, aquest any tornem a muntar unes jornades, ara al febrer, també, i justament parlarem, ens agrada... parlar d'aquests temes, també de programació i educació, i treballarem tot aquest tema de consum i producció, no? Perquè creiem que van molt lligats, els dos temes. Llavors, aquest febrer, a finals de febrer, -ja ho faig saber ara- aprofito, doncs, per, per això, no? per convidar professionals de tots dos camps i que parlin d'aquests temes i a veure si trobem punts de contacte per tirar endavant tots junts, no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Molt Bé. Tindrem ocasió, també, de, d'entrar-hi més. Carme Barba, hola, bona nit. És mestra, i *además* ha guanyat el premi Pere Calders per una novel·la que es diu Nens de Vidre. Hi ha... alguns dels nostres lectors segurament no el coneixien, aquesta novel·la. Anem a fer-los una mica de propaganda. Què ha volgut dir, amb aquest Nens de vidre? Què planteja?

CARME BARBA

Bé aquesta novel·la és la història d'un nen, en Pau, un nen que té molts problemes de personalitat, de relació amb els altres i és explicada per ell mateix. Llavors, ell explica què li passa amb un món que no el comprèn, que ell tampoc comprèn l'altra gent... i bé tota aquesta situació, doncs, es va complicant... I no hi ha ni culpables ni víctimes, però tothom és una miqueta de tot.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Tothom és una mica responsable. Molt bé. Doncs ens interessava molt el seu punt de vista, eh? sobre la programació. Roser Capdevila...

ROSER CAPDEVILA

Hola.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

... Una veteraníssima il·lustradora de contes infantils. És mare de tres bessones, en el doble sentit del terme: és mare de tres noies que són bessones, i *además* és mare d'aquests dibuixos animats, magnífics, que són Les tres bessones. Recordo haver-la sentit en alguna entrevista explicar la dificultat que té portar a la televisió l'animació, o un, uns personatges com les tres bessones... I

ademés, tinc entès que Les tres bessones està ara traspasant fronteres rapidíssimament. Ha sigut molt difícil fer un producte com aquest, en aquest moment, i *ademés* que tingui èxit?

ROSER CAPDEVILA

A veure, jo no havia pensat mai amb, amb arribar a fer dibuixos animats; i... ho veia un altre món, no? Jo, jo em dedicava a la il·lustració, a fer contes. Però un bon dia em van venir a buscar per fer... -l'Oriol Hivern i l'Eulàlia Cirera, que són els de Cromosoma, els de la productora Cromosoma- em van venir a buscar, i em van demanar a veure què em semblava fer *lo* dels dibuixos animats. Clar, jo tenia molt poca experiència en aquest camp i, de seguida, és clar, em varen anar voltant tot de professionals; perquè, això, és *tremendo!* Són dotze dibuixos per segon, hi i treballen unes 200 persones...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Vostè que estava acostumada a posar-se a la seva taula.

ROSER CAPDEVILA

Jo? En el raconet, tota soleta, allà amb la meua música, i sempre treballa en solitari. En part és una cosa que m'ha agradat moltíssim, una experiència molt bona...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Voltada d'ordinadors, ara?

ROSER CAPDEVILA

Bueno, Jo... sí, ara ja pinto també amb ordinador i dibuixo amb ordinador, però, continuo fent-ho a mà, eh? Això, alguna cosa que he fet, la faig amb ordinador. Però, és clar, el tema de les pel·lícules... els dibuixos es fan -els 12 dibuixos per segon- tots a mà! tots a mà, els animadors, uns professionals que es diuen animadors; i *después* es pinten amb ordinador, es pinten, sí, amb ordinador.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

És a dir, molt apassionant, 5 minuts d'una sèrie d'aquestes pot portar una feina impressionant, de

dies i dies de, de treball de molta gent. Eh? Molt bé. Senyor Carles Prats, bona nit.

CARLES PRATS

Hola.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

És membre de Media Park. Expliqui'ns què és Media Park, i què fan.

CARLES PRATS

Media Park és una empresa que es dedica a fer canals temàtics de televisió, que és un tipus de televisió, diguéssim, força contemporani, no? Dins d'aquests canals fem, doncs, canals de cinema, etc. Però llavors, acostant-nos una mica en el tema que es parla avui, tenim un canal dedicat a programació familiar i un altre a programació infantil.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Vostès pretenen, ofereixen productes a les televisions de programació infantil.

CARLES PRATS

Sí, sí. Hi ha canals, hi ha canals fets.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Hi ha canals fets. I aquesta programació la fan vostès? La compren? Expliqui'ns-ho una miqueta.

CARLES PRATS

Hi ha una mica de tot. Una part important són programes ja comprats, eh?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Bé. Això, jo crec que planteja, de fet, el primer tema que jo volia entrar avui a tractar, que és, una mica, el panorama de què, què s'està... què es produeix, o què s'està emetent. Crec que hauríem de fer una distinció, en primer terme, què és veure programació infantil. Què es fa en programació infantil? Però també, què es fa –que a vegades no és *lo mateix*- en els horaris de màxima audiència

infantil? Que podríem dir que és entre les 6 de la tarda i potser les 10 de la nit, eh? Què es fa? Es fa bàsicament programació infantil o es fa altre tipus de programació en aquesta hora? I a la inversa: Els programes infantils estan a les hores de màxima audiència, o, bé, es van a uns altres horaris? ...Com està en aquests moments la qüestió?

JOSEP MARIA VIDAL

Bé, jo parteixo de la base *de que* estic treballant en un programa que, potser trobo bastant privilegiat de poder-hi estar treballant, perquè és un programa que reuneix una mica els requisits en els quals jo crec de la televisió infantil. Dit això, diré que el programa està situat en una franja que no és l'adequada, s'emet a dos quarts d'una del migdia, i, és clar, a dos quarts d'una del migdia, doncs... el veuen molt pocs nens perquè estan a l'escola, estan camí de l'escola -potser a l'àmbit rural es veu una mica més- però no és l'hora més adient. Això sí, *sembla ser que* el vídeo va a tota pastilla perquè, com que ara és un programa que ja té tradició i afortunadament els pares el coneixen, tenen interès en gravar-lo, perquè els seus fills el puguin veure. I els vídeos domèstics que hem publicat, editorials, doncs, han sigut un gran èxit, també... vídeos de Barri Sèsam que hem dissenyat nosaltres mateixos... Què passa amb la televisió, amb la programació infantil? La franja que abans era la clàssica, que era de capvespre, abans de sopar, s'acabava amb el Vamos a la cama famós, que tots recordem.

Doncs en aquests moments està més aviat ocupat per sèries, per telefilms, destinats en un altre públic. Públic adolescent o públic adult. I la programació infantil, en les cadenes generalistes, en moltes de les cadenes, està sent arraconada amb uns altres, moments: a primera hora del matí... no sé... al migdia, a l'hora de dinar i poca cosa més. I després, jo podria seguir amb una altra cosa, però hi podríem anar després...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

O sigui, o sigui.... Dedueixo, pel que està dient, que ara hi ha molts nens que estan veient programació destinada a adolescents...

JOSEP MARIA VIDAL

Sí, sí... Segur, segur, o d'adults.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Amb tots els problemes que això planteja, perquè, és clar, els problemes dels adolescents en relació al sexe, per exemple, o en relació a les problemàtiques que tenen els adolescents, poder no tenen res a veure amb el que pot sentir o pensar un nen de set anys, sis anys, no? Vostès observen aquest fenomen?

MERCÈ MAS

A veure, jo per exemple, que estic a Mitjans -però ja dic que venim del món de l'educació, de la comunicació- i jo vinc del món de l'educació, i estic treballant com a mestra, i es veu, és una cosa palpable. O sigui, a les escoles es nota que hi ha la presència aquesta de la televisió a aquests horaris, perquè t'arriben... jo vaig a... torno a treballar amb companyes que estan amb cursos -jo estic en cursos alts, ells estan en cursos de nens més petits- i nens de tres quatre i cinc anys que es queden adormits al sofà perquè estan mirant la televisió a les nou i a les deu del vespre, eh? O sigui, és una realitat, però, completament palpable. I elles es troben amb això, i després que, clar, t'arriben els nens... quan parlem del tema de l'educació, no? que la televisió és un mitjà de socialització. O sigui, de donar una manera d'establir les relacions, de la gent...- doncs, arriben amb tot un treball que, que no està fet. La qüestió dels hàbits, la qüestió aquesta de relació amb els pares, d'explicar les coses... tot això queda completament fora. Llavors, a l'escola arriba tota la feina que hauria d'estar feta dins de casa, no? I et trobes, això, amb nens que tenen els horaris marcats per la televisió. Però amb horaris d'aquests, no? vull dir... Jo, concretament, recordo una professora que em va comentar un dia: escolta, aquest nen -un nen de tercer d'EGB que són set o vuit anys- que diu: Saps, senyoreta? Ahir a Cròniques Marcianas... O sigui, un nen de vuit anys mirant Cròniques Marcianas! Llavors, tot el que li arriba, com aquest nen ho..., o sigui, fa la seva descodificació, hi ha molta ironia... Tu, com a persona gran pots entendre aquesta ironia, però un nen petit amb què es queda i amb què es deixa de quedar... Vull dir, el context en el que arriba tota aquesta sèrie d'informació són punts que crec que..., bé, ara s'estan estudiant, ara s'estan fent treballs, no? sobre aquest tema, de dir: És important el context on es rep... això. Però clar, a les deu del vespre, ja m'explicaràs!

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Per què, per què es fa aquest... -a veure si algú em pot contestar això- Per què es fa tan aquesta

programació exactament? És a dir, hi ha algun que... hi ha algun estudi de mercat que indica que té més sortida els programes adolescents? No sé... Els programadors, els programadors, per què trien aquest tipus de programes en aquestes hores?

ROSER CAPDEVILA

Els departaments de marquetig, no són els que manen i les audiències. I com que, ... a la que va entrar la televisió privada, la televisió pública s'ha hagut de posar al mateix...- no s'hagués hagut de posar, però ho ha fet- al mateix nivell.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Vol dir que ha baixat els continguts, la qualitat dels continguts?

ROSER CAPDEVILA

Sí i tant, i tant, sí, sí, sí. I jo... hi ha una cosa que ara no sé si ve a *cuento*, però que no entenc, que és la quantitat de cadenes que hi ha... Tots es posen una parabòlica al terrat, tothom es posa la parabòlica al balcó o al terrat; els vídeos, els canals satèl·lit. Jo no sé quan tenen temps de fer altra cosa! Perquè, jo, si algun dia m'he gravat en vídeo alguna cosa que m'ha interessat, m'ha costat molt trobar el moment, perquè, és clar, si treballes, si algun dia vas al cine o al teatre, si tens convidats a casa... Jo, no sé... Jo tinc una filla que a sota casa seva, hi ha una botiga –no una botiga-sí, de vídeos, un videoclub d'aquests que no paren mai, ni de dia ni de nit. Doncs, sempre... hi ha una mena de caixa oberta, sempre, sempre, sempre! a tota hora, de la nit, de la matinada, sempre hi ha algú traient... *ademés*, llogant vídeos. Doncs és una cosa que, a mi, em sorprèn moltíssim com pot donar tant de si el ser humà davant de la televisió.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

La qüestió és: aquesta programació que es fa en aquests moments, és de producció pròpia, majoritàriament? És comprada a l'estranger? D'aquestes franges?

JOSEP MARIA VIDAL

Si em permeteu, jo diria que hi ha un esquema de programa que és el més freqüent, diria jo ara, a les televisions dedicades als infants, que és el programa contenidor. El programa contenidor què és?

És un marc de producció pròpia, que són uns esquetxos de donar pas, i entre els quals s'emeten blocs de sèries que són, la immensa majoria, comprades a l'estranger. Aquest és el patró que s'està imposant.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Bàsicament als Estats Units?

JOSEP MARIA VIDAL

Bàsicament als Estats Units, o al Japó... També hi ha produccions europees, i no sé, vull dir... Per exemple, el Club Súper 3 no deixa de ser un Programa Contenidor...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Un calaix.

JOSEP MARIA VIDAL

...d'aquest estil, però també, incorporant produccions europees d'extraordinària qualitat, com és El Pingü, o com és Les tres bessones, al costat d'altres coses que potser serien més discutibles. Però vull dir, de procedència, majoritàriament, americana i japonesa, en el general de... en una visió general de les televisions.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Tenen una cosa a afegir-hi, en això? Hi ha una qüestió que a mi sempre m'ha sorprès bastant, no? Em va sorprendre molt inicialment quan vaig veure la sèrie Bola de Drac, em va sorprendre molt. Primer, perquè des del punt de vista de la il·lustració -i això voldria que hi entréssim una mica- formalment era una sèrie molt, diríem, moderna, entre cometes. O apareixia com a molt moderna. Però, quan vaig seure a veure el primer capítol i el segon -que va ser després *de que* els meus fills ja en veiessin bastants- vaig pensar: passa *algo* amb aquesta sèrie que no m'acaba d'agradar, eh? I ràpidament vaig veure que el protagonista sempre estava enfadat i feia unes cares sempre de gran agressivitat i de gran tensió emocional, d'un estrès *tremendo*! Aquest protagonista, aquest nen, no? I després vaig veure que aquesta era una sèrie japonesa i que estava feta amb uns esquemes culturals que els meus fills no enteniien, perquè es referien, *casi sempre*, a la mitologia japonesa o a

la mitologia oriental, diríem, no? Què passa amb... m'agradaria que entréssim una miqueta en el tema de Bola de Drac.

CARLES PRATS

A veure, amb això dels referents culturals, per exemple, de petit, doncs llegia L'illa del tresor dels referents culturals de l'Stevenson, no són els d'ara, o si llegies Edyt Blyton o el que fos, o el Tintí mateix, mai no ho són. Jo crec que els nens, aquestes coses, fan una interpretació molt més abstracta, no? El que passa, que Bola de Drac ha sobtat, primer, pel llenguatge que utilitza, del tipus d'expressivitat. Clar, nosaltres, quan érem petits, per exemple jo llegia Tintí. Quan Tintí tenia un gran problema, li sortien tres gotetes d'aquí el cap i feia així; i en canvi, Bola de Drac, quan els protagonistes tenen una situació una mica intensa, els ulls són absolutament grans, la boca s'obre, surten ratlles... Llavors, clar, l'expressivitat aquesta és molt superior, els nens han entrat dins d'aquest llenguatge de gran expressivitat, independentment de coses que serien continguts culturalment diferents, no? Jo crec que el llenguatge de l'animació japonesa ha influït molt. El que passa, que també parlem de l'animació japonesa com Bola de Drac i crec que és una cosa com molt més complexa, hi ha productes molt diferents, com per exemple el Doraimon, o moltes altres sèries, no? O sigui, l'animació japonesa no és equivalent a violència, a nens enfadats, sinó que hi ha moltes més coses.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Però, per què en un moment determinat predomina els productes fets al Japó? Doraimon, Bola de Drac! Des de Heidi.

CARLES PRATS

A veure, els japonesos, quan s'introdueixen en el mercat, aquest de l'animació, ho fan amb dos aspectes: primer, tècnicament són relativament elaborats, o sigui, hi ha moviments de càmera més propers al cinema; però l'animació és molt més pobra que la que estàvem acostumats a veure, no? Llavors, ells aconsegueixen fer uns productes a un cost molt baix que s'introdueixen per tots els països, -és la època aquesta del *boom* de les primeres sèries japoneses tipus Heidi, Marco... i totes aquestes, eh? Però després, clar, han generat estètiques pròpies, etc. Hi ha hagut una penetració, no només aquí sinó internacional, de l'estètica japonesa, que fa que molts de nens, per exemple,

dibuixen amb aquests ulls, etc. que a mi no em sembla ni bé ni malament, sinó que és un fet, no? Ara ja no és això que siguin productes econòmics, sinó que realment s'han implantat. Durant moltes generacions l'animació que vèiem aquí, bàsicament era americana, no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Del Disney, bàsicament.

CARLES PRATS

Disney, la Warner, el que fos. I hi havia coses molt interessants, com per exemple un Tex Avery, que em sembla meravellós; i Disney em sembla menys meravellós, no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

En canvi, està tenint una revifalla extraordinària, en els últims anys, bàsicament primer a través del cine, i a continuació, doncs, a través del vídeo i tot això no? el Disney... A què es deu aquest... sí, sí...

ROSER CAPDEVILA

Per cada producció que té Disney, per exemple El Rey León, no? gasten molts més diners –ara no me'n recordo quin tant per cent- molts més diners en publicitat, que en producció.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Que el propi producte.

ROSER CAPDEVILA

Sí. Que el propi producte. No sé, per exemple, doncs, fan unes escampades per les cases Peugeot, trobes allà als aparadors de cotxes amb El rey León o la Pocahontas, o... i et surten del iogurt i del paquet de Cola-caó, no? No ho sé, això és una cosa que a mi... a més s'han massificat... han massificat molt l'estètica, i "lo" que deies tu: ara els nens dibuixen Manga que abans tothom dibuixava Disney. O sigui, hi ha uns patrons que es veu que han d'existir sempre...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Quins serien aquests patrons?

ROSER CAPDEVILA

Això que deia jo...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

La moda...

JOSEP MARIA VIDAL

Referent al que deies tu abans, em sembla que la comparança entre la novel·la d'Stevenson o Bola de Drac, no sé fins a quin punt es pot compartir, a veure... Quan tu o jo llegiem L'illa del tresor, ens elaboràvem les imatges nosaltres. Aquesta elaboració pròpia de les imatges en el fet de la lectura, té un valor no comparable al bombardeig d'imatges a què et sotmeti Bola de Drac. És un exemple, penso jo, de *lo* que és una violència formal, -a part de la violència de contingut, que és un mite oriental, que hi podem entrar o no, en això no m'hi fico-. En tots els mites hi ha violència; nosaltres, fa uns anys, a Terra d'Escudella fent Tirant Lo Blanc i la violència que hi sortia, la resolíem d'una forma còmica i divertida, i desdramatitzada, això no em preocupa tant com la violència formal. Les imatges de Bola de Drac i de l'estètica Manga japonesa, moltes vegades no són les més adients pels nens, perquè són molt agressives i no deixen al nen temps de pensar; creen addicció pel fet del simple bombardeig d'imatges agressives, penso. I és en aquest sentit que em preocupa, més que en el contingut violent que pugui tenir la història, que totes les històries d'indis o de lladres i serenos tenen violència que voleu que us digui.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

No té res a veure la violència de El Capitán Trueno, per exemple, potser és molt diferent a la violència de... per entendre'ns, no?

JOSEP MARIA VIDAL

Sí... que són aventures èpiques, històries de cavallers, a veure, *des de que* la humanitat existeix hi ha hagut la literatura èpica, i traslladar els continguts als seus subproductes als temes dels còmics -i que amb respecte, sense donar-ne una qualificació pejorativa al subproducte, en aquest cas- vull dir,

el fet *de que* hi hagi violència en un relat, a les aventures, als còmics, a tot arreu hi ha sigut. I jo no penso que sigui tant aquesta violència de l'aventura la que sigui dolenta, si no la forma amb què s'aborda la violència. La... o sigui, perquè pots abordar la violència d'una forma crítica, des d'una forma irònica, i li treus ferro... o pots potenciar-la i incrementar-la amb unes imatges contundents i que et faran arribar molt més el missatge i que et crearan la addicció, que és el que em sembla que ha passat amb Bola de Drac.

CARLES PRATS

A veure, des del meu punt de vista, si Bola de Drac ha sobtat tant, ha estat perquè l'esquema narratiu no parteix ni de la narrativa cinematogràfica, ni de la lògica dels dibuixos animats que coneixiem, ni de les novel·les on ho veies tot; i que en una altra lectura podríem veure que Bola de Drac ve de tradicions més antigues, no? Però, bàsicament, on s'ha agafat el fil narratiu és del videojoc. O sigui, l'esquema narratiu de Bola de Drac és de videojoc: Jo mato en aquest... O sigui, els jocs aquells de matar, i això ho podem veure com hi "han" personatges que moren, que recuperen vides, que etc. Llavors, clar, Bola de Drac què ha fet? Ha sigut un dels primers productes –que després en cinema n'han sortit més– que ha utilitzat una cosa com és el videojoc, que és molt de la cultura dels nens, eh? Ens agradi o no, per fer un producte, no? En aquest sentit, per exemple, el mateix Akira Toriyama, que és l'autor de Bola de Drac que havia fet una sèrie anterior que era El Doctor Slum, que em sembla molt interessant, no? que ens agrada més perquè no juga amb aquests referents, sinó que juga amb un tipus de referents més clàssics.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Però, i el fet de que formalment –després també m'agradaria parlar dels continguts, eh?- perquè jo crec que els continguts segueixen sent importants, no? crec que Carme ens podrà explicar... però, per què la forma, és a dir, els nens que viuen... en la forma de la violència, de l'estrès, d'estar sempre enfadat, d'estar permanentment en competició, diríem, no? Actitud competitiva davant de tot, i fins i tot competitiva contra un mateix! en moltes vegades, no? Això com repercuteix en els nans? Que, al marge dels continguts, ja formalment, com repercuteix en l'educació dels nens? Com ho perceben els seus nens?

MERCÈ MAS

Jo, per exemple, sobre tots aquests comentaris, i enllaçant amb això, clar et plantejges varies coses. Primera és que els nens pugen ja amb tota aquesta cultura de televisió que nosaltres l'hem agafat més tard, no? Ells tenen dos o tres anys i veuen la televisió com una cosa familiar i estan acostumats al llenguatge. Llavors, jo em plantejo també, -i de fet ens ho plantejem des del món de l'educació- fins a quin punt la percepció dels nens de tota aquesta violència, tot aquest llenguatge d'imatges que... aquestes dinàmiques tan ràpides, tan trencades, doncs, ells estan rebent una... o tenen una manera de percebre i es fan uns conceptes mentals diferents als conceptes... o sigui, tota la cultura de llegir i escriure et permet estructurar el pensament d'una manera. Tota la cultura audiovisual et permet fer conceptes d'una altra. Llavors, com lliguem tot això? Potser és que nosaltres, clar, estem una miqueta reivindicant això de la violència, i tot això, perquè *a lo millor* encara no entenem ben bé tampoc la percepció dels nens i hauríem de, des d'escola mateix per exemple, -tot i que sempre s'han carregat coses a l'escola- doncs, des d'escola mateix començar a treballar tot aquest tema. És a dir, anem a... és un llenguatge que existeix, la televisió! El que no podem fer és dir: "No. No ensenyem aquest llenguatge". Llavors, com integrem aquesta percepció dels nens? Per què l'escola, com dius tu, com ho rebem des de l'escola, doncs a aquesta escola ens costa que els nens llegeixin, escriguin, es concentrin, tinguin atenció... Potser *degut a* tot aquest món de l'audiovisual, això no vol dir que ho hàgim de negar. Al contrari, sinó que hem d'intentar veure com conjuntem totes aquestes coses, no?

JOSEP MARIA VIDAL

Ara encetes un altre tema que també ens podria portar lluny, que és que, encara ara, massa sovint – penso jo- l'escola gira l'esquena al fet televisiu. La televisió no és bona ni dolenta...

MERCÈ MAS

Exacte.

JOSEP MARIA VIDAL

Aleshores, els mestres esteu explicant que comproven un impacte negatiu de la televisió sobre els nens. Per què passa això? Doncs, potser perquè l'escola no s'ha preocupat d'integrar l'activitat de telespectador, dintre de la pràctica docent; perquè no s'ha preocupat d'educar críticament els nens a ensenyar-los a mirar el televisor críticament, a apagar el televisor quan convé... D'alguna manera

hi ha tres pols importants que incideixen sobre la vida del nen, que són: la família, l'escola i la televisió. I diem la televisió, els mitjans audiovisuals, però fixant-nos en la televisió. Bé, entre aquests tres vèrtex del triangle què passa? La família i l'escola estan interconnectades, hi ha associacions de pares, els pares parlen amb els mestres i hi ha un intent d'exercir-se una influència mútua que repercuteixi en el nen. Entre els pares i la televisió també hi és, en teoria, aquesta possibilitat de mirar-se junts la televisió i analitzar-se críticament. Però el tercer costat d'aquest triangle, la relació entre escola i televisió, a mi em sembla que encara està per construir. I, en definitiva, l'escola hi ha de fer alguna cosa per establir una mica l'equilibri en aquestes influències que exerceix sobre el nen.

MERCÈ MAS

A veure, des de Mitjans el que pretenem una mica és això no? intentar treballar tot aquest tema, i de conscienciar, de dir és necessari. S'ha d'aprendre a llegir i escriure amb paper, eh? I a llegir i escriure amb llibre, però el llenguatge audiovisual és un altre llenguatge que és present des del primer moment del nen. Per tant, per què no ens ensenyen, a llegir i a escriure en aquest llenguatge? Per què el nen no se li ensenya? A veure, problemes: com deia, jo, que estic treballant directament a l'escola dia a dia, tenim unes hores determinades, tenim unes estructures i uns continguts. Si comences a pensar tot el que se li està donant en aquests moments a l'escola, és massa. Per què comences, perdó, eh?. Comences des de dir: "hem de fer educació sexual a l'escola", d'acord perquè és molt important; educació contra les drogodependències, campanyes de medi ambient... a més a més, fas currículums normals dels que estructuren el pensament que són els llenguatges, pròpiament el llenguatge i el llenguatge matemàtic. Llavors, si quan vas recollint tot això, dius: "bé, què voleu que fem?" amb les hores que tenim, possibilitat de reflexió perquè, a veure, no es pot posar a qualsevol moment, o posar-te a dir: "Va! anem a fer això!" No es pot fer de qualsevol manera, s'ha de saber en quina àrea s'integra. Sí que, a nivell oficial, s'ha treballat tota una sèrie d'eixos transversals que em diuen que són una manera de tractar tot aquest tema al llarg de, a través de totes les assignatures, al llarg de tots els cursos. Però una cosa és la versió oficial, i l'altra, la cruel realitat del dia a dia. I quan et trobes nens, com us comentava abans de les meves companyes i jo mateixa m'hi trobo, que et diuen: "escolta és que aquest nen amb tres anys o amb quatre, va al lavabo i encara no sap fer el pipí ell sol" per posar un exemple superconcret i que sembla una *tonteria*, però que no és, llavors dius, clar, a tot això angoixa. I veus que hi ha unes

coses bàsiques, de base que no estan treballades, que fallen, llavors, com et plantejges aquest altre d'això? Llavors, jo per exemple que he tingut també experiència en el món de la televisió, televisió local i també a televisió més, tipus més professional, diguéssim, he vist doncs que... per exemple, des de fer un telenotícies mateix, que els professionals de la comunicació tenen un temps determinat per oferir un producte, en mitja hora, però que hi ha tota una reflexió i un treball al darrera. Els professors ens assentem a les nou, fins que sortint, estàs: ara et toca fer català, després anglès, després castellà, després matemàtiques... a més a més en un grup flexible. I hores de coordinació, que son al migdia i dius: oh! és que aquests professionals acaben a quarts de cinc! La típica imatge aquesta... No és cert, perquè jo sé que hi ha gent que està treballant en aquest tema, però que no n'hi ha prou d'això que estan reivindicant del treball en equip, des de Mitjans, fins i tot. Et falten aquestes estructures bàsiques, no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

De fet, de fet, hi ha uns estudis recents que indiquen que la professió d'educadors és una de les que té un índex més alt de depressions, vull dir, i és per la sobrecarrega...

MERCÈ MAS

Jo crec que, estic completament d'acord amb el Josep Maria, que, a veure, s'han de delegar, s'han delegat moltes responsabilitats a l'escola que potser ens hauriem de plantejar, parlant de la reforma educativa, i hauriem de dir: voleu dir que està reformat del tot? Per què, potser aquest tema dels audiovisuals, del llenguatge audiovisual, que és un llenguatge superpresent a tot arreu, no està plantejat a fons. I llavors hauriem de dir, a veure, fins a quin punt, es pot trobar aquesta coordinació en tots els àmbits que estan implicats, no? Perquè en aquest moment no...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Estem en un fil molt interessant, el que passa és que hi ha un altre punt que... si avancem així, va suggerint temes nous, però voldria reprendre un aspecte que és el que deies que la nova cultura que estan adquirint els nanos, -bàsicament audiovisual- està... la forma mateixa està condicionant la seva manera d'aprendre, diguem. Això què vol dir? Que els nanos pel fet de que la televisió els posa més en situació de passivitat, no? es posen davant la televisió, i viuen aventures tremendes però asseguts al *silent*, que al silló no tenen capacitat d'elecció, pràcticament, mentre que en un llibre, no sé,

intervenien més. M'agradaria que Carme Barba, que ella s'ha plantejat, ha plantejat en aquest llibre, la qüestió de com els nens viuen en això? com ho veu?

CARME BARBA

Sí, jo.. és que... tinc bastants coses de les que s'han anat dient, potser s'han quedat molt endarrera. Però, a veure, jo el que veig és que, per exemple, el problema sí que, el de la violència a la televisió, és important, però el que és important és que veuen massa hores la televisió. I després, penso que no són els nens els que veuen més programes violents els que són més violents, sinó els que veuen més hores televisió. Perquè són uns nens, i després tenen altres problemes d'aprenentatges, fins i tot dificultats reals i passivitat davant d'altres situacions. En canvi els nens que veuen Bola de Drac, jo, *-bueno*, una petita enquesta que vaig tenir amb els meus- doncs, són els que també els agraden Les tres bessones, i són nanos molt actius i molt crítics i molt bé. Ara, aquests nens veuen poques hores la televisió. En canvi hi havia, és que era claríssim, els que més hores –que eren 8 o 9 hores diàries de televisió- aquests nens veuen violència, veuen programes per adults, veuen no sé què. Potser veuen programes esportius. Però era, exageradament, la quantitat d'hores que no feien res més.

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

A veure, jo ara, lamento moltíssim haver de trencar aquest discurs perquè hem entrat en uns temes que em semblen summament interessants, però, per altra banda, hem de fer la pausa per publicitat. Com que els temes són molt interessants, no se'n vagin i esperin, que en un moment tornem a venir. Fins ara.

.....

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

Bé, tornem a ser aquí. Mentres vostès estaven en aquesta pausa, el debat ha continuat aquí, molt vivament. Jo intentaré que els nostres convidats els expliquin algunes de les interessants coses que han dit d'aquí un moment, però volia reprendre el fil, amb el discurs que estava fent en aquests moments, abans de tallar per la publicitat, Carme Barba, que parlava de la relació que hi ha entre hores de televisió, continguts de programes i mentalitat o influència d'això en els nens, diríem, no? era un tema que m'interessava especialment.

CARME BARBA

Sí, sí. Jo penso que el problema és que, per exemple, els nens veuen excés d'hores i que, a més a més, el comandament a distància el tenen ells i decideixen ells el que veuen, i els pares no hi són. Els pares absents que després no deuen ni comentar, ni saber, ni controlar res, no? Però, a llavors – també reprenent una mica el que deia la Mercè- que l'escola, *bueno*, l'escola té moltes coses, tot se li va sumant, però l'escola ha de triar i ha de prioritzar. Llavors això és importantíssim. L'altre dia, el Vázquez Montalbán va fer una conferència a Terrassa on deia que l'escola ha d'ensenyar a descodificar. I llavors, però, és clar, diu això i la majoria de mestres diuen: I com no? Doncs bé, jo penso que hi ha maneres -i potser, perquè, *bueno*, també assisteixo a jornades d'audiovisuals- i la manera, doncs, és agafant que els nens es posin darrera les càmeres, que es posin a fer de periodistes, que es posin a manipular, a produir ells. Llavors s'adonen perfectament de com es produeix el missatge, de com es manipula i com les coses es falsegen, volent o no volent, però que no és allò, espontani, que ells es pensen que allò és la realitat. I penso que si els nens els posem en aquestes situacions, això és absolutament prioritari ensenyar a llegir, a entendre els mitjans. El que passa és que l'escola és això: sí que es feia, fa tantes coses... però hem de saber dir no a una sèrie de coses, i agafar aquesta, aquest repte de descodificar i entendre els mitjans, perquè si no...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Josep Maria Vidal deia durant la pausa que li donava la impressió que l'escola no volia saber res dels audiovisuals, o una mica, no creu... no que no en sàpiga res, si no que no ho abordava suficientment. No creu que és perquè en realitat aquests canvis, -tots estem en aquests canvis, *lo* mateix, potser, els passa als pares, no?- no estan una mica desbordats?

JOSEP MARIA VIDAL

A veure, sí, però matisem-ho, perquè no voldria que ningú s'ho prengués malament. Hi ha molts, em consta que hi ha molts mestres, molts i molts, a Catalunya, preocupats per aquest tema. Ara bé, l'escola com a tal, jo penso que encara com a institució no s'ha plantejat, *lo* que planteja, per exemple, la Carme ara mateix. O bé una activitat tan senzilla com comentar amb els nanos -tal com es fa a moltes escoles que es comenta el diari al dematí a primera hora- comentar els programes que s'han vist el dia abans, parlar-ne una mica i anar orientant una mica criteris perquè els nens valorin per què els ha agradat allò, què té de bo i què té de dolent; un dia organitzar, doncs, a la classe, que

per torn, a casa, es gravin els documentals de la dos i fer una petita videoteca de documentals a la classe... n'hi ha mil. Mil recursos, els quals pot agafar la televisió com una eina d'ajut, el mestre, i no veure-la com un enemic. Perquè, tot i que molts mestres estan preocupats en com afrontar el fet de la televisió, encara n'hi ha molts, també, que la veuen com un enemic de la seva tasca. I això em sembla que s'hauria de trencar d'alguna manera.

MERCÈ MAS

Jo voldria afegir-hi un punt, que estem parlant tant d'escola i sembla que tot hagi de ser de l'escola...

JOSEP MARIA VIDAL

Sí, la pobra escola...

MERCÈ MAS

Jo crec que, el que s'ha d'arribar és a assumir responsabilitats, d'una vegada per totes, tothom, no? O sigui, l'escola ha d'assumir aquesta responsabilitat, jo crec que no ens en podem desdir, de treballar en i amb la televisió. O sigui una cosa és posar els programes que surten per aprendre tot el llenguatge audiovisual, són *dos vertents* diferents; i l'altra és buscar les responsabilitats, a nivell de pares, i a nivell de mitjans de comunicació mateixos, oi? Perque aquí encara no s'ha obert aquest tema, però, per exemple els pares. Diem: oh, és que els pares han d'estar amb els nens ajudant, quan miren la televisió, a descodificar els missatges i tal. I tu dius: sí. Però si tu mires al dia a dia els pares, arribant a casa estan pendents de si han de banyar el nen, o no sé què... vull dir...

JOSEP MARIA VIDAL

També es pot trobar el moment, penso jo...

MERCÈ MAS

Sí, sí, sí. Però vull dir que, sobretot amb els nivells socioculturals... que és on miren més televisió, eh? Perquè és una manera fàcil de tenir el nen entretingut, no has de pagar res, o sigui... és una...

JOSPE MARIA VIDAL

I s'ha de mirar la televisió, perquè normalment no hi ha llibres, en aquests ambients socioculturals...

MERCÈ MAS

Exacte! Aquests ambients socioculturals -exacte- més baixos són els que estan més afectats. Llavors, això d'una banda. Hi ha pares que els hem d'ajudar en aquest sentit. Llavors, hauriem de tenir la tranquil·litat que si poses la televisió, en un moment determinat, des dels mitjans mateixos hi hagi aquesta responsabilitat de dir: jo estic fent un producte, i aquest producte ha de tenir tota una sèrie de punts... no ha de ser educatiu forçosament. Perquè, de vegades educatiu vol dir avorrit, no? Com dèiem. Allò de, la típica... els programes que feien abans de: anem a parlar de les runes de no sé què. Sortia allà el senyor palplantat que apagaves la televisió. S'han de buscar llenguatges d'això. Però, vull dir que, des dels mitjans de comunicació, també s'ha d'assumir aquesta responsabilitat: en la formació dels periodistes, per exemple, que aquí no hi és, o sigui, no.. I és un tema que jo crec que hi hauriem d'entrar-hi, no? també de cadascú busca la seva part.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Com que ve molt a *tono* amb el que me deies -sé que hi ha temes per... i *enseguida* entrem- però com que ve molt a *tono* amb el que deia, el Consell Audiovisual de Catalunya, que és un organisme dependent de la Generalitat, ha fet diferents estudis sobre programació infantil perquè és, la programació infantil és, justament, un dels aspectes que més preocupa als pares no? i han arribat a unes conclusions que són bastant preocupants. Diu: la televisió ofereix un acte violent cada 13 minuts de ficció! Un acte violent vol dir un assassinat, o una mort, o un atropellament... Alguna situació, una agressió, un acte violent cada 13 minuts. I diu que, en el cas de la programació, l'animació infantil va molt *cargada* de violència, fins al punt que el 51% dels continguts de la programació infantil tenen continguts violents. Llavors aquí la qüestió és: sembla que ja hi ha bastants estudis que han dilucidat una mica sobre si veure programes infantils de violència fa més violents als nens. I sembla que la conclusió -encara que tot això és molt provisional- vindria a dir: no fa els nens més violents necessàriament, en tot cas fa més violents els nens que ja tenen condicions per ser més violents; però, en canvi, sí que els fa més tolerants a la violència, o sigui, la violència forma part més de la seva vida. Això, fins a quin punt ha canviat això, ens pot donar la idea, per exemple, nosaltres hem de veure: fins que nosaltres vam tenir deu o onze anys, o abans que vingués la televisió, un persona, quantes morts veia al llarg de la seva vida? *pues*, poster veien

un accident, poster veien l'àvia que es moria, poster veien... unes quantes morts en la seva vida. I ara, quantes morts veuen al dia, els nanos? És això, per exemple. Sé que és un tema polèmic, però, m'interessaria entrar-hi. Digui, digui.

ROSER CAPDEVILA

Per exemple, el Telenotícies d'ahir al migdia, -perque el d'avui no l'he vist- amb un moment varen donar, no sé a on, n'han matat 40; han donat un vídeo, que devia ser un videoaficionat, que uns palestins han linxat un israelí, i vinga, i es veu que allà n'hi havia un filmant-ho, i ho han ensenyat. I això, és clar, aleshores, és durant el dia, o el vespre, i els nens també el veuen el Telenotícies. Vull dir que, amb això que deies tu, -l'estadística aquesta de la violència- si posen els informatius, suposo que pujaria molt més. Perquè els informatius surten morts a punta pala, i te'ls tiren *casi* al plat.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Ja, però, els informatius, d'alguna manera, són coses que han passat. Podríem discutir si la tria de les coses que han passat és la idònia o no; i si no estem fent cert sensacionalisme en la tria d'alguns productes, perquè tenen violència, els donem o no els donem... però això entraria ja dins d'un altre àmbit. Però, en l'àmbit de la programació infantil...

JOSEP MARIA VIDAL

No, no. -És que ara, un moment, volia incidir una mica en el que deia ella- De tota manera, jo, em fa l'efecte que els nens, quan veuen imatges reals de violència a l'informatiu...

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

Creuen que són reals?

JOSEP MARIA VIDAL

Se n'adonen -a partir d'una certa edat, evidentment- que són reals i els afecten; i la mateixa violència vista en una pel·lícula se l'empassen tan tranquil·lament.

ROSER CAPDEVILA

Jo penso que això insensibilitza. A mi, personalment? Doncs mira, se n'han ofegat no sé quants a Hondures, i dius: oh, quina llàstima! Però és que ja, arriba un moment que si realment haguessis d'entomar tot això dins teu? És que, *bueno* no, no ho aguantaries, no podem assumir aquesta quantitat de desgràcies! Clar, el món s'ha fet petit, les notícies van que volen, amunt i avall, i, no sé, jo cada vegada intento més viure en el meu entorn i que no m'atabalin amb *lo* que ... –això també és molt egoista, no?– però com que hi ha coses, doncs, que no hi pots fer res, que no hi pots fer res!... i quan et donen, no sé, Argèlia, doncs en van degollar ahir deu, em sembla. Clar, llavors dius, *bueno*, et fa molta tristesa però no pots fer-hi res. Nosaltres no hi podem fer res.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Però, en canvi, no creuen que si els programadors de televisió poden plantejar-se... Perquè, clar, aquí estem parlant: hi ha un problema d'escola que no aborda, etc. Hi ha un problema de pares que, d'alguna manera, deleguen en la televisió, funcions de educació que ells estan fent. O sigui, en aquests moments la televisió educa, o deseduca molt més que, *a lo millor* poden educar o deseducar els propis pares, no? Però hi ha l'altra part. És a dir: la programació que es fa, és la que es podria fer, realment? O es podria fer una programació més educativa, o més...?

MERCÈ MAS

És que jo crec que, al marge que sigui educativa o no educativa, per no caure amb aquesta relació educativa-avorrida, i tot això. Jo crec que la televisió ha d'entretenir, una de les funcions de la televisió és entretenir, l'altra infomar i l'altra educar. Pot anar tot lligat, diguéssim, no? però ha d'entretenir. Jo crec que el que s'ha d'arribar a ajudar als nens, des d'això, de l'escola, des dels mateixos mitjans de comunicació –torno a fer aquesta incidència- i des de la família, que és com la seva part, és ajudar els nens que siguin crítics en el sentit que: quan tu estiguis mirant un programa que... -jo què sé- el ¡Sorpresa, sorpresa!, doncs, si et ve de gust mirar-lo, que el miris i que sàpigues per què l'estàs mirant. El que no podem ser, tampoc, és hipòcrites, no? perquè estem, quan fan enquestes pel carrer: Vostè quin programa mira? Ah, jo no, jo 30 Minuts, i no sé. I tothom mira coses superculturals, quan resulta que després arriben a casa, es posen les sabatilles i es posen el programa ¡Sorpresa, sorpresa! Llavors, a veure, vigilem, vull dir, si tu estàs mirant-lo, doncs que sàpigues el perquè l'estàs mirant, o sigui, quina funció té, eh? I que llavors puguis mirar tranquil·lament un 30 Minuts, i puguis treure de tot. O sigui, per ser una miqueta crític, també s'ha

de mirar tot, o sigui el que no pots dir és carregar-te les coses sense mirar-les, o sense conèixer-les, no? Però jo crec que és això, és a dir, hi ha tota aquesta oferta, sàpigues que a darrera d'això hi ha això, a darrera d'això hi ha *lo* altre, i llavors triar. I si en un moment determinat de la teva vida et ve de gust mirar allò, que sàpigues què és el què hi ha al darrera. Ho pots mirar i no passa res, però que, clar, hi ha això. I llavors, jugant, donant aquestes –com ella comentava- aquestes alternatives. O sigui, els nens que tenen un context més ric a fora, a nivell de temps lliure, a nivell de relació i així, eh? Encara que mirin una cosa violenta, com que tenen contrapartides, poster no surten tan malparats, diguéssim, no? També, jo crec que hauríem d'anar una mica...

CARME BARBA

A veure, és clar. Això em sembla que no podem fer res, no? però que sí que la violència real dels telenotícies fa que els nens, a veure, no puguin ser nens. Vull dir, tot el dolor, tot el mal que hi ha en el món, els arriba als nens, i això, se'ls hauria de protegir. No sé com...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Perquè no estan emocionalment preparats per assumir-ho, poster?

CARME BARBA

I no tenen cap obligació, ni cap necessitat, no? D'estar tan informats de tanta violència real? Però, clar, si els nens miren el Telenotícies, el Telenotícies ha d'existir, no es pot fer a les 3 de la matinada, i a *lo* millor hi hauria nens que també s'ho mirarien, perquè llavors si els pares no controlen una mica, això sí que ni l'escola, ni els programadors no hi poden fer res.

ROSER CAPDEVILA

Però tu creus que cal que surtin tantes imatges? A veure, que donin les notícies, però que s'hi revengin ensenyant-te morts i trossos de persones que han estavellat amb un avió, per exemple.

CARME BARBA

Jo trobo que poster no, perquè que fa això, insensibilitzen. Però, que, en tot cas, això és una altra història d'adults i de... no sé. Però que els nens reben, i saben, i això sí que els fa mal, i que vénen a l'escola i no sé... impressionats, no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Si... que volia intervenir

CARLES PRATS

A part de tot això, jo crec que la tele no és tan perillosa com tot això. O sigui, a part que ens pugui entristir o preocupar de veure les notícies, etc. Crec que, especialment en el tema que parlem de la programació infantil, crec que els nanos fan un tall molt clar entre –el que deies tu- entre realitat i ficció. O sigui, saben que La Bola de Drac és mentida, saben que les pel·lícules d'acció són mentida, saben que això passa en un món de ficció. Que ells no saltaran com el Son Goku, ni volaran, ni faran tot això. Llavors en aquest sentit penso que, poster, ens perocupem excessivament, no? amb això? Perquè clar, els nanos tenen prou defenses per si mateixos com... a veure, jo no crec que els nanos siguin persones grans encongides...

CARME BARBA

...però són fràgils...

CARLES PRATS

I els adults també ho som, no?

CARME BARBA

Sí... Però els nanos més.

CARLES PRATS

No. No. No. Jo crec que no. Penso que, justament, els nanos tenen defenses.

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

Quina mena de defenses tenen davant de... per què creus que tenen defenses?

CARLES PRATS

Jo ho crec, eh? O sigui no ho he estudiat, però jo crec que els nanos, evidentment, tenen defenses a

totes les edats a més a més...

JOSEP MARIA VIDAL

Aleshores, aleshores, per què existeix en aquests moments tan a nivell mundial, aquesta preocupació per la qualitat dels programes infantils que s'ofereixen als nanos? Perquè això que estem debatent aquí és un debat general arreu del món en aquests moments: jo vaig assistir, ara fa quatre anys, a una cimera mundial de televisió infantil a Melbourne, i es debatia el mateix el que estem debatent aquí. Ara fa poc n'hi ha hagut un altre a Londres. Aquesta setmana passada a Barcelona s'ha constituït l'Observatori de la Televisió Infantil, l'Observatori Europeu de la Televisió Infantil. Declaracions de representants de l'ONU que diuen que hi ha massa violència a les televisions... Jo, francament, penso que tenen raó per manifestar aquesta preocupació, perquè tots els nanos tenen moltes defenses, hi estic d'acord; penso que, potser, les televisions n'estan fent un gra massa i, potser, per exemple, doncs més sang i fetge als informatius, per què? Per la guerra de les audiències! També com més violència posis més audiència tindràs! I el dictat comercial de les audiències, penso que va en detriment de poder programar en funció d'unes necessitats més ètiques i més estètiques. Perquè l'estètica és un aspecte que no el toquem mai i que penso que la influència educativa, des d'un punt de vista estètic, que ha de tenir la televisió és una cosa que no se'n parla massa, però que és un debat que s'hauria d'abordar, penso.

MERCÈ MAS

Tampoc està massa estudiat, encara.

JOSEP MARIA VIDAL

És un debat pendent que encara s'ha d'abordar.

MERCÈ MAS

Veure aquests, aquests nens que han crescut ja, enmig de la televisió, tipus de jocs interactius, tot aquest llenguatge que estic dient, d'aquí al futur, com això els influenciarà en la seva manera de percebre el món, i de crear coses noves, això no se sap, perquè, nosaltres mateixos, quan s'ha començat a parlar, com tu dius, els adults, hi ha coses que no hi arribem. O sigui, de vegades t'arriben pares: ai! això de matemàtiques... és que jo no el puc ajudar perquè, clar, jo no hi entenc.

Però és que a nosaltres ens està passant amb altres coses, a nivell de... exacte, no? A nivell de com funciona un videojoc, de com funciona... perquè és un llenguatge que per nosaltres ja és difícil. El que no podem pretendre és que els nens no vagin més enllà. O sigui, ells tenen una gran capacitat, el que passa, que dintre aquesta gran capacitat se'ls ha d'ensenyar a buscar estratègies per veure, - l'experiència que tu tens, que t'ajuda a ser crític, diguéssim, o que t'ajuda a veure coses- ajudar-los amb ells per també reflexionar, i dintre el que ells tenen, aniran avançant.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Però no hi ha una certa contradicció, en el *fondo* del mateix, -formalment i estèticament, i tot això- en el que es tendeix, d'alguna manera, a fer nens passius davant d'un producte que se'ls dona ja, diríem, molt exagerat quant a les qüestions, diríem, d'espectacularitat, etc. Enfront d'una altra manera de percebre la vida, a través dels llibres, o de l'experiència directa, la vida directa. És a dir, a viure una mica per delegació, no? Els nanos que van arribant a casa a les sis de la tarda, i s'asseuen al sofà, i es passen quatre hores davant del sofà vivint grandíssimes aventures, -perquè els nanos *lo* que fan és viure allò que està passant dintre de la pantalla- no estem fomentant que els nanos visquin per delegació? De la televisió? No?

ROSER CAPDEVILA

Bueno, és clar...

CARLES PRATS

Això, diríem, més aviat, un problema familiar. Pares que no tenen temps d'estar amb els nanos...

ROSER CAPDEVILA

O que són els primers que quan s'aixequen al dematí engeguen el televisor i no s'apaga fins que van dormir. Hi ha cases que la televisió està engegada tot el dia ... No es pot fer res.

JOSEP MARIA VIDAL

Però això és un... Jo diria que és més problema dels pares...

ROSER CAPDEVILA

Ja! home! clar! i tant!

MERCÈ MAS

Justament per això, aquests nens, d'aquí uns anys, seran pares, no? Llavors, jo crec que una de les defenses, -dïus que els nens poden tenir defenses ells mateixos, per veure coses que nosaltres, fins i tot, se'ns passen per alt- sí? però, la defensa que els podem donar és aquesta formació, diguéssim, de saber en quin mitjà estan treballant, en quin mitjà estan. No per dir: no és bo, al contrari. Jo estic en contra de la gent que es posa frontalment, estructuralment en contra de la televisió.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Entre altres coses, perquè no serveix de res, oi?

MERCÈ MAS

No, exacte, és que, a més a més, és que és un fet que hi és, i com que hi és l'hem d'usar i a més a més positivament. I positivament no vol dir només mirar el documental, sinó que gaudeixis mirant el que sigui, però que en gaudeixis. Perquè, de fet, la televisió juga amb les emocions...

ROSER CAPDEVILA

I que et diverteixis, eh? Que et diverteixis...

MERCÈ MAS

...i el que et fa és que t'ho passis bé, i el que, per exemple, la publicitat és ... claríssim: No t'estan dient aquesta colònia és més bona que aquesta; sinó que et donen tota una sèrie de sensacions que et fan relacionar amb allò que, fins i tot, poster a la colònia ni surt, no? però que juguen amb les emocions! Per tant, tot aquest tema, que també és un altre, que...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Ara en parlarem, sí...

MERCÈ MAS

És a dir, en els nens ara s'està exigint, s'està posant molt de moda parlar de la intel·ligència emocional, i del treball emocional. Vull dir, els nens no solament són un coeficient intel·lectual, eh? Que tu mesures per una qüestió acadèmica de notes, sinó que la personalitat és molt important. De cara que, si tu saps com enfrontar-te davant de la vida, davant de les situacions i saps resoldre-les, ets una persona intel·ligent, eh? Llavors, les emocions, en el moment que una persona és més madura a nivell emocional, poster sap enfrontar-se amb temes d'aquests que juguen amb les emocions d'una forma, també, més crítica, no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Però, però la programació que hi ha ara actualment, la programació que hi ha ara, si que enriqueix emocionalment? Serveix per aquesta intel·ligència emocional?

JOSEP MARIA VIDAL

És que jo penso que no es pot parlar de programació en general, perquè hi ha moltes cadenes, hi ha molts programadors...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

En general clar. Però a veure, posem-hi un exemple. No, no, no ens escudem en la generalitat. Posem exemples.

JOSEP MARIA VIDAL

Però és que és molt difícil fer una afirmació genèrica, en aquest sentit, jo penso que no podem parlar de programació, sinó de programes, i podem posar exemples de programes que estan molt bé, i d'altres que serien més, més poc recomanables. No sé, per posar exemple, un exemple d'un que està molt bé, doncs citaria Les tres bessones, per exemple, que penso que és un programa que connecta molt bé amb els nens; que parteix d'un substracte cultural molt familiar als nens que és... els contes, i juga amb el món dels contes, no hi ha bons i dolents –perquè la bruixa avorrida és un personatge absolutament entranyable; i en canvi fa malifetes però per riure- Vull dir, penso que és un programa, divertit, amè, bonic i és un exemple de programa, penso, excel·lent. Penso un altre, pensat pels més menuts...

ROSER CAPDEVILA

El Pingu...

JOSEP MARIA VIDAL

El Pingu, precisament, Barri Sèsam, perquè no?

MILAGROS PÉREZ OLIVA

O aquell programa científic, que feia divulgació científica per nens, i que molts nens el veien.

JOSEP MARIA VIDAL

Hi ha molts, hi ha molts, a veure, programes que amb oferta, amb propostes estètiques innovadores...

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

I d'entreteniment, al mateix temps, no?

JOSEP MARIA VIDAL

...com era el Picnic de Televisió Espanyola, no? més o menys divertia, o que + o - x / del Canal Plus, un programa del Miquel Obiols, que ha estat una innovació plàstica important i que han educat als nanos a una sensibilitat artística, hi ha molts exemples de programes molt aconsellables, i, al costat d'aquests, doncs, jo segueixo dient –perdoneu, no tornaré a citar Bola de Drac, però-estic, m'estic enrecordant de dues sèries japoneses en què un nen que volia ser cuiner, que al costat d'uns valors macos que tenia dintre la sèrie, hi havia aquesta competitivitat terrible, aquesta agressivitat; com en una altra sèrie també del mateix estil, d'una nena que era jugadora de bàsquet, em sembla, o quan són purament carrinclones i nyonyes i que valoren uns comportaments femenins absolutament retrògrads, vull dir que també això, això també hi és bastant.

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

O *incli*s amb una estètica diríem... *casi* eròtica! He vist alguns dibuixos animats en què es fa una utilització eròtica del cos de la noia. No?

JOSEP MARIA VIDAL

De la noia o del noi.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

No, no! No, no! Una cosa és que hi hagi erotisme, i una altra cosa és que els prototipus de dona-objecte! Home! És una dona-objecte! *lo* que surt en aquest... O sigui, prototipus de protagonista femenina, és una dona-objecte, no? quan portem molts anys que pensàvem que això ja s'havia superat...

JOSEP MARIA VIDAL

Això ja és una altra història, diguem-ne..

MILAGROS PÉREZ OLIVA

...o sigui això no passaria els nivells de qualitat en la nostra cultura, en el nostre país! Això nosaltres ja ho tenim una mica treballat, no? O no? No sé...

ROSER CAPDEVILA

Escolta, perdona, és que jo volia... referent que abans, tu, el Josep Maria i la Carme han parlat de... ai! Mira, ja no sé de *lo* que, *lo* que anava a dir... Sí! han parlat *de que* els audiovisuals no havien entrat a les escoles, que o el multimèdia. Jo volia dir que Cromossoma, que és la productora on jo treballa, han creat un espai, -no, això per demostrar que no és ben bé veritat- han creat, han creat...

JOSEP MARIA VIDAL

No, no n'hi ha prou encara...

ROSER CAPDEVILA

...*bueno*, sí. Han creat un espai, -dins de la mateixa empresa, un espai lúdic- on vénen escoles de tot Catalunya a visitar-ho, llavors els nens allà veuen, hi ha com una mostra de com es fan els dibuixos animats. I veuen com es.. *lo* que és un guió. Després, ells poden pintar amb l'ordinador, veuen com es fa l'àudio, i el resultat final que és la pel·licula acabada, no? L'episodi acabat. I això ha tingut

molt èxit! Vull dir que hi ha moltes escoles que s'hi ha apuntat, i ja no se n'hi ha apuntat més perquè ja no hi ha més temps.

MILAGROS PÉREZ OLIVA

A mi em consta que moltes escoles estan treballant aquest tema i que cada vegada el treballen més. Potser el que falta encara és una mica d'elaboració de material, i de reservar el currículum, a la programació de la mateixa escola, reservar una mica d'espai per això, no, també?

JOSEP MARIA VIDAL

Hi ha un altre tema, si em permets, que ha sortit durant la pausa i penso que és temps de recuperar-ho, que ha dit ell, en...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Carles Prats.

JOSEP MARIA VIDAL

...Carles Prats, ha dit durant la pausa que encara hi ha massa mestre que encara tenen por als mitjans audiovisuals, penso que hi ha una part de veritat amb això.

CARLES PRATS

Em permets matisar? Sí, jo he fet una caricatura, diguéssim. Partint d'un exemple, i és que, aquest matí, la meua filla em diu: avui em porten, a l'escola, a cinema. I posava una cara com dient: no sé si anar a escola. Per què? Perquè normalment la tria de pel·lícules que es fan des de col·legi són pel·lícules extremadament avorrides, suposo que en funció d'aquests valors educatius, etc, etc. o culturals, doncs, perden el punt de vista primer que és que el cinema, el que hauriem de procurar és que els nanos tinguin afició amb el cinema, i ja que hem de procurar que tinguin afició a la lectura, etc. Llavors, de vegades, en funció d'aquesta cosa pedagògica, políticament correcta, educativa, etc. el que fem és...

MILAGROS PÉREZ OLIVA

Avorrir-los mortalment, no?

CARLES PRATS

Sí. Que em sembla molt bé, eh? És a dir, trobo esplèndid que els col·legis portin els nanos al cinema...

MILAGROS PÉREZ OLIVA.

Però que trïn bones pel·lícules, oi?

CARLES PRATS

Sí. Llavors, aquest era el punt que jo deia. Que de vegades des de les escoles es posaven una mica d'esquenes en el tema audiovisual.

JOSEP MARIA VIDAL

Sí, però les caricatures sempre tenen una part de veritat, no ho oblidem. Reflecteixen uns trets essencials.

MILAGROS PEREZ OLIVA

Perdona, Carme, Carme tenia... volia parlar...

CARME BARBA

Jo crec que sí que hi ha una part de mestres que més que por als mitjans... un menyspreu, no? un cert elitisme de l'escola... i han fet, hem fet molt mal fet, en tot cas. Un altra cosa és que, també, quan les escoles es plantejaven entrar en els audiovisuals i així, ja va venir la qüestió dels ordinadors i els multimèdia... i llavors, i bé. Una cosa trepitja l'altra i no hi ha temps, però, llavors els mestres també, quan trien veure una pel·lícula, no poden triar entre l'oferta comercial que hi ha, perquè econòmicament no es pot fer això. Llavors hi ha unes ofertes dels ajuntaments i d'entitats que són econòmiques, i que és... allà hi ha una oferta molt reduïda, i sempre són aquests productes, de vegades, tan superelitistes, i que és d'entre això, que poden triar. No es pot anar al cine comercial que hi ha a la ciutat. I després, també una mica, la por que els mitjans audiovisuals –de la televisió, em refereixo– vulguin fer d'educadora, a mi sí que això em fa por, personalment. Perquè, clar, no sé si se'm permet dir una notícia que l'altre dia vaig llegir en un diari, que una cadena privada, doncs

ara, ufl defensarà els valors.

MILAGROS PEREZ OLIVA

Quins valors!? Quins valors!?

CARME BARBA

Sí, sí, no! Com els defensarà? Perquè els valors està bé que els defensi, perque: l'amistat, l'autoestima, el respecte al medi ambient, etc. I era, exactament, deia amb unes cortinetes de 50 segons, els caps de setmana als matins. Amb uns personatges... jo, és que em fa *hasta* vergonya dir els noms, d'aquests personatges. Hi havia un personatge que es deia Caraculo ... I, ni el temps, ni per la manera que pensen fer-ho, amb unes cançonetes amb *karaoke*, els diumenges al matí... a mi em sembla que, no sé, potser que juguin net! I que, realment, se'n cuidi la gent que hi cregui, amb els nens. Que els respecti, que tingui una sensibilitat per tractar-los, i sobretot això, respecte a la dignitat del nen.

MERCÈ MAS

Doncs jo crec que amb això, ens esteu donant una mica la raó a la filosofia que tenim Mitjans, una miqueta, que és això de dir: va, posem-nos d'acord. Perquè, des de fora no se sap el que passa a les escoles, eh? Aquest dia a dia... I des de les escoles, doncs, no s'imaginen, tampoc, el treball, dins el món audiovisual, el que pot representar. Llavors, és a dir, exacte! Llavors dir: posem-nos-hi d'acord. Vull dir, jo puc venir del món de l'educació i conec tota una sèrie de coses que s'haurien de posar sobre la taula, amb professionals de la imatge, que saben com treballar d'una manera més... i coneixen el mitjà. Llavors, es tracta de conjugar les dues coses. Jo crec que, només amb aquest diàleg –i diàleg perquè tothom posi el seu punt de vista, vegi el que és possible o no possible- perquè si no, no avançarem. Jo crec que per responsabilitat, ho torno a dir, parlem de responsabilitat d'escola, però torno a incidir: els periodistes, la gent que està darrera les càmeres, en la seva formació -i sembla que s'estan fent petits avanços amb això, a nivell de universitat he sentit alguna cosa que... *inclus* a nivell de la formació de mestres mateixos, no? que es vol treballar aquest tema, no? de la comunicació audiovisual-. Doncs, trobar aquests punts de contacte, no? de dir: a veure, treballem junts perquè si no continuarà donant cadascú per la seva banda, i ens començarem a tirar pedres cadascú a la teulada del veí i no avançarem, no? Jo crec que és molt important que hi

hagi aquest debat. El que passa és que, clar, ja dic, els periodistes, poster, de vegades no es plantegen quan estan fent un treball de dir: jo *bueno* faig això, aquesta notícia, pum! Ja està! No, no! És que tens una responsabilitat, estàs ensenyant una sèrie de coses amb uns determinats valors, per tant... que *a lo millor* es fa a nivell de programes així, infantils –però que no tenen perquè ser educatius forçosament, si no en qualsevol àmbit- i no hi és això, eh? Vull dir, des de la mateixa televisió, eh?

JOSEP MARIA VIDAL

Totalment d'acord, totalment d'acord. Però, és que jo aniria una mica més lluny i diria que, fins i tot, *lo* que caldria aconseguir també, -de la conjunció de les forces educatives i professionals de les imatges- és que la societat civil agafés més força per reclamar el tipus de programació que volen. Penso que això és...

MILAGROS PEREZ OLIVA

Poder per decidir sobre la programació.

MERCÈ MAS

Per exemple, tu has comentat això que hi havia el Consell Audiovisual de Catalunya, si tu veus una cosa que està malament, tu pots trucar, pots informar-te. El que passa és que, potser no es coneix prou aquest mecanisme, però hi ha gent que ho ha fet, i hi ha determinacions que s'han arribat a... mesures que s'han pres, d'ençà que han rebut una sèrie de queixes, s'han analitzat. Però de vegades, potser, no es coneix, no hi estem acostumats, encara, tampoc, eh? Començant per nosaltres mateixos. Però que s'han d'usar. I la, -Perdó, eh? Només de les Jornades que nosaltres muntarem ara al febrer, un dels punts és aquest, no? de dir, a veure: Està bé que siguem receptors. Però és que també podem ser, volem aquesta interactivitat, no? volem participar de tot el llenguatge aquest, perquè és una manera d'expressar-te que hi es, per tant no l'estem usant. I, està bé que hi hagi uns professionals que portin... Jo col·laboro una miqueta en una televisió, i hi he treballat i justament, no hi estic en contra, sinó al contrari. Hi ha una sèrie de coses específiques que s'han de fer des del món professional periodístic. Però, com canalitzem aquest treball, no? aquesta participació?

MILAGROS PEREZ OLIVA

Jo, ara sí que, ja fa *rato* que veig que hem esgotat una mica el temps... Podríem continuar *dos* hores més parlant d'aquest tema, perquè és inesgotable i probablement, doncs, n'hauríem de parlar en una altra ocasió. Crec que les *dos* últimes intervencions, penso que tots hi estem una mica d'acord, no? incidir més sobre la programació; que el ciutadà sigui més conscient, que els educadors, que els pares, que els programadors... tothom sigui més conscient de la responsabilitat que hi ha en l'educació dels nanos a través dels programes de televisió; no podem dedicar més temps a aquest tema, però segur que sortiran uns altres debats. Molt bona nit, moltes gràcies per la seva atenció, i moltes gràcies, també, als convidats per haver estat amb nosaltres. Bona nit.

**Una producció de
LAVÍNIA TV per a
BARCELONA TELEVISIÓ**

BTV

Barcelona Televisió. 1998

<http://www.barcelonatv.com>

ANNEX VI

CINTA B

Possibilitats educatives de la televisió.

Reportatge i notícies.

0 00' 00" - Barres.

0 00' 30" - A través de la televisió (reportatge). Nou Barris TV, 1996.

0 14' 20" - A través de la televisió (notícia). Nou Barris TV, 1996.

0 17' 05" - Taller de televisió (notícia). TV Sants/Les Corts, 1997.

Experiències Televisió Sant Andreu.

0 18' 50" - Making Off del Debat. IES Príncep de Viana.

0 19' 50" - Debat (fragment). IES Príncep de Viana, maig 1995

0 26' 15" - Making Off del Noticiari. Col·legi Sagrada Família.

0 28' 05" - Noticiari (fragment). Col·legi Sagrada Família, maig 1995

Experiències Televisió Sants/Les Corts.

0 34' 35" - Informatiu de l'institut (fragment). I.B. Ausias March, curs 95/96

0 40' 50" - Notícies breus (fragment). Escola Proa, 5/5/1995.

0 45' 05" - El Temps i Quina Delícia. Escola Proa, 17-18/12/1996.

0 48' 45" - Roda de Premsa. IES Les Corts, 6/3/1998.

0 53' 15" - Presentació treball (fragment). IES Domènech i Muntaner, 25/3/98.

Experiències Nou Barris Televisió.

0 54' 30" - Noticiari (fragment). Col·legi Amor de Dios, 2/6/1998.

0 56' 30" - Entrevista (fragment). IES Flos i Calcat, 5/5/1998.

0 57' 50" - Noticiari (fragment). IES Valldemossa, 12/5/1998.

0 58' 50" - Trucateges amb cromatografia (fragment). IES Valldemossa, curs 96/97.

1 01' 00" - Noticiari (fragment). IES Valldemossa, curs 96/97.

0 00' 30" - A través de la televisió (reportatge). Nou Barris TV.

La televisió s'ha convertit en un instrument tan poderós de comunicació que sovint es pot pensar que el que no surt per televisió gairebé no existeix. Però hi ha moltes informacions de les quals les grans cadenes de televisió no parlen, i que succeeixen molt a prop de nosaltres. De vegades en sabem més del que passa a qualsevol part del món que del que s'esdevé en el nostre barri. Les televisions locals pretenen cobrir aquest buit d'informació propera als ciutadans i, el que és més important, fer que la televisió no ens tracti com a subjectes passius, sinó que sigui un mitjà de participació dels ciutadans.

Tristán Cardona. Cap de Programació.

- "A Nou Barris Televisió creiem que la televisió local ha d'acomplir dues premisses: la primera és donar la informació que els altres no donen, estar propers als veïns i reflectir les seves preocupacions. La segona és donar a conèixer a Barcelona el que és el districte de Nou Barris, sense tòpics ni complexos. Això fa de Nou Barris Televisió una televisió local i un servei públic."

Nou Barris Televisió funciona des de 1987 i forma part de la televisió local de Barcelona, Barcelona Televisió. Cada setmana la seva programació, que té com a eix la informació local, pretén ser un servei comunitari de difusió cultural i de participació dels veïns. Fer dues o tres hores setmanals de programació implica l'esforç de moltes hores de prop de quaranta col·laboradors.

Àgatha Estera. Cap d'informatius.

- "Crec que és important no donar l'esquena al món i explicar la informació internacional, però la majoria de la gent s'interessa molt més per allò que té al seu voltant. Per això, en els nostres informatius, intentem reflectir temes com el transport, els preus, l'educació dels fills, la sanitat... temes que tenen un aire més quotidià. I ens interessa sobretot que sigui la gent la que expliqui els seus problemes, que siguin ells els protagonistes."

Una notícia és el relat d'un fet que resulta nou i interessant per a un conjunt de persones. La redacció dels serveis informatius de la televisió ha de seleccionar les notícies que poden interessar

més i preveure quin tractament donar-les. És la reunió del consell de redacció, on els periodistes faran una primera escaleta o guió de quines notícies sortiran al telenotícies i en quin ordre.

Les eines dels reporters de televisió són: la càmera, el trípod, micròfons, cintes de vídeo i focus per il·luminar, entre d'altres. Cal saber quin material caldrà per a cada rodatge i assegurar-se que estigui en perfecte estat de funcionament abans de sortir al carrer.

Els reporters fan contactes, abans de sortir a cobrir una notícia, per conèixer el màxim de coses possibles sobre el tema a tractar i concertar cites amb els protagonistes de la notícia. El càmera enregistra imatges de vídeo sobre els fets, ubicacions i accions. El so també és molt important, ja sigui el so d'ambient o el de les entrevistes. Amb tota la informació recollida, el reporter ha de tractar de condensar totes les dades. És el moment d'escriure la veu en off, els comentaris que el periodista farà per acompanyar les imatges. Abans o després, segons els casos, s'enregistra aquesta veu en off sobre una cinta de vídeo. El periodista entra en una cabina de locució insonoritzada i llegeix el seu text, que habitualment durarà entre un minut i dos, comptant les entrevistes que s'incloguin en el vídeo. Els comentaris del reporter han de ser clars, entenedors, creïbles, objectius, sense prendre partit.

Amb tot el material enregistrat amb la càmera, s'ha de fer una selecció amb criteris periodístics. Agafar les millors imatges o les que tenen més contingut informatiu, i ordenar-les, donar-les forma. És el muntatge o l'edició d'una notícia. En un aparell de vídeo es reproduïxen les imatges captades amb la càmera, i en un altre es van travessant, d'acord amb l'ordre desitjat, els fragments que interessin. Cada notícia s'edita en una cinta diferent per després poder-la emetre en l'ordre que més interressi en l'escaleta general del telenotícies.

Sergi Babí. Reporter.

- "L'actualitat exigeix disponibilitat, ja que mai pots preveure quan es produirà una notícia. A més, és una lluita contra rellotge, cal enregistrar les imatges, seleccionar-les, posar la veu en off, i oferir-les a l'espectador en calent abans que evolucioni o perdi interès."

En la majoria dels casos els programes no es fan en directe, sinó que s'enregistren i s'emeten en diferit. Això permet interrompre la gravació i repetir una escena tantes vegades com calgui fins que quedi bé.

A les instal·lacions d'un estudi de televisió hi ha diferents àrees:

El plató és el lloc on s'enregistren els programes en interior. És un espai amb decorats i llums des d'on els actors o els presentadors conduiran el programa, que captaran diverses càmeres.

La sala de control, situada fora del plató, és la sala de màquines des d'on es controla tot el que es fa dins el plató. Els aparells més usuals que hi conté són: monitors, mescladors de so i d'imatge, intercomunicadors i d'altres màquines per controlar la qualitat de la imatge i el so. Conèixer els recursos que fa servir la televisió i les diferents tasques que hi ha darrere les càmeres ens permet ser més crítics amb el mitjà.

Veiem quin paper tenen algunes de les moltes persones que fan possible un programa de televisió com un telenotícies.

El conductor és el presentador o locutor del programa, el que dona la cara. Presenta les notícies que estan editades en vídeo. Algunes vegades pot fer servir un aparell, anomenat teleprompter, instal·lat sobre una càmera que li permet llegir sense deixar de mirar la càmera, donant la sensació que s'improvisa, o que s'ho sap de memòria.

Conductora.

L'operador de càmera és el que fa anar les càmeres. Es comunica des del plató, amb un microcasc, amb el realitzador, que és a la sala de control. Fa els plans d'acord amb les instruccions del realitzador que veu la imatge de cada càmera en un monitor diferent.

Càmera.

El regidor és la persona que dirigeix el que es fa dins el plató. Fa silenci quan cal entrar en directe o enregistrar, avisa el conductor quan ha de parlar, seguint les ordres que el realitzador li dona a través d'un intercomunicador. En programes amb públic en directe, fins i tot s'encarrega d'animar la gent que aplaudeixi quan interessa en el guió.

Regidor.

És l'encarregat de convertir les paraules, el responsable de la selecció de la imatge que ofereix cada càmera, de la il·luminació, del tipus de pla que cal oferir, del resultat estètic final del producte. És el realitzador.

Realitzador.

L'ajudant de realització és l'assistent del realitzador. Controla el temps que dura cada notícia a partir de l'escaleta on hi ha la planificació i l'ordre de tot l'informatiu. Sap amb quines paraules acaba la notícia que s'està emetent i avisa al realitzador.

Ajudant de realitzador.

El mesclador d'àudio és l'encarregat del so. Ha de barrejar amb una taula de so les veus dels presentadors, que tenen un micròfon miniatura posat, amb el so dels vídeos on estan enregistrades les notícies, tot al nivell correcte, de forma que se senti la veu en off en primer pla, i el so ambient, de fons.

Mesclador de so.

El mesclador de vídeo ha de seleccionar els canvis d'imatge de càmera entre el conductor i les notícies muntades en vídeo. El mesclador commuta d'una font a l'altra quan li ordena el realitzador o l'ajudant.

Mesclador de vídeo

A més d'imatges reals, a televisió també es fan servir representacions com mapes, gràfics i animacions, des del nom dels entrevistats, al mapa del temps. El responsable de disseny gràfic, més creatiu que tècnic, no fa servir llapis, regles ni colors, sinó que els ordinadors i les eines informàtiques són els seus instruments de treball.

Grafisme.

Totes les notícies d'un informatiu s'enregistren, una per una, en cintes de vídeo. Quan el programa es fa en directe una persona s'encarrega d'anar posant aquestes cintes en aparells de vídeo, i reproduir-les en el punt exacte d'inici, en el moment oportú. Totes les cintes han d'estar etiquetades amb el seu contingut perquè no puguin confondre's en directe i la presentació d'una notícia fos seguida per un vídeo que no hi correspon.

Difusió.

Sergi Yáñez. Realitzador

- "És curiós com molta gent encara es pensa que un programa de televisió el fa el presentador o la presentadora. No és així, la gent encara ha d'aprendre que la televisió és un treball en equip, i arriba el moment en què, totes les peces, totes les persones, han de treballar alhora per fer que, al final, el producte sigui atractiu per a l'espectador".

Els beneficis o els perjudicis de la televisió depenen de l'ús que en faci l'espectador i de la programació que seleccionem.

Objectivament, la televisió hauria de servir per formar, informar i entretenir. Entendre la televisió com a servei públic significa que els seus continguts han de ser útils per a la gent, i això significa que potenciïn la convivència, la tolerància, que primin una programació imaginativa, plural, pedagògica, entretinguda, formativa, que no margini cap persona o col·lectiu per sexe o condició social. Que defensi els valors del diàleg, el contrast i el debat per enriquir la societat actual.

Actualment cap televisió privada aconsegueix aquests criteris i les televisions públiques passen per un moment de perplexitat, on la competència i la lluita per l'audiència sembla l'únic important.

La televisió també és tècnica, fa servir els darrers avenços tecnològics per fer arribar les imatges a qualsevol lloc. Mitjançant una antena podem rebre l'emissió dels diferents canals de televisió, que ens arriben a través d'ones que viatgen per l'aire. És així com podem tenir l'entreteniment i la informació a casa nostra. La televisió pot convertir-se, sense mesurar el seu consum ni veure-la de manera crítica, en una gran fàbrica de mentides. Com amb qualsevol altra cosa, amb la tele també cal un aprenentatge: saber-la mirar i saber-la fer servir.

Copyright. Nou Barris Televisió

0 14' 20" - A través de la televisió (notícia). Nou Barris TV.

Santiago Sánchez. Tria Nou Barris.

"Pel món de la televisió, coneixen una mica com funciona tota la part que hi ha darrere de cada programa, quina gent el fa. No només treballa fent un programa el presentador que veiem des de les nostres cases com a consumidors passius de *lo* que és la televisió, sinó que coneixen tota la gent que hi ha darrera per fer qualsevol dels programes. Des de la gent que fa els decorats, els tècnics, el realitzador, mescladors de vídeo i de so, i, no només els coneixen, sinó que ells després fan un petit programa i, per tant, experimenten directament *lo* que és fer un programa de televisió."

Andrés Leiba.

"*Tenia que* ficar les cintes de vídeo i posar-les en el moment just quan es tenen que posar. I mentres tenia ja una preparada a punt, la ficava, li donava al play i posava l'altra cinta i tornava a fer *lo* mateix. Tornava *para atrás* i posar-la en el moment just. Al poner la careta final, m'he equivocat i li he donat a l'estop *en vez* de al play. Però l'ajudant ja l'ha *arregla*".

Raúl Pérez.

"Doncs posar els títols amb el ordinador, el nom del presentador i el copyright al final, i ja està."

Antonio Pérez.

"He regulat el so a la taula de mescles. Avui és la primera vegada que ho toco, és... si em deia, hi havia el realitzador que m'ho anava dient, jo tenia un paper per si necessitava ficar-hi l'ull. Si volien que fiqués la veu de l'entrevistador, *pues tenia que* ficar la veu i treure, per exemple, la del que entrevista, no sé".

Albert Sallés.

"Jo he estat aquí, amb *lo* que és el barrejar vídeo i tal, estava aquí, situat en aquesta taula i *tenia que* anar coordinant les càmeres i els reportatges que entraven per vídeo, *bueno*, m'ho anava dient el regidor (es refereix al realitzador) que el tenia aquí sentat al costat meu, i *bueno*, m'anava dient ara entrarà la càmera 1, la càmera 2, o el vídeo 1 o el vídeo 2 i ja està, i jo anava coordinant, no?"

Santiago Sánchez. Tria Nou Barris.

"La gràcia no està *en que* l'informatiu, el producte final que facin, sigui perfecte. També, o sigui, normalment sobretot amb gent jove, s'adapten ràpidament amb, amb tot *lo que tenen que fer* i el producte final és bastant bo. Però també interessa que tinguin errades i després mitjançant aquestes errades, puguin aprendre realment com s'han de fer les coses i per què s'han equivocat, no? Per què ha sortit malament."

0 17' 05" - Taller de televisió (notícia). TV Sants/Les Corts.

Informen: Carol Gallén i Carles Alcoyent

L'Esther ha tingut l'oportunitat, durant uns minuts de saber què és el que se sent davant d'una càmera de televisió. I ha estat Televisió Les Corts qui ho ha pogut aconseguir. En total han estat una vintena de nens de dotze anys, que cursen Primer d'ESO a l'Institut de Batxillerat de Les Corts, els veritables protagonistes de la petita pantalla.

Lola Ribelles. Professora IES Les Corts.

- "En principi em sembla com molt important aprofitar aquest moment per convertir-lo, per treballar i educar-los en ser uns bons, sobretot, receptors del que és la matèria periodística."

Presentadors, càmeres, realitzadors, tècnics de so... són les diferents funcions per les quals els escolars han passat per tal de fer-se una idea del que s'amaga darrera d'aquesta caixa quadrada que és la televisió.

Marta Casals. Responsable Taller Televisió.

- "El que pretenem és que es facin una idea de com funciona una televisió per dins, i que aprenguin, doncs, quina és la funció de cada un dels professionals que treballen dins la televisió. Que es facin una idea general, doncs, de quin és el procés d'elaboració d'un programa i de les persones que hi intervenen."

D'aquesta manera els nens han estat els que han pogut fer tirar endavant un insòlit informatiu que, qui sap? pot ser l'inici d'una gran carrera en el futur per a més d'un d'ells.